

I. DISPOSICIÓN XERAIS

CONSELLERÍA DE CULTURA, EDUCACIÓN E ORDENACIÓN UNIVERSITARIA

ORDE do 23 de xullo de 2014 pola que se regula a implantación para o curso 2014/15 dos cursos primeiro, terceiro e quinto de educación primaria na Comunidade Autónoma de Galicia, segundo o calendario de aplicación da Lei orgánica 8/2013, para a mellora da calidade educativa.

A Lei orgánica 8/2013, do 9 de decembro, para a mellora da calidade educativa, modificou a Lei orgánica 2/2006, do 3 de maio, de educación, coa finalidade de desenvolver medidas que permitan seguir avanzando cara a un sistema educativo de calidade, incluso, que garanta a igualdade de oportunidades e faga efectiva a posibilidade de que cada alumno e alumna desenvolva ao máximo as súas potencialidades. Neste sentido establece unha nova ordenación curricular.

A Lei orgánica 8/2013, do 9 de decembro, modificou o artigo 6 da Lei orgánica 2/2006, do 3 de maio, para definir o currículo como a regulación dos elementos que determinan os procesos de ensino e aprendizaxe para cada unha das ensinanzas. O currículo está integrado polos obxectivos da etapa educativa; as competencias ou capacidades para activar e aplicar de forma integrada os contidos propios de cada etapa educativa, para lograr a realización adecuada de actividades e a resolución eficaz de problemas complexos; os contidos ou conxuntos de coñecementos, habilidades, destrezas e actitudes que contribúen ao logro dos obxectivos de cada ensinanza e etapa educativa e á adquisición de competencias; a metodoloxía didáctica, que abrangue tanto a descrición das prácticas docentes coma a organización do traballo do persoal docente; os estándares e resultados de aprendizaxe avaliados, así como os criterios de avaliación do grao de adquisición das competencias e do logro dos obxectivos de cada ensinanza e etapa educativa. Os contidos ordénanse en disciplinas, que se clasifican en materias, ámbitos, áreas e módulos en función das ensinanzas, as etapas educativas ou os programas en que participe o alumnado.

O novo artigo 6 bis da Lei orgánica 2/2006, do 3 de maio, define a distribución de competencias entre as distintas administracións educativas e, mesmo, con respecto aos centros. Nesta distribución de competencias correspóndelle ao Goberno do Estado, entre outras funcións, o deseño do currículo básico.

En exercicio desta competencia, ditouse o Real decreto 126/2014, do 28 de febreiro, polo que se establece o currículo básico da educación primaria, no cal desenvolve os aspectos deste en atención á nova configuración do currículo.

O Estatuto de autonomía de Galicia, no seu artigo 31, establece que é competencia plena da Comunidade Autónoma o regulamento e a administración do ensino en toda a súa extensión, niveis e graos, modalidades e especialidades, sen prexuízo do disposto no artigo 27 da Constitución e nas leis orgánicas que, conforme o parágrafo primeiro do seu artigo 81, o desenvolvan.

Co obxectivo de establecer o novo currículo de educación primaria estase a tramitar o decreto que desenvolve a súa concreción para Galicia, así como a ordenación da citada etapa educativa. Unha vez sometido o texto do decreto aos preceptivos trámites de exposición pública para posibles achegas, así como ao informe dos correspondentes órganos de participación e consulta no ámbito educativo, é preciso, con carácter transitorio, e para garantir o cumprimento do calendario de implantación establecido na disposición derradeira quinta da Lei orgánica 8/2013, do 9 de decembro, para a mellora da calidade educativa, dítar esta orde que ten por obxecto regular a implantación da educación primaria no Sistema educativo galego nos cursos primeiro, terceiro e quinto mentres non entra en vigor o decreto en trámite.

Nesta orde faise unha translación literal dos preceptos do decreto en trámite na medida en que teñen por finalidade a implantación no ano académico 2014/15 dos cursos citados, incluíndo xa as achegas realizadas, no iter procedemental do decreto, tanto por parte das persoas e entidades interesadas como dos órganos de participación e consulta.

Na nova configuración curricular establécese o agrupamento de disciplinas en tres bloques: troncais, específicas e de libre configuración autonómica. O currículo, así mesmo, regula a relación entre os obxectivos, os contidos, os criterios de avaliación, os estándares de aprendizaxe avaliáveis e as competencias clave nas diferentes áreas.

O primeiro bloque, correspondente ás disciplinas troncais, trata de garantir os coñecementos e as competencias que permitan adquirir unha formación sólida e continuar con aproveitamento as etapas posteriores naquelas disciplinas que deben ser comúns a todo o alumnado e que, en todo caso, deben ser avaliadas nas avaliacións finais de etapa. Neste bloque correspóndenlle ao Goberno do Estado a determinación dos contidos comúns, os estándares de aprendizaxe avaliáveis e os criterios de avaliación, así como o horario mínimo. Pola súa banda, á Comunidade Autónoma correspóndelle completar e secuenciar en cursos os contidos, adaptándoos á nosa realidade, realizar recomendacións metodolóxicas, completar os criterios de avaliación e fixar o horario lectivo máximo. Os centros poderán completar contidos e deseñar e implantar métodos pedagóxicos e didácticos propios.

O bloque de disciplinas específicas permite unha maior autonomía á hora de fixar horarios e contidos das disciplinas. O Goberno do Estado determina os estándares de aprendizaxe avaliáveis e os criterios de avaliación, e correspóndenlle á Comunidade Autónoma establecer os contidos, completar os criterios de avaliación, realizar recomendacións metodolóxicas e fixar o horario correspondente. Os centros docentes poderán completar os contidos e deseñar e implantar métodos pedagóxicos e didácticos propios.

O bloque de disciplinas de libre configuración autonómica supón o maior nivel de autonomía. Nestas disciplinas a Comunidade Autónoma establece os contidos e os estándares de aprendizaxe avaliáveis, os criterios de avaliación e o horario, así como as recomendacións metodolóxicas. Os centros docentes poderán completar os contidos e configurar a súa oferta formativa, ademais de deseñar e implantar métodos pedagóxicos e didácticos propios. Neste bloque encádrase o desenvolvemento curricular da disciplina de Lingua Galega e Literatura, competencia exclusiva da Comunidade Autónoma, á cal lle corresponde un tratamento análogo ao da disciplina de Lingua Castelá e Literatura, tratamento que se enmarca dentro do establecido no Decreto 79/2010, do 20 de maio, para o plurilingüismo no ensino non universitario en Galicia.

O desenvolvemento dos currículos das distintas linguas incorporan unha referencia expresa ao plurilingüismo, na medida en que a competencia en cada lingua interactúa e se enriquece co coñecemento das outras linguas, e contribúe a desenvolver destrezas e capacidades que son a base da competencia en comunicación lingüística. Isto, e a alusión igualmente explícita a actitudes interculturais de respecto a diferentes formas de expresarse e actuar, promove o desenvolvemento simultáneo do plurilingüismo e da interculturalidade.

Así, nas idades do alumnado de educación primaria é especialmente salientable que as aprendizaxes de linguas establecidas no currículo desta etapa se traten de xeito integrado, esperten a curiosidade e o interese por outras linguas e culturas distintas da propia e promovan o respecto cara aos seus falantes.

En liña coa Recomendación 2006/962/EC, do 18 de decembro de 2006, do Parlamento Europeo e do Consello, sobre as competencias clave para a aprendizaxe permanente, nesta ordenación curricular incorpórase a clasificación e a denominación das definidas pola Unión Europea. Considérase que «as competencias clave son aquelas que todas as persoas precisan para a súa realización e o seu desenvolvemento persoal, así como para a cidadanía activa, a inclusión social e o emprego».

O novo currículo baséase na potenciación da aprendizaxe por competencias, integradas nos elementos curriculares para propiciar unha renovación na práctica docente e no proceso de ensino e aprendizaxe. Propóñense novos enfoques na aprendizaxe e na avaliación, que van supoñer un importante cambio nas tarefas que teñen que resolver os alumnos e as alumnas, e propostas metodolóxicas innovadoras. Unha competencia supón a combinación de habilidades prácticas, coñecementos, motivación, valores éticos, actitudes, emocións e outros compoñentes sociais e de comportamento que se mobilizan conxuntamente para lograr unha acción eficaz. Xa que logo, as competencias considéranse como coñecemento na práctica, un coñecemento adquirido a través da participación activa en prácticas sociais que, como tales, se poden desenvolver tanto no contexto educativo formal, a través do currículo, como nos contextos educativos non formais e informais; conceptualízanse como «un saber facer» que se aplica a unha diversidade de contextos académicos, sociais e profesionais.

A aprendizaxe baseada en competencias caracterízase pola súa transversalidade, o seu dinamismo e o seu carácter integral. O proceso de ensino e aprendizaxe competencial débese abordar desde todas as áreas de coñecemento e por parte das diversas instancias que conforman a comunidade educativa, tanto nos ámbitos formais coma nos non formais e informais; o seu dinamismo reflíctese en que as competencias non se adquiren nun determinado momento e permanecen inalterables, senón que implican un proceso de desenvolvemento mediante o cal os individuos van adquirindo maiores niveis de desempeño no seu uso.

Para lograr este proceso de cambio curricular é preciso favorecer unha visión interdisciplinaria e, de maneira especial, posibilitarlle unha maior autonomía á función docente, de forma que permita satisfacer as demandas dunha maior personalización da educación. O papel do persoal docente é fundamental, pois debe ser quen de deseñar tarefas ou situacións de aprendizaxe que posibiliten a resolución de problemas e a aplicación dos coñecementos aprendidos, xa que os contidos están subordinados á acción.

As concrecións curriculares para os distintos bloques de disciplinas, recollidas nos anexos I, II e III, constrúense a partir dos criterios de avaliación, ligándoos cos demais compoñentes de cada área. Os criterios de avaliación relaciónanse directamente cos estándares de aprendizaxe avaliábeis, que non son máis que concrecións dos propios criterios, e eses estándares conéctanse coas competencias clave. Por outra banda, os criterios de avaliación describen o que se pretende lograr en cada disciplina e, neste sentido, os contidos non son máis que os medios para acadalos.

En cada área os contidos agrúpanse en bloques, o que non supón unha secuencia nin implica unha organización pechada; pola contra, permite organizar de diferentes formas os elementos curriculares e adoptar a metodoloxía máis adecuada ás características das aprendizaxes e do grupo de alumnos e alumnas a que van dirixidos.

As competencias clave están ligadas a un desempeño eficaz nun contexto determinado. As situacións de aprendizaxe deseñadas para o seu desenvolvemento deberán incorporar tarefas que contextualicen as aprendizaxes e que permitan avanzar en máis dunha competencia ao mesmo tempo. O enfoque metodolóxico deberá sustentarse nas referidas situacións de aprendizaxe, coa finalidade de que os contidos se convertan en coñecementos aplicables con eficacia. Neste deseño é responsabilidade do centro e do profesorado a adecuada selección da metodoloxía, que deberá ser variada e adecuada ás características e aos ritmos de aprendizaxe dos alumnos e das alumnas.

As actividades de aprendizaxe integradas poden incluír elementos curriculares procedentes de distintos bloques. Pola súa vez, estes elementos poderán formar parte de diferentes actividades e, co obxecto de mellorar os resultados, esas actividades poderán ter carácter interdisciplinario.

O feito de tratar simultaneamente, nunha mesma actividade, contidos de bloques distintos e, mesmo, de disciplinas diferentes, permitiralle ao profesorado determinar a conveniencia de avaliar a totalidade ou só unha parte das competencias clave relacionadas con cada estándar de aprendizaxe. Corresponderalle ao centro educativo velar por un tratamento equilibrado das competencias clave nas programacións didácticas.

O referente para avaliar as aprendizaxes do alumnado son os criterios de avaliación e a súa concreción nos estándares de aprendizaxe avaliábeis. No deseño das situacións de aprendizaxe tomaranse en consideración todos os elementos do currículo, entre eles os procedementos e os instrumentos de avaliación, así como os criterios de cualificación, que permitan avaliar tanto os resultados de área como o nivel competencial alcanzado polos alumnos e as alumnas.

Nesta orde inclúense catro anexos: anexo I, relativo ás disciplinas troncais; anexo II, sobre as disciplinas específicas; anexo III, que regula as disciplinas de libre configuración autonómica, e, por último, o anexo IV, que corresponde ao cadro de distribución horaria, todo isto respecto dos cursos primeiro, terceiro e quinto.

En consecuencia, por proposta do conselleiro de Cultura, Educación e Ordenación Universitaria, no exercicio das facultades outorgadas polo artigo 34 da Lei 1/1983, do 22 de febreiro, reguladora da Xunta e da súa Presidencia, consultado o Consello Escolar de Galicia,

DISPOÑO:

TÍTULO I
Disposicións xerais

Artigo 1. Obxecto e ámbito de aplicación

1. Esta orde ten por obxecto establecer, para o curso 2014/15, as disposicións necesarias para a implantación dos cursos primeiro, terceiro e quinto da educación primaria na Comunidade Autónoma de Galicia de acordo co establecido na disposición derradeira sexta da Lei orgánica 2/2006, do 3 de maio, de educación, e segundo a disposición derradeira quinta da Lei orgánica 8/2013, do 9 de decembro, para a mellora da calidade educativa, pola que se establece o calendario de aplicación da nova ordenación do sistema educativo establecida pola citada lei.

2. Esta orde será de aplicación nos centros educativos correspondentes ao ámbito de xestión da Comunidade Autónoma de Galicia.

Artigo 2. Principios xerais

1. A finalidade da educación primaria é facilitarlle ao alumnado alumnas as aprendizaxes da expresión e da comprensión oral, a lectura, a escritura, o cálculo, a adquisición de nocións básicas da cultura, os hábitos de convivencia, de estudo e de traballo, o sentido artístico, a creatividade e a afectividade, co fin de garantir unha formación integral que contribúa ao pleno desenvolvemento da súa personalidade e de preparalo para cursar con aproveitamento a educación secundaria obrigatoria.

2. A acción educativa nesta etapa procurará a integración das experiencias e as aprendizaxes do alumnado e adaptarse aos seus ritmos de traballo.

3. A etapa de educación primaria forma parte do ensino básico e, por tanto, ten carácter obrigatorio e gratuíto.

4. A etapa de educación primaria abrangue seis cursos académicos, que se cursarán ordinariamente entre os seis e os doce anos de idade, e organízase en áreas, que terán un carácter global e integrador.

5. O alumnado incorporárase, con carácter xeral, ao primeiro curso de educación primaria no ano natural en que fagan seis anos.

Artigo 3. Obxectivos da educación primaria

A educación primaria contribuirá a desenvolver nos nenos e nas nenas as capacidades que lles permitan:

a) Coñecer e apreciar os valores e as normas de convivencia, aprender a obrar de acordo con elas, preparárense para o exercicio activo da cidadanía e respectar os dereitos humanos, así como o pluralismo propio dunha sociedade democrática.

b) Desenvolver hábitos de traballo individual e de equipo, de esforzo e de responsabilidade no estudo, así como actitudes de confianza en si mesmo/a, sentido crítico, iniciativa persoal, curiosidade, interese e creatividade na aprendizaxe, e espírito emprendedor.

c) Adquirir habilidades para a prevención e para a resolución pacífica de conflitos que lles permitan desenvolverse con autonomía no ámbito familiar e doméstico, así como nos grupos sociais con que se relacionan.

d) Coñecer, comprender e respectar as culturas e as diferenzas entre as persoas, a igualdade de dereitos e oportunidades de homes e mulleres, e a non-discriminación de persoas con discapacidade nin por outros motivos.

e) Coñecer e utilizar de forma apropiada a lingua galega e a lingua castelá, e desenvolver hábitos de lectura en ambas as dúas linguas.

f) Adquirir en, polo menos, unha lingua estranxeira a competencia comunicativa básica que lles permita expresar e comprender mensaxes sinxelas e desenvolverse en situacións cotiás.

g) Desenvolver as competencias matemáticas básicas e iniciarse na resolución de problemas que requiran a realización de operacións elementais de cálculo, coñecementos xeométricos e estimacións, así como ser quen de aplicarlos ás situacións da súa vida cotiá.

h) Coñecer os aspectos fundamentais das ciencias da natureza, as ciencias sociais, a xeografía, a historia e a cultura, con especial atención aos relacionados e vinculados con Galicia.

i) Iniciarse no uso das tecnoloxías da información e da comunicación, para a aprendizaxe, desenvolvendo un espírito crítico ante as mensaxes que reciban e elaboren.

j) Utilizar diferentes representacións e expresións artísticas e iniciarse na construción de propostas visuais e audiovisuais.

k) Valorar a hixiene e a saúde, aceptar o propio corpo e o das demais persoas, respectar as diferenzas e utilizar a educación física e o deporte como medios para favorecer o desenvolvemento persoal e social.

l) Coñecer e valorar os animais máis próximos ao ser humano e adoptar modos de comportamento que favorezan o seu coidado.

m) Desenvolver as súas capacidades afectivas en todos os ámbitos da personalidade e nas súas relacións coas demais persoas, así como unha actitude contraria á violencia, aos prexuízos de calquera tipo e aos estereotipos sexistas e de discriminación por cuestións de diversidade afectivo-sexual.

n) Fomentar a educación viaria e as actitudes de respecto que incidan na prevención dos accidentes de tráfico.

o) Coñecer, apreciar e valorar as singularidades culturais, lingüísticas, físicas e sociais de Galicia, salientando as mulleres e os homes que realizaron achegas importantes á cultura e á sociedade galegas.

Artigo 4. Currículo

1. Enténdese por currículo a regulación dos elementos que determinan os procesos de ensino e aprendizaxe para cada unha das ensinanzas e etapas educativas.

2. O currículo está integrado polos obxectivos, as competencias, os contidos, os criterios de avaliación, os estándares e resultados de aprendizaxe avaliáveis, e a metodoloxía didáctica.

3. Para os efectos desta orde enténdese o seguinte:

a) **Obxectivos:** son referentes relativos aos logros que o alumno debe alcanzar ao rematar o proceso educativo, como resultado das experiencias de ensino e aprendizaxe intencionalmente planificadas para tal fin.

b) **Competencias:** son as capacidades para aplicar de maneira integrada os contidos propios de cada ensinanza e etapa educativa, co fin de lograr a realización adecuada de actividades e a resolución eficaz de problemas complexos.

c) **Contidos:** son o conxunto de coñecementos, habilidades, destrezas e actitudes que contribúen ao logro dos obxectivos de cada ensinanza e etapa educativa, e á adquisición de competencias. Os contidos ordénanse en disciplinas, que se clasifican en materias, ámbitos, áreas e módulos en función das ensinanzas, as etapas educativas ou os programas en que participe o alumnado.

d) **Criterios de avaliación:** son o referente específico para avaliar a aprendizaxe do alumnado. Describen aquilo que se quere valorar e que o alumnado debe lograr, tanto en coñecementos coma en competencias, e responden ao que se pretende conseguir en cada disciplina.

e) **Estándares de aprendizaxe avaliáveis:** son especificacións dos criterios de avaliación que permiten definir os resultados de aprendizaxe e que concretan o que o alumno debe saber, comprender e saber facer en cada disciplina. Deben ser observables, medibles e avaliáveis, e permitir graduar o rendemento ou logro alcanzado. Deben contribuír a facilitar o deseño de probas estandarizadas e comparables.

f) **Metodoloxía didáctica:** é o conxunto de estratexias, procedementos e accións organizadas e planificadas polo profesorado, de forma consciente e reflexivo, coa finalidade de posibilitar a aprendizaxe do alumnado e o logro dos obxectivos suscitados.

4. O currículo nos cursos primeiro, terceiro e quinto da educación primaria nos centros educativos correspondentes ao ámbito de xestión da Comunidade Autónoma de Galicia será o que se recolle para as distintas áreas nos anexos I, II e III desta orde.

Artigo 5. Competencias clave

1. Para os efectos desta orde, as competencias clave do currículo serán as seguintes:

1ª. Comunicación lingüística (CCL).

2ª. Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía (CMCT).

- 3ª. Competencia dixital (CD).
- 4ª. Aprender a aprender (CAA).
- 5ª. Competencias sociais e cívicas (CSC).
- 6ª. Sentido de iniciativa e espírito emprendedor (CSIEE).
- 7ª. Conciencia e expresións culturais (CCEC).

2. Potenciarase o desenvolvemento da competencia de comunicación lingüística e da competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía.

3. Para unha adquisición eficaz das competencias e a súa integración efectiva no currículo, deberán deseñarse actividades de aprendizaxe integradas que lle permitan ao alumnado avanzar cara aos resultados de aprendizaxe en máis dunha competencia ao mesmo tempo.

Artigo 6. Autonomía dos centros docentes

1. Os centros docentes desenvolverán a súa autonomía pedagóxica e organizativa, favorecerán o traballo en equipo do profesorado e estimularán a actividade investigadora a partir da súa práctica docente.

2. Os centros docentes desenvolverán e completarán, de ser o caso, o currículo e as medidas de atención á diversidade establecidas pola Administración educativa con carácter xeral, adaptándoos ás características do alumnado e á súa realidade educativa, co fin de atender todo o alumnado. Así mesmo, arbitrarán métodos que teñan en conta os diferentes ritmos de aprendizaxe dos/das alumnos/as, que favorezan a capacidade de aprender por si mesmos e que promovan o traballo en equipo.

3. O proxecto educativo do centro recollerá os valores, os obxectivos e as prioridades de actuación. Así mesmo, incorporará a concreción curricular que lle corresponde fixar e aprobar ao claustro, así como o tratamento transversal nas áreas da educación en valores e outras ensinanzas.

4. Os centros promoverán, ademais, compromisos coas familias e co propio alumnado nos cales se especifiquen as actividades que uns e outros se comprometen a desenvolver para facilitar o progreso educativo.

Artigo 7. Participación de pais, nais e titores/as legais no proceso educativo

De conformidade co establecido no artigo 4.2.e) da Lei orgánica 8/1985, do 3 de xullo, reguladora do dereito á educación, os pais, as nais ou os/as titores/as legais deberán participar e apoiar a evolución do proceso educativo dos seus fillos, das súas fillas ou das persoas que tutelen, así como coñecer as decisións relativas á avaliación e á promoción, e colaborar nas medidas de apoio ou reforzo que adopten os centros para facilitar o seu progreso educativo, e terán acceso aos documentos oficiais de avaliación e aos exames e documentos das avaliacións que se lles realicen aos/ás seus/súas fillos/as ou tutelados/as.

TÍTULO II Organización e funcionamento

CAPÍTULO I Organización

Artigo 8. Organización

1. As disciplinas agrúpanse en tres bloques: troncais, específicas e de libre configuración autonómica.

2. Dentro do bloque de disciplinas troncais, os alumnos e as alumnas deben cursar en cada un dos cursos primeiro, terceiro e quinto as seguintes áreas:

- a) Ciencias da Natureza.
- b) Ciencias Sociais.
- c) Lingua Castelá e Literatura.
- d) Matemáticas.
- e) Primeira lingua estranxeira.

3. Do bloque de disciplinas específicas, os alumnos e as alumnas deben cursar en cada un dos cursos primeiro, terceiro e quinto as seguintes áreas:

- a) Educación Física.
- b) Relixión ou Valores Sociais e Cívicos, por elección de pais, nais ou titores/as legais.
- c) Educación Artística.

4. No bloque de disciplinas de libre configuración autonómica, os alumnos e as alumnas deben cursar nos cursos primeiro, terceiro e quinto a área de Lingua Galega e Literatura, que terá un tratamento no centro análogo á de Lingua Castelá e Literatura, de xeito que se garanta a adquisición das correspondentes competencias lingüísticas e a adecuada distribución segundo o establecido no artigo 6 do Decreto 79/2010, do 20 de maio, para o plurilingüismo no ensino non universitario.

Artigo 9. Horario

1. O horario semanal para cada disciplina dos cursos primeiro, terceiro e quinto da etapa é o que figura no anexo IV.

2. A determinación deste horario débese entender como o tempo necesario para o traballo en cada unha das disciplinas, sen esquecerse do carácter global e integrador da etapa.

3. As actividades escolares desenvolveranse, cando menos, ao longo de vinte e cinco horas semanais.

Artigo 10. Elementos transversais

1. Sen prexuízo do seu tratamento específico nalgunhas das disciplinas de cada curso, a comprensión de lectura, a expresión oral e escrita, a comunicación audiovisual, as tecnoloxías da información e da comunicación, o emprendemento e a educación cívica e constitucional traballaranse en todas as disciplinas.

2. Os centros educativos fomentarán a calidade, a equidade e a inclusión educativa das persoas con discapacidade, a igualdade de oportunidades e non-discriminación por razón de discapacidade, medidas de flexibilización e alternativas metodolóxicas, adaptacións curriculares, accesibilidade universal, atención á diversidade e todas aquelas medidas que sexan necesarias para conseguir que o alumnado con discapacidade poida acceder a unha educación de calidade en igualdade de oportunidades.

3. Así mesmo, os centros educativos promoverán o desenvolvemento dos valores que fomenten a igualdade efectiva entre homes e mulleres e a prevención da violencia de xénero, e dos valores inherentes ao principio de igualdade de trato e non-discriminación por calquera condición ou circunstancia persoal ou social.

Do mesmo xeito, promoverán a aprendizaxe da prevención e resolución pacífica de conflitos en todos os ámbitos da vida persoal, familiar e social, así como dos valores que sustentan a liberdade, a xustiza, a igualdade, o pluralismo político, a paz, a democracia, o respecto polos dereitos humanos e o rexeitamento da violencia terrorista, a pluralidade, o respecto polo Estado de dereito, o respecto e a consideración polas vítimas do terrorismo, e a prevención do terrorismo e de calquera tipo de violencia.

A programación docente debe abranguer, en todo caso, a prevención da violencia de xénero, da violencia terrorista e de calquera forma de violencia, racismo ou xenofobia, incluído o estudo do Holocausto xudeu como feito histórico.

Evitaranse os comportamentos, os estereotipos e os contidos sexistas, así como aqueles que supoñan discriminación por razón da orientación sexual ou da identidade de xénero, favorecendo a visibilidade da realidade homosexual, bisexual, transexual, transxénero e intersexual.

Os currículos de educación primaria incorporan elementos curriculares relacionados co desenvolvemento sustentable e o ambiente, os riscos de explotación e abuso sexual, as situacións de risco derivadas da utilización das tecnoloxías da información e da comunicación, así como a protección ante urxencias e catástrofes.

4. Os currículos de educación primaria incorporan elementos curriculares orientados ao desenvolvemento e ao afianzamento do espírito emprendedor. Os centros educativos fomentarán as medidas para que o alumnado participe en actividades que lle permitan afianzar o espírito emprendedor e a iniciativa empresarial a partir de aptitudes como a creatividade, a autonomía, a iniciativa, o traballo en equipo, a confianza nun mesmo e o sentido crítico.

5. No ámbito da educación e da seguridade viaria incorpóranse elementos curriculares e promóvense accións para a mellora da convivencia e a prevención dos accidentes de tráfico, co fin de que o alumnado coñeza os seus dereitos e deberes como usuario/a das vías, en calidade de peón, viaxeiro/a e condutor/ora de bicicletas, e respecte as normas e os sinais, e de que se favoreza a convivencia, a tolerancia, a prudencia, o autocontrol, o diálogo e a empatía con actuacións adecuadas tendentes a evitar os accidentes de tráfico e as súas secuelas.

CAPÍTULO II

Avaliación e promoción

Artigo 11. Avaliación

1. Os referentes para a valoración do grao de adquisición das competencias e o logro dos obxectivos da etapa nas avaliacións continua e final das disciplinas troncais, específicas e de libre configuración autonómica serán os criterios de avaliación e os estándares de aprendizaxe avaliáveis que figuran nos anexos I, II e III desta orde.

2. A avaliación dos procesos de aprendizaxe do alumnado será continua e global, e terá en conta o seu progreso no conxunto das áreas.

3. Estableceranse as medidas máis adecuadas para que as condicións de realización das avaliacións se adapten ás necesidades do alumnado con necesidades específicas de apoio educativo.

4. No contexto do proceso de avaliación continua, cando o progreso dun alumno ou dunha alumna non sexa o adecuado estableceranse medidas de reforzo educativo. Estas medidas adoptaranse en calquera momento do curso, tan pronto como se detecten as dificultades, e estarán dirixidas a garantir a adquisición das competencias imprescindibles para continuar o proceso educativo.

5. Os mestres e as mestras avaliarán tanto as aprendizaxes do alumnado como os procesos de ensino e a súa propia práctica docente, para o cal establecerán indicadores de logro nas programacións docentes.

6. Co fin de garantir o dereito dos alumnos e das alumnas a que o seu rendemento sexa valorado conforme criterios de plena obxectividade, os centros adoptarán as medidas precisas para facer públicos e comunicar ás familias os criterios de avaliación, os estándares de aprendizaxe avaliáveis, as estratexias e os instrumentos de avaliación, así como os criterios de promoción.

7. Os centros docentes realizarán unha avaliación individualizada a todos/as os/as alumnos/as ao rematar o terceiro curso de educación primaria, segundo dispoña a Administración educativa, na cal se comprobará o grao de dominio das destrezas, as capacidades e as habilidades en expresión e comprensión oral e escrita, cálculo e resolución de problemas en relación co grao de adquisición da competencia en comunicación lingüística e da competencia matemática.

De resultar desfavorable esta avaliación, o equipo docente deberá adoptar as medidas ordinarias ou extraordinarias máis adecuadas. Estas medidas fixaranse en plans de mellora de resultados colectivos ou individuais que permitan superar as dificultades, en colaboración coas familias e mediante recursos de apoio educativo.

8. A Administración educativa poderá establecer plans específicos de mellora naqueles centros públicos cuxos resultados sexan inferiores aos valores que, para tal obxecto, determine. En relación cos centros concertados atenderase á normativa reguladora do concerto correspondente.

Artigo 12. Promoción

1. O alumno ou a alumna accederá ao curso ou á etapa seguinte sempre que se considere que logrou os obxectivos que correspondan ao curso realizado ou os obxectivos da etapa, e que alcanzou o grao de adquisición das competencias correspondentes. De non ser así, poderá repetir unha soa vez durante a etapa, cun plan específico de reforzo ou recuperación e apoio, que será organizado polos centros docentes de acordo co que establece a consellería competente en materia educativa.

A repetición considerárase unha medida de carácter excepcional e tomarase tras esgotar o resto das medidas ordinarias de reforzo e apoio para resolver as dificultades de aprendizaxe do/da alumno/a.

2. O equipo docente adoptará as decisións correspondentes sobre a promoción do alumnado tomando especialmente en consideración a información e o criterio do profesorado titor.

3. Atenderase especialmente aos resultados das avaliacións individualizadas de terceiro curso de educación primaria.

Artigo 13. Documentos oficiais de avaliación

1. Os documentos oficiais de avaliación son o expediente académico, as actas de avaliación, os documentos de avaliación final de etapa e de terceiro curso de educación primaria, o informe indicativo do nivel obtido na avaliación final de etapa, o historial académico e, de ser o caso, o informe persoal por traslado.

Os documentos oficiais de avaliación serán visados pola dirección do centro e levarán as sinaturas autógrafas das persoas que corresponda en cada caso. Ao carón constará o nome e os apelidos de quen asina, así como a referencia ao cargo ou á atribución docente.

O historial académico e, de ser o caso, o informe persoal por traslado, considéranse documentos básicos para garantir a mobilidade do alumnado por todo o territorio nacional.

2. Os resultados da avaliación expresaranse nos termos de insuficiente (IN) para as cualificacións negativas, suficiente (SU), ben (BE), notable (NT) ou sobresaliente (SB) para as cualificacións positivas. A estes termos engadiráselles unha cualificación numérica, sen empregar decimais, nunha escala de un a dez, coas seguintes correspondencias:

Insuficiente: 1, 2, 3 ou 4.

Suficiente: 5.

Ben: 6.

Notable: 7 ou 8.

Sobresaliente: 9 ou 10.

3. As actas de avaliación redactaranse para cada un dos cursos e pecharanse ao remate do período lectivo ordinario. Abranguerán a relación nominal do alumnado que compón o grupo xunto cos resultados da avaliación das áreas e as decisións sobre promoción e permanencia.

As actas de avaliación serán asinadas polo titor ou a titora do grupo e levarán o visto e prace da dirección do centro.

4. O historial académico será expedido en impreso oficial, levará o visto e prace da dirección e terá valor acreditativo dos estudos realizados. Como mínimo recollerá os datos identificativos do/da estudante, as disciplinas cursadas en cada un dos anos de escolarización, os resultados da avaliación, as decisións sobre promoción e permanencia, a media das cualificacións obtidas en cada unha das áreas, o nivel obtido na avaliación final de educación primaria, a información relativa aos cambios de centro, as medidas curriculares e organizativas aplicadas e as datas en que se produciron os diferentes feitos.

5. Cando o alumno ou a alumna se traslade a outro centro para proseguir os seus estudos, o centro de orixe remitirá ao de destino, por petición deste, copia do historial aca-

démico de educación primaria e o informe persoal por traslado. O centro receptor abrirá o correspondente expediente académico. A matriculación adquirirá carácter definitivo logo de recibida a copia do historial académico.

O informe persoal por traslado conterá os resultados das avaliacións que se realizen, a aplicación, de ser o caso, de medidas curriculares e organizativas, e todas aquelas observacións que se consideren oportunas acerca do progreso xeral do alumno ou da alumna.

6. Tras rematar a etapa, o historial académico de educación primaria entregaráselles aos pais, ás nais ou aos/ás titores/as do alumno ou alumna, e enviarase unha copia deste e do informe indicativo do nivel obtido na avaliación final de etapa ao centro de educación secundaria en que prosiga os seus estudos o alumno ou a alumna, por pedimento do centro de educación secundaria.

7. No referente á obtención dos datos persoais do alumnado, á súa cesión duns centros a outros e á seguridade e á confidencialidade destes, atenderase ao disposto na lexislación vixente en materia de protección de datos de carácter persoal e, en todo caso, ao establecido na disposición adicional vixésimo terceira da Lei orgánica 2/2006, do 3 de maio.

8. A custodia e o arquivamento dos expedientes académicos correspóndelles aos centros educativos. O labor de cubrir e custodiar o expediente académico será supervisado pola inspección educativa.

A Administración educativa establecerá os procedementos oportunos para garantir a autenticidade dos datos reflectidos no expediente académico e a súa custodia.

9. Os documentos oficiais de avaliación e os seus procedementos de validación descritos nos puntos anteriores poderán ser substituídos polos seus equivalentes realizados por medios electrónicos, informáticos ou telemáticos, sempre que quede garantida a súa autenticidade, integridade e conservación, e sempre que se cumpran as garantías e os requisitos establecidos pola Lei orgánica 15/1999, do 13 de decembro, de protección de datos de carácter persoal, pola Lei 11/2007, do 22 de xuño, de acceso electrónico dos cidadáns aos servizos públicos, e pola normativa que as desenvolve.

O expediente electrónico do alumnado estará constituído, polo menos, polos datos contidos nos documentos oficiais de avaliación e cumprirá co establecido no Real decreto 4/2010, do 8 de xaneiro, polo que se regula o Esquema nacional de interoperabilidade no ámbito da Administración electrónica.

CAPÍTULO III Proceso de aprendizaxe

Artigo 14. Principios metodolóxicos

1. Nesta etapa poñerase especial énfase na atención á diversidade do alumnado, na atención individualizada, na prevención das dificultades de aprendizaxe e na posta en práctica de mecanismos de reforzo tan pronto como se detecten estas dificultades.

2. A metodoloxía didáctica será fundamentalmente comunicativa, inclusiva, activa e participativa, e dirixida ao logro dos obxectivos e das competencias clave. Neste sentido prestarase atención ao desenvolvemento de metodoloxías que permitan integrar os elementos do currículo mediante o desenvolvemento de tarefas e actividades relacionadas coa resolución de problemas en contextos da vida real.

3. A acción educativa procurará a integración das distintas experiencias e aprendizaxes do alumnado e terá en conta os seus distintos ritmos e estilos de aprendizaxe, favorecendo a capacidade de aprender por si mesmo e promovendo o traballo colaborativo e en equipo.

4. A lectura constitúe un factor fundamental para o desenvolvemento das competencias clave; é de especial relevancia o desenvolvemento de estratexias de comprensión de lectura de calquera tipo de textos e imaxes, en calquera soporte e formato. Co fin de fomentar o hábito da lectura, os centros organizarán a súa práctica docente de forma que se garanta a incorporación dun tempo diario de lectura non inferior a trinta minutos.

5. A intervención educativa debe ter en conta como principio a diversidade dos/das alumnos/as, entendendo que deste xeito se garante o desenvolvemento de todos/as eles/as e mais unha atención personalizada en función das necesidades de cadaquén.

6. Prestaráselles especial atención durante a etapa á atención personalizada dos alumnos e das alumnas, á realización de diagnósticos precoces e ao establecemento de mecanismos de reforzo para lograr o éxito escolar.

7. Os mecanismos de reforzo que deberán poñerse en práctica tan pronto como se detecten dificultades de aprendizaxe poderán ser tanto organizativos como curriculares. Entre estas medidas poderán considerarse o apoio no grupo ordinario, os agrupamentos flexibles ou as adaptacións do currículo.

8. Para unha adquisición eficaz das competencias e a súa integración efectiva no currículo, deberán deseñarse actividades de aprendizaxe integradas que lle permitan ao

alumnado avanzar cara aos resultados de aprendizaxe de máis dunha competencia ao mesmo tempo.

9. Os centros impartirán de forma integrada o currículo de todas as linguas da súa oferta educativa, co fin de favorecer que todos os coñecementos e as experiencias lingüísticas do alumnado contribúan ao desenvolvemento da súa competencia comunicativa plurilingüe. No proxecto lingüístico do centro concretaranse as medidas tomadas para a impartición do currículo integrado das linguas. Estas medidas incluírán, polo menos, acordos sobre criterios metodolóxicos básicos de actuación en todas as linguas, acordos sobre a terminoloxía que se vaia empregar, e o tratamento que se lles dará aos contidos, aos criterios de avaliación e aos estándares de aprendizaxe similares nas distintas áreas lingüísticas, de maneira que se evite a repetición dos aspectos comúns á aprendizaxe de calquera lingua.

Artigo 15. Alumnado con necesidades específicas de apoio educativo

1. Para que o alumnado con necesidades específicas de apoio educativo que requira unha atención educativa diferente á ordinaria por presentar necesidades educativas especiais, dificultades específicas de aprendizaxe, trastorno por déficit de atención e hiperactividade (TDAH) ou altas capacidades intelectuais, por se incorporar tarde ao sistema educativo ou por condicións persoais ou de historia escolar, poida alcanzar o máximo desenvolvemento das súas capacidades persoais e os obxectivos e as competencias da etapa, estableceranse as medidas curriculares e organizativas oportunas que aseguren o seu progreso adecuado, de conformidade co disposto nos artigos 71 a 79 bis da Lei orgánica 2/2006, do 3 de maio.

2. Entre as medidas indicadas na epígrafe anterior considéranse as que garantan que as condicións de realización das avaliacións se adapten ás necesidades do alumnado con necesidades específicas de apoio educativo.

3. A escolarización do alumnado con necesidades específicas de apoio educativo rexe-rase polos principios de normalización e inclusión e asegurará a súa non-discriminación e a igualdade efectiva no acceso e permanencia no sistema educativo.

4. A identificación e a valoración do alumnado con necesidades específicas de apoio educativo e, de ser o caso, a intervención educativa derivada desa valoración, realizarase da forma máis temperá posible, nos termos que determine a consellería competente en materia de educación. Os centros educativos deberán adoptar as medidas necesarias para facer realidade esa identificación, valoración e intervención.

5. Correspóndelle á Administración educativa establecer as condicións de accesibilidade ao currículo do alumnado con necesidades educativas especiais, os recursos de apoio que favorezan ese acceso e, de ser o caso, os procedementos oportunos cando sexa necesario realizar adaptacións significativas dos elementos do currículo dese alumnado; adaptacións que se realizarán procurando o máximo desenvolvemento posible das competencias clave e que tomarán como referente para a avaliación continua e a promoción os elementos fixados nas devanditas adaptacións.

6. A escolarización do alumnado con altas capacidades intelectuais, identificado como tal segundo o procedemento e nos termos que estableza a Administración educativa, flexibilizarase nos termos que determine a normativa vixente. Esta flexibilización poderá incluír tanto a impartición de contidos e a adquisición de competencias propias de cursos superiores como a ampliación de contidos e competencias do curso corrente, así como outras medidas.

7. Os plans de actuación, así como os programas de enriquecemento curricular adecuados ás necesidades do alumnado con altas capacidades intelectuais, que lle corresponde adoptar á Administración educativa, permitirán desenvolver ao máximo as capacidades deste alumnado e terán en consideración o seu ritmo e o estilo de aprendizaxe, así como o daquel alumnado especialmente motivado pola aprendizaxe.

8. A escolarización do alumnado que se incorpore de forma tardía ao sistema educativo, ao cal se refire o artigo 78 da Lei orgánica 2/2006, do 3 de maio, realizarase atendendo ás súas circunstancias, aos seus coñecementos, á súa idade e ao seu historial académico. Quen presentar un desfase no seu nivel de competencia curricular de máis de dous anos poderá ser escolarizado no curso inferior ao que lle correspondería por idade. No caso de superar ese desfase, incorporaranse ao curso correspondente á súa idade.

9. Para o alumnado que se incorpore de forma tardía ao sistema educativo adoptaranse as medidas de reforzo necesarias que faciliten a súa integración escolar e a recuperación, de ser o caso, do seu desfase e que lle permitan continuar con aproveitamento os seus estudos.

Artigo 16. Titoría

1. A acción titorial orientará o proceso educativo individual e colectivo do alumnado, sen prexuízo das competencias e da coordinación co departamento de orientación. O profe-

sorado titor coordinará a intervención educativa do conxunto do profesorado que incida sobre o mesmo grupo de alumnos e alumnas de acordo co que estableza a consellería competente en materia de educación, e manterá unha relación permanente coa familia, atendendo á conciliación profesional e familiar, co fin de facilitar o exercicio dos dereitos recoñecidos no artigo 4.1.d) e g) da Lei orgánica 8/1985, do 3 de xullo, reguladora do dereito á educación.

2. Cada grupo de alumnos e alumnas terá un mestre titor ou unha mestra titora designado/a pola persoa que exerza a dirección, por proposta da xefatura de estudos.

3. É función dos/das titores/as informar regularmente os pais, as nais ou os/as titores/as legais do seu alumnado sobre o proceso educativo dos seus fillos e das súas fillas. Esta información realizarase cunha periodicidade trimestral e recollerá as cualificacións obtidas en cada área, así como a información relativa ao seu proceso de integración socioeducativa do/da alumno/a.

TÍTULO III Programas educativos

Artigo 17. Bibliotecas escolares e lectura

1. Os centros educativos deberán incluír dentro do seu proxecto educativo un programa de centro de promoción da lectura (Proxecto lector de centro) en que integren as actuacións destinadas ao fomento da lectura, da escritura e das habilidades no uso, no tratamento e na produción da información, en apoio da adquisición das competencias clave.

2. Este programa de centro será o referente para a elaboración dos plans anuais de lectura que se incluírán na programación xeral anual.

3. Fomentarase a existencia dunha biblioteca escolar, instrumento fundamental para o desenvolvemento do programa de promoción da lectura (Proxecto lector de centro), como centro de referencia de recursos da lectura da información e da aprendizaxe e punto de encontro entre alumnado, profesorado e familias que facilite a comunicación, a creatividade, as aprendizaxes e o traballo colaborativo, ademais de estimular os intercambios culturais no centro.

4. Correspóndelle á dirección do centro a aprobación do programa de promoción da lectura logo da proposta realizada polo claustro de profesorado.

Artigo 18. Educación dixital

1. Os centros educativos, dentro da súa autonomía pedagóxica e organizativa, promoverán o uso das tecnoloxías da información e da comunicación na aula como medio didáctico apropiado e valioso para desenvolver as tarefas de ensino e aprendizaxe.

2. Os contornos virtuais de aprendizaxe que se empreguen nos centros educativos sostidos con fondos públicos facilitarán a aplicación de plans educativos específicos, deseñados polos centros para a consecución de obxectivos concretos do currículo, e deberán contribuír á extensión do concepto de aula no tempo e no espazo.

3. Os centros que desenvolvan o currículo completo nun contorno dixital deberán establecer un proxecto de educación dixital que formará parte do seu proxecto educativo e deberá contar coa aprobación da Administración educativa, segundo o procedemento que se estableza.

Artigo 19. Promoción de estilos de vida saudables

1. Os centros educativos desenvolverán medidas específicas dentro do seu proxecto educativo de maneira que se promova a práctica diaria de deporte e exercicio físico por parte dos alumnos e das alumnas durante a xornada escolar en relación coa promoción dunha vida activa, saudable e autónoma.

2. O deseño, a coordinación e a supervisión das medidas que se adopten serán asumidas polo profesorado coa cualificación ou a especialización adecuada, e de acordo cos recursos dispoñibles.

Disposición adicional primeira. Adaptación de referencias

As referencias realizadas pola normativa vixente ás áreas e disciplinas de educación primaria entenderanse realizadas ás disciplinas correspondentes recollidas nesta orde.

Disposición adicional segunda. Ensinanzas de relixión

1. As administracións educativas garantirá que, ao comezo do curso, os pais, as nais ou os/as titores/as legais poidan manifestar a súa vontade de que o alumnado reciba ou non ensino de relixión.

2. A determinación do currículo do ensino de relixión católica e das diferentes confesións relixiosas coas que o Estado español subscribiu acordos de cooperación en materia educativa será competencia, respectivamente, da xerarquía eclesiástica e das correspondentes autoridades relixiosas.

3. A avaliación do ensino da relixión realizarase de acordo co establecido no artigo 11 desta orde.

Disposición adicional terceira. Aprendizaxe de linguas estranxeiras

Na impartición de disciplinas en linguas estranxeiras, os centros aplicarán o disposto no capítulo IV do Decreto 79/2010, do 20 de maio, para o plurilingüismo no ensino non universitario de Galicia.

Disposición derradeira primeira. Desenvolvemento

Facúltanse as persoas titulares da Dirección Xeral de Educación, Formación Profesional e Innovación Educativa, e da Dirección Xeral de Centros e Recursos Humanos para adoptar os acordos e ditar as resolucións que consideren oportunas no desenvolvemento desta orde.

Disposición derradeira segunda. Entrada en vigor

Este orde entrará en vigor o día seguinte ao da súa publicación no Diario Oficial de Galicia.

Santiago de Compostela, 23 de xullo de 2014

ANEXO I Disciplinas troncais

Área de Ciencias da Natureza

Os coñecementos científicos intégranse no currículo da educación primaria para proporcionar ao alumnado as bases dunha formación científica e tecnolóxica que contribúa a desenvolver as competencias necesarias para comprender a realidade, desenvolverse na vida cotiá e interactuar co seu medio natural. O coñecemento competencial integra un coñecemento de base conceptual (saber dicir), un coñecemento relativo ás destrezas (saber facer) e un coñecemento con grande influencia social e cultural e que implica un conxunto de valores e actitudes (saber ser). As competencias clave non se adquiren nun determinado momento e permanecen inalterables, senón que implican un proceso de desenvolvemento mediante o cal os individuos van adquirindo maiores niveis de desempeño no seu uso.

O argumento sinalado, que fala dun proceso, deberá permitir a aproximación ao método científico e ao uso das tecnoloxías de maneira secuenciada. Ao ingresar en educación primaria, o período evolutivo fala dun pensamento intuitivo, global e concreto: o alumnado non está suxeito a unha análise previa ou dedución lóxica, senón que a súa expresividade nace da intuición ou da percepción sensorial; así inicia o ensino primario cun conxunto de ideas, representacións, coñecementos, habilidades, destrezas e disposicións emocionais e afectivas relacionadas co contorno, que estrutura en forma de esquemas xunto a teorías ou hipóteses que lle permiten dar resposta a todo o que sucede ao seu arredor.

A interpretación, comprensión, explicación e expresión da realidade non son habilidades autónomas dunha determinada área. Precisan da confluencia de todas as áreas de coñecemento, favorecendo unha visión interdisciplinaria na que cada equipo docente e cada mestra ou mestre deseñará, implementará e avaliará tarefas integradas contextualizadas nas que o alumnado se implique nun proceso que o leve acadar un produto que satisfaga as competencias que se sinalan, para cada particularidade.

O currículo da área está formulado partindo do desenvolvemento cognitivo e emocional en que se atopa o alumnado desta etapa, da concreción do seu pensamento, das súas posibilidades cognitivas, do seu interese por aprender e relacionarse cos seus iguais e co contorno e da súa andaina cara a un pensamento máis abstracto ao final da etapa.

Todos os aspectos da área de Ciencias da Natureza son concibidos como ámbitos de aprendizaxe desde os cales se pode facer fincapé na comprensión da realidade e no desenvolvemento de actitudes críticas. Preténdese que o alumnado desenvolva as súas habilidades cognitivas de observar, comparar, ordenar, clasificar, inferir, transferir, representar, avaliar...

A adquisición de conceptos científicos non debe ser o único propósito da área senón que tamén debe lograr introducir o valor funcional da ciencia para que o alumnado sexa quen de explicar fenómenos cotiáns proporcionándolles as ferramentas para explorar a realidade natural de forma obxectiva, rigorosa e comprobada. Cómpre fomentar a curiosidade sobre fenómenos novos ou problemas inesperados, a necesidade de respectar o ambiente, o espírito de iniciativa e tenacidade, a confianza en si mesmo/a, a necesidade de coidar do seu propio corpo, o pensamento crítico que non se contenta cunha actitude pasiva, a flexibilidade intelectual, o rigor metodolóxico e permitirilles pensar e desenvolver o seu pensamento de forma independente así como respectar a opinión dos e das demais e iniciarse na argumentación e no debate de ideas.

Os contidos están organizados en cinco bloques que, dada a súa interrelación, non deben ser traballados de forma illada senón integrada. O tratamento dos seus conceptos debe permitir ao alumnado avanzar na adquisición de ideas do coñecemento científico e na súa estruturación e organización, de forma coherente e articulada. Por outra banda, os contidos procedementais, relacionados co «saber facer» teórico e práctico, permitirán ao alumnado iniciarse en coñecer e empregar algunhas das estratexias e técnicas habituais na actividade científica, tales como a observación, a identificación e a análise de problemas, a recollida, a organización e o tratamento de datos, a emisión de hipóteses, o deseño e desenvolvemento da experimentación, a busca de solucións e o emprego de fontes de información, incluíndo as proporcionadas polos medios tecnolóxicos actuais e a comunicación dos resultados obtidos. Para o desenvolvemento de actitudes e valores, os contidos seleccionados promoverán a curiosidade, o interese, o respecto por si mesmo/a, polos demais, pola natureza e cara ao traballo propio das ciencias experimentais, así como unha actitude de colaboración no traballo en grupo.

Bloque 1: «Iniciación á actividade científica», oriéntase basicamente aos coñecementos necesarios para a planificación, realización e posterior comunicación dos resultados de tarefas integradas, proxectos, experimentacións ou pequenas investigacións. Integra así coñecementos conceptuais, procedementais e actitudinais necesarios para o desenvolvemento dos catro bloques restantes tendo, polo tanto, carácter fundamental e transversal para o desenvolvemento da área.

Bloque 2: «O ser humano e a saúde», integra coñecementos, habilidades e destrezas encamiñados ao coñecemento do propio corpo e das interaccións deste cos demais seres humanos e co medio, á prevención de condutas de risco e a desenvolver e fortalecer comportamentos responsables e estilos de vida saudables. Recolle tamén o coñecemento de si mesmo/a para valorarse como diferente, respectar a diversidade e para facilitar o equilibrio emocional.

Bloque 3: «Os seres vivos», oriéntase fundamentalmente ao coñecemento, respecto e aprecio das plantas e dos animais, á iniciación aos outros reinos e ao interese por conservar a biodiversidade.

Bloque 4: «Materia e enerxía», inclúe contidos relacionados coas propiedades dos materiais e as diferentes formas de enerxía, as consecuencias ambientais do seu uso, así como a experimentación de fenómenos físicos e químicos sinxelos.

Bloque 5: «A tecnoloxía, aparellos e máquinas», inclúe basicamente contidos relacionados coas máquinas e cos aparellos de uso cotián, a enerxía que empregan e os avances científicos e tecnolóxicos que inflúen nas condicións de vida actual.

Por último, establécense as seguintes orientacións metodolóxicas:

Os contidos da área de Ciencias da Natureza están interrelacionados cos doutras áreas polo que se potenciará un enfoque globalizador e interdisciplinario que teña en conta a transversalidade da aprendizaxe baseada en competencias. Resulta imprescindible unha estreita colaboración entre os docentes no desenvolvemento curricular e na transmisión de información sobre a aprendizaxe do alumnado, así como cambios nas prácticas de traballo e nos métodos de ensino.

Os contidos conceptuais, procedementais e actitudinais deben ser traballados na aula arredor da realización de tarefas integradas que faciliten a contextualización de aprendizaxes, proxectos, pequenas investigacións no medio, actividades de experimentación, resolución de problemas concretos, realización de debates sobre temas de actualidade (ambientais, de saúde, de consumo...), onde o alumnado avance no desempeño das competencias clave ao longo da etapa, elixindo en cada caso a metodoloxía adecuada en función das necesidades.

As estruturas de aprendizaxe cooperativa posibilitarán a resolución conxunta de tarefas, proxectos e investigacións, fomentarán hábitos de traballo en equipo, a resolución pacífica de conflitos e potenciarán unha adecuada atención á diversidade.

Resulta recomendable a aplicación de diferentes técnicas para a avaliación do desempeño do alumnado como, por exemplo, o portfolio, as rúbricas, os mapas mentais, xornais, debates, probas específicas, resolución de problemas...

Debe potenciarse a variedade de materiais e recursos, considerando especialmente a integración das tecnoloxías da información e da comunicación no proceso de ensino-aprendizaxe.

No currículo establécense os estándares de aprendizaxe avaliáveis que permitirán definir os resultados das aprendizaxes e que concretan mediante accións o que o alumnado debe saber e saber facer na área de Ciencias da Natureza. Estes estándares están graduados e secuenciados ao longo da etapa e, unha vez finalizada esta, deberán estar acadados e consolidados.

ÁREA	CIENCIAS DA NATUREZA		CURSO	PRIMEIRO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
BLOQUE 1. INICIACIÓN Á ACTIVIDADE CIENTÍFICA				
b e h i j	B1.1. Iniciación á actividade científica.	B1.1. Buscar, seleccionar información de forma guiada e comunicar os resultados en diferentes soportes.	CNB1.1.1. Busca e selecciona información de forma guiada e comunica o resultado de forma oral e escrita, de maneira limpa, clara e ordenada, en diferentes soportes.	CAA CCL CMCCT CSIEE CCEC CD
	B1.2. Realización de proxectos con guía na súa estrutura e presentación de resultados.		CNB1.1.2. Manifesta certa autonomía na observación e na planificación de accións e tarefas e ten iniciativa na toma de decisións.	CAA CMCCT CSIEE
a b c m	B1.3. Busca guiada de información na internet e noutros soportes.	B1.2. Traballar de forma cooperativa, respectando os compañeiros/as, o material e as normas de convivencia.	CNB1.2.1. Utiliza estratexias para traballar de forma individual e en equipo e respecta os compañeiros/as, o material e as normas de convivencia.	CAA CMCCT CSC CSIEE
	B1.4. Elaboración guiada de textos escritos básicos, murais, paneis, esquemas ou presentacións para recoller conclusións.			
BLOQUE 2. O SER HUMANO E A SAÚDE				
a b e	B2.1. Identificación do home e da muller como seres vivos.	B2.1. Identificar semellanzas e diferenzas entre as persoas valorando a diversidade.	CNB2.1.1. Identifica semellanzas e diferenzas entre as persoas valorando a diversidade.	CMCCT CSC
	B2.2. Comparación con outros seres vivos.		CNB2.1.2. Recoñece partes do propio corpo.	CMCCT

ÁREA	CIENCIAS DA NATUREZA		CURSO	PRIMEIRO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
d h k m	B2.3. Observación de igualdades e diferenzas entre as persoas. B2.4. Identificación das partes do corpo humano. B2.5. Identificación e verbalización de emocións (medo, tristura, enfado, ledicia) e sentimentos propios e alleos.			CSC
			CNB2.1.3. Verbaliza e comparte emocións e sentimentos propios e alleos.	CMCCT CCL CSC
a b d h k m	B2.6. Hábitos que inflúen nunha vida saudable: alimentación variada e equilibrada, a hixiene persoal, o exercicio físico regulado, o descanso e a adecuada utilización do tempo de lecer.	B2.2. Coñecer e valorar a relación entre o benestar e a práctica de determinados hábitos: a hixiene persoal, a alimentación variada, o exercicio físico regulado sen excesos ou o descanso diario.	CNB2.2.1. Relaciona a vida saudable cunha alimentación adecuada.	CMCCT CSC
			CNB2.2.2. Relaciona o exercicio físico, os hábitos de hixiene e o tempo de lecer coa propia saúde.	CMCT CSC
b c e g h	B2.7. Identificación de alimentos diarios necesarios. B2.8. Análise e costumes na alimentación diaria.	B2.3. Diseñar, de forma colectiva, un menú semanal de merendas saudables para o recreo.	CNB2.3.1. Analiza os seus costumes na alimentación diaria e aplica o menú semanal de merendas na escola.	CMCCT CSIEE

ÁREA	CIENCIAS DA NATUREZA		CURSO	PRIMEIRO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
BLOQUE 3. OS SERES VIVOS				
e h l	B3.1. Os seres vivos: as plantas e os animais. B3.2. Identificación das características e dos comportamentos de animais e plantas para adaptarse ao seu medio.	B3.1. Identificar e explicar en diferentes soportes, as principais características das plantas e dos animais.	CNB3.1.1. Explica as principais diferenzas entre plantas e animais empregando diferentes soportes.	CMCCT CCL
			CNB3.1.2. Identifica e describe, con criterios elementais, animais e plantas do seu contorno.	CMCCT CCL
			CNB3.1.3. Aмосa condutas de respecto e coidado cara aos seres vivos.	CMCCT
a b c e h i j l m o	B3.3. Observación e identificación de animais e plantas do contorno. B3.4. Clasificación e rexistro dos seres vivos do contorno segundo criterios observables e variados empregando diferentes soportes. B3.5. Valoración da responsabilidade no coidado de plantas e animais domésticos e do contorno.	B3.2. Observar e identificar, de maneira elemental e en equipo, algún ser vivo no seu medio natural ou na aula e comunicar de xeito oral e escrito os resultados, empregando diferentes soportes.	CNB3.2.1. Recolle datos a partir da súa observación e comunicaos empregando diferentes soportes.	CMCCT CCL CAA CSIEE CD

ÁREA	CIENCIAS DA NATUREZA		CURSO	PRIMEIRO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
BLOQUE 4. MATERIA E ENERXÍA				
a b e h	B4.1. Tarefas de redución, reutilización e reciclaxe na escola e no seu contorno próximo. B4.2. Uso responsable da auga na vida cotiá. B4.3. Identificación do ruído como unha forma de contaminación acústica e de fontes sonoras do contorno próximo.	B4.1. Adoptar medidas de protección ambiental e poñelas en práctica na escola.	CNB4.1.1. Reduce, reutiliza e recicla obxectos na escola. CNB4.1.2. Identifica e adopta medidas de uso responsable da auga na escola.	CMCCT CSC CSIEE CMCCT CSC
b g h	B4.4. Exploración de materiais e obxectos do contorno para identificar propiedades físicas observables (cor, dureza, olor, sabor e textura) e a súa utilidade.	B4.2. Experimentar e manipular instrumentos e obxectos sinxelos de uso cotián identificando algunhas propiedades físicas.	CNB4.2.1. Identifica cor, dureza, olor, sabor e textura en materiais e obxectos de uso cotián.	CMCCT
BLOQUE 5. A TECNOLOXÍA, OBXECTOS E MÁQUINAS				
a b c d e h	B5.1. Observación e clasificación de aparellos e máquinas sinxelas do contorno identificando a súa utilidade e evitando estereotipos sexistas. B5.2. Manipulación e observación do funcionamento de aparellos sinxelos	B5.1. Manexar obxectos e aparellos simples domésticos e escolares, describir os seus materiais e o seu funcionamento e utilízalos con seguridade evitando estereotipos sexistas.	CNB5.1.1. Cofece e nomea os oficios das persoas do seu contorno e evita estereotipos sexistas. CNB5.1.2. Identifica e manexa algúns aparellos e máquinas simples de uso cotián empregándoos con seguridade e evitando estereotipos sexistas.	CMCCT CSC CCL CMCCT CSC CSIEE

ÁREA	CIENCIAS DA NATUREZA		CURSO	PRIMEIRO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
j m	domésticos e escolares (lapis, afialapis, teléfono, báscula, tesoura, espremedor etc.). B5.3. Montaxe e desmontaxe de xogos e obxectos sinxelos relacionados coa vida cotiá.			
a b h i	B5.4. Identificación dos compoñentes básicos dun ordenador. B5.5. Coidado dos recursos informáticos.	B5.2. Empregar o ordenador identificando os compoñentes básicos e coidando o seu uso.	CNB5.2.1. Identifica e nomea correctamente as partes dun ordenador cando traballa con el. CNB5.2.2. Emprega o ordenador de forma guiada e fai un bo uso.	CMCCT CD CCL CMCCT CD

ÁREA	CIENCIAS DA NATUREZA		CURSO	TERCEIRO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
BLOQUE 1. INICIACIÓN Á ACTIVIDADE CIENTÍFICA				
b e g h i	B1.1. Realización de proxectos e presentación de resultados. B1.2. Busca guiada de información na internet e noutros soportes. B1.3. Utilización básica de tratamento de textos para a presentación de traballos.	B1.1. Realizar un proxecto para a obtención dun produto como resultado dun problema formulado, elaborando con certa autonomía documentación sobre o proceso.	CNB1.1.1. Busca, selecciona e organiza a información importante, obtén conclusións e comunica o resultado de forma oral e escrita de maneira ordenada, clara e limpa, en diferentes soportes.	CAA CCL CMCCT CSIEE CD
			CNB1.1.2. Manifesta certa autonomía na observación, planificación e execución de accións e tarefas e ten iniciativa na toma de decisións.	CAA CMCCT CSIEE
b e h	B1.4. Iniciación á actividade científica.	B1.2. Establecer conxecturas de sucesos ou problemas que ocorren no seu contorno por medio da observación, e obter unha información.	CNB1.2.1. Establece conxecturas de sucesos ou problemas do seu contorno mediante a observación e obtén información.	CAA CMCCT CSIEE
a b c m	B1.5. O traballo cooperativo. B1.6. Técnicas de estudo e traballo. B1.7. Hábitos de traballo, esforzo e responsabilidade.	B1.3. Traballar de forma cooperativa apreciando o coidado pola seguridade propia e a dos seus compañeiros/as, coidando as ferramentas e facendo un	CNB1.3.1. Coñece e aplica estratexias para estudar e traballar de forma eficaz individualmente e en equipo, amosando habilidades para a resolución pacífica de	CAA CMCT CSC CSIEE

ÁREA	CIENCIAS DA NATUREZA		CURSO	TERCEIRO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
		uso adecuado dos materiais.	conflitos.	
BLOQUE 2. O SER HUMANO E A SAÚDE				
g k	B2.1. O corpo humano e o seu funcionamento. B2.2. As funcións vitais. Importancia dos sentidos en relación co medio. B2.3. Recoñecemento dos cambios físicos e persoais nas diferentes etapas da vida das persoas.	B2.1. Coñecer a morfoloxía externa do propio corpo e os órganos máis importantes para o seu funcionamento.	CNB2.1.1. Explica a morfoloxía externa do propio corpo, o seu funcionamento nun sentido global e os cambios nas distintas etapas da vida.	CMCCT
			CNB2.1.2. Coñece os principais órganos vitais e entende a súa importancia no funcionamento do organismo.	CMCCT
a b c d g k m	B2.4. Saúde e enfermidade. B2.5. Hábitos saudables: alimentación, hixiene, exercicio físico e descanso. B2.6 Factores que producen as enfermidades máis habituais: carie, obesidade, gripe, catarros... B2.7. Coñecemento de si mesmo/a e dos e das demais: emocións e sentimentos propios e alleos.	B2.2. Identificar e explicar as consecuencias para a saúde e o desenvolvemento persoal de determinados hábitos de alimentación, hixiene, exercicio físico e descanso deseñando protocolos para a súa prevención.	CNB2.2.1 Emprega hábitos de hixiene, de exercicio e de alimentación sa na escola.	CMCCT CSC
			CNB2.2.2. Recoñece algúns dos factores causantes das enfermidades máis habituais (carie, catarros, gripe e obesidade) e aplica actuacións para á súa prevención.	CMCCT

ÁREA	CIENCIAS DA NATUREZA		CURSO	TERCEIRO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	B2.8. A relación cos demais. Toma de decisións. B2.9 A igualdade entre homes e mulleres.			
e h	B2.10. Clasificación dos alimentos en función dos nutrientes principais. B2.11. Pirámide alimentaria. B2.12. Análise de dietas equilibradas.	B2.3. Deseñar un menú equilibrado para a súa idade.	CNB2.3.1. Clasifica alimentos en función dos nutrientes principais.	CMCCT
			CNB2.3.2. Diferencia entre dieta equilibrada e non equilibrada e elabora un menú saudable na escola.	CMCCT CSC CSIEE

ÁREA	CIENCIAS DA NATUREZA		CURSO	TERCEIRO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
BLOQUE 3. OS SERES VIVOS				
b g e l i o	B3.1. Diferencia entre seres vivos e inertes.	B3.1. Identificar e clasificar, con criterios científicos, animais e plantas do seu contorno próximo, recoñecer as súas características principais e buscar información en fontes variadas.	CNB3.1.1. Observa, identifica e recoñece as características básicas e clasifica animais vertebrados e invertebrados do seu contorno, con criterio científico.	CMCCT CSIEE
	B3.2. Identificación de animais e de plantas como seres vivos.		CNB3.1.2. Observa, identifica e recoñece as características das plantas do seu contorno e clasifícaaas con criterio científico.	CMCCT CCL CSIEE
	B3.3. Clasificación de animais vertebrados e invertebrados a partir de características observables.		CNB3.1.3. Utiliza claves e guías para a clasificación de animais e plantas.	CMCCT CAA
a b c	B3.4. Clasificación das plantas (herbas, arbustos e árbores) a partir de características observables.	B3.2. Observar e rexistrar de forma cooperativa, algún proceso asociado ao ciclo vital dun ser vivo, no seu	CNB3.2.1. Coñece as funcións de relación, reprodución e alimentación dun ser vivo e as explica empregando diferentes soportes.	CMCCT
	B3.5. Utilización guiada de claves e de guías de animais e plantas para a clasificación e identificación dalgunhas especies existentes en Galicia.			
	B3.6. Identificación de cambios observables que se producen nos seres no contorno.			
	B3.7. Observación e comparación das diversas maneiras en que os seres vivos realizan as funcións vitais utilizando			

ÁREA	CIENCIAS DA NATUREZA		CURSO	TERCEIRO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
e h i j l m o	instrumentos apropiados e medios audiovisuais e tecnolóxicos da maneira máis precisa e rigorosa posible. B3.8. Valoración da biodiversidade e interese pola súa conservación.	medio ou na aula. Comunicar de xeito oral e escrito os resultados, empregando soportes textuais variados.	CNB3.2.2. Rexistra e comunica de forma oral e escrita os resultados da observación do ciclo vital previamente planificado.	CMCCT CCL CSIEE CD
BLOQUE 4. MATERIA E ENERXÍA				
a b c g h	B4.1. Fontes de enerxía. A enerxía e os cambios. B4.2. Intervención da enerxía na vida cotiá. B4.3. Uso responsable dos recursos naturais do planeta. Aforro enerxético. B4.4. A produción de residuos, a contaminación e o impacto ambiental.	B4.1. Identificar, a partir de exemplos da vida cotiá, usos dos recursos naturais e consecuencias dun uso inadecuado facendo fincapé no aforro enerxético e no impacto ambiental.	CNB4.1.1 Coñece algunhas fontes de enerxía, os seus usos e a súa intervención na vida cotiá. CNB4.1.2. Emprega actitudes responsables de aforro enerxético e de recollida de residuos na escola.	CMCCT CSC CMCCT CSC

ÁREA	CIENCIAS DA NATUREZA		CURSO	TERCEIRO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	B4.5. Desenvolvemento de actitudes individuais e colectivas fronte a determinados problemas mediambientais.			
b e g h	B4.6. Cambios de estado da auga. B4.7. O ciclo da auga.	B4.2. Realizar experiencias sinxelas e pequenas investigacións para recoñecer os cambios de estado da auga e os efectos de forzas coñecidas no movemento dos corpos.	CNB4.2.1. Explica os cambios de estado da auga en fenómenos naturais e situacións da vida cotiá.	CMCCT CCL
	B4.8. Identificación de forzas coñecidas que fan que os obxectos se movan ou deformen.		CNB4.2.2. Realiza experiencias sinxelas para identificar as forzas que fan que os obxectos se movan en situacións reais.	CMCCT
b g h	B4.9. Identificación de compoñentes e preparación dunha mestura.	B4.3. Realizar mesturas sinxelas con substancias relacionadas coa vida doméstica e do contorno, achegando conclusións sobre os resultados.	CNB4.3.1. Compara densidades de diferentes substancias que emprega diariamente con respecto á auga.	CMCCT
			CNB4.3.2. Realiza algunhas mesturas de uso doméstico e presenta conclusións dos resultados.	CMCCT

ÁREA	CIENCIAS DA NATUREZA		CURSO	TERCEIRO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
BLOQUE 5: A TECNOLOXÍA, OBXECTOS E MÁQUINAS				
a b e g	B5.1. Manipulación e observación do funcionamento de obxectos, aparellos e máquinas sinxelas (bicicleta, xoguetes, móbiles, tesoiras, roda, manivelas, espremedor, reloxo, pinzas, triturador...) B5.2. Importancia da ciencia e da tecnoloxía para mellorar as condicións de vida e de traballo.	B5.1. Manipular e observar o funcionamento de aparellos e máquinas sinxelas simples e das complexas máis habituais e observar o seu uso na vida cotiá.	CNB5.1.1. Coñece e emprega obxectos, aparellos e máquinas sinxelas de uso cotián na escola analizando o seu funcionamento.	CMCCT
			CNB5.1.2. Identifica e explica a enerxía que empregan obxectos, aparellos e máquinas sinxelas de uso habitual na vida cotiá.	CMCCT CCL CSC
a b c d e g h j m	B5.3. Planificación e realización dalgún obxecto ou máquina de construción sinxela. B5.4. Manexo de ferramentas, aparellos e máquinas de uso doméstico, superando estereotipos sexistas. B5.5. Prevención de riscos no emprego de máquinas de uso cotián.	B5.2. Planificar e realizar a construción de forma cooperativa dalgún obxecto ou máquina sinxela para a resolución dun problema formulado e presentar os resultados en diferentes soportes.	CNB5.2.1. Identifica e describe oficios en función dos materiais, das ferramentas e das máquinas que empregan.	CMCCT CCL CSC
			CNB5.2.2. Aplica os coñecementos ao deseño e construción dalgún obxecto ou aparello sinxelo, empregando operacións matemáticas no cálculo previo, así como as tecnolóxicas: unir, cortar, pegar...	CMCCT CCEC CD

ÁREA	CIENCIAS DA NATUREZA		CURSO	QUINTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
BLOQUE 1 - INICIACIÓN Á ACTIVIDADE CIENTÍFICA				
b e h i	B1.1. Iniciación á actividade científica.	B1.1. Obter información relevante sobre feitos ou fenómenos previamente delimitados, facer predicións sobre sucesos naturais, integrar datos de observación directa e indirecta a partir da consulta de fontes directa e indirectas e comunicando os resultados en diferentes soportes.	CNB1.1.1. Busca, selecciona e organiza información concreta e relevante, analiza, obtén conclusións, elabora informes e comunica os resultados en diferentes soportes.	CCL CSIEE CAA CD CMCCT
	B1.2. Emprego de diferentes fontes de información.		CNB1.1.2. Expresa oralmente e por escrito, de forma clara e ordenada contidos relacionados coa área manifestando a comprensión de textos orais e/ou escritos.	CCL CMCCT
	B1.3. Lectura de textos propios da área.		CNB1.1.3. Emprega de forma autónoma o tratamento de textos (axuste de páxina, inserción de ilustracións ou notas etc.).	CCL CSIEE CMCCT CD
	B1.4. Utilización das tecnoloxías da información e comunicación para buscar e seleccionar información, simular procesos e comunicar conclusións sobre os traballos realizados.		CNB1.1.4. Manexa estratexias adecuadas para acceder á información dos textos de carácter científico.	CMCCT CAA CCL
	B1.5. Uso progresivamente autónomo do tratamento de textos (axuste de páxina, inserción de ilustracións ou notas, imaxes etc.).		CNB1.1.5. Efectúa buscas guiadas de	CAA
	B1.6. Xestión de ficheiros.			

ÁREA	CIENCIAS DA NATUREZA		CURSO	QUINTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
			información na rede.	CMCCT CD
			CNB1.1.6. Coñece e aplica estratexias de acceso e traballo na rede.	CAA CMCCT CD
a b c d e h i	B1.7. Aproximación experimental a cuestións científicas próximas á súa realidade. B1.8. Traballo individual e cooperativo. B1.9. A igualdade entre homes e mulleres. B1.10. A conduta responsable. B1.11. A relación cos demais. A resolución pacífica de conflitos. B2.12. Toma de decisións: criterios e consecuencias. B1.13. Desenvolvemento de hábitos de traballo, esforzo e responsabilidade. Técnicas de traballo. Recursos e técnicas	B1.2. Establecer conxecturas tanto respecto de sucesos que ocorren dunha forma natural como sobre os que ocorren cando se provocan a través dun experimento ou dunha experiencia. B1.3. Traballar de forma cooperativa, apreciando o coidado pola seguridade propia e a dos seus compañeiros/as, coidando as ferramentas e facendo uso adecuado dos materiais.	CNB1.2.1. Manifesta autonomía na planificación e execución de accións e tarefas e ten iniciativa na toma de decisións.	CSIEE CAA CMCCT
			CNB1.3.1. Utiliza estratexias para realizar traballos de forma individual e en equipo, amosando habilidades para a resolución pacífica de conflitos.	CAA CSC CMCCT CSIEE
			CNB1.3.2. Coñece e emprega as normas de uso e de seguridade dos instrumentos, dos materiais de traballo e das tecnoloxías da información e comunicación.	CMCCT CSC CD
			CNB1.3.3. Utiliza algúns recursos ao seu	CD

ÁREA	CIENCIAS DA NATUREZA		CURSO	QUINTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	de traballo individual. B1.14. Hábitos de prevención de enfermidades e accidentes, na aula e no centro. B1.15. Emprego de diversos materiais, tendo en conta as normas de seguridade. B1.16. Elaboración de protocolos de uso das TIC na aula. B1.17. Valoración da necesidade de controlar o tempo destinado ás tecnoloxías da información e da comunicación e do seu poder de adicción.		alcance proporcionados polas tecnoloxías da información para comunicarse e colaborar.	CAA CMCCT
a	B1.18. Planificación e realización de proxectos, experiencias sinxelas e pequenas investigacións, formulando problemas, enunciando hipóteses, seleccionando o material necesario, montando, realizando e extraendo conclusións e presentando informes en diferentes soportes.	B1.4. Realizar proxectos, experiencias sinxelas e pequenas investigacións e presentar informes coas conclusións en diferentes soportes.	CNB1.4.1. Realiza proxectos, experiencias sinxelas e pequenas investigacións formulando problemas, enunciando hipóteses, seleccionando o material necesario, realizando, extraendo conclusións e comunicando os resultados.	CMCCT CCL CAA CSIEE
b			CNB1.4.2. Presenta un informe, de forma oral ou escrita, empregando soportes variados,	CMCCT
c				CCL
e				
g				
h				
i				

ÁREA	CIENCIAS DA NATUREZA		CURSO	QUINTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
			recollendo información de diferentes fontes (directas, libros, internet) cando traballa de forma individual ou en equipo na realización de proxectos, experiencias sinxelas e pequenas investigacións.	CSC CD CAA CSIEE
BLOQUE 2. O SER HUMANO E A SAÚDE				
e h	B2.1. As funcións vitais no ser humano: recoñecemento da nutrición como unha función vital para os seres humanos.	B2.1. Identificar e localizar os principais órganos implicados na realización das funcións vitais do corpo humano, establecendo algunhas relacións fundamentais entre eles.	CNB2.1.1. Identifica e localiza os principais órganos implicados na realización das funcións vitais do corpo humano.	CMCCT
	B2.2. Identificación dos aparellos relacionados con ela (aparello respiratorio, dixestivo, circulatorio e excretor). B2.3. Recoñecemento das características básicas do sistema reprodutor humano e as diferenzas entre sexos. Funcionamento do aparello reprodutor. B2.4. Descrición dos sentidos e do sistema nervioso e valoración da súa importancia en relación co medio e co		CNB2.1.2. Identifica as principais características do aparello respiratorio, dixestivo, locomotor, circulatorio e excretor e explica as principais funcións.	CMCCT

ÁREA	CIENCIAS DA NATUREZA		CURSO	QUINTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	resto dos seres humanos. B2.5. O aparello locomotor.			
a b c d h k m	B2.6. Saúde e enfermidade. Principais enfermidades que afectan os aparellos e sistemas do organismo humano. B2.7. Hábitos saudables para previr enfermidades. B2.8. Trastornos alimenticios. B2.9. Efectos nocivos do consumo de alcohol e drogas. B2.10. Tipos de dietas. Elaboración de menús saudables. Clasificación de alimentos. Análise de etiquetas de produtos.	B2.3. Relacionar determinadas prácticas de vida co adecuado funcionamento do corpo, adoptando estilos de vida saudables, coñecendo as repercusións para a saúde do seu modo de vida.	CNB2.3.1. Investiga sobre enfermidades relacionadas cunha alimentación inadecuada e presenta conclusións en diversos soportes.	CMCCT CSC
			CNB2.3.2. Coñece os principios das dietas equilibradas, e elabora menús variados identificando ás prácticas saudables.	CMCCT CCL CSC
			CNB2.3.3. Recoñece os efectos nocivos do consumo de alcohol e drogas.	CMCCT CSC
BLOQUE 3. OS SERES VIVOS				
e h	B3.1. Seres vivos e seres inertes. Diferenciación. B3.2. Organización interna dos seres vivos e estrutura dos seres vivos: células,	B3.1. Coñecer a estrutura dos seres vivos: células, tecidos, tipos, órganos, aparellos e sistemas. Identificar as principais características e funcións.	CNB3.1.1. Identifica e describe a estrutura dos seres vivos: células, tecidos, órganos, aparellos e sistemas, citando as principais características e funcións de cada un deles.	CMCCT CCL

ÁREA	CIENCIAS DA NATUREZA		CURSO	QUINTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	tecidos: tipos; órganos; aparellos e sistemas: principais características e funcións.			
e h l	B3.3. Os seres vivos: características, clasificación e tipos. B3.4. Os animais vertebrados e invertebrados, características e clasificación. B3.5. As plantas: estrutura e fisioloxía. A fotosíntese.	B3.2. Coñecer diferentes niveis de clasificación dos seres vivos, atendendo ás súas características e tipos.	CNB3.2.1. Clasifica os seres vivos e cita as principais características atendendo ao seu reino: Reino animal. Reino das plantas. Reino dos fungos e outros reinos empregando criterios científicos e medios tecnolóxicos.	CMCT
			CNB3.2.2. Utiliza guías na identificación científica de animais vertebrados, invertebrados e plantas.	CMCCT
a e h i l o	B3.6. As relacións entre os seres vivos. Cadeas alimentarias. B3.7. Características e compoñentes dun ecosistema. B3.8. Observación e estudo dun ecosistema próximo, recoller datos, facer hipóteses e recompilar os resultados en diferentes soportes.	B3.3. Investigar as características de ecosistemas do seu contorno mediante a recollida de datos, facendo hipóteses, empregando diversas fontes de información e presentando os resultados en diferentes soportes, mostrando interese pola rigorosidade e hábitos de respecto e coidado cara aos seres vivos.	CNB3.3.1. Coñece e explica, con rigorosidade, as principais características e compoñentes dun ecosistema.	CMCCT CCL
			CNB3.3.2. Investiga con criterio científico, ecosistemas próximos e presenta resultados en diferentes soportes.	CMCCT CCL
			CNB3.3.3. Identifica algunhas actuacións humanas que modifican o medio natural e as	CMCCT CSC

ÁREA	CIENCIAS DA NATUREZA		CURSO	QUINTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	B3.9. Actuacións humanas que modifican o medio natural. Extinción de especies. B3.10. Interese pola observación e polo estudo rigoroso de todos os seres vivos. B3.11. Emprego de medios tecnolóxicos para o estudo dos seres vivos.		causas de extinción de especies e explica algunhas actuacións para o seu coidado.	
			CNB3.3.4. Usa a lupa e outros medios tecnolóxicos para a observación científica.	CMCCT
			CNB3.3.5. Observa e rexistra algún proceso asociado á vida dos seres vivos, utiliza os instrumentos e os medios audiovisuais e tecnolóxicos apropiados e comunica de forma oral e escrita os resultados.	CMCCT CCL CD
BLOQUE 4. MATERIA E ENERXÍA				
e h	B4.1. Comparación e clasificación dos materiais segundo propiedades físicas observables: dureza, solubilidade, estado de agregación e condutividade térmica.	B4.1. Coñecer e comparar para clasificar materiais segundo as súas propiedades observables: dureza, solubilidade, estado de agregación e condutividade térmica.	CNB4.1.1. Coñece e clasifica materiais segundo as súas propiedades (dureza, solubilidade, estado de agregación e condutividade térmica).	CMCCT
e g h	B4.2. Diferentes procedementos para a medida da masa e do volume dun corpo. B4.3 Explicación de fenómenos físicos observables en termos de diferenzas de densidade. A flotación nun medio líquido.	B4.2. Realizar experiencias sinxelas e pequenas investigacións para determinar a masa e o volume dun corpo e as principais características da flotación dos corpos.	CNB4.2.1. Utiliza diferentes procedementos para determinar a medida da masa e do volume dun corpo. CNB4.2.2. Describe a diferenza entre masa e volume.	CMCCT CMCCT CCL

ÁREA	CIENCIAS DA NATUREZA		CURSO	QUINTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
			CNB4.2.3. Identifica e explica as principais características da flotación nun medio líquido.	CMCCT CCL
a e h	B4.4. Fontes de enerxía e materias primas: a súa orixe. Enerxías renovables e non renovables. B4.5. Fontes de enerxías renovables e non renovables. O desenvolvemento enerxético, sustentable e equitativo.	B4.3. Identificar e explicar as características das fontes de enerxía renovables e non renovables e a súa influencia no desenvolvemento sustentable.	CNB4.3.1. Identifica e explica as diferenzas entre enerxías renovables e non renovables e argumenta sobre as accións necesarias para o desenvolvemento enerxético, sustentable e equitativo.	CMCCT CCL CSC
b c e g h i	B4.6. Realización de experiencias sinxelas sobre reaccións químicas habituais na vida cotiá e doméstica: a combustión, a oxidación e a fermentación. B4.7. Identificación de produtos químicos habituais no fogar e dos posibles riscos para o organismo. B4.8. Identificación na etiquetaxe dos símbolos de perigo máis comúns.	B4.4. Realizar experiencias sinxelas, de forma cooperativa, sobre reaccións químicas habituais na vida cotiá; formular problemas, enunciar hipóteses, seleccionar o material necesario, extraer conclusións e comunicar os resultados en diferentes soportes.	CNB4.4.1. Realiza experiencias sinxelas, en equipo, sobre reaccións químicas habituais na vida cotiá; formular problemas, enunciar hipóteses, seleccionar o material necesario, extraer conclusións e comunicar os resultados en diferentes soportes. CNB4.4.2. Identifica produtos químicos habituais no fogar e os posibles riscos para o organismo. CNB4.4.3. Identifica e explica os símbolos de perigo máis comúns na etiquetaxe.	CMCCT CAA CSIEE CCL CD CMCCT CMCCT

ÁREA	CIENCIAS DA NATUREZA		CURSO	QUINTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
			CNB4.4.4. Respecta as normas de uso, de seguridade, de conservación e de mantemento dos instrumentos de observación e dos materiais de traballo, na aula e no centro.	CMCCT
BLOQUE 5. A TECNOLOXÍA, OBXECTOS E MÁQUINAS				
c e h j	B5.1. Uso das máquinas eléctricas na vida cotiá e doméstica. Normas de seguridade. B5.2. As máquinas eléctricas. B5.3. A transmisión da electricidade. B5.4. Elementos dos circuitos eléctricos. B5.5. Efectos da electricidade. B5.6. Condutores e illantes.	B5.1. Planificar e construír, de forma cooperativa, un circuíto eléctrico simple que responda a un problema dado, atendendo ás normas de seguridade.	CNB5.1.1. Observa e identifica os elementos dun circuíto eléctrico e constrúe un.	CMCCT CSIEE
			CNB5.1.2. Observa, identifica e explica algúns efectos da electricidade da vida cotiá.	CMCCT CCL
			CNB5.1.3. Expón exemplos de materiais condutores e illantes, argumentado a súa exposición.	CMCCT CCL
a e h i		B5.2. Investigar sobre a evolución dun obxecto, aparello ou máquina ao longo da historia, utilizando distintas fontes de información e presentando os resultados en diferentes soportes.	CNB5.2.1. Coñece algúns dos grandes descubrimentos e inventos da humanidade e explica os beneficios ou riscos para á sociedade.	CMCCT CCL CSC
			CNB5.2.2. Valora e describe a influencia do desenvolvemento tecnolóxico nas condicións de vida e no traballo.	CMCCT CCL CSC

ÁREA	CIENCIAS DA NATUREZA		CURSO	QUINTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	B5.7. A ciencia: presente e futuro da sociedade. Beneficios e riscos das tecnoloxías e produtos. Importantes descubrimentos e inventos.		CNB5.2.3. Coñece e explica algúns dos avances da ciencia no fogar e na vida cotiá, na medicina, na cultura e no lecer, na arte, na música, no cine e no deporte e nas tecnoloxías da información e a comunicación.	CMCCT CCL CSC CCEC

Área de Ciencias Sociais

A área de Ciencias sociais ten como obxecto contribuír ao desenvolvemento persoal e social do alumnado, achegándolle os recursos necesarios para integrarse e participar de forma activa na sociedade en que vive, partindo da comprensión da realidade física, social e histórica máis próxima ata poder comprender o mundo dunha maneira máis global.

O desenvolvemento persoal e social dos alumnos e alumnas como futuros cidadáns e cidadás implica, por unha banda, coñecer os mecanismos fundamentais da democracia respectando as regras da vida colectiva e, por outra, interactuar co contorno e o medio velando pola súa conservación ao seren estes bens comúns e compartidos.

A mobilización de todos os recursos que conforman a área contribuirá á adquisición das competencias clave e ao desenvolvemento integral do alumnado ao longo de toda a etapa. Para iso, os elementos curriculares de Ciencias Sociais deberán abordarse desde un enfoque metodolóxico práctico, integral, de uso social e con carácter funcional.

A área das Ciencias Sociais integra diversos ámbitos de estudo, centrándose en aspectos xeográficos, sociolóxicos, económicos e históricos. A organización de contidos da área por bloques establécese de acordo con estes ámbitos, co fin de facilitar a concreción curricular da área e da etapa. En ningún caso o desenvolvemento curricular se limitará a seguir esta estrutura, senón que os contidos serán abordados dunha maneira global e interdisciplinar.

Nun primeiro lugar, no bloque 1, establécense os contidos comúns da área, facendo referencia ás distintas técnicas, estratexias e métodos de traballo que potencian e favorecen a adquisición de aprendizaxes sobre o coñecemento do medio por parte do alumnado. Polo tanto, este bloque constitúe o eixe fundamental para abordar os elementos curriculares dos outros bloques cun enfoque transversal. Supón, ademais, a iniciación no coñecemento científico, non como saber disciplinar senón como un conxunto de procesos, destrezas e actitudes que contribúen a explorar e comprender a realidade.

O uso das ferramentas TIC tamén ten especial consideración neste bloque xa que se considera recurso fundamental, entre outras fontes, para a busca de información, simulación de procesos e presentación de conclusións referidas ás ciencias sociais.

Por último, nesta parte destaca a importancia que ten o traballo en equipo como punto de partida para unha participación activa e construtiva da vida social e como medida de atención á diversidade que

favorece o proceso de inclusión do alumnado.

No bloque 2, «O mundo en que vivimos», realízase o estudo da xeografía, tanto do contorno próximo, achegando ao alumnado á realidade que coñece, como de contextos máis afastados para fomentar unha visión máis completa. No desenvolvemento deste bloque utilizaranse diferentes tipos de fontes xeográficas de información: textos, cadros e gráficos, esquemas, representacións cartográficas, fotografías e imaxes sintéticas para identificar e localizar obxectos e feitos xeográficos, con especial atención ao territorio galego e español. O bloque inclúe contidos que abranguen desde o Universo, a representación da Terra e a orientación no espazo, a auga e o consumo responsable, o clima e o cambio climático, a paisaxe e os seus principais elementos (relevo, clima, hidrografía...) e a intervención humana no medio e as súas consecuencias ambientais.

A través dos contidos do bloque 3, «Vivir en sociedade», será posible iniciar un proceso de comprensión das características dos distintos grupos sociais, respectando e valorando as súas diferenzas e ás persoas integrantes, a produción e repartición dos bens de consumo, sectores de produción, a vida económica dos cidadáns e cidadás, a capacidade emprendedora dos membros da sociedade e a función dinamizadora da actividade empresarial na sociedade, a organización social, política e territorial galega e española e o coñecemento do territorio, institucións e poboación europeas.

No bloque 4, «As pegadas do tempo», traballarase a comprensión de conceptos como o tempo histórico e a súa medida, a capacidade de ordenar temporalmente algúns feitos históricos e outros feitos relevantes, utilizando para iso as nocións básicas de sucesión, duración e simultaneidade a través da realización de cronogramas, liñas do tempo, mapas mentais, árbores xenealóxicas, biografías etc. Investigarase sobre as grandes etapas históricas da humanidade para adquirir unha idea da idade da historia, asociadas aos feitos que marcan os seus inicios e os seus finais, sendo preciso coñecer as condicións históricas, eventos e persoas relevantes en diferentes períodos de tempo. É importante para o alumnado adquirir as referencias históricas que lles permitan elaborar unha interpretación persoal do mundo, a través duns coñecementos básicos da historia de Galicia e de España, respectando e valorando os aspectos comúns e de carácter diverso.

Neste bloque utilizaranse diversas fontes textuais e gráficas como mapas e calquera outra representación adecuada para a identificación e a análise de procesos históricos.

O tratamento de todos os aspectos curriculares establecidos nos bloques comentados anteriormente, a

adquisición eficaz das competencias clave por parte del alumnado e a súa contribución ao logro dos obxectivos da etapa educativa, requiren ter en conta unha serie de principios metodolóxicos e de organización que permitan avanzar cara a unha mellora dos resultados:

Deseño e desenvolvemento de propostas didácticas integradas, activas, contextualizadas, cunha finalidade e funcionalidade clara, planificadas con rigor, que impliquen e posibiliten a activación da variedade de procesos cognitivos e contribúan e aseguren o desenvolvemento de todas as competencias ao longo de toda a etapa. Serán propostas de traballo que xurdan dun problema, acontecemento ou inqueda, que supoñan un proceso de investigación e acción que garanta a participación activa do alumnado, a experimentación e a funcionalidade das aprendizaxes e que lle permita organizar o seu pensamento, a reflexión crítica e facilite o proceso de autorregulación das aprendizaxes. O traballo por proxectos, os estudos de casos, a aprendizaxe baseada en problemas, as experiencias de aprendizaxe por servizo, as prácticas de aprendizaxe colaborativa, as prácticas de ensinanza e aprendizaxe baseadas no pensamento crítico e creativo e as experienciais en comunidades de aprendizaxe serían propostas que responderían a ese perfil.

É fundamental na área de Ciencias Sociais o aproveitamento dos recursos propios do contorno, non soamente físicos, senón tamén humanos. Neste sentido, consideraranse as diferenzas interculturais como un aspecto enriquecedor que achega posibilidades de aprendizaxe.

A planificación e o desenvolvemento destas propostas levan asociada a utilización de diversos instrumentos de avaliación: portfolio, diarios, rúbricas, debates, mapas mentais, probas específicas etc. que evidencian os distintos graos de execución das aprendizaxes. Destaca o papel activo do alumnado no proceso de avaliación, pois o uso do portfolio lle permite potenciar a autonomía e desenvolver o pensamento crítico e reflexivo.

Para a construción e a consolidación das aprendizaxes partírase, en todo momento, dos coñecementos previos do alumnado, do contexto máis próximo e do seu nivel evolutivo, cognitivo e emocional. Este proceso implica a secuenciación dos contidos partindo do que eles xa coñecen para así avanzar e ir de aprendizaxes máis simples cara a outras máis complexas.

O alumnado debe ser o protagonista das súas aprendizaxes, a construción das aprendizaxes é persoal e, polo tanto, moi diversa polo que se presentarán propostas de traballo individual e de equipo que posibilitan a resolución conxunta das tarefas e favorezan a inclusión do alumnado.

O persoal docente deberá buscar propostas e estratexias que activen o alumnado, que promovan a curiosidade e a motivación neste de cara á investigación e resolución de problemas e que lle permitan ser consciente de que el é o responsable das súas aprendizaxes.

Desde o equipo educativo e as distintas comisións de coordinación fomentárase unha reflexión metodolóxica conxunta da cal xurda unha proposta de centro común, acordada e compartida á hora de desenvolver un currículo coherente cun enfoque global e interdisciplinar que garanta o cumprimento dos principios pedagóxicos que se propoñen desde a área de Ciencias Sociais. A existencia de contidos compartidos entre distintas áreas fai necesaria a dita coordinación docente e a dita concepción integral da proposta curricular.

ÁREA	CIENCIAS SOCIAIS		CURSO	PRIMEIRO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
BLOQUE 1. CONTIDOS COMÚNS				
b d e h i	<p>B1.1.O establecemento de conxecturas, de predicións e a observación e experimentación como procesos básicos que favorecen a iniciación ao coñecemento científico.</p> <p>B1. 2.Propostas de traballo que xurdan dunha situación problema, acontecemento ou inquietude do contorno que os rodea, que supoña un proceso de investigación e acción por parte do alumnado e facilite o proceso de autorregulación de aprendizaxes.</p> <p>B1. 3 Introducción no uso das TIC e outras fontes (directas e indirectas) para obter información, analízala, organizala, documentar o proceso mediante o uso do portfolio e a comunicación das conclusións.</p> <p>B1. 4 Planificación, xestión e presentación dos traballos co fin de acadar obxectivos.</p>	<p>B1.1.Realizar traballos de investigación que partan do establecemento de conxecturas, da observación, experimentación e da toma de conciencia dos sentimentos e sensacións como medios básicos para obter información, selecciónala, organizala, extraer conclusións e comunicalas sen esquecer a introdución ao manexo das TIC para este fin e valorando o esforzo realizado.</p>	<p>CSB1.1.1.Fai conxecturas, predicións e recolle información a través da observación e experimentación iniciándose no emprego das TIC e outras fontes directas e indirectas, selecciona a información relevante e a organiza, obtén conclusións sinxelas e as comunica.</p>	<p>CAA</p> <p>CCL</p> <p>CD</p> <p>CMCCT</p>
			<p>CSB1.1.2.Manifesta autonomía na planificación e execución de accións e tarefas cuidando a súa presentación, ten iniciativa na toma de decisións e asume responsabilidades.</p>	<p>CSIEE</p> <p>CAA</p> <p>CSC</p>
a	B1.5.O traballo en equipo.	B1.2. Traballar en equipo e adoptar un	CSB1.2.1.Participa en actividades	CSC
b	B1.6.Iniciación na creación e o uso de hábitos	comportamento de respecto e tolerancia	individuais e de grupo adoptando un	CAA

ÁREA	CIENCIAS SOCIAIS		CURSO	PRIMEIRO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
c d m	e técnicas de estudo.	ante as achegas alleas.	comportamento responsable, construtivo e solidario, valorando o esforzo e o coidado do material.	
	B1.7.Valoración do esforzo e coidado do material. B1.8.A cooperación e o diálogo como valores democráticos e recursos básicos na resolución pacífica de conflitos.	B1.3.Empregar os mapas mentais como unha técnica básica de estudo.		
h o	B1.9.Utilización da terminoloxía propia da área.	B1.4.Coñecer e iniciarse no emprego da terminoloxía propia da área.	CSB1.4.1. Identifica a terminoloxía propia da área.	CCL CMCCT CSC

ÁREA	CIENCIAS SOCIAIS		CURSO	PRIMEIRO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
BLOQUE 2. O MUNDO QUE NOS RODEA				
h j o	B2.1. A contorna física: observacións das características principais.	B2.1. Identificar os elementos principais da contorna partindo do máis próximo a través da observación e uso das TIC.	CSB2.1.1. Elabora e recolle información sobre aspectos da súa contorna natural, empregando imaxes, debuxos e outras fontes incluídas as TIC.	CMCCT CD CAA
			CSB2.1.2. Describe os elementos básicos da súa contorna máis próxima.	CMCCT CCL
h h a o	B2.2. O aire e a auga. Estudo das súas características e propiedades mediante a observación, experimentación a través dos sentidos e a formulación de conxecturas. A importancia para a vida e consumos responsables.	B2.2. Recoñecer as características básicas do aire e a auga observadas e experimentadas a través dos sentidos.	CSB2.2.1. Describe as características principais do aire e da auga.	CMCCT CCL CAA
			CSB2.3.1. Explica, de forma sinxela, a importancia que o uso responsable destes elementos ten na súa contorna máis próxima.	CMCCT CSC CCL
g h i o	B2.3. O tempo atmosférico. Observación e medicións sinxelas dos fenómenos atmosféricos que teñen lugar no espazo próximo e a súa simboloxía. Comprobación	B2.4. Coñecer os fenómenos atmosféricos, a través das sensacións corporais, e describir os que xorden con máis frecuencia na súa contorna identificándoos	CSB2.4.1. Cita os fenómenos atmosféricos máis habituais no seu espazo próximo e interpreta a simboloxía básica nun mapa do tempo da prensa en	CMCCT CD CCL

ÁREA	CIENCIAS SOCIAIS		CURSO	PRIMEIRO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	observado o tempo nos diferentes medios de comunicación: prensa, prensa dixital,...	nun mapa do tempo da prensa en papel ou dixital.	papel ou dixital.	
		B2.5.Realizar medicións sinxelas de datos con aparellos cotiás e facer pequenos rexistros do tempo atmosférico a nivel local. Comprobación co tempo dos xornais.	CSB2.5.1.Realiza observacións, sinxelas recollidas de datos, rexistros e comprobación sobre o tempo atmosférico local.	CMCCT CAA
h g e	B2.4.Os elementos do ceo, as súas características e o seu movemento como indicador do paso do tempo. Experimentación do paso do tempo observando o movemento do Sol e da Lúa e asocialo ás diferentes partes do día e á noite.	B2.6.Identificar os elementos que aparecen no ceo e coñecer a importancia que o Sol ten para a vida.	CSB2.6.1.Nomea os elementos presentes no ceo e explica a importancia que o Sol ten para a vida.	CMCCT CCL
		B2.7.Coñecer a importancia que o movemento dos elementos do ceo teñen como indicador do paso do tempo: o día, a noite e as partes do día.	CSB2.7.1.Relaciona o movemento dos elementos do ceo co cambio do día á noite e o paso do tempo ao longo do día: mañá, tarde e noite.	CMCCT CAA
a h o	B2.5.Observación, a través dos sentidos, da paisaxe que nos rodea. Elementos naturais e humanos da contorna. A importancia do coidado da natureza.	B2.8. Diferenciar entre os elementos naturais e os producidos pola man do home existentes na contorna próxima poñendo exemplos.	CSB2.8.1.Diferencia entre elementos da paisaxe natural e a construída polo home e identifica algunha das accións humanas máis destacadas da contorna próxima.	CMCCT CAA
		B2.9. Valorar a importancia que ten para a vida dos seres vivos o coidado dos	CSB2.9.1.Identifica algunha medida para a conservación da natureza máis	CSC CMCCT

ÁREA	CIENCIAS SOCIAIS		CURSO	PRIMEIRO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
		elementos da paisaxe máis próxima.	próxima.	
BLOQUE 3. VIVIR EN SOCIEDADE				
a c h	B3.1. Investigamos sobre as relacións de parentesco e roles familiares.	B3.1. Recoñecer as relacións simples de parentesco familiar e os seus roles identificándose, situándose e valorando á pertenza a unha familia con características propias así como contribuíndo á repartición equitativa das tarefas domésticas entre os seus membros.	CSB3.1.1. Identifica as relacións de parentesco, discrimina os roles familiares e contribúe ao reparto equitativo das tarefas domésticas entre os membros da familia.	CMCCT CSC CAA
a h	B3.2. A escola: organización escolar, os membros e os seus roles, espazos físicos e recursos.	B3.2. Coñecer e respectar todos os elementos que conforman a escola e as súas funcións.	CSB3.2.1. Identifica os membros da comunidade escolar, describe as tarefas que desenvolven e respéctanas.	CMCCT CSC CCL
a h	B3.3. Os deberes e dereitos das persoas. A asemblea de clase como momento para a reflexión, o diálogo, a escoita activa e a resolución pacífica de conflitos.	B3.3. Recoñecer á pertenza a certos grupos e participar neles respectando os principios básicos de convivencia.	CSB3.3.1. Respecta as normas de convivencia establecidas na familia e na escola.	CSC
h e o	B3.4. A casa e o lugar en que vivo. Estancias da casa e localización na contorna: aldea, vila, cidade. Elaboración dun esbozo da distribución	B3.4. Identificar as partes da casa e o uso que se fai nelas e diferenciar entre os diferentes tipos de vivendas que forman a	CSB3.4.1. Identifica as partes da casa, represéntaa nun esbozo e coñece e explica o uso que se fai delas.	CMCCT CAA

ÁREA	CIENCIAS SOCIAIS		CURSO	PRIMEIRO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	da casa.	súa contorna.	CSB3.4.2.Identifica diferentes tipos de vivendas e describe oralmente as diferenzas.	CCL CCEC
		B3.5. Coñecer as características básicas da contorna próxima e diferenciar os conceptos de cidade, vila, aldea.	CSB3.5.1.Explica a diferenza entre cidade, vila e aldea e sitúa a súa casa nalgunha delas.	CCL CMCCT
h e	B3.5.Os medios de transporte. Clasificación e abastecemento.	B3.6.Coñecer os medios de transporte do seu ámbito, as características fundamentais e clasificalos segundo a súa función e uso.	CSB3.6.1.Clasifica os diferentes medios de transporte da contorna segundo os seus usos, funcións e características.	CMCCT CAA
h n	B3.6.Educación viaria. Camiñando pola rúa.	B3.7.Observar e discriminar diferentes elementos viarios que deberá recoñecer un peón ou peoa para unha circulación óptima pola rúa.	CSB3.7.1.Coñece os sinais de tráfico necesarios para camiñar pola rúa correctamente: cores dos semáforos, pasos de peóns ou peoas, etc.	CSC CAA
j h o	B3.7.Manifestacións culturais do contorno.	B3.8.Coñecer algunha das grandes manifestacións culturais que se celebran na escola valorando a súa diversidade e contribuíndo á súa conservación.	CSB3.8.1.Cita e valora algunha das festas propias do outono, do inverno, da primavera e do verán que se celebran no contorno escolar e contribúe á súa conservación.	CCEC CSC CCL

ÁREA	CIENCIAS SOCIAIS		CURSO	PRIMEIRO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
BLOQUE 4. AS PEGADAS DO TEMPO.				
h g e	B4.1. Uso e medidas do tempo. Nocións básicas: antes, despois, día, mes. O paso do tempo: liña do tempo da súa historia persoal. Árbore xenealóxica sinxela dos membros da súa familia.	B4.1. Ordenar temporalmente, a través dunha liña do tempo, a evolución e algúns feitos relevantes da súa vida persoal empregando métodos sinxelos de observación e as unidades de medida temporais básicas.	CSB4.1.1. Localiza e explica, nunha liña do tempo, a evolución e algúns feitos relevantes da súa vida persoal e empregando as unidades de medida do tempo máis básicas..	CSC CAA CCL
		B4.2. Reconstruír a memoria do pasado próximo partindo de fontes familiares a través da realización dunha árbore xenealóxica sinxela dos membros da súa familia.	CSB4.2.1. Explica oralmente unha árbore xenealóxica sinxela dos membros da súa familia.	CSC CAA CCL
h g e	B4.2. Sistemas de medida do tempo. O día, a semana, os meses e o ano. O calendario como instrumento de medida do tempo. Creación dun calendario anual propio establecendo os	B4.3. Ser consciente do paso do tempo empregando, como unidades de medida, os días, as semanas, os meses, o ano, as estacións e o calendario como instrumento	CSB4.3.1. Sabe o número de días que ten unha semana e os meses, nomea os meses do ano e diferencia as estacións segundo as súas características.	CMCCT CCL

ÁREA	CIENCIAS SOCIAIS		CURSO	PRIMEIRO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	horarios das xornadas escolares, as semanas, os meses, as estacións do ano, situando os aniversarios e os acontecementos máis importantes.	para medir e representar o paso tempo.		

ÁREA	CIENCIAS SOCIAIS		CURSO	TERCEIRO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
BLOQUE 1. CONTIDOS COMÚNS				
a b d e h i	<p>B1.1.Iniciación ao coñecemento científico e a súa aplicación nas ciencias sociais.</p> <p>B1.2.Proposta de traballo que xurda dun problema, acontecemento ou inquietude e que supoña un proceso de investigación e acción que garanta participación activa do alumnado e facilite o proceso de autorregulación de aprendizaxes.</p> <p>B1.3.Busca e selección de información utilizando as tecnoloxías da información e a comunicación e outras fontes (directas e indirectas), organización, análise, documentación do proceso mediante o uso do portfolio e comunicación das conclusións.</p> <p>B1.4.Iniciativa emprendedora. Planificación, xestión e presentación dos proxectos co fin de acadar obxectivos.</p>	<p>B1.1.Realizar un traballo de investigación que supoña a busca, selección e organización de información sobre a área (empregando as TIC e outras fontes), a realización dun produto, a documentación do proceso (a través do uso do portfolio) e a comunicación do resultados, valorando o esforzo e amosando actitudes de cooperación, participación e respecto.</p>	<p>CSB1.1.1.Busca información (empregando as TIC e outras fontes directas e indirectas), selecciona a relevante, organízaa, analizaa, obtén conclusións sinxelas e comunícaas oralmente e/ou por escrito.</p> <p>CSB1.1.2.Manifesta autonomía na planificación e execución de accións e tarefas cuidando a súa presentación, ten iniciativa na toma de decisións e asume responsabilidades.</p>	<p>CAA</p> <p>CCL</p> <p>CD</p> <p>CMCCT</p> <p>CSIEE</p> <p>CAA</p> <p>CMCCT</p>
a	B1.5.Emprego de técnicas de estudo individual	B1.2.Empregar estratexias de traballo	CSB1.2.1.Participa en actividades	CSC

ÁREA	CIENCIAS SOCIAIS		CURSO	TERCEIRO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
b c d	e de estratexias de traballo cooperativo. Valoración do esforzo e coidado do material. B1.6.Participación activa e construtiva na vida social, uso das normas de convivencia. A cooperación e o diálogo como valores democráticos e recursos básicos na resolución pacífica de conflitos.	cooperativo, adoptar un comportamento de respecto e tolerancia ante as diferentes ideas e achegas alleas nos diálogos e debates.	individuais e de grupo e, emprega estratexias de traballo cooperativo adoptando un comportamento responsable, construtivo e solidario e respecta os principios básicos do funcionamento democrático.	CAA CMCCT
h e o	B1.7.Utilización da terminoloxía propia da área e do uso de textos de carácter social, xeográfico e histórico.	B1.3.Coñecer a terminoloxía propia da área e achegarse a comprender textos sinxelos de carácter social, xeográfico e histórico.	CSB1.3.1.Identifica a terminoloxía propia da área e comprende textos sinxelos de carácter social, xeográfico e histórico.	CCL CMCCT CSC
BLOQUE 2. O MUNDO QUE NOS RODEA				
h	B2.1.Sistema solar: o Sol e os planetas. Deseño de maquetas, presentacións ou animacións empregando ás TIC como estratexia de reforzo da aprendizaxe.	B2.1.Recoñecer e situar os elementos principais do sistema solar: o Sol, os planetas e as súas características básicas empregando as TIC.	CSB2.1.1.Identifica, localiza os elementos principais do sistema solar: o Sol, os planetas e recoñece algunha das súas características básicas empregando as TIC.	CMCCT CD
h e	B2.2.O planeta Terra e a Lúa, o seu satélite. Características. B2.3 Os movementos da Terra e a Lúa e as	B2.2.Localizar o planeta Terra e a Lúa no sistema solar recoñecendo as súas características principais, movementos e	CSB2.2.1.Describe de forma sinxela os movementos terrestres, o eixe do xiro e os polos xeográficos.	CMCCT CCL

ÁREA	CIENCIAS SOCIAIS		CURSO	TERCEIRO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	súas consecuencias: as estacións do ano, o día e a noite.	consecuencias máis directas que producen na súa vida diaria e no contorno próximo.	CSB2.2.2.Expón, de maneira sinxela, como se produce o cambio entre o día e a noite e as estacións do ano como consecuencia dos movementos terrestres.	CMCCT CCL
			CSB2.2.3. Identifica a Lúa como satélite da Terra e describe algunha das súas características principais.	CMCCT CCL
h e	B2.3.As capas da Terra: características básicas. Formación dun volcán. Simulación da erupción dun volcán. Medidas para a prevención de danos.	B2.3. Identificar as capas da Terra segundo a súa estrutura sexa interna ou externa. Explicar que é un volcán, que acontece no momento da erupción e algunhas medidas de actuación básicas para a prevención de danos.	CSB2.3.1. Identifica, cita e describe as capas da Terra. CSB2.3.2. Explica que é un volcán e que acontece cando entra en erupción e cita algunha medida para previr danos.	CMCCT CCL CMCCT CCL CAA
h g o	B2.4. Formas de representar a Terra. planos, mapas, planisferios e globos terráqueos.	B2.4. Identificar as distintas formas de representar a superficie terrestre e localizar o lugar en que vive.	CSB2.4.1. Recoñece as distintas formas de representación da Terra, planos, mapas, planisferios e globos terráqueos.	CMCCT CCL
h	B2.5. Cartografía. Planos e mapas. O	B2.5. Distinguir entre planos e mapas,	CSB2.5.1. Diferencia entre plano, mapa	CMCCT

ÁREA	CIENCIAS SOCIAIS		CURSO	TERCEIRO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
g o	planisferio. Escalas sinxelas. Signos convencionais básicos. Orientación no espazo. Identificación sobre planos e mapas das diferentes rutas de acceso á escola, biblioteca,.. así como dalgúns elementos representativos da localidade.	incluíndo os planisferios, facendo sinxelas interpretacións con escalas e signos convencionais básicos sobre mapas ou planos da súa contorna próxima.	e planisferios, interpreta unha escala sinxela nun mapa e identifica signos convencionais máis usuais e básicos que poden aparecer nel.	CAA
h g	B2.6.Cofecemento e uso de diferentes técnicas, estratexias e instrumentos para orientarse no espazo. Puntos cardinais.	B2.6.Orientarse no espazo próximo empregando algunha técnica de orientación e instrumentos.	CSB2.6.1.Oriéntase no espazo empregando algunha técnica de orientación e instrumento.	CMCCT CAA
h e	B2.7. A atmosfera. Fenómenos atmosféricos. As nubes e as precipitacións.	B2.7.Identificar a atmosfera como escenario dos fenómenos meteorolóxicos, coñecer algúns destes fenómenos máis frecuentes na súa contorna e explicar, de maneira sinxela como se forman as nubes e as precipitacións.	CSB2.7.1.Identifica e cita fenómenos atmosféricos e describe as causas que producen a formación das nubes e as precipitacións.	CMCCT CCL
h g i e	B2.8.Tempo atmosférico. Instrumentos de medición de variables meteorolóxicas. Construción dunha estación meteorolóxica sinxela. As TIC para a recollida de datos e comparación da información obtida.	B2.8. Identificar os aparatos de medida que se empregan para na recollida de datos. Recoller datos empregando as TIC, representar e interpretar gráficos sinxelos e comparalos coa información na web e	CSB2.8.1.Identifica e sabe usar os distintos aparellos de medida que se utilizan para a recollida de datos atmosféricos.	CMCCT CD CAA

ÁREA	CIENCIAS SOCIAIS		CURSO	TERCEIRO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
		prensa dixital ou escrita.		
		B2.9. Coñecer cal é a función dunha estación meteorolóxica e facer pequenas observacións.	CSB2.9.1.Describe unha estación meteorolóxica, explica a súa función, confecciona e interpreta gráficos moi básicos de temperaturas e precipitacións.	CSIEE CAA CMCCT CCL
h o	B2.9.Mapas do tempo atmosférico de Galicia.	B2.10 Interpretar o tempo atmosférico en mapas do tempo sinxelos da Comunidade Autónoma.	CSB2.10.1.Interpreta mapas do tempo sinxelos de Galicia distinguindo os seus elementos principais.	CMCCT CAA
h o	B2.10.O clima. Grandes zonas climáticas mundiais. Comparación do clima da contorna co doutras zonas.	B2.11.Diferenciar entre clima e tempo atmosférico, recoñecer as tres grandes zonas climáticas mundiais e comparalas co clima do espazo en que vive.	CSB2.11.1.Diferencia entre clima e tempo atmosférico. CSB2.11.2. Cita as tres grandes zonas climáticas do planeta e identifica algunha característica principal que se identifique co clima da súa contorna.	CMCCT CMCCT CCL
h e	B2.11. O ciclo da auga: fases.	B2.12. Explicar como se produce o ciclo da auga e as súas fases relacionándoos cos elementos da paisaxe da súa contorna próxima.	CSB2.12.1. Escribe ordenadamente as fases en que se produce o ciclo da auga.	CMCCT CAA

ÁREA	CIENCIAS SOCIAIS		CURSO	TERCEIRO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
h e o	B2.12.Paisaxe: definición, elementos básicos que caracterizan as paisaxes de Galicia. Características.	B2.13. Explicar que é unha paisaxe, os seus elementos básicos e recoñecer os distintos tipos de paisaxes de Galicia.	CSB2.13.1.Define paisaxe, identifica os seus elementos e recoñece as diferentes tipos de paisaxe básicas na comunidade autónoma.	CMCCT CCL
		B2.14. Localizar nun mapa os principais elementos da paisaxe: unidades de relevo e ríos máis importantes da Comunidade Autónoma e coñecer algunha característica relevante de cada un deles.	CSB2.14.1. Localiza nun mapa os principais elementos da paisaxe: unidades de relevo e ríos máis importantes da Comunidade Autónoma.	CMCCT CAA
a d e h	B2.13.A intervención humana no medio próximo. A contaminación atmosférica e o cambio climático. Desenvolvemento sustentable e consumo responsable.	B2.15. Explicar a importancia e as consecuencias da intervención humana no medio próximo valorando a necesidade dun desenvolvemento sustentable.	CSB2.15.1.Explica o impacto e as consecuencias negativas que a acción humana ten sobre o medio máis próximo.	CSC CCL
			CSB2.15.2.Explica a importancia de cooidar a atmosfera e as consecuencias de non facelo.	CSC CCL
			CSB2.15.3 Propón algunhas medidas para o desenvolvemento sustentable e un consumo responsable.	CSC CCL

ÁREA	CIENCIAS SOCIAIS		CURSO	TERCEIRO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
BLOQUE 3. VIVIR EN SOCIEDADE				
a e h o	B3.1.A organización social, política e territorial da localidade e comarca (función e organización). Elaboración dun mapa conceptual de toda a organización.	B3.1.Expoñer e explicar a organización social, política e territorial da contorna próxima a través da interpretación dun mapa mental.	CSB3.1.1.Describe a estrutura básica da organización social, política e territorial da contorna próxima.	CSC CCL
a h o	B3.2.Manifestacións culturais e lingüísticas de Galicia	B3.2.Valorar a diversidade cultural, social, política e lingüística de Galicia respectando as diferenzas.	CSB3.2.1.Recoñece, partindo da realidade galega, a diversidade cultural, social, política e lingüística nun mesmo territorio como fonte de enriquecemento cultural.	CSC CEC
b h g	B3.3.Realización dun estudo demográfico da poboación no contexto do centro educativo que simule a poboación dun municipio manexando os conceptos básicos da demografía e representando e interpretando os datos en gráficas.	B3.3.Comprender os principais conceptos básicos demográficos, a través da realización do estudo demográfico da poboación no contexto do centro educativo, representar os datos en gráficas básicas e comunicar os resultados.	CSB3.3.1.Define demografía, comprende os principais conceptos demográficos e represéntaos en gráficas sinxelas.	CSC CMCCT CCL
h	B3.4.As actividades económicas e produtivas da localidade. Clasificación por sectores. Recursos naturais, materias primas e produtos elaborados.	B3.4.Distinguir entre materias primas e produtos elaborados e asocíalos cos diferentes sectores produtivos e económicos da zona.	CSB3.4.1.Diferencia entre materias primas e produtos elaborados e asóciaos cos diferentes sectores produtivos e económicos da contorna.	CMCCT CCL

ÁREA	CIENCIAS SOCIAIS		CURSO	TERCEIRO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
n h	B3.5.Educación viaria. Adquisición de coñecementos básicos que contribúan a consolidar condutas e hábitos viarios correctos.	B3.5.Coñecer as normas básicas e sinxelas de circulación e utilízalas como persoa usuaria de medios de transporte.	CSB3.5.1.Coñece, utiliza e respecta as normas básicas de circulación.	CSC

ÁREA	CIENCIAS SOCIAIS		CURSO	TERCEIRO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
BLOQUE 4. AS PEGADAS DO TEMPO				
h o	B4.1.As pegadas da nosa historia: duración e datación dos feitos históricos máis significativos da contorna e de Galicia. Representación do tempo histórico a través de liñas do tempo.	B4.1.Coñecer as nocións básicas de sucesión, duración e simultaneidade para ordenar temporalmente algúns feitos históricos relevantes de Galicia.	CSB4.1.1.Recoñece o século como unidade de medida do tempo histórico e localiza feitos situándoos como sucesivos a.C o d.C	CMCCT CAA
			CSB4.1.2.Sitúa nunha liña do tempo feitos do pasado da súa contorna datando os comezos e finais das épocas estudadas.	CMCCT CAA
h o	B4.2.A Prehistoria. A cultura castrexa en Galicia. B4.3.A escritura como fonte histórica. B4.4.A Idade Antiga en Galicia. A romanización.	B4.2.Recoñecer algúns restos ou acontecementos da Prehistoria e Idade Antiga (culturais, artísticos, e feitos) que evidencien o paso do tempo en Galicia e permitan situalos temporalmente no transcurso da historia.	CSB4.2.1.Identifica no tempo e no espazo algúns dos restos ou acontecementos da Prehistoria e da Idade Antiga de Galicia, describindo algunha característica fundamental.	CSC CMCCT
			CSB4.2.2.Distingue entre prehistoria e historia recoñecendo a importancia das manifestacións escritas como avances que supoñen a transición entre esas épocas.	CSC CCL

ÁREA	CIENCIAS SOCIAIS		CURSO	TERCEIRO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
			CSB4.2.3.Describe algúns aspectos relacionados coa forma de vida e as estruturas básicas de organización social da cultura castrexa.	CSC CCL
h o	B4.5.Vestixios do pasado localizados na contorna próxima como fontes históricas para coñecer o pasado e como elementos integrantes da contorna actual. Os petróglifos e a arquitectura megalítica, castrexa e medieval	B4.3.Recoñecer algúns vestixios do pasado, presentes na contorna próxima, como fontes históricas para coñecer o pasado e como elementos integrantes da contorna actual.	CSB4.3.1.Identifica algúns vestixios do pasado na contorna e recoñece o seu valor como fonte histórica.	CSC CCEC
d h o	B4.6.O noso patrimonio natural, histórico e cultural. Os espazos protexidos.	B4.4.Desenvolver a curiosidade por coñecer as formas da vida humana no pasado, valorando a importancia que teñen os restos para o coñecemento e estudo da historia e como patrimonio cultural que hai que coidar e legar.	CSB4.4.1.Identifica, valora e respecta o patrimonio natural, histórico, cultural e artístico do contorno próximo e asume as responsabilidades que supón a súa conservación e mellora.	CSC CCEC

ÁREA	CIENCIAS SOCIAIS		CURSO	QUINTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
BLOQUE 1. CONTIDOS COMÚNS				
a b d e h i	B1.1.Iniciación ao coñecemento científico, toma de conciencia das súas fases e a súa aplicación nas ciencias sociais. Proposta de traballo que xurda dun problema, acontecemento ou inxerencia e que supoña un proceso de investigación e acción que garanta participación activa do alumnado e facilite o proceso de autorregulación de aprendizaxes. B1.2.Busca e selección de información empregando as TIC e outras fontes (directas e indirectas), organización, análise, documentación do proceso (mediante uso dos portafolios) e comunicación das conclusións. B1.3.Planificación e xestión de proxectos co fin de acadar obxectivos. Iniciativa emprendedora.	B1.1.Realizar un traballo de investigación que supoña a busca, selección e organización de información sobre fenómenos previamente delimitados, a realización dun produto, a documentación do proceso e a comunicación dos resultados.	CSB1.1.1.Busca información (empregando as TIC e outras fontes directas e indirectas), selecciona a información relevante, a organiza, analiza, obtén conclusións sinxelas e as comunica oralmente e/ou por escrito.	CAA CD CMCCT CCL
			CSB1.1.2.Manifesta autonomía na planificación e execución de accións e tarefas, ten iniciativa na toma de decisións e asume responsabilidades.	CSIEE CAA
			CSB1.1.3.Realiza as tarefas encomendadas e presenta os traballos de maneira ordenada, clara e limpa.	CAA CCL CMCCT
a b	B1.4.Emprego de técnicas de estudo individual e de estratexias de traballo cooperativo.	B1.2.Empregar estratexias de traballo cooperativo, adoptar un comportamento de	CSB1.2.1.Participa en actividades individuais e de grupo, e emprega	CSC CAA

ÁREA	CIENCIAS SOCIAIS		CURSO	QUINTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
c d	Valoración do esforzo e coidado do material.	respecto e tolerancia ante as diferentes ideas e achegas alleas nos diálogos e debates, valorando o esforzo e amosando actitudes de cooperación, participación e respecto cara aos demais.	estratexias de traballo cooperativo valorando o esforzo e o coidado do material.	
	B1.5.Participación activa e construtiva na vida social, uso das normas de convivencia. B1.6. A cooperación e o diálogo como valores democráticos e recursos básicos na resolución pacífica de conflitos.		CSB1.2.2.Adopta un comportamento responsable, construtivo e solidario, respectando diferentes ideas e achegas nos debates e recoñecendo a cooperación e o diálogo como principios básicos do funcionamento democrático.	CSC CAA
b e h i o	B1.7.Utilización da terminoloxía propia da área. Organización de ficheiros temáticos de termos propios da área.	B1.3.Coñecer e utilizar as palabras claves e conceptos necesarios para ser capaz de ler, escribir e falar sobre ciencias sociais, así como comprender diferentes linguaxes recollidos en textos de carácter social, xeográfico ou histórico.	CSB1.3.1.Emprega de maneira adecuada o vocabulario adquirido para ser capaz de ler, escribir e falar sobre ciencias sociais.	CCL CAA CMCCT CSC
	B1.8.Fomento de técnicas de animación á lectura de textos de divulgación das ciencias sociais (de carácter social, xeográfico e histórico). A prensa escrita e dixital como fonte de información. B1.9.Utilización e lectura de diferentes		CCB1.3.2.Expón oralmente de forma clara e ordenada, contidos relacionados coa área, que manifesten a comprensión de textos orais e /ou escritos de carácter xeográfico, social e histórico.	CCL CMCCT CSC CAA

ÁREA	CIENCIAS SOCIAIS		CURSO	QUINTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	linguaxes textuais e gráficos.		CSB1.3.3.Analiza informacións relacionadas coa área e manexa imaxes, táboas, gráficos, esquemas, resumos e as tecnoloxías da información e a comunicación.	CCL CD CMCCT CSC
BLOQUE 2. O MUNDO QUE NOS RODEA				
h e	B2.1.O Universo: galaxia, estrela, planeta, satélite, asteroide e cometa.	B2.1.Explicar como é e de que forma se orixinou o Universo e os seus principais compoñentes.	CSB2.1.1.Describe como é e de que forma se orixinou o Universo e explica os seus principais compoñentes identificando galaxia, estrela, planeta, satélite, asteroide e cometa.	CMCCT CCL
h e	B2.2.O sistema solar: o Sol e os planetas.	B2.2.Describir as características principais do sistema solar identificando diferentes tipos de astros e as súas características.	CSB2.2.1. Describe as características, localizando o Sol no seu centro e os planetas segundo a súa proximidade.	CMCCT CCL
h e g	B2.3.O planeta Terra e a Lúa. Características. B2.4. Movementos terrestres e as súas consecuencias: as estacións do ano, día e noite, fusos horarios. B2.5.A translación da Lúa: as fases lunares.	B2.3. Localizar o planeta Terra e a Lúa no sistema solar, explicando as súas características, movementos, consecuencias e calcular os fusos horarios.	CSB2.3.1. Define e representa o movemento de translación terrestre, o eixe do xiro e os polos xeográficos, asocia as estacións do ano ao seu efecto combinado e calcula os fusos	CMCCT CCL CAA

ÁREA	CIENCIAS SOCIAIS		CURSO	QUINTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	Eclipses e mareas.		horarios.	
			CSB2.3.2.Explica o día e a noite como consecuencia da rotación terrestre e como unidades para medir o tempo.	CMCCT CCL CAA
			CSB2.3.3.Define a translación da Lúa identificando e nomeando as fases lunares.	CMCCT CCL
h g e i	B2.6.Cartografía. Planos, mapas e planisferios. Mapas temáticos. B2.7. Escalas e signos convencionais dun mapa. B2.8.Orientación no espazo: técnicas, instrumentos e estratexias. Elaboración dun itinerario coa axuda de ferramentas dixitais.	B2.4.Describir correctamente planos e mapas, incluíndo os planisferios, interpretando a súa escala e signos convencionais.	CSB2.4.1.Identifica e clasifica os diferentes tipos de mapas, define que é a escala nun mapa e emprega e interpreta os signos convencionais máis usuais que poden aparecer nel.	CMCCT CAA
e g h o	B2.9.O clima e factores climáticos.	B2.5.Identificar os elementos que inflúen no clima, explicando como actúan nel e adquirindo unha idea básica de clima e dos factores determinan o clima en España.	CSB2.5.1.Define clima, cita os seus elementos e identifica os factores que determinan en España.	CMCCT CCL

ÁREA	CIENCIAS SOCIAIS		CURSO	QUINTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
e g h o	B2.10.As grandes zonas climáticas do planeta. B2.11.Tipos de climas de España e as súas zonas de influencia. O clima en Galicia.	B2.6.Recoñecer as zonas climáticas mundiais e os tipos de clima de España identificando algunhas das súas características básicas.	CSB2.6.1.Explica que é unha zona climática, nomeando as tres zonas climáticas do planeta e describindo as súas características principais.	CMCCT CCL
			CSB2.6.2 Describe e sinala nun mapa os tipos de climas de España, e as zonas ás cales afecta cada un, interpretando e analizando climogramas de distintos territorios de España e relacionándoos co clima a que pertence.	CMCCT CAA CCL
h i o	B2.12. A paisaxe: elementos que a forman, tipos de paisaxes. B2.13. Características das principais paisaxes de España.	B2.7. Explicar que é unha paisaxe, identificar os principais elementos que a compoñen e as características das principais paisaxes de España	CSB2.7.1. Define paisaxe, identifica os seus elementos e explica as características das principais paisaxes de España valorando a súa diversidade.	CCL CSC CAA
e h io	B2.14. A diversidade xeográfica das paisaxes de España: relevo e hidrografía. B2.15. O relevo e a rede hidrográfica de Galicia. Utilización de sistemas de información	B2.8. Describir as características do relevo de España e a súa rede hidrográfica, localizándoos nun mapa.	CSB2.8.1. Localiza nun mapa as principais unidades de relevo en España e as súas vertentes hidrográficas.	CMCCT

ÁREA	CIENCIAS SOCIAIS		CURSO	QUINTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	xeográfica.		CSB2.8.2. Sitúa nun mapa os mares, océanos e os grandes ríos de España.	CMCCT
a b h	B2.16. A intervención humana no medio. Estudo de campo das consecuencias da intervención humana no contorno. B2.17. A contaminación e o cambio climático. B2.18. Desenvolvemento sustentable e consumo responsable.	B2.9. Explicar a importancia da intervención humana no medio e favorecer o desenvolvemento sustentable.	CSB2.9.1. Explica a importancia do coidado do medio, así como as consecuencias da acción humana neste. CSB2.9.2. Favorece o desenvolvemento sustentable e o consumo responsable.	CSC CCL CSC CAA
BLOQUE 3. VIVIR EN SOCIEDADE				
a d h	B3.1. A Constitución de 1978. B3.2. Dereitos e deberes dos cidadáns e cidadás.	B3.1. Explicar a importancia que ten a Constitución para o funcionamento do Estado español, así como os dereitos, deberes e liberdades recollidos nesta.	CSB3.1.1. Identifica, respecta e valora os principios democráticos máis importantes establecidos na Constitución e explica a importancia que a Constitución ten para o funcionamento do Estado español.	CSC CCL
a d h	B3.3. Forma de goberno: a monarquía parlamentaria. B3.4. As principais institucións políticas e as	B3.2. Identificar as institucións políticas que derivan da Constitución. Funcións e organización.	CSB3.2.1. Identifica as principais institucións do Estado español e describe as súas funcións e a súa	CSC CCL

ÁREA	CIENCIAS SOCIAIS		CURSO	QUINTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	súas funcións. Elaboración de organigramas.		organización.	
			CSB3.2.2. Identifica e comprende a división de poderes do Estado e cales son as atribucións recollidas na Constitución para cada un deles.	CCL CSC
a d h	B3.5. Entidades territoriais e órganos de goberno. As comunidades autónomas, as cidades autónomas e as provincias.	B3.3. Describir a organización territorial do Estado español así como os órganos de goberno.	CSB3.3.1. Explica a organización territorial de España, nomea as estruturas básicas de goberno e localiza en mapas políticos as distintas comunidades autónomas que forman España, así como as súas provincias.	CCL CSC
a d h o	B3.6. Manifestacións culturais e lingüísticas de España.	B3.4. Valorar a diversidade cultural, social, política e lingüística do Estado español respectando as diferenzas.	CSB3.4.1. Valora, partindo da realidade do Estado español, a diversidade cultural, social, política e lingüística nun mesmo territorio como fonte de enriquecemento cultural.	CSC CCL
d g h i	B3.7. Demografía e poboación. Variables demográficas. B3.8. Conceptos demográficos: poboación absoluta, densidade de poboación, distribución	B3.5. Comprender e interpretar os principais conceptos demográficos e os factores xeográficos, sociais, económicos ou culturais que inciden nos datos de	CSB3.5.1. Define demografía e poboación, comprende os principais conceptos demográficos e os principais factores que afectan a poboación.	CMCCT CCL CSC

ÁREA	CIENCIAS SOCIAIS		CURSO	QUINTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	espacial, crecemento natural e crecemento real da poboación. B3.9.Representación gráfica de datos demográficos.	poboación.	CSB3 5.2. Interpreta unha pirámide de poboación e outros gráficos usados no estudo da poboación.	CMCCT CAA
d g h o	B3.10. Poboación de Galicia e España: distribución e evolución. Representación gráfica dalgúns datos demográficos de Galicia obtidos en fontes estatísticas: INE.	B3.6. Distinguir os principais trazos da poboación española explicando a súa evolución e a súa distribución demográfica e representándoa graficamente.	CSB3.6.1. Describe os principais trazos da poboación española.	CCL CSC
			CSB3.6.2. Explica o proceso da evolución da poboación en España e describe a incidencia que tiveron nesta, factores como a esperanza de vida ou a natalidade.	CCL CSC
			CSB3.6.3. Describe os factores que condicionan a distribución da poboación española.	CCL CSC
			CSB3.6.4. Sitúa nun mapa os maiores núcleos de poboación en España e as zonas máis densamente poboadas.	CSC

ÁREA	CIENCIAS SOCIAIS		CURSO	QUINTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
a d h o	B3.11. Os movementos migratorios: éxodo rural, a emigración a Europa, a chegada de inmigrantes ao noso país. B3.12. Problemas actuais da poboación española. Estudo de casos e debates.	B3.7. Describir os movementos migratorios da poboación galega e de España explicando o éxodo rural, a emigración a Europa, e a chegada de emigrantes ao noso país e identificar os problemas actuais da poboación española.	CSB3.7.1. Explica o éxodo rural, a emigración a Europa, e a chegada de inmigrantes ao noso país.	CCL CSC
			CSB3.7.2. Identifica e describe os principais problemas actuais da poboación española: migracións, envellecemento, etc.	CCL CSC
h	B3.13. As actividades produtivas: recursos naturais e materias primas. B3.14. Produtos elaborados. Artesanía e industria. Formas de produción.	B3.8. Explicar as diferenzas entre materias primas e os produtos elaborados, identificando as actividades que se realizan para obtelos.	CSB3.8.1. Identifica e define materias primas e produto elaborado e asóciaos coas actividades nas cales se obteñen.	CCL CSC
			CSB3.8.2. Describe ordenadamente o proceso de obtención dun produto ata a súa venda e identifica os sectores a que pertencen.	CCL CSC CMCCT
h o	B3.15. As actividades económicas e os sectores produtivos de España.	B3.9. Identificar as actividades que pertencen a cada un dos sectores económicos, describir as características destes recoñecendo as principais actividades económicas de España e Europa.	CSB3.9.1. Identifica os tres sectores de actividades económicas e clasifica distintas actividades no grupo a que pertencen.	CMT CSC
			CSB3.9.2. Explica as actividades	CCL

ÁREA	CIENCIAS SOCIAIS		CURSO	QUINTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
			relevantes dos sectores primario, secundario e terciario en España e Europa e as súas localizacións nos territorios correspondentes.	CSC
BLOQUE 4. AS PEGADAS DO TEMPO				
g o h	B4.1. O tempo histórico. A Idade Media e a Idade Moderna: duración e datación dos feitos históricos significativos que as acoutan.	B4.1. Explicar as características de cada tempo histórico estudado e certos acontecementos desas épocas que determinaron cambios fundamentais no rumbo da historia.	CSB4.1.1. Identifica a idea de idade da historia e data a Idade Media e Moderna, asociándoas aos feitos que marcan os seus inicios e finais.	CSC CMCCT CCL CCEC
b h i	B4.2. As fontes históricas e a súa clasificación: fontes primarias e secundarias. Elaboración dun traballo comparativo entre tipos de fontes históricas.	B4.2. Coñecer a importancia das fontes históricas para o estudo da historia, diferenciando entre fontes primarias e secundarias.	CSB4.2.1. Coñece algunhas fontes da historia representativas de cada unha das idades da historia, facendo fincapé na Idade Contemporánea.	CSC CMCCT CAA CCEC
g h i	B4.3. Técnicas para localizar no tempo e no espazo feitos do pasado: os mapas históricos e as liñas do tempo.	B4.3. Utiliza as nocións básicas de sucesión, duración e simultaneidade para ordenar temporalmente algúns feitos históricos e outros feitos relevantes.	CSB4.3.1. Usa diferentes técnicas para localizar no tempo e no espazo feitos do pasado, percibindo a duración, a simultaneidade e as relacións entre os acontecementos.	CSC CMCCT CAA CCEC

ÁREA	CIENCIAS SOCIAIS		CURSO	QUINTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
b d h o	B4.4. A Península ibérica na Idade Media.	B4.4. Identificar e localizar no tempo e no espazo os procesos e acontecementos históricos, políticos, sociais e culturais máis relevantes da historia de España para adquirir unha perspectiva global da súa evolución.	CSB4.4.1. Sitúa nunha liña do tempo as etapas históricas máis importantes da Idade Media e Idade Moderna en España.	CMCCT CSC CCEC
	B4.5. Al-Andalus e os reinos cristianos.		CSB4.4.2. Identifica e localiza no tempo e no espazo os feitos fundamentais da historia medieval e moderna de España, describindo as principais características de cada unha delas.	CMCCT CSC CCEC CCL
	B4.6. O Camiño de Santiago. O Románico. O Gótico. Proposta de realización dunha investigación e exposición sobre o Camiño de Santiago.		CSB4.4.3. Explica aspectos relacionados coa forma de vida e organización social de España das distintas épocas históricas estudadas.	CSC CCEC CAA
	B4.7. España e Galicia na Idade Moderna.		CSB4.4.4. Describe en orde cronolóxica os principais movementos artísticos e culturais da Idade Media e da Idade Moderna en España citando os seus representantes máis significativos.	CMCCT CSC CCEC
	B4.8. A época dos grandes descubrimentos. B4.9. A monarquía dos Austrias e os Borbóns. B4.10. A arte na Idade Moderna: Renacemento e Barroco.		CSB4.4.5. Identifica as características distintivas das culturas que conviviron	CCEC CSC

ÁREA	CIENCIAS SOCIAIS		CURSO	QUINTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
			nos reinos peninsulares durante a Idade Media describindo a evolución política e os distintos modelos sociais.	CCL
			CSB4.4.6. Explica as características da Idade Moderna e certos acontecementos que determinaron cambios fundamentais no rumbo da historia neste período de tempo (monarquía dos Austrias, s. XVI-XVII. Os Borbóns, s. XVIII).	CSC CCL CCEC
do	B4.11. O noso patrimonio histórico e cultural.	B4.5. Desenvolver a curiosidade por coñecer as formas da vida humana no pasado, valorando a importancia que teñen os restos para o coñecemento e estudo da historia e como patrimonio cultural que hai que coidar e legar.	CSB4.5.1. Identifica, valora e respecta o patrimonio natural, histórico, cultural e artístico e asume as responsabilidades que supón a súa conservación e mellora.	CSC CCEC
do	B4.12. Museos, sitios e monumentos históricos como espazos de aprendizaxe e gozo. Elaboración dunha guía dun museo próximo.	B4.6. Valorar a importancia dos museos, sitios e monumentos históricos como espazos onde se ensina e aprende, amosando unha actitude de respecto ao	CSB4.6.1. Aprecia a herdanza cultural a escala local e nacional como a riqueza compartida que hai que coñecer, preservar e coidar.	CSC CCEC

ÁREA	CIENCIAS SOCIAIS		CURSO	QUINTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
		seu contorno e á súa cultura, apreciando a herdanza cultural.		

Área de Lingua castelá

O ensino da área de Lingua Castelá e Literatura ao longo da educación primaria ten como obxectivo o desenvolvemento da competencia comunicativa lingüística do alumnado. Esta debe achegar durante toda a etapa as ferramentas e os coñecementos necesarios para que os nenos e as nenas poidan desenvolverse satisfactoriamente nos ámbitos privado e público, relacionados coas interaccións individuais e sociais cotiás propias da súa idade.

A lingua apréndese, non para falar, ler ou escribir sobre a lingua, senón para falar, ler e escribir sobre emocións, afectos, aventuras, sobre o mundo. Ademais, a lingua é o medio das relacións interpersoais e a porta de acceso ao coñecemento. Neste marco, o profesorado de lingua debe guiar o alumnado para facelo usuario consciente do potente instrumento que é a lingua, a competencia en comunicación lingüística, para comprender, crear e/ou transformar o seu mundo; utilizar a potencia do manexo efectivo da lingua para unha comunicación eficaz, e lograr un avance substancial no desenvolvemento das súas posibilidades.

Nesta concepción da lingua como instrumento para a transmisión de información e ferramenta para operar co coñecemento, debe situarse o ensino da literatura. Transmisora de cultura e tamén liberadora, a literatura incita á fantasía, á evocación de mundos posibles, á creación e á reflexión crítica. E vai de par coa lingua que achega aspectos metalingüísticos e instrumentais fundamentais para acceder aos textos literarios e para crealos. Así, a aprendizaxe da literatura debe constituír tanto un instrumento de aprendizaxe como unha fonte de gozo e de creatividade.

En consecuencia co anterior, o currículo da área de Lingua Castelá e Literatura organízase en bloques que responden á educación literaria, ás actividades lingüísticas ou destrezas esenciais para a comunicación oral e escrita, e ao coñecemento metalingüístico.

O bloque 1 «Comunicación oral: falar e escoitar» establece as habilidades necesarias para que os nenos e nenas comuniquen con precisión as súas propias ideas e axusten o propio discurso, cada vez máis elaborado segundo se avanza na etapa, ás distintas situacións de comunicación. Ademais, aborda aspectos esenciais da interacción social como a escoita atenta e o respecto das ideas dos e das demais.

Está pois centrado na xestión das relacións sociais a través do diálogo e na planificación e exposición dos discursos orais.

Este bloque inclúe, ademais, os elementos non verbais como parte integrante do proceso comunicativo,

xa que en moitas ocasións actúan como reguladores do proceso de comunicación, contribuíndo a ampliar, modificar ou reducir o significado da mensaxe.

Os bloques 2 e 3 «Comunicación escrita: ler e escribir» deben fomentar o achegamento, en contextos persoais, académicos e sociais, á comprensión e produción de textos de diferente tipoloxía, atendendo tanto á forma da mensaxe (descriptivos, narrativos, dialogados, expositivos e argumentativos) como a intención comunicativa (informativos, literarios, prescritivos e persuasivos)

Comprender un texto implica poñer en marcha unha serie de estratexias de lectura que deben practicarse na aula e proxectarse en todas as esferas da vida e en calquera finalidade de lectura: ler para obter información, ler para aprender ou ler por pracer.

Pola súa parte, o bloque sobre a escritura pretende a aprendizaxe desta como un procedemento estruturado en tres fases: planificación do escrito, redacción e revisión de borradores antes de producir o texto definitivo. Así, o ensino da escrita non se debe centrar no produto final, elaborado de forma individual ou en grupo, senón en todo ao proceso de escritura. Do mesmo modo, a avaliación está ligada a todo o desenvolvemento do texto escrito, no que, ademais, a revisión en grupo como práctica habitual contribuirá a favorecer a aprendizaxe autónoma.

O bloque 4 «Coñecemento da lingua» responde á necesidade de suscitar a aprendizaxe progresiva metalingüística para apropiarse do léxico e das regras gramaticais e ortográficas imprescindibles para o uso adecuado da lingua, é dicir, falar, ler e escribir correctamente. Debe ser unha aprendizaxe fundamentalmente funcional e significativa, integrada no proceso de lectura e escritura.

O bloque 5 «Educación literaria» pretende implicar os alumnos e alumnas nun proceso de formación lectora que continúe ao longo de toda a súa vida. A reflexión literaria a través da lectura, comprensión e interpretación de textos significativos favorece o coñecemento das posibilidades expresivas da lingua, desenvolve a capacidade crítica e creativa do alumnado, dálle acceso ao coñecemento doutras épocas e culturas e enfróntao a situacións que enriquecen a súa experiencia do mundo e favorecen o coñecemento deste. Os nenos e nenas deben ir adquirindo, coa guía do persoal docente, os recursos persoais propios dunha persoa lectora activa. Do mesmo xeito, foméntase a produción de textos persoais con intención literaria a través de proposta de tarefas lúdicas e creativas.

O currículo deste século non pode deixar de lado as tecnoloxías da información e da comunicación (TIC). Toda a súa potencialidade en relación co desenvolvemento das habilidades lingüístico-comunicativas

debe aproveitarse nas aulas para favorecer interactivamente tanto a aprendizaxe de linguas e o desenvolvemento das competencias básicas do alumnado como a propia aprendizaxe do uso destas tecnoloxías.

A organización do currículo en bloques e a secuencia destes non indican xerarquía nas aprendizaxes dentro da aula, ben ao contrario, estas deben ser abordadas desde enfoques comunicativos e, na medida do posible, globalizadores e interdisciplinares, que teñan en conta a transversalidade da aprendizaxe baseada en competencias.

Os métodos utilizados deben enfocarse á posibilitar a realización de tarefas que o alumnado deba resolver facendo uso adecuado dos distintos tipos de coñecementos, destrezas, actitudes e valores. O traballo por proxectos resulta especialmente relevante para a aprendizaxe por competencias pois permite aplicar a contextos da vida real ou verosímiles as aprendizaxes realizadas, e motiva para aprender máis ao xerar nos nenos e nenas a curiosidade e a necesidade de adquirir novos coñecementos, destrezas, actitudes e valores na resolución do proxecto.

A integración das TIC debe ir acompañada dun cambio metodolóxico que oriente a aprendizaxe da lingua cara á mellora dos usos comunicativos, desterrando das aulas prácticas rutineiras centradas na análise e descrición de unidades lingüísticas descontextualizadas. Para iso, o uso das TIC nas actividades de ensino- aprendizaxe debe darse sempre no marco de proxectos de comunicación, inscritos en situacións reais, que teñan sentido para o alumnado e cuxa finalidade sexa a produción e a comprensión de textos reais tanto de carácter oral como escrito.

Así mesmo, nas decisións metodolóxicas deben terse en conta a atención á diversidade e a consideración dos distintos ritmos e estilos de aprendizaxe do alumnado, mediante prácticas de traballo individual e cooperativo que posibiliten a resolución conxunta das tarefas, e potencien a inclusión do alumnado

En canto á avaliación, é recomendable a utilización de diferentes técnicas como, por exemplo, o portfolio, as rúbricas, mapas conceptuais, debates, solución de problemas contextualizados, ademais das probas específicas.

A implicación das familias no proceso de ensino-aprendizaxe é un factor que se debe potenciar, xa que o proceso de ensino-aprendizaxe competencial se dá tanto desde os ámbitos formais coma nos informais e non formais. A súa colaboración redundará positivamente no rendemento e nos resultados académicos

do alumnado.

Finalmente, a situación de sociedade multilingüe en que vivimos solicita un enfoque metodolóxico de carácter plurilingüe que potencie o desenvolvemento comunicativo dos nenos e nenas nas linguas que vaian adquirindo ao longo da súa vida, con independencia da diferenza de fins e niveis de dominio con que as utilicen. Isto implica un tratamento integrado das linguas que o alumnado está a aprender na escola. No caso das áreas de Lingua Castelá e Literatura e de Lingua Galega e Literatura, os currículos presentan certos contidos similares, e unha distribución igualmente similar en cada un dos cursos que conforman a educación primaria. Evidentemente, cada lingua ten as súas características propias, que requiren dun tratamento e traballo específico, pero hai determinados aspectos do currículo que, pola afinidade ou similitude que presentan en ambas as áreas, precisan ben ser abordados de maneira parella, ben ser presentados só nunha lingua pero traballados e practicados en cada unha delas. Así pois, o profesorado implicado no proceso de ensino-aprendizaxe da Lingua Castelá e Literatura e de Lingua Galega e Literatura, en cada curso da educación primaria, deberá organizar o seu labor para evitar a repetición de contidos naqueles aspectos comúns á aprendizaxe de calquera lingua, como son as estratexias de lectura, ou o proceso de escritura, a tipoloxía textual ou a definición de termos lingüísticos. En consonancia co anterior, é preciso que o profesorado utilice a mesma terminoloxía nas dúas linguas para non dificultar innecesariamente o proceso de aprendizaxe do alumnado.

Ademais, no centro teñen presenza lingua(s) estranxeira(s) que tamén son abordadas na aula desde un enfoque comunicativo e intercultural, pois o coñecemento dos valores e as crenzas compartidas por grupos sociais doutros países resulta esencial para a comunicación nesta sociedade globalizada. Así, para o tratamento integrado de linguas é preciso que, igual que acontece no caso das dúas linguas cooficiais, haxa unha coordinación entre o profesorado destas e o de lingua estranxeira, para evitar a repetición de contidos na liña das que se mencionaron para as linguas ambientais, e para unificar a terminoloxía, xa que non se pode esquecer que o achegamento do alumnado á lingua estranxeira se produce, na maior parte dos casos, partindo das linguas próximas, a materna e a(s) ambiental(is).

ÁREA	LINGUA CASTELÁ E LITERATURA		CURSO	PRIMEIRO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
BLOQUE 1. COMUNICACIÓN ORAL. FALAR E ESCOITAR				
a c d e	B1.1. Estratexias e normas para o intercambio comunicativo: participación; escoita; respecto á quenda de palabra; respecto polos sentimentos dos e das demais.	B1.1. Participar en situacións de comunicación, dirixidas ou espontáneas, respectando a quenda de palabra.	LCB1.1.1. Expresa de forma global sentimentos, vivencias e emocións propias.	CCL CAA CSC
			LCB1.1.2. Aplica as normas socio-comunicativas: escoita e respecta a quenda de palabras.	CCL CAA CSC
b e	B1.2. Comprensión e expresión de mensaxes verbais e non verbais, especialmente xestos e ton de voz que complementen o significado da mensaxe.	B1.2. Recoñecer a información verbal e non verbal dos discursos orais e integrala na produción propia.	LCB1.2.1. Integra de xeito global os recursos básicos verbais e non verbais para comunicarse oralmente.	CCL CSC
a b e	B1.3. Participación en situación de comunicación de aula, espontáneas ou dirixidas, organizando, de forma xeral, o discurso.	B1.3. Expresarse e comunicarse de forma oral e con certa coherencia para satisfacer as necesidades de comunicación en diferentes situacións de aula.	LCB1.3.1. Participa activamente en diversas situacións de comunicación: -diálogos -exposicións orais moi guiadas, con axuda, cando cumpra, de tecnoloxías da información e a comunicación.	CCL CD CAA CSC CSIEE
b e	B1.4. Interese pola ampliación de vocabulario. B1.5. Creación de redes semánticas moi	B1.4. Ampliar o vocabulario a partir das experiencias de aula.	LCB1.4.1. Utiliza o vocabulario adecuado á súa idade.	CCL

ÁREA	LINGUA CASTELÁ E LITERATURA		CURSO	PRIMEIRO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	sinxelas.			
b d e i	B1.6. Comprensión global de textos orais de diversa tipoloxía: atendendo á forma da mensaxe (descritivos, narrativos, dialogados) e á súa intención comunicativa (informativos, literarios e prescritivos) e procedentes de diversas fontes.	B1.5. Comprender o sentido global dun texto oral. Identificar información relevantes.	LCB1.5.1. Comprende o sentido global de textos orais de uso habitual, do ámbito escolar e social.	CCL CAA
b d e i	B1.7. Valoración dos medios de comunicación social como instrumento de comunicación.	B1.6. Valorar os medios de comunicación social como instrumento de comunicación.	LCB1.6.1. Identifica as ideas xerais en reportaxes audiovisual sobre temas do seu interese.	CCE CAA
b e	B1.8. Audición e reprodución de textos adecuados ao nivel que estimulen o seu interese.	B1.7. Reproducir textos orais próximos aos seus gustos e intereses.	LCB1.7.1. Canta cancións, conta e recita pequenos contos e poemas.	CCL CAA CCEC
b e	B1.9. Dramatizacións de textos infantís.	B1.8. Dramatizar, de maneira colaborativa, textos infantís.	LCB1.8.1. Adecua a entoación e o volume á representación dramática.	CCL
b e	B1.10 Produción de textos orais breves e sinxelos próximos aos seus gustos e intereses.	B1.9 Expresarse de forma oral en diferentes situacións con vocabulario adecuado e unha secuencia coherente.	LCB1.9.1. Narra situacións e experiencias persoais sinxelas. LCB1.9.2. Describe, de forma sinxela,	CCL CSIEE CCL

ÁREA	LINGUA CASTELÁ E LITERATURA		CURSO	PRIMEIRO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
			persoas, animais obxectos e lugares seguindo unha orde: de arriba a abaixo; de abaixo a arriba	
			LCB1.9.3. Utilizar correctamente expresións para situar e ordenar as rutinas: antes, despois, pola mañá, pola noite...	CCL
a d e m	B1.11. Uso dunha linguaxe non discriminatoria e respectuosa coas diferenzas.	B1.10. Usar unha linguaxe non discriminatoria e respectuosa coas diferenzas.	LCB1.10.1. Usa unha linguaxe non discriminatoria e respectuosa coas diferenzas.	CCL CSC
a b e	B1.12. Estratexias para utilizar a linguaxe oral como instrumento de comunicación e aprendizaxe: escoitar e preguntar.	B1.11. Utilizar de forma efectiva a linguaxe oral: escoitar e preguntar.	LCB1.11.1. Pide axuda para a realización de tarefas de distinta índole.	CCL CAA CSC CSIEE
BLOQUE 2. COMUNICACIÓN ESCRITA. LER				
b e	B2.1. Lectura de distintos tipos de textos adaptados á súa idade.	B2.1. Ler en voz alta diferentes tipos de textos infantís breves e sinxelos.	LCB2.1.1. Le con pronunciación e entoación adecuada, textos sinxelos, de variada tipoloxía, breves e adaptados á	CCL

ÁREA	LINGUA CASTELÁ E LITERATURA		CURSO	PRIMEIRO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
			súa idade.	
b e	B2.2. Inicio ás estratexias para a comprensión lectora de textos: consideración do título e das ilustracións moi redundantes.	B2.2. Anticipar o contido de textos do ámbito escolar e social adecuados ao seu nivel.	LCB2.2.1. Relaciona a información que achega o título e as ilustracións co tema do texto.	CCL CAA
e	B2.3. Comprensión de textos de diversa tipoloxía adecuados á súa idade.	B2.3. Comprender a funcionalidade de diferentes tipoloxía textuais, atendendo á forma da mensaxe (descritivos, narrativos, dialogados) e a súa intención comunicativa (informativos, literarios e prescritivos) adaptados a súa idade.	LCB2.3.1. Recoñece a funcionalidade de determinadas tipoloxía textuais: carteis, anuncios, avisos, receitas, normas, instrucións ...	CCL CAA
b e	B2.4. Lectura de diferentes textos como fonte de información e de lecer.	B2.4. Mostrar interese e gusto pola lectura.	LCB2.4.1 Expressa o gusto pola lectura como fonte de lecer. LCB2.4.2 Explica, de forma sinxela, as súas preferencias lectoras.	CCL CCL
b	B2.5. Uso da biblioteca como recurso para	B2.5. Progresar na adquisición do hábito	LCB2.5.1. Identifica, con axuda, os	CCL

ÁREA	LINGUA CASTELÁ E LITERATURA		CURSO	PRIMEIRO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
e	desenvolver o plan lector.	lector.	textos da biblioteca (escritos ou en soporte informático) máis adecuados para obter información e para o seu lecer.	CD CAA
a b e	B2.6. Iniciación á creación da biblioteca persoal.	B2.6. Mostrar interese por ter unha biblioteca propia.	LCB2.6.1. Coida, conserva e organiza os seus libros.	CCL CSC
BLOQUE 3. COMUNICACIÓN ESCRITA. ESCRIBIR				
e	B3.1. Recoñecemento e utilización de recursos gráficos na comunicación escrita.	B3.1. Interiorizar e utilizar as normas básicas de escritura e os seus aspectos gráficos	LCB3.1.1. Relaciona os códigos oral e escrito: discrimina sons nas palabras e consolida aspectos grafomotores e grafías da lingua castelá en palabras significativas.	CCL
			LCB3.1.2 Identifica diferentes tipos de texto escrito: listas, receitas, narracións, poesía, noticia ...	CCL
e	B3.2. Uso de elementos lingüísticos e non lingüísticos na comunicación escrita.	B3.2. Relacionar códigos verbais e non verbais.	LCB3.2.1. Ilustra de forma creativa os seus escritos con ilustracións redundantes.	CCL

ÁREA	LINGUA CASTELÁ E LITERATURA		CURSO	PRIMEIRO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
b e	B3.3. Utiliza estratexias para a produción de textos: planificación, identificación da función, textualización, revisión e reescritura. B3.4 Produción de textos segundo o plan de escritura.	B3.3. Planificar e producir, con axuda, diferentes tipos de textos atendendo ao seu formato (descritivos, narrativos, dialogados) e intencionalidade comunicativa (informativos, literarios e prescritivos) e coida a presentación	LCB3.3.1. Escribe, con axuda, en diferentes soportes, textos moi sinxelos propios do ámbito escolar e social: listas, notas, normas, felicitacións, instrucións, contos, anécdotas...	CCL CD CAA
			LCB3.3.2. Presenta os seus escritos con limpeza, evitando riscaduras.	CCL CAA
BLOQUE 4. COÑECEMENTO DA LINGUA				
b e	B4.1. A palabra. Iniciación á orde alfabética. Recoñecemento das características e uso das diferentes clases de palabras. Xénero e número do nome. Tempos verbais.	B4.1. Aplicar os coñecementos gramáticos básicos sobre a estrutura da lingua.	LCB4.1.1. Desenvolve a conciencia fonolóxica: identifica sílabas e fonemas como elementos fundamentais da palabra.	CCL
			LCB4.1.2. Recoñece o alfabeto e iníciase na orde alfabética.	CCL
			LCB4.1.3. Distingue nome e adxectivo en palabras significativas.	CCL
			LCB4.1.4. Distingue xénero e número en palabras habituais.	CCL
			LCB4.1.5. Utiliza adecuadamente os	CCL

ÁREA	LINGUA CASTELÁ E LITERATURA		CURSO	PRIMEIRO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
			artigos nos textos orais e escritos.	
			LCB4.1.6. Forma grupos nominais respectando as normas de concordancia	CCL
			LCB4.1.7. Utiliza os tempos verbais: presente, pasado e futuro en textos sinxelos.	CCL
b e	B4.2. Vocabulario. Sinónimos e antónimos. Aumentativos e diminutivos. Comparacións e palabras derivadas.	B4.2. Mellorar o coñecemento da lingua e sistematizar a adquisición de vocabulario.	LCB4.2.1. Relaciona sinónimos e antónimos básicos en parellas de palabras significativas.	CCL
			LCB4.2.2. Establece comparacións entre distintos elementos.	CCL
			LCB4.2.3. Utiliza diminutivos e aumentativos, en textos orais e escritos.	CCL
			LCB4.2.4. Identifica no seu contorno palabras derivadas doutras moi evidentes.	CCL
b e	B4.3. Ortografía: utilización das regras básicas de ortografía. Signos de puntuación.	B4.3. Aplicar os coñecementos básicos sobre as regras ortográficas para favorecer	LCB4.3.1. Utiliza de forma correcta os signos de puntuación e as normas	CCL

ÁREA	LINGUA CASTELÁ E LITERATURA		CURSO	PRIMEIRO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
		unha comunicación máis eficaz.	ortográficas propias do nivel e aplicaas á escritura de textos significativos sinxelos e seguindo modelos.	
e	B4.4. Recoñecemento e observación reflexiva dos constituíntes oracionais: a oración simple, suxeito e predicado.	B4.4. Desenvolver estratexias para mellorar a comprensión oral e escrita a través do coñecemento da lingua.	LCB4.4.1. Forma e ordena correctamente oracións simples para compoñer textos sinxelos.	CCL
e i	B4.5. Utilización de material multimedia educativo e outros recursos didácticos ao alcance e propios da súa idade.	B4.5. Utilizar programas e aplicacións educativas dixitais para realizar tarefas e avanzar na aprendizaxe.	LCB4.5.1. Utiliza de maneira guiada, distintos programas e aplicacións educativos dixitais como ferramenta de aprendizaxe.	CCL CD CAA
d e o	B4.6. Identificación de similitudes e diferenzas entre as linguas que coñece para mellorar na súa aprendizaxe e lograr unha competencia comunicativa integrada.	B4.6. Comparar aspectos básicos das linguas que coñece para mellorar na súa aprendizaxe e lograr unha competencia comunicativa integrada	LCB4.6.1. Compara aspectos (gráficos, sintácticos, léxicos) das linguas que coñece.	CCL CSC
BLOQUE 5. EDUCACIÓN LITERARIA				
d e	B5.1. Coñecemento e lectura guiada de contos tradicionais: maravillosos, de fórmulas, de animais, ...	B5.1. Apreciar o valor dos textos literarios sinxelos e utilizar a lectura como fonte de gozo e información.	LCB5.1.1. Identifica sinxelos textos propios da literatura infantil: contos, poesías, cómics, adiviñas... LCB5.1.2. Dramatiza con xestos e	CCL CCEC CCL

ÁREA	LINGUA CASTELÁ E LITERATURA		CURSO	PRIMEIRO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
			palabras, escenas de contos.	CAA CCEC CSC
d e	B5.2. Valoración dos textos literarios como fonte de gozo persoal. B5.3. Uso da biblioteca de aula como fonte de información e lecer.	B5.2. Gozar da escoita de textos literarios narrativos, líricos e dramáticos.	LCB5.2.1. Gozo da escoita de textos literarios narrativos, líricos e dramáticos.	CCL CCEC
			LCB5.2.2. Interpreta, intuitivamente e con axuda, a linguaxe figurada en textos literarios (personificacións).	CCL CAA
		B5.3. Coñecer o funcionamento da biblioteca de aula.	LCB5.3.1. Utiliza de forma guiada a biblioteca de aula como fonte de información e lecer.	CCL CAA
b d e	B5.4. Recreación e composición de textos literarios: contos, poemas, adiviñas.	B5.4. Reproducir, con axuda, a partir de modelos dados, textos literarios sinxelos: contos, poemas e adiviñas.	LCB5.4.1. Recrea de maneira individual e cooperativa, sinxelos textos literarios (contos, poemas..) a partir de pautas ou modelos dados.	CCL CAA CCEC
d e o	B5.5. Valoración da literatura en calquera lingua (maioritaria, minoritaria ou minorizada) como vehículo de comunicación e como	B5.5. Valorar a literatura en calquera lingua, especialmente en lingua galega, como vehículo de comunicación e como	LCB5.5.1. Valora a literatura en calquera lingua, especialmente en lingua galega, como vehículo de	CCL CSC CCEC

ÁREA	LINGUA CASTELÁ E LITERATURA		CURSO	PRIMEIRO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	recurso de gozo persoal.	recurso de gozo persoal.	comunicación e como recurso de gozo persoal.	

ÁREA	LINGUA CASTELÁ E LITERATURA		CURSO	TERCEIRO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
BLOQUE 1. COMUNICACIÓN ORAL. FALAR E ESCOITAR				
a c d e	B1.1. Estratexias e normas para o intercambio comunicativo: participación; exposición clara; escoita; respecto á quenda de palabra; respecto polos sentimentos, experiencias, ideas, opinións e coñecementos dos e das demais.	B1.1.Participar en situacións de comunicación, dirixidas ou espontáneas, respectando a quenda de palabra e a intervención dos e das demais.	LCB1.1.1. Expresa de forma global, ideas, opinións e sentimentos con certa claridade.	CCL CAA CSC
			LCB1.1.2. Aplica as normas sociocomunicativas: escoita atenta, espera de quendas, respecto da opinión dos e das demais.	CCL CAA CSC
b e	B1.2. Comprensión e expresión de mensaxes verbais e non verbais, especialmente xestos e ton de voz que complementen o significado da mensaxe.	B1.2. Recoñecer a información verbal e non verbal dos discursos orais e integrala na produción propia.	LCB1.2.1. Integra de forma global os recursos verbais e non verbais para comunicarse oralmente, identificando o valor comunicativo destes.	CCL
			LCB1.2.2. Exprésase cunha pronunciación e unha dicción correctas.	CCL
a b e	B1.3. Participación en situacións de comunicación, espontáneas e dirixidas, utilizando un discurso cunha secuencia lineal sinxela.	B1.3. Expresarse con coherencia básica de forma oral para satisfacer necesidades de comunicación en diferentes situación de aula.	LCB1.3.1. Participa activamente e con coherencia básica en diversas situacións de comunicación: Diálogos	CCL CD CAA CSC

ÁREA	LINGUA CASTELÁ E LITERATURA		CURSO	TERCEIRO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
			Exposicións orais seguindo un modelo, e guiadas, con axuda, cando cumpra, das tecnoloxías da información e da comunicación.	CSIEE
b e	B1.4. Dedución das palabras evidentes polo contexto. Interese pola ampliación de vocabulario. Creación de redes semánticas sinxelas.	B1.4. Facer hipóteses sobre o significado de palabras evidentes a partir do seu contexto de uso.	LCB1.4.1. Identifica polo contexto o significado de distintas palabras.	CCL
			LCB1.4.2. Utiliza o vocabulario adecuado á súa idade para expresarse con progresiva precisión nos diferentes contextos de comunicación.	CCL CAA
b d e i	B1.5. Comprensión global e específica de textos orais de diversa tipoloxía e procedentes de diversas fontes (produción didáctica, gravacións, medios de comunicación).	B1.5. Recoñecer o tema e as ideas principais de textos orais breves e sinxelos de diferente tipoloxía, segundo a forma da mensaxe (descritivos, narrativos, dialogados, expositivos) e a súa intención comunicativa (informativos, literarios e prescritivos).	LCB1.5.1. Comprende de forma global a información xeral de textos orais de uso habitual, do ámbito escolar e social, identifica o tema e selecciona as ideas principais: noticias, contos, folletos informativos, narracións, textos científicos, anuncios publicitarios, receitas médicas....	CCL CAA
			LCB1.5.3. Responde preguntas sinxelas correspondentes á	CCL

ÁREA	LINGUA CASTELÁ E LITERATURA		CURSO	TERCEIRO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
			comprensión literal.	
			LCB1.5.4. Utiliza de maneira guiada a información recollida, para levar a cabo diversas actividades en situacións de aprendizaxe.	CCL CAA CSIEE
b d e i	B1.5. Comprensión global e específica de textos orais de diversa tipoloxía: e procedentes de diversas fontes (producción didáctica, gravacións, medios de comunicación).	B1.6. Utilizar os medios de comunicación social como instrumento de aprendizaxe.	LCB1.6.1. Utiliza de maneira guiada os medios audiovisuais e dixitais para obter información.	CCL CD CAA
			LCB1.6.2. Transforma en noticias sinxelas feitos cotiás próximos á súa realidade, imitando modelos.	CCL CSC
			LCB1.6.3. Comprende de forma global o contido principal dunha entrevista, noticia ou debate infantil procedente dos medios de comunicación.	CCL CD CAA CSC
b e	B1.6. Audición e reprodución de textos adecuados ao nivel que estimulen o seu interese. B1.7. Dramatizacións de textos literarios	B1.7. Reproducir textos adecuados aos seus gustos e intereses.	LCB1.7.1. Reproduce de memoria textos literarios, non literarios e propios, sinxelos e breves, adecuados aos seus gustos e intereses.	CCL CAA CCEC

ÁREA	LINGUA CASTELÁ E LITERATURA		CURSO	TERCEIRO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	adaptados á idade e de producións propias.		LCB1.7.2. Interpreta diferentes personaxes, reflectindo as súas características esenciais, memorizando e representando as súas accións e xestos máis definitorios.	CCL CAA CCEC
b e	B1.8. Produción de textos orais sinxelos de diferente tipoloxía.	B1.8. Producir textos orais adecuados ao nivel dos xéneros máis habituais imitando modelos, atendendo á forma da mensaxe (descriptivos, narrativos, dialogados, expositivos) e á súa intención comunicativa (informativos, literarios e prescritivos).	LCB1.8.1. Elabora comprensiblemente textos orais breves e sinxelos do ámbito escolar e social, adecuados ao nivel, imitando modelos.	CCL CAA CSIEE
			LCB1.8.2. Organiza o discurso cunha secuencia coherente elemental, utilizando nexos básicos.	CCL CAA CSIEE
a b e	B1.9. Estratexias para utilizar a linguaxe oral como instrumento de comunicación e aprendizaxe: escoitar e preguntar.	B1.9. Utilizar de maneira efectiva a linguaxe oral: escoitar e preguntar.	LCB 1.9.1. Emprega de maneira efectiva a linguaxe oral para comunicarse e aprender: escoita e pregunta para asegurar a comprensión.	CCL CAA CSC CSIEE

ÁREA	LINGUA CASTELÁ E LITERATURA		CURSO	TERCEIRO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
BLOQUE 2. COMUNICACIÓN ESCRITA. LER				
b e	B2.1. Lectura, en silencio e en voz alta, de distintos tipos de texto próximos á súa experiencia.	B2.1. Ler en voz alta e en silencio diferentes textos.	LCB2.1.1. Le en voz alta, sen dificultade, diferentes tipos de textos apropiados á súa idade.	CCL
			LCB2.1.2. Le en silencio textos sinxelos próximos á súa experiencia.	CCL
e	B2.2. Comprensión de textos de diversa tipoloxía, adecuados á súa idade, lidos en voz alta e en silencio, segundo a súa tipoloxía e valorando a lectura como medio para ampliar o vocabulario e fixar a ortografía correcta.	B2.2. Comprender distintos tipos de textos adaptados á súa idade e valorar a lectura como medio para ampliar o vocabulario, fixar a ortografía correcta e como gozo persoal.	LCB2.2.1. Resume, respondendo a preguntas e reflectindo as ideas principais, textos de diversa tipoloxía textual.	CCL CAA
			LCB2.2.2. Distingue en textos do ámbito escolar e social e de forma xeral entre as diversas tipoloxías atendendo á forma da mensaxe (descritivos, narrativos, dialogados, expositivos) e á súa intención comunicativa (informativos, literarios e prescritivos).	CCL CAA
			LCB2.2.3. Elabora glosarios coas novas palabras.	CCL CAA

ÁREA	LINGUA CASTELÁ E LITERATURA		CURSO	TERCEIRO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
b e	B2.3. Utilización de estratexias para a comprensión lectora de textos: consideración do título e das ilustracións. Identificación de palabras clave. Anticipación de hipótese de significado polo contexto. Recoñecemento básico da tipoloxía textual. Uso do dicionario.	B2. 3. Utilizar de maneira guiada estratexias elementais para a comprensión lectora de textos moi sinxelos de diversa tipoloxía.	LCB2.3.1. Identifica as palabras clave dun texto.	CCL CAA
			LCB2.3.2. Activa, de forma guiada, coñecementos previos para comprender un texto.	CCL CAA
			LCB2.3.3. Formula hipóteses sobre o contido do texto a partir do título e de ilustracións redundantes.	CCL CAA
			LCB2.3.4. Relaciona a información contida nas ilustracións coa información que aparece no texto.	CCL CAA
			LCB2.3.5. Iníciase na utilización do dicionario de maneira guiada.	CCL CAA
e	B2.4. Gusto pola lectura. B2.5. Selección de libros segundo o gusto persoal. B2.6. Lectura dos libros establecidos no plan lector.	B2.4. Ler por propia iniciativa diferentes tipos de textos.	LCB2.4.1. Dedicamos momentos de lecer para a lectura voluntaria.	CCL
			LCB2.4.2. Seleccionamos textos do seu interese en función dos seus gustos e preferencias.	CCL
			LCB2.4.3. Identificamos e resumimos o	CCL

ÁREA	LINGUA CASTELÁ E LITERATURA		CURSO	TERCEIRO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
			argumento de lecturas realizadas e dá referencias básicas, como o título.	CAA
e i	B2.7. Uso da biblioteca para a procura de información e utilización desta como fonte de información e lecer.	B2.5. Usa a biblioteca para localizar libros axeitados aos seus intereses.	LCB2.5.1. Consulta na biblioteca, de maneira guiada, diferentes fontes bibliográficas e textos en soporte informático para obter información sobre temas do seu interese e necesarios para as súas tarefas de aula.	CCL CD CAA
a b e	B2.8. Iniciación á creación da biblioteca persoal.	B2.6. Mostrar interese por ter unha biblioteca propia.	LCB2.6.1. Coida, conserva e organiza os seus libros.	CCL CSC
a e	B2.9. Identificación da finalidade das mensaxes transmitidas polo texto.	B2.7. Identifica a estrutura de diferentes textos lidos, centrándose na interpretación do seu significado.	LCB2.7.1. Diferencia, con axuda, entre información e publicidade.	CCL CAA CSC
			LCB2.7.2. Formula hipóteses, de xeito guiado, sobre a finalidade de diferentes textos moi sinxelos a partir da súa tipoloxía, e dos elementos lingüísticos e non lingüísticos moi redundantes,	CCL CAA CSC

ÁREA	LINGUA CASTELÁ E LITERATURA		CURSO	TERCEIRO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
			adecuados á súa idade.	
b e i	B2.10. Utilización guiada das tecnoloxías da información e comunicación para a procura da información.	B2.8. Utilizar de xeito guiado as tecnoloxías da información e comunicación para a procura da información.	LCB2.8.1. Utiliza, de maneira guiada, as tecnoloxías da información e a comunicación para buscar información.	CCL CD CAA
BLOQUE 3. COMUNICACIÓN ESCRITA. ESCRIBIR				
b e m	B3.1. Producción de textos de diversa tipoloxía atendendo á forma da mensaxe (descritivos, narrativos, dialogados, expositivos) e á súa intención comunicativa (informativos, literarios e prescritivos) para comunicar coñecementos, experiencias e necesidades. B3.2. Cohesión do texto: mantemento do tempo verbal, puntuación, concordancia básica. B3.3. Aplicación das normas ortográficas adecuadas ao nivel.	B3.1. Producir textos seguindo un modelo con diferentes intencións comunicativas, cohesivas de maneira elemental, aplicando as regras ortográficas de nivel e coidando a presentación.	LCB3.1.1. Escribe, con axuda e en diferentes soportes, textos sinxelos propios da vida cotiá, do ámbito escolar e social, utilizando elementos de cohesión básicos: noticias, contos, folletos informativos, narracións, textos científicos, anuncios publicitarios, receitas, instrucións, normas....	CCL CD CAA
			LCB3.1.2. Respecta as normas gramaticais e ortográficas básicas, propias do nivel.	CCL
			LCB3.1.3. Reproduce textos ditados sinxelos.	CCL
			LCB3.1.4. Presenta os seus traballos	CCL

ÁREA	LINGUA CASTELÁ E LITERATURA		CURSO	TERCEIRO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
			con caligrafía clara e limpeza: evitando riscaduras, inclinación de liñas, etc.	CAA
	B3.4. Valoración da propia produción escrita, así como a produción escrita dos seus compañeiros.	B3.2. Valorar a súa propia produción escrita, así como a produción escrita dos seus compañeiros.	LCB3.2.1. Valora a súa propia produción escrita, así como a produción escrita dos seus compañeiros.	CCL CSC
b e	B3.5. Normas e estratexias para a produción de textos: planificación (función, destinatario, xeración de ideas, estrutura...). Textualización en frases elementais con secuencia lineal. B3.6. Revisión e mellora do texto.	B3.3. Aplicar, con axuda, todas as fases do proceso de escritura na produción de textos escritos de distinta índole: planificación, textualización, revisión e reescritura.	LCB3.3.1. Emprega, de maneira guiada e segundo modelos, estratexias de planificación, textualización e revisión do texto.	CCL CAA CSIEE
			LCB3.3.2. Utiliza, con axuda e para escribir textos sinxelos, borradores que amosan: a xeración e selección de ideas, a revisión ortográfica e da secuencia coherente do escrito.	CCL CAA CSIEE
b e i	B3.7. Creación de textos utilizando a linguaxe verbal e non verbal con intención informativa: carteis publicitarios. Anuncios. Cómic.	B3.4. Elaborar proxectos individuais ou colectivos de carácter informativo sobre diferentes temas da área.	LCB3.4.1. Elabora, de forma guiada, gráficas sinxelas a partir de datos obtidos de experiencias realizadas.	CCL CAA
			LCB3.4.2. Elabora e presenta, de forma guiada, textos sinxelos, que ilustra con	CCL CD

ÁREA	LINGUA CASTELÁ E LITERATURA		CURSO	TERCEIRO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
			imaxes, en diferentes soportes (papel e dixital), de carácter redundante co contido: carteis publicitarios, anuncios e cómics.	CAA CSIEE
a d e m	B3.8. Uso dunha linguaxe non discriminatoria e respectuosa coas diferenzas.	B3.5. Usar unha linguaxe respectuosa coa diversidade, evitando expresións discriminatorias e prexuízos.	LCB3.5.1. Exprésase, por escrito, evitando unha linguaxe non sexista e non respectuosa coas diferenzas.	CCL CSC
e i	B3.9. Creación de textos utilizando as tecnoloxías da información e a Comunicación de maneira guiada.	B3.6. Utilizar as tecnoloxías da información e a comunicación de modo eficiente e responsable para presentar as súas producións.	LCB3.6.1. Usa con axuda as tecnoloxías da información e a comunicación para escribir, presentar os textos e buscar información.	CCL CD CAA
e i	B3.10. Produción de textos segundo o plan de escritura do centro.	B3.7. Escribir os textos establecidos no plan de escritura.	LCB3.7.1. Produce os textos establecidos no plan de escritura axeitados á súa idade e nivel.	CCL CAA CSIEE

ÁREA	LINGUA CASTELÁ E LITERATURA		CURSO	TERCEIRO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
BLOQUE 4. COÑECEMENTO DA LINGUA				
b e	B4.1. A palabra.	B4.1. Aplicar os coñecementos básicos sobre a estrutura da lingua, a gramática (categorías gramaticais), o vocabulario (formación e significado das palabras e campos semánticos), así como as regras de ortografía para favorecer unha comunicación máis eficaz.	LCB4.1.1. Recoñece e identifica as categorías gramaticais básicas: presentar o nome, substituír o nome, expresar características do nome, expresar acción.	CCL
	B4.2. Recoñecemento das distintas clases de palabras (nome, verbo, adxectivo, pronomes, artigos). Características e uso de cada clase de palabra.		LCB4.1.2. Utiliza con corrección os tempos verbais: presente, pasado e futuro, ao producir textos orais e escritos.	CCL
	B4.3. Tempos verbais: presente, pasado e futuro.		LCB4.1.3. Diferencia familias de palabras.	CCL
	B4.4. Ortografía: utilización das regras básicas de ortografía e puntuación.		LCB4.1.4. Utiliza as normas ortográficas básicas.	CCL
e	B4.5. Recoñecemento das distintas clases de palabras (nome, verbo, adxectivo, pronomes, artigos). Características e uso de cada clase de palabra.	B4.2. Desenvolver as destrezas e competencias lingüísticas a través do uso da lingua.	LCB4.2.1. Utiliza palabras sinónimas, antónimas, polisémicas, frases feitas, na expresión oral e escrita.	CCL
	B4.6. Vocabulario. Frases feitas. Formación de		LCB4.2.2. Utiliza, segundo modelo, prefixos e sufixos e crea palabras	CCL

ÁREA	LINGUA CASTELÁ E LITERATURA		CURSO	TERCEIRO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	substantivos, adxectivos e verbos. Recursos derivativos: prefixos e sufixos. B4.7. Recoñecemento dos constituíntes oracionais: a oración simple, suxeito e predicado.		derivadas. LCB4.2.3. Recoñece a oración simple, distingue suxeito e predicado.	CCL
b	B4.8. Clases de nomes: comúns e propios. B4.9. As relacións gramaticais Recoñecemento e explicación reflexiva das relacións que se establecen entre o substantivo e o resto dos compoñentes do grupo nominal.	B4.3. Desenvolver estratexias para mellorar a comprensión oral e escrita a través do coñecemento da lingua.	LCB4.3.1. Clasifica e usa os tipos de nomes para elaborar textos escritos sinxelos LCB4.3.2. Aplica as normas de concordancia de xénero e número, na expresión oral e escrita. LCB4.3.3. Aplica, con axuda, as normas de acentuación (sílabas tónicas) nas súas producións escritas. LCB4.3.4. Utiliza signos de puntuación nas súas composicións escritas. LCB4.3.5. Utiliza unha sintaxe básica nas producións escritas propias.	CCL CCL CCL CCL CCL
e	B4.10. Utilización do material multimedia	B4.4. Utilizar programas educativos dixitais	LCB4.4.1. Utiliza de forma guiada,	CCL

ÁREA	LINGUA CASTELÁ E LITERATURA		CURSO	TERCEIRO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
i	educativo ao seu alcance e propio da súa idade.	para realizar tarefas e avanzar na aprendizaxe.	distintos programas educativos dixitais.	CD CAA
d e o	B4.11. Valoración da diversidade da lingua na nosa comunidade autónoma.	B4.5. Valorar a diversidade lingüística da Comunidade Autónoma.	LCB4.5.1. Valora a diversidade lingüística da Comunidade Autónoma.	CCL CSC
d e o	B4.12. Identificación das similitudes e diferenzas entre as linguas que coñece para mellorar na súa aprendizaxe e lograr unha competencia comunicativa integrada.	B4.6. Comparar aspectos básicos das linguas que coñece para mellorar na súa aprendizaxe e lograr unha competencia integrada.	LCB4.6.1. Compara aspectos (gráficos, sintácticos, léxicos) das linguas que coñece.	CCL CAA
BLOQUE 5. EDUCACIÓN LITERARIA				
d e	B5.1. Valoración dos textos literarios como fonte de gozo persoal.	B5.1. Valorar os textos literarios como fonte de lecer e información.	LCB5.1.1. Valora e recoñece de forma global, distintos textos literarios sinxelos, como fonte de lecer e de información.	CCL CCEC
d e	B5.2. Lectura guiada de textos narrativos de tradición oral, literatura infantil, adaptacións de obras clásicas e literatura actual. B5.3. Lectura comentada de poemas, relatos e obras teatrais.	B5.2. Facer a lectura expresiva e interpretativa de textos literarios narrativos, líricos e dramáticos na práctica escolar e recoñecer e interpretar algúns recursos da linguaxe literaria.	LCB5.2.1. Realiza, de maneira guiada, lecturas comentadas de textos narrativos sinxelos de tradición oral, literatura infantil, adaptacións de obras clásicas e literatura actual.	CCL CCEC

ÁREA	LINGUA CASTELÁ E LITERATURA		CURSO	TERCEIRO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	Identificación de recursos literarios moi básicos.		LCB5.2.2. Interpreta, intuitivamente e con axuda, a linguaxe figurada en textos literarios (personificacións)	CCL CAA
d e	B5.4. Valoración de recursos literarios.	B5.3. Valorar os recursos literarios da tradición oral: poemas, cancións, contos, refráns e adiviñas.	LCB5.3.1. Valora os recursos literarios da tradición oral: poemas, cancións, contos, refráns e adiviñas.	CCL CCEC
b e	B5.5. Creación de textos literarios moi sinxelos, en prosa ou en verso: contos, poemas, adiviñas, cancións e teatro.	B5.4. Reproducir a partir de modelos dados textos literarios moi sinxelos, en prosa ou en verso, con sentido estético e creatividade: contos e poemas.	LCB5.4.1. Crea, con axuda, sinxelos textos literarios moi sinxelos (contos, poemas) a partir de pautas ou modelos dados.	CCL CAA CSIEE CCEC
a b e	B5.6. Comprensión, memorización e recitado de textos literarios co ritmo, entoación e dicción adecuados.	B5.5. Reproducir textos literarios breves e sinxelos e adaptados á idade.	LCB5.5.1. Memoriza e reproduce textos orais moi sinxelos adecuados á súa idade: contos, poemas ou cancións.	CCL CAA CSC CCEC
d e	B5.7. Dramatización e lectura dramatizada de textos literarios.	B5.6. Participar con interese en dramatizacións de textos literarios adaptados á idade.	LCB5.6.1. Realiza dramatizacións individualmente e en grupo de textos literarios breves e sinxelos, adecuados á súa idade.	CCL CAA CCEC CSC
a	B5.8. Valoración da literatura en calquera	B5.7. Valorar a literatura en calquera	LCB.7.1. Valora a literatura en calquera	CCL

ÁREA	LINGUA CASTELÁ E LITERATURA		CURSO	TERCEIRO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
b e o	lingua (maioritaria, minoritaria ou minorizada) como vehículo de comunicación e como recurso de lecer persoal.	lingua, especialmente en lingua galega, como vehículo de comunicación e como recurso de lecer persoal.	lingua, especialmente en lingua galega, como vehículo de comunicación e como recurso de lecer persoal.	CSC CCEC

ÁREA	LINGUA CASTELÁ E LITERATURA		CURSO	QUINTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
BLOQUE 1. COMUNICACIÓN ORAL. FALAR E ESCOITAR				
a c e	B.1.1. Estratexias e normas para o intercambio comunicativo: participación; exposición clara; escoita; respecto á quenda de palabra; entoación adecuada; respecto polos sentimentos, experiencias, ideas, opinións e coñecementos dos e das demais.	B1.1. Participar en situacións de comunicación, dirixidas ou espontáneas, respectando as normas da comunicación: quenda de palabra, escoita atenta e incorporación ás intervencións dos e das demais.	LCB1.1.1. Emprega a lingua oral e axusta os rexistros lingüísticos ao grao de formalidade dos contextos en que produce o seu discurso: debates, exposicións planificadas, conversas.	CCL CAA CSC
			LCB1.1.2. Expresa ideas, pensamentos, opinións, sentimentos e emocións con claridade.	CCL CAA
			LCB1.1.3. Aplica as normas sociocomunicativas: escoita activa, espera de quendas, participación respectuosa, adecuación á intervención da persoa interlocutora e normas básicas de cortesía.	CCL CAA CSC
e	B.1.2. Comprensión e expresión de mensaxes verbais e non verbais.	B1.2. Recoñecer a información verbal e non verbal dos discursos orais e integrais nas producións propias.	LCB1.2.1. Emprega recursos lingüísticos e non lingüísticos para comunicarse nas interaccións orais, recoñecendo o valor complementario e	CCL

ÁREA	LINGUA CASTELÁ E LITERATURA		CURSO	QUINTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
			modificador destes.	
			LCB1.2.2. Exprésase cunha pronunciación e unha dicción correctas: articulación, ritmo, entoación e volume adecuados.	CCL
			LCB1.2.3. Interpreta de forma global o sentido de elementos básicos do texto (léxico e locucións).	CCL
a b e	B1.3. Participación en situacións de comunicación, espontáneas e dirixidas, utilizando un discurso ordenado e coherente.	B1.3. Expresarse de forma oral para satisfacer necesidades de comunicación en diferentes situacións con vocabulario adecuado e estrutura coherente.	LCB1.3.1. Expresa as súas propias ideas comprensiblemente, substituíndo elementos básicos do modelo dado.	CCL
			LCB1.3.2. Participa activamente e con coherencia na secuencia das súas ideas en diversas situacións de comunicación: - diálogos - exposicións orais seguindo modelos e guiadas, con axuda, cando cumpra, das tecnoloxías da información e comunicación.	CCL CD CAA CSC CSIEE

ÁREA	LINGUA CASTELÁ E LITERATURA		CURSO	QUINTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
			LCB1.3.3. Participa activamente nas tarefas de aula, cooperando en situación de aprendizaxe compartida.	CCL CAA CSC CSIEE
e	B1.4. Dedución das palabras polo contexto. Interese pola ampliación do vocabulario. Creación de redes semánticas sinxelas.	B1.4. Facer hipóteses sobre o significado de palabras a partir do seu contexto de uso	LCB1.4.1. Utiliza o vocabulario adecuado a súa idade para expresarse con progresiva precisión nos diferentes contextos de comunicación.	CCL
			LCB1.4.2. Diferencia polo contexto o significado de correspondencias fonema-grafía idénticas.	CCL
b e	B1.5. Comprensión global e específica de textos orais de diversa tipoloxía: atendendo á forma da mensaxe (descritivos, narrativos, dialogados, expositivos e argumentativos) e á súa intención comunicativa (informativos, literarios, prescritivos e persuasivos).	B1.5. Recoñecer o tema e as ideas principais dos textos orais, e identificar ideas ou valores non explícitos accesibles á súa idade.	LCB1.5.1. Comprende a de forma global a información xeral de textos orais de uso habitual, do ámbito escolar e social, identifica o tema e selecciona as ideas principais	CCL CAA
			LCB1.5.2. Recoñece a tipoloxía de textos orais atendendo á forma da mensaxe (descritivos, narrativos, dialogados, expositivos e	CCL CAA

ÁREA	LINGUA CASTELÁ E LITERATURA		CURSO	QUINTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
			argumentativos) e a súa intención comunicativa (informativos, literarios, prescritivos e persuasivos).	
			LCB1.5.3. Responde preguntas correspondentes á comprensión interpretativa.	CCL
			LCB1.5.4. Utiliza a información recollida para levar a cabo diversas actividades en situación de aprendizaxe individual ou colectivo.	CCL CAA CSC CSIEE
b e	B1.6. Reprodución de textos adecuados ao nivel que estimulen o seu interese.	B1.6. Memorizar e reproducir textos adecuados á súa idade, aos seus gustos e intereses, utilizando con creatividade as distintas estratexias de comunicación oral.	LCB1.6.1. Reproduce de memoria breves textos literarios ou non literarios e propios, adecuados aos seus gustos e intereses.	CCL CAA CCEC
b e	B1.7. Producción de textos orais segundo a súa tipoloxía e segundo os diferentes formatos e intencións comunicativas.	B1.7. Producir textos orais breves e sinxelos adecuados ao nivel dos xéneros máis habituais imitando modelos: atendendo á forma da mensaxe (descriptivos, narrativos, dialogados,	LCB1.7.1. Elabora comprensiblemente textos orais do ámbito escolar e social e de diferente tipoloxía, seguindo unha secuencia lineal, adecuados ao nivel e imitando modelos	CCL CAA CSIEE

ÁREA	LINGUA CASTELÁ E LITERATURA		CURSO	QUINTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
		expositivos e argumentativos) e á súa intención comunicativa (informativos, literarios, prescritivos e persuasivos).	LCB1.7.1. Organiza e planifica o discurso adecuándose aos diferentes modos discursivos(narrar, expoñer, describir, informarse, dialogar)	CCL CAA CSIEE
a b e	B1.8. Estratexias para utilizar a linguaxe oral como instrumento de comunicación e aprendizaxe: escoitar, recoller datos, preguntar. Participación en enquisas e entrevistas. Comentario oral e xuízo persoal.	B1.8. Utilizar de forma efectiva a linguaxe oral: escoitar, recoller datos, preguntar e repreguntar, participar nas enquisas e entrevistas e expresar oralmente con claridade o propio xuízo persoal, de acordo coa súa idade.	LCB1.8.1. Emprega de forma efectiva a linguaxe oral para comunicarse e aprender: escoita activa, recollida de datos, pregunta e repregunta, para obter información e verificar a comprensión.	CCL CAA CSC CSIEE
			LCB1.8.2. Participa en enquisas e entrevistas, asegurándose mediante preguntas adecuadas, da comprensión propia e por parte da persoa interlocutora.	CCL CAA CSC CSIEE
			LCB1.8.3. Participa en debates explicando as súas opinións e ideas, emitindo xuízos persoais fundamentados sobre os temas e coa profundidade propia da súa idade.	CCL CAA CSC CSIEE

ÁREA	LINGUA CASTELÁ E LITERATURA		CURSO	QUINTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
b d e	B1.8. Estratexias para utilizar a linguaxe oral como instrumento de comunicación e aprendizaxe: escoitar, recoller datos, preguntar. Participación en enquisas e entrevistas. Comentario oral e xuízo persoal.	B1.9. Valorar os medios de comunicación social como instrumento de aprendizaxe e de acceso a informacións e experiencias de outras persoas.	LCB1.9.1. Resume entrevistas, noticias e debates infantís... procedentes da radio, televisión e da internet.	CCL CD CAA CSC
			LCB1.9.2. Transforma en noticias feitos cotiás próximos á súa realidade, imitando modelos.	CCL CSC
			LCB1.9.3. Realiza entrevistas e reportaxes sobre temas de interese, seguindo modelos.	CCL CAA CSIEE
BLOQUE 2. COMUNICACIÓN ESCRITA. LER				
e	B2.1. Lectura en silencio e voz alta de distintos tipos de texto.	B2.1. Ler, en voz alta e en silencio, diferentes textos, con fluidez e entoación adecuada.	LCB2.1.1. Le en voz alta diferentes tipos de textos apropiados á súa idade con velocidade, fluidez e entoación adecuada.	CCL
			LCB2.1.2. Lee en silencio coa velocidade adecuada textos de diferente complexidade.	CCL
			LCB2.1.3. Comprende información	CCL

ÁREA	LINGUA CASTELÁ E LITERATURA		CURSO	QUINTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
			global e específica en textos de diferente tipoloxía do ámbito escolar e social:	CAA
			LCB2.1.4. Resume textos lidos de diferente tipoloxía e adecuados á súa idade, reflectindo a estrutura e destacando as ideas principais.	CCL CAA
e	B2.2. Utilización de estratexias para a comprensión lectora de textos: consideración do título e das ilustracións. Identificación de palabras clave. Capítulos. Relectura. Anticipación de hipóteses de significado e comprobación. Recoñecemento básico da tipoloxía textual.	B2.2. Utilizar as estratexias de control do proceso lector (anticipación do significado, formulación de hipóteses, uso do dicionario, relectura).	LCB2.2.1. Utiliza o título e as ilustracións para activar coñecementos previos sobre o tema, axudándose deles para acceder máis doadamente ao contido dun texto.	CCL CAA
			LCB2.2.3. Identifica as palabras clave dun texto.	CCL CAA
			LCB2.2.4. Formula hipóteses sobre o contido do texto a partir do título e das ilustracións e esquemas que o acompañan.	CCL CAA
			LCB2.2.5. Relaciona a información	CCL

ÁREA	LINGUA CASTELÁ E LITERATURA		CURSO	QUINTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
			contida nos gráficos e ilustracións e relaciónaa coa información que aparece no texto.	CMCT CAA
			LCB2.2.6. Interpreta mapas conceptuais sinxelos.	CCL CAA
b e	B2.3. Lectura habitual de diferentes textos como fonte de información, de deleite e de diversión. B2.4. Selección de libros segundo o gusto persoal. B2.5. Lectura dos libros establecidos no plan lector.	B2.3. Ler por propia iniciativa e con diferentes finalidades textos de tipoloxía diversa.	LCB2.3.1. Programa de xeito autónomo un tempo semanal para ler diferentes textos.	CCL CAA CSIEE
			LCB2.3.2. Le voluntariamente en función dos seus gustos e finalidade persoal.	CCL CAA CSIEE
b e i	B2.6. Uso da biblioteca para a procura de información e utilización desta como fonte de aprendizaxe, información e lecer. B2.7. Lecturas dos libros establecidos no plan lector.	B2.4. Utilizar diferentes fontes e soportes para seleccionar e recoller información, ampliar coñecementos e aplicarlos en traballos persoais.	LCB2.4.1. Consulta na biblioteca diferentes fontes bibliográficas e textos de soporte informático para obter información para realizar traballos individuais ou en grupo.	CCL CD CAA
			LCB2.4.2. Localiza na biblioteca de aula e centro lecturas adecuadas ao seu gusto persoal e intereses,	CCL CD CAA

ÁREA	LINGUA CASTELÁ E LITERATURA		CURSO	QUINTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
			aplicando as normas básicas de funcionamento desta.	CSIEE
			LCB2.4.3. Identifica o argumento de lecturas realizadas dando conta dalgunhas referencias bibliográficas: autor ou autora, xénero.	CCL CAA
			LCB2.4. 4. Selecciona lecturas con criterio persoal e manifesta a súa opinión sobre os textos lidos.	CCL CAA CSIEE
a b e	B2.8. Iniciación á creación da biblioteca persoal.	B2.5. Mostra interese por manter unha biblioteca propia.	LCB2.5.1. Coida, conserva e organiza os seus libros.	CCL
a e	B2.9. Identificación e valoración crítica das mensaxes e valores transmitidos polo texto.	B2.6. Identificar a estrutura organizativa de diferentes textos lidos, centrándose na interpretación da súa intención e significado.	LB2.6.1. Identifica a intención comunicativa de textos xornalísticos e publicitarios. Diferencia entre información e publicidade.	CCL CAA
			LCB2.6.2. Interpreta a linguaxe figurada, en textos publicitarios.	CCL CSC
e	B2.10. Utilización guiada das tecnoloxías da	B2.7. Utilizar as tecnoloxías da información	LCB2.7.1. Utiliza as tecnoloxías da	CCL

ÁREA	LINGUA CASTELÁ E LITERATURA		CURSO	QUINTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
i	información e comunicación para a procura e tratamento guiado da información.	e comunicación para a procura e tratamento guiado da información.	información e comunicación para a procura e tratamento guiado da información.	CD CAA
BLOQUE 3. COMUNICACIÓN ESCRITA. ESCRIBIR				
e i	B3.1. Producción de textos para comunicar coñecementos, experiencias e necesidades B3.2. Cohesión do texto: mantemento do tempo verbal, puntuación, concordancia e substitucións básicas. B3.3. Coherencia nas secuencias de ideas e feitos e no mantemento do tema. B3.4. Aplicación das normas ortográficas. Acentuación.	B3.1. Producir textos segundo un modelo con diferentes intencións comunicativas, con coherencia, aplicando as regras ortográficas e cuidando a caligrafía, a orde e a presentación.	LCB3.1.1. Escribe, en diferentes soportes, textos sinxelos propios da vida cotiá e do ámbito social e escolar, atendendo á forma da mensaxe (descriptivos, narrativos, dialogados, expositivos e argumentativos) e á súa intención comunicativa (informativos, literarios, prescritivos e persuasivos): diarios, cartas, correos electrónicos, noticias, contos, folletos informativos e literarios, narracións, textos científicos, anuncios publicitarios, regulamentos, receitas, instrucións, normas...	CCL CD CAA
			LCB3.1.2. Escribe textos organizando as ideas con cohesión básica e respectando as normas gramaticais e	CCL CAA

ÁREA	LINGUA CASTELÁ E LITERATURA		CURSO	QUINTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
			ortográficas.	
			LCB3.1.3. Escribe, de forma creativa, diferentes tipos de textos adecuando a linguaxe ás características do xénero.	CCL CCA CSIEE
			LCB3.1.4. Elabora un informe seguindo un guión establecido que supoña a procura, selección e organización da información de textos de carácter científico, xeográfico ou histórico.	CCL CD CAA CSIEE CCEC
			LCB3.1.5. Presenta un informe, utilizando soporte papel e informático, sobre situacións sinxelas, recollendo información de diferentes fontes (directas, libros, internet), seguindo un plan de traballo e expresando conclusións.	CCL CD CAA CSIEE
			LCB3.1.6. Presenta os seus textos con caligrafía clara e limpeza.	CCL CAA
b	B3.5. Valoración da propia produción escrita,	B3.2. Valorar a súa propia produción	LCB3.2.1. Valora a súa propia	CCL

ÁREA	LINGUA CASTELÁ E LITERATURA		CURSO	QUINTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
e	así como da produción escrita dos seus compañeiros.	escrita, así como a produción escrita dos seus compañeiros.	produción escrita, así como a produción escrita dos seus compañeiros.	CSC
b e i	B3.6. Normas e estratexias para a produción de textos: planificación (función, destinatario, xeración de ideas, estrutura...) B3.7. Textualización en frases con secuencia lineal. B3.8. Revisión e mellora do texto. B3.9. Realización de ditados, interpretando previamente o seu contido.	B3.3. Aplicar todas as fases do proceso de escritura na produción de textos escritos de distinta índole: planificación, textualización, revisión e reescritura, utilizando esquemas e mapas conceptuais, aplicando estratexias de tratamento da información, redactando os seus textos con claridade, precisión e corrección e avaliando, coa axuda de guías, as producións propias e alleas.	LCB3.3.1. Aplica correctamente os signos de puntuación, as regras de acentuación e ortográficas propias do nivel nos seus textos escritos.	CCL
			LCB3.3.2. Reproduce textos ditados, logo de identificar o sentido global e a información específica neles.	CCL
			LCB3.3.3. Emprega, de maneira guiada e seguindo modelos, estratexias de planificación, procura e selección da información: tomar notas, elaborar esquemas, guións, borradores e mapas conceptuais.	CCL CD CAA CSIEE
			LCB3.3.4. Redacta o texto e revisao para melloralo, utilizando borradores que amosan: a xeración e selección de ideas, a revisión ortográfica e da secuencia coherente do escrito.	CCL CAA CSIEE

ÁREA	LINGUA CASTELÁ E LITERATURA		CURSO	QUINTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
			LCB3.3.5. Aмосa na evolución dos seus escritos interese e esforzo por escribir correctamente de forma persoal.	CCL CAA CSIEE
e	B3.10. Uso autónomo do dicionario, incorporando a súa consulta aos seus hábitos de escritura.	B3.4. Utilizar de forma autónoma o dicionario.	LCB3.4.1. Utiliza habitualmente o dicionario, en diferentes soportes, no proceso de escritura.	CCL CAA
b e h i	B3.11. Creación de textos utilizando a linguaxe verbal e non verbal con intención informativa: carteis publicitarios. Anuncios. Cómic.	B3.5. Elaborar proxectos individuais ou colectivos sobre diferentes temas da área.	LCB3.5.1. Elabora gráficas a partir de datos seleccionados e organizados procedentes de diferentes textos (libros de consulta, xornais, revistas etc.)	CCL CAA
			LCB3.5.2. Elabora con creatividade textos do seu interese: contos, anuncios, rimas, cancións, cómics, carteis... facendo ilustracións e buscando imaxes dixitais para facilitar a súa comprensión ou mellorar a súa presentación.	CCL CD CAA CSIEE
a d	B3.12. Uso da linguaxe non discriminatoria e respectuosa coas diferenzas.	B3.6. Favorecer a través da linguaxe a formación dun pensamento crítico que	LCB3.6.1. Expresa, por escrito, utilizando de maneira habitual, unha	CCL CSC

ÁREA	LINGUA CASTELÁ E LITERATURA		CURSO	QUINTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
e		impida discriminacións e prexuízos.	linguaxe non sexista e respectuosa coas diferenzas.	
e i	B3.13. Utilización guiada das tecnoloxías da información e a comunicación de modo eficiente e responsable para presentar as súas producións.	B3.7. Utilizar as tecnoloxías da información e a comunicación de modo eficiente e responsable para presentar as súas producións.	LCB3.7.1. Usa con axuda internet e as tecnoloxías da información e a comunicación para escribir, presentar e ilustrar os textos, buscar información, crear táboas e gráficas	CCL CD CAA
e	B3.14. Produción de textos segundo Plan de escritura do centro	B3.8. Escribir os textos establecidos no plan de escritura.	LCB3.8.1. Produce os textos establecidos no plan de escritura adecuados á súa idade e nivel.	CCL CAA
BLOQUE 4. COÑECEMENTO DA LINGUA				
e	B4.1. A palabra. B4.2. Recoñecemento das distintas clases de palabras e explicación reflexiva do seu uso en situacións concretas de comunicación (nome, verbo, adxectivo, preposición, adverbio, pronomes, artigos). Características e uso de cada clase de palabra. B4.3. Conxugación dos verbos regulares e irregulares máis frecuentes.	B4.1. Aplicar os coñecementos básicos sobre a estrutura da lingua, a gramática (categorías gramaticais), o vocabulario (formación e significado das palabras e campos semánticos), así como as regras de ortografía para favorecer unha comunicación máis eficaz.	LCB4.1.1. Coñece e recoñece as categorías gramaticais pola súa función na lingua: presentar o nome, substituír o nome, expresar características do nome, expresar accións ou estados, enlazar ou relacionar palabras. LCB4.1.2. Utiliza con corrección os tempos simples e compostos nas	CCL CCL

ÁREA	LINGUA CASTELÁ E LITERATURA		CURSO	QUINTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
e	<p>B4.2. Recoñecemento das distintas clases de palabras e explicación reflexiva do seu uso en situacións concretas de comunicación (nome, verbo, adxectivo, preposición, adverbio, pronomes, artigos). Características e uso de cada clase de palabra.</p> <p>B4.4. Vocabulario. Frases feitas. Formación de substantivos, adxectivos e verbos. Recursos derivativos: prefixos e sufixos na formación de nomes, adxectivos e verbos.</p> <p>B4.5. Recoñecemento e observación reflexiva dos constituintes oracionais: a oración simple, suxeito e predicado.</p> <p>B4.6. Recoñecemento e uso dalgúns</p>	<p>B4.2. Desenvolver as destrezas e competencias lingüísticas a través do uso da lingua.</p>	<p>formas persoais e non persoais do modo indicativo e subxuntivo de todos os verbos ao producir textos orais e escritos.</p>	
			LCB4.1.3. Diferencia familias de palabras.	CCL
			LCB4.2.1. Coñece, recoñece e usa sinónimos, antónimos, polisémicos, homófonos, frases feitas na súa expresión oral e escrita.	CCL
			LCB4.2.2. Recoñece palabras compostas, prefixos e sufixos e crea palabras derivadas.	CCL
			LCB4.2.3. Identifica e clasifica os diferentes tipos de palabras nun texto.	CCL
			LCB4.2.4. Utiliza diversos conectores básicos entre oracións nos textos orais e escritos.	CCL
			LCB4.2.5. Recoñece a oración simple	CCL

ÁREA	LINGUA CASTELÁ E LITERATURA		CURSO	QUINTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	conectores textuais básicos.		en textos sinxelos e distingue suxeito e predicado.	
e	B4.7. Uso eficaz do dicionario para ampliación de vocabulario e como consulta ortográfica e gramatical.	B4.3. Sistematizar a adquisición de vocabulario a través dos textos.	LCB4.3.1. Coñece a estrutura do dicionario e úsao, en diferentes soportes para buscar o significado de calquera palabra (derivados, sinónimos etc.).	CCL CAA
			LCB4.3.2. Selecciona a acepción correcta segundo o contexto de entre as varias que lle ofrece o dicionario.	CCL CAA
			LCB4.3.3. Utiliza as normas ortográficas adecuadas ao nivel e aplícaas nas súas producións escritas.	CCL
e	B4.8. Clases de nomes: comúns, propios, individuais, colectivos, concretos e abstractos. B4.9. Ortografía: utilización das regras básicas de ortografía. Regras de acentuación. Signos de puntuación. B4.10. As relacións gramaticais	B4.4. Desenvolver estratexias para mellorar a comprensión oral e escrita a través do coñecemento da lingua.	LCB4.4.1. Sinala as características que definen ás diferentes clases de palabras e nomes: clasificación e uso para construír un discurso sinxelo nos diferentes tipos de producións.	CCL
			LCB4.4.2. Utiliza correctamente as	CCL

ÁREA	LINGUA CASTELÁ E LITERATURA		CURSO	QUINTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	Recoñecemento e explicación reflexiva das relacións que se establecen entre o substantivo e o resto dos compoñentes do grupo nominal.		normas de concordancia de xénero e número na expresión oral e escrita.	
			LCB4.4.3. Aplica as normas de acentuación e clasifica as palabras dun texto.	CCL
			LCB4.4.4. Utiliza os signos de puntuación nas súas producións escritas.	CCL
			LCB4.4.5. Aplica as normas do uso do til nos textos de elaboración propia.	CCL
			LCB4.4.6. Utiliza unha sintaxe básica nas producións escritas propias.	CCL
e i	B4.11. Utilización de material multimedia educativo e outros recursos didácticos ao seu alcance e propios da súa idade.	B4.5. Utilizar programas educativos dixitais para realizar tarefas e avanzar na aprendizaxe.	LCB4.5.1. Utiliza distintos programas educativos dixitais e outros recursos didácticos ao seu alcance e propios da súa idade, como apoio e reforzo da aprendizaxe.	CCL CD CAA
d e	B4.12. As variedades da lingua. B4.13. Coñecemento xeral da realidade	B4.6. Valorar a variedade lingüística de España e do español como fonte de	LCB4.6.1. Valora a variedade lingüística de España e o español de	CCL CSC

ÁREA	LINGUA CASTELÁ E LITERATURA		CURSO	QUINTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
o	plurilingüe de España e a súa valoración como fonte de enriquecemento persoal e como unha mostra da riqueza do noso patrimonio histórico e cultural.	enriquecemento cultural. Mostrar respecto tanto cara ás linguas e dialectos que se falan en España, como cara ao español de América.	América.	
d e o	B4.14. Identificación de similitudes e diferenzas entre as linguas que coñece para mellorar na súa aprendizaxe e lograr unha competencia comunicativa integrada.	B4.7. Comparar aspectos básicos das linguas que coñece para mellorar na súa aprendizaxe e lograr unha competencia integrada.	LCB4.7.1. Compara aspectos (gráficos, sintácticos e léxicos) das linguas que coñece.	CCL CSC CSC

ÁREA	LINGUA CASTELÁ E LITERATURA		CURSO	QUINTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
BLOQUE 5. EDUCACIÓN LITERARIA				
e	B5.1. Valoración dos textos literarios como vehículo de comunicación e como fonte de coñecemento doutros mundos, tempos e culturas e como gozo persoal.	B5.1. Valorar os textos literarios e utilizar a lectura como fonte de lecer e información e consideralos como un medio de aprendizaxe e enriquecemento persoal.	LCB5.1.1. Valora e recoñece as características fundamentais de textos literarios narrativos, poéticos e dramáticos.	CCL CCEC
e	B5.2. Lectura guiada de textos narrativos de tradición oral, literatura infantil, adaptacións de obras clásicas e literatura actual. B5.3. Lectura comentada de poemas, relatos e obras teatrais. B5.4. Identificación de recursos literarios. B5.5. Distinción entre conto e lenda. Coñecemento de lendas españolas e doutros países.	B5.2. Integrar a lectura expresiva, a comprensión e interpretación de textos literarios narrativos, líricos e dramáticos na práctica escolar e recoñecer e interpretar algúns recursos básicos da linguaxe literaria e diferenciar as principais convencións formais dos xéneros.	LCB5.2.1. Realiza lecturas guiadas de textos narrativos de tradición oral, literatura infantil, adaptacións de obras clásicas e literatura actual.	CCL CCEC
			LCB5.2.2. Interpreta a linguaxe figurada, en textos literarios.	CCL CAA
e	B5.4. Identificación de recursos literarios.	B5.3. Coñecer e valorar os recursos literarios da tradición oral: poemas, cancións, contos, refráns, adiviñas.	LCB5.3.1. Distingue algúns recursos retóricos e métricos básicos propios dos poemas.	CCL CCEC
			LCB5.3.2. Utiliza comparacións, metáforas, aumentativos, diminutivos e	CCL CCEC

ÁREA	LINGUA CASTELÁ E LITERATURA		CURSO	QUINTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
			sinónimos en textos literarios.	
b e	B5.6. Creación de textos literarios en prosa ou en verso, valorando o sentido estético e a creatividade: contos, poemas, adiviñas, cancións, e teatro.	B5.4. Producir a partir de modelos dados textos literarios en prosa ou en verso, con sentido estético e creatividade: contos, poemas, adiviñas, cancións, e fragmentos teatrais.	LCB5.4.1. Crea sinxelos textos literarios (contos, poemas, cancións e sinxelas obras teatrais) a partir de pautas ou modelos dados.	CCL CAA CSIEE CCEC
a b e	B5.7. Comprensión, memorización e recitado de poemas co ritmo, entoación e dicción adecuados.	B5.5. Participar con interese en dramatizacións de textos literarios adaptados á idade ou de produción propia.	LCB5.5.1. Realiza dramatizacións individualmente e en grupo de textos literarios adecuados á súa idade ou de produción propia.	CCL CAA CSC CCEC
			LCB5.5.2. Memoriza e reproduce textos orais adecuados á súa idade: contos, poemas, cancións.	CCL CAA CCEC
b e	B5.8. Dramatización e lectura dramatizada de textos literarios.	B5.6. Participar con interese en dramatizacións de textos literarios adaptados á idade.	LCB5.6.1. Realiza dramatizacións individualmente e en grupo de textos literarios adecuados á súa idade.	CCL CAA CCEC
b e o	B5.9. Valoración da literatura en calquera lingua (maioritaria, minoritaria ou minorizada) como vehículo de comunicación e como	B5.7. Valorar a literatura en calquera lingua, especialmente en lingua galega, como vehículo de comunicación e como	LCB5.7.1. Valora a literatura en calquera lingua, especialmente en lingua galega, como vehículo de	CCL CSC CCEC

ÁREA	LINGUA CASTELÁ E LITERATURA		CURSO	QUINTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	recurso de gozo persoal.	recurso de gozo persoal	comunicación e como recurso de gozo persoal.	

Área de Matemáticas

As matemáticas son un conxunto de saberes asociados aos números e ás formas, que permiten a análise de distintas situacións reais. Identifícanse coa dedución, a indución, a estimación, a aproximación, a probabilidade, a precisión, o rigor, a seguridade etc. e axúdannos a enfrontarnos a situacións abertas, sen solución única e pechada. Son unha agrupación de ideas e formas que nos permiten analizar os fenómenos e as situacións que se presentan na realidade para obter informacións e conclusións que non estaban explícitas e actuar, preguntármonos, obter modelos e identificar relacións e estruturas, de modo que comportan, sobre todo, encontrar patróns, regularidades e leis matemáticas e non só utilizar cantidades e formas xeométricas.

Na educación primaria é fundamental o rol do persoal docente, pois debe ser capaz de deseñar tarefas ou situacións de aprendizaxe que posibiliten a aplicación dos coñecementos en situacións contextualizadas. Debe orientar a construción individual e colectiva de coñecementos matemáticos que ensinen os nenos e nenas a desenvolver as súas aprendizaxes e que os e as animen a ter as súas propias opinións confrontándoas criticamente con outras fontes de información para melloralas. Búscase alcanzar unha eficaz alfabetización numérica, entendida como a capacidade para enfrontarse con éxito a situacións en que interveñan os números e as súas relacións. Para lograr este obxectivo non basta con dominar os algoritmos de cálculo escrito, é necesario actuar con seguridade ante os números e as cantidades, utilízaos sempre que sexa necesario e identificar as relacións básicas que se dan entre eles. O traballo nesta área na educación primaria estará asentado na experiencia, as matemáticas apréndense utilizándoas en contextos funcionais relacionados con situacións da vida cotiá, para ir adquirindo progresivamente coñecementos máis complexos a partir das experiencias e dos coñecementos previos. A aprendizaxe baseada en competencias debe abordarse de forma conxunta entre todas as áreas e por parte das diversas instancias que conforman a comunidade educativa, tanto nos ámbitos formais, coma nos non formais e informais. O seu dinamismo reflíctese en que as competencias non se adquiren nun determinado momento e permanecen inalterables, senón que implican un proceso de desenvolvemento mediante o cal os individuos van adquirindo maiores niveis de desempeño no seu uso. Para lograr este cambio curricular é preciso favorecer unha visión interdisciplinaria en que cada persoa docente deseñará, implementará e avaliará tarefas integradas nas que o alumnado acade ou elabore un produto social relevante. Para isto é necesario secuenciar unha serie de actividades e exercicios que impliquen

procesos cognitivos de diferente nivel. Tendo en conta todo o anterior, resulta imprescindible o traballo colaborativo entre eles, coas familias e con entidades sociais do contexto e unha estreita colaboración entre o persoal docente no desenvolvemento curricular e na transmisión de información sobre a aprendizaxe dos alumnos e das alumnas.

Os procesos de resolución de problemas constitúen un dos eixes principais da actividade matemática e deben ser fonte e soporte principal da aprendizaxe ao longo da etapa, posto que constitúen a pedra angular da Educación matemática. Na resolución dun problema requirense e utilízanse moitas das capacidades básicas ata a comunicación dos resultados: ler, reflexionar, planificar o proceso de resolución, establecer estratexias e procedementos e revisalos, modificar o plan se é necesario, comprobar a solución se se encontrou.

O currículo básico formulouse partindo do desenvolvemento cognitivo e emocional en que se encontra o alumnado desta etapa, da concreción do seu pensamento, das súas posibilidades cognitivas, do seu interese por aprender e relacionarse cos seus iguais e co ámbito, e do seu paso cara a un pensamento abstracto cara ao final da etapa.

Os contidos organizáronse en cinco grandes bloques para facilitar a concreción curricular: Procesos, métodos e actitudes en matemáticas. Números. Medida. Xeometría. Estatística e probabilidade. Pero esta agrupación non determina métodos concretos, só é unha forma de organizar os contidos que serán abordados dun xeito enlazado atendendo á configuración cíclica do ensino da área e construíndo uns contidos sobre os outros, como unha estrutura de relacións observables de forma que se facilite a súa comprensión e aplicación en contextos cada vez máis enriquecedores e complexos. Esta agrupación implica unha organización aberta que permitirá distribuír de diferentes maneiras os contidos adoptando a metodoloxía máis adecuada ás características destes e do grupo de alumnos e alumnas.

O bloque 1 é a columna vertebral do resto dos bloques e debe formar parte do quefacer diario na aula para traballar o resto dos contidos e conseguir que todo o alumnado, ao rematar a educación primaria, sexa quen de describir e analizar situacións de cambio, encontrar patróns, regularidades e leis matemáticas en contextos numéricos, xeométricos e funcionais, valorando a súa utilidade para facer predicións. Débese traballar no afondamento nos problemas resoltos, formulando pequenas variacións nos datos, outras preguntas etc., expresando verbalmente de forma razoada o proceso seguido na resolución dun problema, utilizando procesos de razoamento e estratexias de resolución de problemas,

realizando os cálculos necesarios e comprobando as solucións obtidas.

Por último, establecéronse os estándares de aprendizaxe avaliábeis que permitirán definir os resultados das aprendizaxes, e que concretan mediante accións o que o alumnado debe saber e saber facer na área de Matemáticas. Estes estándares están graduados e secuenciados ao longo da educación primaria e deberán estar todos acadados e consolidados ao finalizar a etapa.

Tendo en conta todo o antedito establécense unha serie de orientacións metodolóxicas para a área que favorecerán un enfoque competencial, así como a consecución, consolidación e integración dos diferentes estándares por parte do alumnado:

Potenciarase un enfoque globalizador e interdisciplinario que teña en conta a transversalidade da aprendizaxe fundamentada en competencias.

A selección dos contidos e as metodoloxías activas e contextualizadas deben asegurar o desenvolvemento das competencias clave ao longo de toda a etapa.

Os métodos utilizados deben partir da perspectiva do persoal docente como persoal orientador, promotor e facilitador do desenvolvemento competencial no alumnado; ademais, deben enfocarse á realización de tarefas ou situacións-problema nas cales o alumnado debe resolver facendo uso adecuado dos distintos tipos de coñecementos matemáticos, destrezas, actitudes e valores. Así mesmo, mediante prácticas de traballo individual e cooperativo, terase en conta a atención á diversidade e o respecto polos distintos ritmos e estilos de aprendizaxe.

As estruturas de aprendizaxe cooperativa posibilitarán a resolución conxunta das tarefas e dos problemas, e potenciarán a inclusión do alumnado.

Resulta fundamental a motivación por aprender nos alumnos e nas alumnas, polo que o persoal docente deberá xerar neles e nelas a curiosidade e a necesidade de adquirir e aplicar coñecementos, destrezas, actitudes e valores.

O traballo por proxectos, especialmente relevante para a aprendizaxe por competencias, susténtase na proposta dun plan de acción co que se busca conseguir un determinado resultado práctico. Esta metodoloxía pretende axudar o alumnado a organizar o seu pensamento favorecendo nel a reflexión, a crítica, a elaboración de hipóteses e a tarefa investigadora a través dun proceso no que cada un asume a responsabilidade da súa aprendizaxe, aplicando os seus coñecementos e habilidades a proxectos reais. Resulta recomendable a aplicación de diferentes técnicas para a avaliación do desempeño do alumnado

como por exemplo o porfolio, as rúbricas, mapas mentais, diarios, debates, probas específicas, solución de problemas...

O profesorado debe involucrarse na elaboración e no deseño de diferentes tipos de materiais, adaptados aos distintos niveis e aos diferentes estilos e ritmos de aprendizaxe dos alumnos e das alumnas, co obxecto de atender a diversidade na aula e personalizar os procesos de construción das aprendizaxes. Débese potenciar o uso dunha variedade de materiais e recursos, considerando especialmente a integración das tecnoloxías da información e da comunicación no proceso de ensino-aprendizaxe que permiten o acceso a recursos virtuais.

A implicación das familias no proceso de ensino-aprendizaxe é un factor determinante que tentaremos potenciar activamente. A súa colaboración redundará positivamente no rendemento e nos resultados académicos do alumnado.

Finalmente, é necesaria unha adecuada coordinación entre o persoal docente sobre as estratexias metodolóxicas e didácticas que se utilicen. Os equipos educativos deben formular, con criterios consensuados, unha reflexión común e compartida sobre a eficacia das diferentes propostas metodolóxicas.

ÁREA	MATEMÁTICAS		CURSO	PRIMEIRO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
BLOQUE 1. PROCESOS, MÉTODOS E ACTITUDES EN MATEMÁTICAS				
g e	B1.1. Expresión verbal do proceso de razoamento da resolución dun problema sinxelo.	B1.1. Expresar verbalmente de forma sinxela o proceso seguido na resolución dun problema.	MTB1.1.1. Comunica verbalmente de forma sinxela o proceso seguido na resolución dun problema simple de matemáticas ou en contextos da realidade.	CMCT CCL
g b	B1.2. Confianza nas propias capacidades para desenvolver actitudes apropiadas e afrontar as dificultades propias do traballo científico.	B1.2. Desenvolver e cultivar as actitudes persoais polo traballo matemático ben feito.	MTB1.2.1. Desenvolve e amosa actitudes adecuadas para o traballo limpo, claro e ordenado no caderno e en calquera aspecto a traballar na área de Matemáticas.	CMCT CAA
g i	B1.3. Utilización guiada de medios tecnolóxicos no proceso de aprendizaxe.	B1.3. Iniciarse na utilización dos medios tecnolóxicos no proceso de aprendizaxe coa axuda guiada do mestre ou da mestra.	MTB1.3.1. Manifesta interese na utilización dos medios tecnolóxicos no proceso de aprendizaxe.	CMCT CD CAA
BLOQUE 2. NÚMEROS				
e g	B2.1. Números naturais ata o 99. B2.2. Nome e grafa dos números ata o 99. B2.3. Equivalencias entre os elementos do sistema de numeración decimal: unidades e	B2.1. Ler, escribir e ordenar números enteiros utilizando razoamentos apropiados.	MTB2.1.1. Le, escribe e ordena números ata o 99.	CMCT CCL
			MTB2.1.2. Identifica o valor de posición das cifras en situacións e contextos	CMCT CCL

ÁREA	MATEMÁTICAS		CURSO	PRIMEIRO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	decenas. B2.4. O sistema de numeración decimal: valor de posición das cifras. B2.5. Identifica o número anterior e o seguinte a un dado. B2.6. Identifica o número maior, o menor e o igual a un dado.		reais.	
b e g	B2.7. Identifica os números ordinais do 1º ao 10º. B2.8. Utilización e relación dos números ordinais. Comparación de números. B2.3. Equivalencias entre os elementos do sistema de numeración decimal: unidades e decenas.	B2.2. Interpretar diferentes tipos de números segundo o seu valor, en situacións da vida cotiá.	MTB2.2.1. Utiliza os números ordinais en contextos reais.	CMCT
			MTB2.2.2. Interpreta en textos numéricos e da vida cotiá números naturais ata o 99.	CMCT CCL CAA
			MTB2.2.3. Descompón e compón números naturais, interpretando o valor de posición de cada unha das súas cifras.	CMCT
			MTB2.2.4. Ordena números enteiros e represéntaos na recta numérica.	CMCT
b	B2.9. Iniciación no desenvolvemento de	B2.3. Realizar operacións e cálculos	MTB2.3.1. Realiza cálculos numéricos	CMCT

ÁREA	MATEMÁTICAS		CURSO	PRIMEIRO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
g	estratexias persoais de cálculo mental. B2.10. Gusto pola presentación ordenada e limpa dos cálculos e dos resultados. B2.11. Cálculo de sumas e restas. B2.12. Utilización en situacións familiares da suma para xuntar ou engadir e da resta para separar ou quitar.	numéricos mediante diferentes procedementos, incluído o cálculo mental, en situación de resolución de problemas.	básicos coa operación de suma na resolución de problemas contextualizados.	
			MTB2.3.2. Realiza cálculos numéricos básicos coa operación de resta (sen levadas) na resolución de problemas contextualizados.	CMCT
			MTB2.3.3. Emprega procedementos diversos na realización de cálculos numéricos básicos.	CMCT
b g	B2.13. Resolución de problemas da vida cotiá.	B2.4. Identificar e resolver problemas da vida cotiá, adecuados ao seu nivel, establecendo conexións entre a realidade e as matemáticas e valorando a utilidade dos coñecementos matemáticos adecuados e reflexionando sobre o proceso aplicado para a resolución de problemas.	MTB2.4.1. Resolve problemas que impliquen o dominio dos contidos traballados.	CMCT CAA
			MTB2.4.2. Iníciase na reflexión sobre o procedemento aplicado á resolución de problemas: revisando as operacións empregadas, as unidades dos resultados, comprobando e interpretando as solucións no contexto.	CMCT CAA CSIEE

ÁREA	MATEMÁTICAS		CURSO	PRIMEIRO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
BLOQUE 3. MEDIDA				
g	B3.1. Medición con instrumentos e estratexias non convencionais.	B3.1. Utilizar o palmo, o paso e o pé para realizar medidas e estimacións.	MTB3.1.1. Realiza medicións co palmo, o paso e o pé.	CMCT
	B3.2. Estimación de resultados de medidas (distancias, tamaños, pesos, capacidades...) en contextos familiares.	B3.2. Comparar e identificar cal é o obxecto de maior peso, por estimación e/ou utilizando a balanza.	MTB3.2.1. Realiza comparacións de peso entre dous obxectos de uso habitual.	CMCT
		B3.3. Comparar e identificar cal é o recipiente de maior capacidade, por estimación.	MTB3.3.1. Compara e identifica cal é o recipiente de maior capacidade.	CMCT
g	B3.3. Unidades de medida do tempo e as súas relacións: minuto, hora, día, semana e ano.	B3.4. Iníciase no coñecemento das unidades básicas de medida do tempo e as súas relacións, utilizándoas para resolver problemas da vida diaria.	MTB3.4.1. Coñece e utiliza as unidades de medida do tempo e as súas relacións. Minuto, hora, día, semana e ano.	CMCT
	B3.4. Lectura sinxela en reloxo analóxico e dixital.		MTB3.4.2. Le en reloxo analóxico e dixital a hora en punto e a media hora.	CMCT
			MTB3.4.3. Resolve problemas sinxelos da vida diaria utilizando as medidas temporais e as súas relacións.	CMCT
b g	B3.5. O sistema monetario da Unión Europea. Unidade principal: o euro. Valor das diferentes	B3.5. Iníciase no coñecemento do valor e as equivalencias entre as diferentes	MTB3.5.1. Coñece a función e o valor das diferentes moedas e billetes (5,10,	CMCT CAA

ÁREA	MATEMÁTICAS		CURSO	PRIMEIRO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	moedas e billetes. B3.6. Equivalencias entre moedas e billetes.	moedas e billetes do sistema monetario da Unión Europea.	20 e 50 euros) do sistema monetario da Unión Europea utilizándoas tanto para resolver problemas en situación reais como figuradas.	
b g	B3.7. Resolución de problemas de medida.	B3.6. Identificar e resolver problemas da vida cotiá adecuados ao seu nivel, establecendo conexións entre a realidade e as matemáticas e valorando a utilidade dos coñecementos matemáticos adecuados e reflexionando sobre o proceso aplicado para a resolución de problemas.	MTB3.6.1. Resolve problemas sinxelos de medida.	CMCT CAA
			MTB3.6.2. Reflexiona sobre o proceso seguido na resolución de problemas revisando as operacións utilizadas e as unidades dos resultados.	CMCT CAA CSIEE
BLOQUE 4. XEOMETRÍA				
b e g	B4.1. Interpretación de representacións espaciais sinxelas en situacións da vida cotiá. B4.2. Descrición de posicións e movementos, en relación a un mesmo e a outros puntos de referencia. B4.3. Interese e curiosidade pola identificación das formas e dos seus elementos característicos.	B4.1. Interpretar representacións espaciais sinxelas realizadas a partir de sistemas de referencia e de obxectos ou situacións familiares.	MTB4.1.1. Describe a situación dun obxecto do espazo próximo en relación a un mesmo utilizando os conceptos de esquerda-dereita, diante-detrás, arriba-abaxo, preto-lonxe e próximo-afastado.	CMCT CAA CCL
			MTB4.1.2. Describe a situación dun obxecto do espazo próximo en relación a outros puntos de referencia utilizando	CMCT CAA CCL

ÁREA	MATEMÁTICAS		CURSO	PRIMEIRO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	<p>B4.4. Confianza nas propias posibilidades; curiosidade, interese e constancia na busca de solucións.</p> <p>B4.5. Uso do vocabulario xeométrico para describir itinerarios: liñas abertas e pechadas; rectas e curvas.</p> <p>B4.6. Busca de elementos de regularidade en figuras e corpos a partir da manipulación de obxectos.</p>		os conceptos de esquerda-dereita, diante-detrás, arriba-abaixo, preto-lonxe e próximo-afastado.	
b g	B4.7. Formas planas e espaciais: clasificación de figuras planas.	B4.2. Coñecer as figuras planas básicas: cadrado, círculo, rectángulo e triángulo.	MTB4.2.1. Recoñece formas rectangulares, triangulares e circulares en obxectos do contorno inmediato.	CMCT CAA
b g	B4.8. Resolución de problemas de xeometría relacionados coa vida cotiá.	B4.3. Identificar, resolver problemas da vida cotiá adecuados ao seu nivel, establecendo conexións entre a realidade e as matemáticas e valorando a utilidade dos coñecementos matemáticos adecuados e reflexionando sobre o proceso aplicado para a resolución de problemas.	<p>MTB4.3.1. Resolve problemas xeométricos sinxelos que impliquen dominio dos contidos traballados.</p> <p>MTB4.3.2. Iníciase na reflexión sobre o procedemento aplicado á resolución de problemas: revisando as operacións empregadas, as unidades dos resultados, comprobando e</p>	<p>CMCT CAA</p> <p>CSIEE</p>

ÁREA	MATEMÁTICAS		CURSO	PRIMEIRO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
			interpretando as solucións no contexto.	
BLOQUE 5. ESTATÍSTICA E PROBABILIDADE				
b g	B5.1. Recollida e clasificación de datos.	B5.1. Recoller e rexistrar unha información que se poida cuantificar, utilizando algúns recursos sinxelos de representación gráfica: táboas de datos, bloques de barras, diagramas lineais... comunicando a información.	MTB5.1.1. Rexistra e interpreta datos sinxelos en representacións gráficas básicas.	CMCT CAA
			MTB5.1.2. Resolve sinxelos problemas en que interveña a lectura de gráficos.	CMCT CAA

ÁREA	MATEMÁTICAS		CURSO	TERCEIRO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
BLOQUE 1. PROCESOS, MÉTODOS E ACTITUDES EN MATEMÁTICAS				
b e g	B1.1. Planificación do proceso de resolución de problemas: análise e comprensión do enunciado. Estratexias e procedementos postos en práctica: facer un debuxo, unha táboa, un esquema da situación, ensaio e erro razoado, operacións matemáticas adecuadas etc. Resultados obtidos.	B1.1. Utilizar procesos de razoamento e estratexias de resolución de problemas, realizando os cálculos necesarios e comprobando as solucións obtidas.	MTB1.1.1. Analiza e comprende o enunciado dos problemas (datos, relacións entre os datos, contexto do problema, pregunta realizada).	CCL CMCT CAA
			MTB1.1.2. Reflexiona sobre o proceso de resolución de problemas: revisa as operacións utilizadas, as unidades dos resultados, comproba e interpreta as solucións no contexto da situación, busca outras formas de resolución etc.	CMCT CAA CSIEE
b g	B1.2. Achegamento ao método de traballo científico mediante o estudo dalgunhas das súas características e a súa práctica en situacións sinxelas.	B1.2. Identificar e resolver problemas da vida cotiá, adecuados ao seu nivel, establecendo conexións entre a realidade e as matemáticas e valorando a utilidade dos coñecementos matemáticos adecuados para a resolución de problemas.	MTB1.2.1. Planifica o proceso de traballo con preguntas apropiadas: ¿que quero descubrir?, ¿que teño?, ¿que busco?, ¿como o podo facer?, ¿non me equivoquei ao facelo?, ¿a solución é idónea?	CMCT CAA CSIEE
b g	B1.3. Utilización de medios tecnolóxicos no proceso de aprendizaxe para obter	B1.3. Utilizar os medios tecnolóxicos de modo habitual no proceso de aprendizaxe,	MTB1.3.1. Iníciase na utilización de ferramentas tecnolóxicas,	CMCT CD

ÁREA	MATEMÁTICAS		CURSO	TERCEIRO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
i	información, realizar cálculos numéricos, resolver problemas e presentar resultados. B1.4. Integración nas tecnoloxías da información e a comunicación no proceso de aprendizaxe.	buscando, analizando e seleccionando información relevante na internet ou noutras fontes elaborando documentos propios, facendo exposicións e argumentacións.	nomeadamente a calculadora, para a realización de cálculos numéricos, para aprender e resolver problemas.	CAA
BLOQUE 2. NÚMEROS				
e g	B2.1. Números naturais ata o 10.000. B2.2. Nome e grafía dos números ata o 10.000. B2.3. Equivalencias entre os elementos do sistema de numeración decimal: unidades, decenas, centenas, unidade de millar e decena de millar. B2.4. O sistema de numeración decimal: valor posicional das cifras. B2.5. Identificación do número anterior e o seguinte a un dado.	B2.1. Ler, escribir e ordenar utilizando razoamentos apropiados.	MTB2.1.1. Le, escribe e ordena números ata o 10.000.	CMCT CCL
			MTB2.1.2. Aproxima números á decena, centena e millar.	CMCT
b e g	B2.6. Orde numérica. B2.3. Equivalencias entre os elementos do sistema de numeración decimal: unidades,	B2.2. Interpretar diferentes tipos de números segundo o seu valor, en situacións da vida cotiá.	MTB2.2.1. Realiza correctamente series tanto ascendentes coma descendentes.	CMCT
			MTB2.2.2. Interpreta en textos	CMCT

ÁREA	MATEMÁTICAS		CURSO	TERCEIRO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	decenas, centenas, unidade de millar e decena de millar. B2.7. Arredondamento de números naturais, ás decenas, centenas e millares.		numéricos e da vida cotiá números naturais ata o 10.000. MTB2.2.3. Descompón, compón e redondea números naturais, interpretando o valor de posición de cada unha das súas cifras.	CAA CCL CMCT CAA
b g	B2.8. Operacións con números naturais: adición, subtracción, multiplicación e división enteira por un número dunha cifra. B2.9. Automatización de algoritmos. B2.10. A multiplicación como suma de sumandos iguais e viceversa. B2.11. Contrución e memorización das táboas de multiplicar. B2.12. Identificación e uso dos termos propios da multiplicación: factores e produto. B2.13. Identificación e uso dos termos propios da división: dividendo, divisor, cociente e resto. B2.14. Utilización en contextos reais da división para repartir e para agrupar.	B2.3. Realizar operación e cálculos numéricos mediante diferentes procedementos, incluído o cálculo mental, en situación de resolución de problemas.	MTB2.3.1. Constrúe e memoriza as táboas de multiplicar, utilizándoas para realizar cálculo mental. MTB2.3.2. Realiza cálculos numéricos coa operación de multiplicación na resolución de problemas contextualizados. MTB2.3.3. Resolve problemas utilizando a multiplicación para realizar recontos, en disposicións rectangulares en que intervéñ a lei do produto. MTB2.3.4. Realiza cálculos numéricos coa operación de división dunha cifra	CMCT CMCT CAA CMCT CAA

ÁREA	MATEMÁTICAS		CURSO	TERCEIRO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	B2.15. Proba da división relacionando dividendo, divisor, cociente e resto en casos sinxelos. B2.16. Utilización da calculadora. B2.17. Elaboración e uso de estratexias de cálculo mental.		na resolución de problemas contextualizados. MTB2.3.5. Identifica e usa os termos propios da multiplicación e da división.	CMCT
b g	B2.18. Comprobación de resultados mediante estratexias aritméticas. B2.19. Resolución de problemas da vida cotiá.	B2.4. Identificar, resolver problemas da vida cotiá, adecuados ao seu nivel, establecer conexións entre a realidade e as matemáticas e valorar a utilidade dos coñecementos matemáticos adecuados reflexionando sobre o proceso aplicado para a resolución de problemas.	MTB2.4.1. Resolve problemas que impliquen o dominio dos contidos traballados, empregando estratexias heurísticas, de razoamento. MTB2.4.2. Reflexiona sobre o procedemento aplicado á resolución de problemas: revisando as operacións empregadas, as unidades dos resultados, comprobando e interpretando as solucións no contexto.	CMCT CAA CMCT CAA CSIEE

ÁREA	MATEMÁTICAS		CURSO	TERCEIRO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
BLOQUE 3. MEDIDA				
b g	B3.1. Expresión e forma simple dunha medición de lonxitude, capacidade, masa ou peso. B3.2. Elección da unidade máis adecuada para a expresión dunha medida. B3.3. Realización de medicións.	B3.1. Seleccionar e utilizar instrumentos e unidades de medida usuais, facendo previamente estimacións e expresando con precisión medidas de lonxitude, peso/masa, capacidade e tempo, en contextos reais.	MTB3.1.1. Identifica as unidades do sistema métrico decimal. Lonxitude, capacidade, masa ou peso.	CMCT
			MTB3.1.2. Mide con diferentes instrumentos elixindo a unidade máis adecuada para a expresión dunha medida.	CMCT CAA
g	B3.4. Comparación e ordenación de medidas dunha mesma magnitude. B3.5. Sumar e restar medidas de lonxitude, capacidade e masa ou peso.	B3.2. Operar con diferentes medidas de lonxitude, peso/masa, capacidade e tempo.	MTB3.2.1. Suma e resta medidas de lonxitude, capacidade e masa en forma simple.	CMCT
			MTB3.2.2. Compara e ordena medidas dunha mesma magnitude.	CMCT
b e g	B3.6. Explicación oral e escrita do proceso seguido e da estratexia utilizada en calquera dos procedementos empregados.	B3.3. Utilizar as unidades de medida máis usuais, convertendo unhas unidades noutras da mesma magnitude, expresando os resultados nas unidades de medida máis adecuadas, explicando oralmente e por escrito o proceso seguido e aplicándoo	MTB3.3.1. Coñece e utiliza as equivalencias entre diversas unidades de medida da mesma magnitude.	CMCT
			MTB3.3.2. Explica de forma oral e por escrito os procesos seguidos e as estratexias utilizadas en todos os	CCL CAA

ÁREA	MATEMÁTICAS		CURSO	TERCEIRO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
		á resolución de problemas.	procedementos realizados.	
			MTB3.3.3. Resolve problemas da vida real utilizando as unidades de medida máis usuais.	CMCT CAA
g	B3.7. Unidades de medida do tempo e as súas relación. B3.8. Lectura en reloxos analóxicos e dixitais. B3.9. Cálculos con medidas temporais.	B3.4. Coñecer as unidades de medida do tempo e as súas relación, utilizándoas para resolver problemas da vida diaria.	MTB3.4.1. Resolve problemas da vida real utilizando as medidas temporais e as súas relacións	CMCT
g	B3.10. O sistema monetario da Unión Europea. Unidade principal: o euro. Valor das diferentes moedas e billetes. B3.11. Múltiplos e submúltiplos do euros. B3.12. Equivalencias entre moedas e billetes.	B3.5. Coñecer o valor e as equivalencias entre as diferentes moedas e billetes do sistema monetario da Unión Europea.	MTB3.5.1. Coñece a función, o valor e as equivalencias entre as diferentes moedas e billetes do sistema monetario da Unión Europea utilizándoas tanto para resolver problemas en situación reais como figuradas.	CMCT CAA CSC
g			MTB3.5.2. Calcula múltiplos e submúltiplos do euro.	CMCT
g	B3.13. Resolución de problemas de medida.	B3.6. Identificar e resolver problemas da vida cotiá adecuados ao seu nivel, establecendo conexións entre a realidade e	MTB3.6.1. Resolve problemas de medida, utilizando estratexias heurísticas e de razoamento.	CMCT CAA

ÁREA	MATEMÁTICAS		CURSO	TERCEIRO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
		as matemáticas e valorando a utilidade dos coñecementos matemáticos adecuados e reflexionando sobre o proceso aplicado para a resolución de problemas.	MTB3.6.2. Reflexiona sobre o proceso seguido na resolución de problemas: revisando as operacións utilizadas, as unidades dos resultados, comprobando e interpretando as solucións no contexto.	CMCT CAA CSIEE
BLOQUE 4. XEOMETRÍA				
g	B4.1. Clasificación de polígonos. Lados e vértices. B4.2 Composición e descomposición de polígonos. B4.3. Clasificación de figuras e corpos xeométricos utilizando diversos criterios. B4.4. Figuras xeométricas. Elementos básicos: lado, vértice, base, diagonal, ángulo e eixes de simetría.	B4.1. Identificar figuras planas e corpos xeométricos, nomeando e recoñecendo os seus elementos básicos (lados, vértices, caras, arestas e ángulos).	MTB4.1.1. Coñece e identifica os elementos básicos dos corpos xeométricos (lado, ángulo e vértice).	CMCT
g	B4.5. A circunferencia e o círculo. Elementos básicos: centro, raio, diámetro.	B4.2. Coñecer e distinguir a circunferencia e o círculo, así como os seus elementos básicos.	MTB4.2.1. Coñece e diferencia a circunferencia do círculo e distingue os seus elementos.	CMCT CAA
g	B4.6. Corpos xeométricos: recoñecemento de	B4.3. Coñecer e diferenciar os poliedros e	MTB4.3.1. Identifica corpos redondos e	CMCT

ÁREA	MATEMÁTICAS		CURSO	TERCEIRO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	prismas, pirámides e corpos redondos. Elementos básicos de poliedros: caras, vértices e arestas.	os corpos redondos, así como os seus elementos básicos.	poliedros (prisma, pirámide, cilindro, cono, esfera...).	
b g	B4.7. Comparación e clasificación de ángulos: rectos, agudos, obtusos. B4.8. Uso das TIC no desenvolvemento e asimilación de contidos relacionados coa xeometría.	B4.4. Saber o que é un ángulo e as clases de ángulos.	MTB4.4.1. Distingue entre ángulos agudos, rectos e obtusos.	CMCT CAA
b e g	B4.9. Interpretación de representacións espaciais en situacións da vida cotiá. B4.10. Representación elemental de espazos coñecidos: planos e maquetas. B4.11. Descrición de posicións e movementos nun contexto topográfico. B4.12. As liñas como percorrido: rectas e curvas, intersección de rectas e rectas paralelas.	B4.5. Interpretar representacións espaciais (esbozo dun itinerario, plano dunha pista...) realizadas a partir de sistemas de referencia e de obxectos ou situacións familiares.	MTB4.5.1. Obtén información puntual e describe unha representación espacial (esbozo dun itinerario, plano dunha pista...) tomando como referencia obxectos familiares. MTB4.5.2. Interpreta e describe situacións, mensaxes e feitos da vida diaria utilizando o vocabulario xeométrico adecuado: indica una dirección, explica un percorrido, oriéntase no espazo.	CMCT CAA CCL CMCT CAA CCL
b g	B4.13. Perímetro das figuras planas. Resolución de problemas de xeometría	B4.6. Identificar, resolver problemas da	MTB4.6.1. Resolve problemas xeométricos que impliquen dominio dos	CMCT CAA

ÁREA	MATEMÁTICAS		CURSO	TERCEIRO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	relacionados coa vida cotiá.	vida cotiá adecuados ao seu nivel, establecendo conexións entre a realidade e as matemáticas e valorando a utilidade dos coñecementos matemáticos axeitados e reflexionando sobre o proceso aplicado para a resolución de problemas.	contidos traballados utilizando estratexias heurísticas de razoamento. MTB4.6.2. Reflexiona sobre o proceso de resolución de problemas: revisando as operacións utilizadas, as unidades dos resultados, comprobando e interpretando as solucións no contexto.	CMCT CAA CSIEE

ÁREA	MATEMÁTICAS		CURSO	TERCEIRO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
BLOQUE 5. ESTATÍSTICA E PROBABILIDADE				
b g	B5.1. Recollida e rexistro de datos sobre obxectos, fenómenos e situacións familiares utilizando técnicas elementais de enquisas, observación e medición. B5.2. Lectura, interpretación e elaboración de táboas de dobre entrada de uso habitual na vida cotiá. B5.3. Interpretación e descrición verbal e escrita de elementos significativos de gráficos sinxelos. B5.4. Realización de gráficos sinxelos: pictogramas, diagramas de barras.	B5.1. Realizar, ler e interpretar representacións gráficas dun conxunto de datos relativos ao contorno inmediato.	MTB5.1.1. Recolle e clasifica datos de situacións do seu contorno, utilizándoos para construír táboas ou gráficas.	CMCT CAA
			MTB5.1.2. Ordena os datos rexistrados atendendo a un criterio de clasificación.	CMCT CAA
			MTB5.1.3. Interpreta gráficas de táboas extraendo a información explícita.	CMCT CAA

ÁREA	MATEMÁTICAS		CURSO	QUINTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
BLOQUE 1. PROCESOS, MÉTODOS E ACTITUDES EN MATEMÁTICAS				
b g	B1.1. Proposta de pequenas investigacións en contextos numéricos, xeométricos e funcionais.	B1.1. Describir e analizar situacións de cambio para encontrar patróns, regularidades e leis matemáticas, en contextos numéricos, xeométricos e funcionais, valorando a súa utilidade para facer predicións.	MTB1.1.1. Identifica patróns, regularidades e leis matemáticas en situacións de cambio, en contextos numéricos, xeométricos e funcionais.	CMCT CAA
b g	B1.2. Achegamento ao método de traballo científico mediante o estudo dalgunhas das súas características e a súa práctica en situacións sinxelas.	B1.2. Coñecer algunhas características do método do traballo científico en contextos de situacións problemáticas para resolver.	MTB1.2.1. Realiza estimacións sobre os resultados esperados e contrasta a súa validez valorando as vantaxes e os inconvenientes do seu uso.	CMCT CAA
b e g	B1.3. Confianza nas propias capacidades para desenvolver actitudes apropiadas e afrontar as dificultades propias do traballo científico.	B1.3. Desenvolver e cultivar as actitudes persoais inherentes ao traballo matemático.	MTB1.3.1. Distingue entre problemas e exercicios e aplica as estratexias idóneas para cada caso.	CMCT CSIEE CAA
			MTB1.3.2. Iníciase na formulación de preguntas e na busca de respostas apropiadas, tanto no estudo dos conceptos coma na resolución de problemas.	CMCT CAA CCL

ÁREA	MATEMÁTICAS		CURSO	QUINTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
b g	B1.4. Utilización de medios tecnolóxicos no proceso de aprendizaxe para obter información, realizar cálculos numéricos, resolver problemas e presentar resultados.	B1.4. Superar bloqueos e inseguridades ante resolución de situacións descoñecidas.	MTB1.4.1. Toma decisións nos procesos de resolucións de problemas valorando as consecuencias destas e a súa conveniencia pola súa sinxeleza e utilidade.	CMCT CAA CSIEE
b g	B1.3. Confianza nas propias capacidades para desenvolver actitudes apropiadas e afrontar as dificultades propias do traballo científico.	B1.5. Reflexionar sobre as decisións tomadas, aprendendo para situacións semellantes futuras.	MTB1.5.1. Iniciase na reflexión sobre os problemas resoltos e os procesos desenvolvidos, valorando as ideas claves, aprendendo para situacións futuras semellantes.	CMCT CAA CSIEE
BLOQUE 2. NÚMEROS				
b e g h	B2.1. Números enteiros, decimais e fraccións. B2.2. A numeración romana. B2.3. Orde numérica. Utilización dos números ordinais. Comparación de números. B2.4. Nome e grafía dos números de máis de seis cifras. B2.5. Equivalencias entre os elementos do sistema de numeración decimal: unidades, decenas, centenas etc.	B2.1. Ler, escribir e ordenar utilizando razoamentos apropiados, distintos tipos de números (romanos, naturais, fraccións e decimais ata as milésimas).	MTB2.1.1. Identifica os números romanos aplicando o coñecemento á comprensión de datacións. MTB2.1.2. Le, escribe e ordena en textos numéricos e da vida cotiá, números (naturais, fraccións e decimais ata as milésimas), utilizando razoamentos apropiados e interpretando o valor de posición de	CMCT CCEC CMCT CAA CCL

ÁREA	MATEMÁTICAS		CURSO	QUINTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	<p>B2.6. O sistema de numeración decimal: valor de posición das cifras.</p> <p>B2.7. O número decimal: décimas, centésimas e milésimas.</p> <p>B2.8. Fraccións propias e impropias. Número mixto. Representación gráfica.</p> <p>B2.9. Os números decimais: valor de posición.</p> <p>B2.10. Ordenación de conxuntos de números de distinto tipo.</p>		<p>cada unha das súas cifras.</p>	
b e g	<p>B2.3. Orde numérica. Utilización dos números ordinais. Comparación de números.</p> <p>B2.5. Equivalencias entre os elementos do sistema de numeración decimal: unidades, decenas, centenas etc.</p> <p>B2.11. Concepto de fracción como relación entre as partes o todo.</p> <p>B2.8. Fraccións propias e impropias. Número mixto. Representación gráfica.</p> <p>B2.9. Os números decimais: valor de posición.</p> <p>B2.12. Arredondamento de números decimais</p>	<p>B2.2. Interpretar diferentes tipos de números segundo o seu valor, en situacións da vida cotiá.</p>	<p>MTB2.2.1. Interpreta en textos numéricos e da vida cotiá, números (naturais, fraccións e decimais ata as milésimas), utilizando razoamentos apropiados e interpretando o valor de posición de cada unha das súas cifras.</p>	<p>CMCT</p> <p>CAA</p> <p>CCL</p>
			<p>MTB2.2.2. Ordena números enteiros, decimais e fraccións básicas por comparación, representación na recta numérica e transformación duns noutros.</p>	<p>CMCT</p>

ÁREA	MATEMÁTICAS		CURSO	QUINTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	<p>á décima, centésima ou milésima máis próxima.</p> <p>B2.13. Redondeo de números naturais ás decenas, centenas e millares.</p>			
g	<p>B2.14. Fraccións equivalentes, redución de dúas ou máis fraccións a común denominador.</p> <p>B2.12. Redondeo de números decimais á décima, centésima ou milésima máis próxima.</p> <p>B2.15. Relación entre fracción e número decimal, aplicación á ordenación de fraccións.</p>	<p>B2.3. Realizar operacións e cálculos numéricos mediante diferentes procedementos, incluído o cálculo mental, facendo referencia implícita ás propiedades das operación, en situación de resolución de problemas.</p>	<p>MTB2.3.1. Reduce dúas ou máis fraccións a común denominador e calcula fraccións equivalentes.</p> <p>MTB2.3.2. Redondea números decimais á décima, centésima ou milésima máis próxima.</p> <p>MTB2.3.3. Ordena fraccións aplicando á relación entre fracción e número decimal.</p>	<p>CMCT</p> <p>CMCT</p> <p>CMCT</p>
b e g	<p>B2.16. Estimación de resultados.</p> <p>B2.17. Comprobación de resultados mediante estratexias aritméticas.</p> <p>B2.18. Propiedades das operacións e relacións entre elas utilizando números naturais.</p>	<p>B2.4. Utilizar os números enteiros, decimais e fraccionarios para interpretar e intercambiar información en contextos da vida cotiá.</p>	<p>MTB2.4.1. Opera cos números coñecendo a xerarquía das operacións.</p> <p>MTB2.4.2. Utiliza diferentes tipos de números en contextos reais, establecendo equivalencias entre eles, identificándoos e utilizándoos como</p>	<p>CMCT</p> <p>CMCT</p> <p>CCL</p>

ÁREA	MATEMÁTICAS		CURSO	QUINTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
			operadores na interpretación e resolución de problemas.	
			MTB2.4.3. Estima e comproba resultados mediante diferentes estratexias.	CMCT CAA
g	B2.19. Operacións con números naturais: suma, resta, multiplicación e división. B2.20. Identificación e uso dos termos propios da división. B2.21. Propiedades das operacións e relacións entre elas utilizando números naturais. B2.22. Operacións con fraccións. B2.23. Operacións con números decimais. B2.24. Utilización dos algoritmos estándar de suma, resta, multiplicación e división.	B2.5. Operar cos números tendo en conta a xerarquía nas operacións, aplicando as propiedades destas, as estratexias persoais e os diferentes procedementos que se utilizan segundo a natureza do cálculo que se realizará (algoritmos escritos, cálculo mental, tenteo, estimación, calculadora), usando o máis adecuado.	MTB2.5.1. Realiza sumas e restas de fraccións co mesmo denominador. Calcula o produto dunha fracción por un número. MTB2.5.2. Realiza operacións con números decimais.	CMCT CMCT
g b	B2.16. Estimación de resultados. B2.24. Utilización dos algoritmos estándar de suma, resta, multiplicación e división. B2.25. Automatización de algoritmos. B2.26. Descomposición de forma aditiva e de	B2.6. Coñecer, utilizar e automatizar algoritmos estándar de suma, resta, multiplicación e división con distintos tipos de números, en comprobación de resultados en contextos de resolución de	MTB2.6.1. Emprega e automatiza algoritmos estándar de suma, resta, multiplicación e división con distintos tipos de números, en comprobación de resultados en contextos de resolución	CMCT CAA

ÁREA	MATEMÁTICAS		CURSO	QUINTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	forma aditivo-multiplicativa. B2.27. Descomposición de números naturais atendendo ao valor de posición das súas cifras. B2.28. Construción de series ascendentes e descendentes. B2.29. Obtención dos primeiros múltiplos dun número dado. B2.30. Obtención de todos os divisores de calquera número menor 100. B2.31. Descomposición de números decimais atendendo ao valor de posición das súas cifras. B2.32. Elaboración e uso de estratexias de cálculo mental. B2.33. Utilización da calculadora.	problemas e en situacións da vida cotiá.	de problemas e en situacións cotiás. MTB2.6.2. Descompón de forma aditiva e de forma aditivo-multiplicativa, números menores dun millón, atendendo ao valor de posición das súas cifras. MTB2.6.3. Identifica múltiplos e divisores empregando as táboas de multiplicar. MTB2.6.4. Calcula os primeiros múltiplos dun número dado. MTB2.6.5. Calcula todos os divisores de calquera número menor de 100. MTB2.6.6. Calcula o mcm e o mcd. MTB2.6.7. Descompón números decimais atendendo ao valor de posición das súas cifras. MTB2.6.8. Elabora e emprega estratexias de cálculo mental.	Competencias clave CMCT CMCT CMCT CMCT CMCT CMCT CMCT CMCT CMCT CAA

ÁREA	MATEMÁTICAS		CURSO	QUINTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
			MTB2.6.9. Estima e redondea o resultado dun cálculo valorando a resposta.	CMCT CAA
b e g	B2.17. Comprobación de resultados mediante estratexias aritméticas. B2.34. Resolución de problemas da vida cotiá.	B2.7. Identificar, resolver problemas da vida cotiá, adecuados ao seu nivel, establecer conexións entre a realidade e as matemáticas e valorar a utilidade dos coñecementos matemáticos adecuados reflexionando sobre o proceso aplicado para a resolución de problemas.	MTB2.7.1 Resolve problemas que impliquen o dominio dos contidos traballados, empregando estratexias heurísticas, de razoamento (clasificación, recoñecemento das relacións, uso de exemplos contrarios), creando conxecturas, construíndo, argumentando e tomando decisións, valorando as súas consecuencias e a conveniencia do seu uso.	CMCT CAA CCL CSIEE
			MTB2.7.2. Reflexiona sobre o procedemento aplicado á resolución de problemas: revisando as operacións empregadas, as unidades dos resultados, comprobando e interpretando as solucións no contexto e buscando outras formas de resolvelo.	CMCT CAA CCL CSIEE

ÁREA	MATEMÁTICAS		CURSO	QUINTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
BLOQUE 3. MEDIDA				
b e g	B3.1. Elección da unidade máis adecuada para a expresión dunha medida. B3.2. Realización de medicións. B3.3. Estimación de lonxitudes, capacidades, masas e superficies de obxectos e espazos coñecidos; elección da unidade e dos instrumentos máis adecuados para medir e expresar unha medida.	B3.1. Escoller os instrumentos de medida máis pertinentes en cada caso, estimando a medida de magnitudes de lonxitude, capacidade, masa e tempo facendo previsións razoables.	MTB3.1.1. Estima lonxitudes, capacidades, masas e superficies; elixindo a unidade e os instrumentos máis axeitados para medir e expresar unha medida, explicando de forma oral o proceso seguido e a estratexia utilizada.	CMCT CCL CAA
			MTB3.1.2. Mide con instrumentos, utilizando estratexias e unidades convencionais e non convencionais, elixindo a unidade máis adecuada para a expresión dunha medida.	CMCT CAA
g	B3.4. Comparación e ordenación de medidas dunha mesma magnitude. B3.5. Desenvolvemento de estratexias para medir figuras de maneira exacta e aproximada. B3.6. Comparación de superficies de figuras planas por superposición, descomposición e medición.	B3.2. Operar con diferentes medidas.	MTB3.2.1. Suma e resta medidas de lonxitude, capacidade, masa e superficie en forma simple dando o resultado na unidade determinada de antemán.	CMCT
			MTB3.2.2. Expresa en forma simple a medición da lonxitude, capacidade ou	CMCT

ÁREA	MATEMÁTICAS		CURSO	QUINTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	B3.7. Sumar e restar medidas de lonxitude, capacidade, masa, superficie e volume.		masa dada en forma complexa e viceversa.	
			MTB3.2.3. Compara e ordena medidas dunha mesma magnitude.	CMCT
			MTB3.2.4. Compara superficies de figuras planas por superposición, descomposición e medición.	CMCT
g	B3.8. Unidades de medida do tempo e as súas relación. B3.9. Equivalencias e transformacións entre horas, minutos e segundos. B3.10. Lectura en reloxos analóxicos e dixitais. B3.11. Cálculos con medidas temporais.	B3.3. Coñecer as unidades de medida do tempo e as súas relación, utilizándoas para resolver problemas da vida diaria.	MTB3.3.1. Realiza equivalencias e transformacións entre horas, minutos e segundos.	CMCT
g	B3.12. O sistema sesaxesimal. B3.13. O ángulo como unidade de medida dun ángulo. Medida de ángulos.	B3.4. Coñecer o sistema sesaxesimal para realizar cálculos con medidas angulares.	MTB3.4.1. Identifica o ángulo como medida dun xiro ou abertura.	CMCT
			MTB3.4.2. Mide ángulos usando instrumentos convencionais.	CMCT
b g	B3.14. Resolución de problemas de medida.	B3.5. Identificar e resolver problemas da vida cotiá adecuados ao seu nivel,	MTB3.5.1. Resolve problemas de medida, utilizando estratexias	CMCT CAA

ÁREA	MATEMÁTICAS		CURSO	QUINTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
		establecendo conexións entre a realidade e as matemáticas e valorando a utilidade dos coñecementos matemáticos adecuados e reflexionando sobre o proceso aplicado para a resolución de problemas.	heurísticas, de razoamento (clasificación, recoñecemento das relacións, uso de exemplos contrarios...), creando conxecturas, construíndo, argumentando... e tomando decisións, valorando as súas consecuencias e a conveniencia da súa utilización.	CSIEE
BLOQUE 4. XEOMETRÍA				
g	B4.1. Posicións relativas de rectas e circunferencias. B4.2. Ángulos en distintas posicións: consecutivos, adxacentes, opostos polo vértice... B4.3. Sistema de coordenadas cartesianas. Descrición de posicións e movementos. B4.4..A representación elemental do espazo, escalas e gráficas sinxelas.	B4.1. Utilizar as nocións xeométricas de paralelismo, perpendicularidade, simetría, xeometría, perímetro e superficie para describir e comprender situacións da vida cotiá.	MTB4.1.1. Identifica e representa ángulos en diferentes posicións: consecutivos, adxacentes, opostos polo vértice...	CMCT
			MTB4.1.2. Traza unha figura plana simétrica doutra respecto dun eixe.	CMCT
			MTB4.1.3. Realiza ampliacións e reducións.	CMCT
b g	B4.5. Formas planas e espaciais: figuras planas: elementos, relación e clasificación.	B4.2. Comprender o método de calcular a área dun paralelogramo, triángulo, trapecio	MTB4.2.1. Calcula a área e o perímetro de: rectángulo, cadrado e triángulo.	CMCT

ÁREA	MATEMÁTICAS		CURSO	QUINTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	B4.6. Clasificación de triángulos atendendo aos seus lados e os seus ángulos.	e rombo. Calcular a área de figuras planas.	MTB4.2.2. Aplica os conceptos de perímetro e superficie de figuras para a realización de cálculos sobre planos e espazos reais e para interpretar situacións da vida diaria.	CMCT CAA
g	B4.7. Clasificación de cuadriláteros atendendo ao paralelismo dos seus lados. Clasificación dos paralelepípedos. B4.8. Concavidade e convexidade de figuras planas. B4.9. A circunferencia e o círculo. Elementos básicos: centro, raio, diámetro, corda, tanxente e sector circular.	B4.3. Utilizar as propiedades das figuras planas para resolver problemas.	MTB4.3.1. Identifica e diferencia os elementos básicos da circunferencia e círculo: centro, raio, diámetro, corda, arco, tanxente e sector circular. MTB4.3.2. Utiliza a composición e descomposición para formar figuras planas e corpos xeométricos a partir doutras.	CMCT CMCT
b e g	B4.10. Resolución de problemas de xeometría relacionados coa vida cotiá.	B4.4. Identificar, resolver problemas da vida cotiá adecuados ao seu nivel, establecendo conexións entre a realidade e as matemáticas e valorando a utilidade dos coñecementos matemáticos adecuados e reflexionando sobre o proceso aplicado para a resolución de	MTB4.4.1. Resolve problemas xeométricos que impliquen dominio dos contidos traballados, utilizando estratexias heurísticas de razoamento (clasificación, recoñecemento das relacións, uso de exemplos contrarios), creando conxecturas, construíndo,	CMCT CAA CCL CSIEE

ÁREA	MATEMÁTICAS		CURSO	QUINTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
		problemas.	argumentando, e tomando decisións, valorando as súas consecuencias e a conveniencia da súa utilización.	
			MTB4.4.2. Reflexiona sobre o proceso de resolución de problemas revisando as operacións utilizadas, as unidades dos resultados, comprobando e interpretando as solucións no contexto e propoñendo outras formas de resolvelo.	CMCT CAA
BLOQUE 5. ESTADÍSTICA E PROBABILIDADE				
b g	B5.1. Construción de táboas de frecuencias absolutas e relativas.	B5.1. Realizar, ler e interpretar representacións gráficas dun conxunto de datos relativos ao contorno inmediato.	MTB5.1.1. Aplica de forma intuitiva a situacións familiares as medidas de centralización: a media aritmética, a moda e o rango.	CMCT CAA
	B5.2. Iniciación intuitiva ás medidas de centralización: a media aritmética, a moda e o rango.		MTB5.1.2. Realiza e interpreta gráficos moi sinxelos: diagramas de barras, poligonais e sectoriais, con datos obtidos de situacións moi próximas.	CMCT CAA
	B5.3. Realización e interpretación de gráficas sinxelas: diagramas de barras, poligonais e sectoriais.			

ÁREA	MATEMÁTICAS		CURSO	QUINTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
b e g	B5.4. Análise crítica das informacións que se presentan mediante gráficas estatísticas.	B5.2. Facer estimacións baseadas na experiencia sobre o resultado (posible, imposible, seguro, máis ou menos probable) de situacións sinxelas en que interveña o azar e comprobar o dito resultado.	MTB5.2.1. Realiza análise crítica e argumentada sobre as informacións que se presentan mediante gráficas estatísticas.	CMCT CAA CCL
b g	B5.5. Carácter aleatorio dalgunhas experiencias.	B5.3. Observar e constatar que hai sucesos imposibles, sucesos que con case toda seguridade prodúcense ou que se repiten, sendo máis ou menos probable esta repetición.	MTB5.3.1. Identifica situacións de carácter aleatorio. MTB5.3.2. Realiza conxecturas e estimacións sobre algúns xogos (moedas, dados, cartas, loterías...).	CMCT CMCT CAA
b e g	B5.6. Iniciación intuitiva ao cálculo da probabilidade dun suceso.	B5.4. Identificar e resolver problemas da vida cotiá adecuados ao seu nivel, establecer conexións entre a realidade e as matemáticas e valorar a utilidade dos coñecementos matemáticos adecuados reflexionando sobre o proceso aplicado para a resolución de problemas.	MTB5.4.1. Resolve problemas que impliquen dominio dos contidos propios da estatística e probabilidade, utilizando estratexias heurísticas, de razoamento (clasificación, recoñecemento das relacións, uso de exemplos contrarios...), creando conxecturas, construíndo, argumentando e tomando decisións, valorando as consecuencias	CMCT CAA CCL CSIEE

ÁREA	MATEMÁTICAS		CURSO	QUINTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
			destas e a conveniencia da súa utilización.	
			MTB5.4.2. Reflexiona sobre o proceso de resolución de problemas revisando as operacións utilizadas, as unidades dos resultados, comprobando e interpretando as solucións no contexto e propoñendo outras formas de resolvelo.	CMCT CAA CCL CSIEE

Área de primeira lingua estranxeira: Inglés

A lingua é o instrumento por excelencia da comunicación e da aprendizaxe, por iso as linguas forman parte da bagaxe vital das persoas nun mundo en continua expansión en que as relacións entre individuos, países e organismos se fan cada vez máis necesarias e frecuentes. Neste marco, é esencial que, desde as idades máis temperás, a educación teña entre os seus obxectivos principais dotar as cidadás e os cidadáns de instrumentos para o desenvolvemento de competencias que lles permitan participar adecuadamente nunha nova sociedade cada vez máis interdependente e global. A aprendizaxe de linguas estranxeiras cobra, pois, unha especial relevancia neste contexto, xa que a capacidade de comunicación lingüística eficaz é o primeiro chanzo para desenvolverse nun contexto multicultural e plurilingüe.

Pola súa parte, o Marco común europeo de referencia para as linguas define os niveis de dominio da lingua que permiten determinar as competencias lingüísticas do alumnado en cada fase da aprendizaxe ao longo da súa vida. A educación primaria constitúe a fase inicial desa aprendizaxe de linguas estranxeiras e a base para que o alumnado, ao rematar a súa educación e formación escolar, teña unhas competencias de comprensión e expresión orais e escritas nunha lingua estranxeira que lle permitan achegarse ao seu uso independente.

Na Comunidade Autónoma de Galicia o contacto cunha primeira lingua estranxeira iníciase a partir do segundo ciclo da educación infantil, co obxectivo de proporcionarlles aos nenos e ás nenas as primeiras experiencias no seu uso oral. Así, este alumnado accede á educación primaria cunha certa experiencia e familiarización coa devandita lingua. Desde esta perspectiva, o currículo nesta etapa, aínda que inicialmente dá prioridade ás actividades lingüísticas ou destrezas orais nos primeiros cursos, establece gradualmente a aprendizaxe das outras destrezas para o desenvolvemento dunha competencia comunicativa oral e escrita eficaz e contextualizada nos intereses, necesidades e preferencias propios destas idades.

Un currículo de lingua estranxeira para a formación da cidadanía na sociedade da información non pode deixar de lado as tecnoloxías da información e da comunicación (TIC). Toda a súa potencialidade en relación co desenvolvemento das habilidades lingüístico-comunicativas debe aproveitarse nas aulas para favorecer interactivamente tanto a aprendizaxe da lingua estranxeira e o desenvolvemento das competencias básicas do alumnado como a propia aprendizaxe do uso destas tecnoloxías. A utilización

das TIC posibilita o acceso a informacións sobre outras culturas e os seus costumes, reafirma as destrezas orais e escritas, facilita o enriquecemento do vocabulario, fixa unha ortografía correcta e estimula a aprendizaxe autónoma.

O currículo está estruturado para cada curso da etapa en cinco bloques que, aínda que se presentan separados para maior claridade, deben ser entendidos como inseparables na práctica lingüística e en cada acto comunicativo.

O bloque 1 «Comprensión de textos orais» recolle diversos aspectos da comprensión oral. Nel abórdanse estratexias comunicativas necesarias para comprender en contextos reais ou simulados e iniciar o camiño cara á adquisición e posterior desenvolvemento das estratexias de comprensión oral da lingua estranxeira. Nesta liña, considera, por unha parte, a activación dos coñecementos previos, a partir de ilustracións, da mímica e de preguntas, para comprender o sentido xeral e a información máis relevante en interaccións verbais sinxelas. Pola outra, establece variedade de contextos de comunicación, que deberán fornecer modelos lingüísticos igualmente variados tanto no aspecto fonético e prosódico como no uso de expresións concretas en situacións coñecidas de interaccións verbais. Para conseguir este propósito, a utilización de recursos audiovisuais e das TIC é imprescindible.

O bloque 2 «Producción de textos orais» aborda o desenvolvemento de habilidades de produción oral. A súa finalidade é dotar os alumnos e as alumnas de estratexias e destrezas comunicativas necesarias para interactuar en contextos reais ou simulados. Mediante a aprendizaxe dos contidos establecidos, o alumnado poderá usar a lingua oral en tarefas básicas como falar de si mesmo/a, conseguir que os demais o atendan e entendan, pedir e dar a información que lle interesa tanto dentro da aula como fóra dela, tanto no ambiente escolar como en situacións propias doutros ámbitos próximos á súa idade. Progresivamente, o currículo ten en conta as aprendizaxes necesarias para describir, explicar, relatar, dar razóns, ideas, predicir, preguntar, aclarar ou opinar cun grao de dominio propio desta etapa.

O bloque 3 «Comprensión de textos escritos» céntrase en aspectos da comprensión escrita. A adquisición das destrezas lectoras necesarias, a descodificación do texto e lectura funcional, desenvólvense progresivamente nos distintos cursos para que o alumnado poida adquirir os coñecementos e habilidades que lle permitan un dominio progresivo da comprensión da lingua escrita. Faise fincapé en fomentar a afección pola lectura como fonte de gozo, formación, aprendizaxe, fantasía e descubrimento doutros contornos e culturas.

O bloque 4 «Produción de textos escritos: expresión e interacción» expón o desenvolvemento e uso progresivo e autónomo da escritura, partindo do afianzamento da expresión oral. A complexidade da expresión escrita require unha conexión estreita co correspondente traballo na lingua oral da lingua estranxeira e nas outras linguas das cales incorporarán os procedementos básicos que dan coherencia, cohesión, adecuación e riqueza aos seus escritos.

O bloque 5 «Coñecemento da lingua e consciencia intercultural» enumera as funcións, nocións e elementos e estruturas lingüísticas que van posibilitar o uso reflexivo da lingua para comprender e interactuar en diferentes situacións de comunicación. Igualmente, considéranse neste bloque elementos sociolingüísticos e culturais que condicionan as persoas falantes da lingua estranxeira e que informan doutras maneiras de ver, entender e apreciar o mundo.

O alumnado aprenderá progresivamente a comparar aspectos lingüísticos e culturais das linguas que coñece para mellorar a súa aprendizaxe, lograr unha competencia comunicativa integrada e alcanzar unha consciencia intercultural que lle permita comunicar con certa sintonía cultural.

Os contidos, criterios de avaliación e estándares de aprendizaxe están organizados dentro dos cinco grandes bloques e o seu tratamento ten que ser abordado desde unha óptica competencial. As relacións entre estes tres elementos do currículo non son unívocas, debido á especial natureza da actividade lingüística. Isto supón que, para cada unha das tarefas comunicativas listadas e descritas nos estándares de aprendizaxe, deberá incorporarse o conxunto dos contidos recollidos para cada bloque de actividade respectivo. Deste mesmo xeito, para avaliar o grao de adquisición de cada un dos estándares de aprendizaxe dunha determinada actividade de lingua, deberán aplicarse todos e cada un dos criterios de avaliación recollidos e descritos para a tarefa correspondente.

Desde o punto de vista metodolóxico, os enfoques que se adopten deberán considerar os principios básicos que facilitan a aprendizaxe dunha lingua e cultura estranxeira a estas idades no contexto escolar. Partindo deste feito, fomentárase un uso contextualizado da lingua, no marco de situacións comunicativas propias de ámbitos diversos propios destas idades, e que permitan a utilización real e motivadora da lingua. O xogo, sobre todo nos primeiros anos, e a realización de tarefas conxuntas, ademais de permitir asentar adecuadamente as bases para a adquisición dunha lingua estranxeira, contribúen a que a área desenvolva o papel educativo que lle corresponde como instrumento de socialización. A medida que o alumnado avance en idade, evolucionarase desde un procesamento da

lingua de carácter esencialmente semántico a un procesamento sintáctico máis avanzado. Polo tanto, o ensino das linguas estranxeiras na educación primaria enmarcarase en enfoques comunicativos e cun tratamento globalizado das actividades ou destrezas lingüísticas, facendo fincapé durante toda a etapa na comunicación oral e na consciencia intercultural.

Por outra parte, debe existir coordinación entre o profesorado de linguas estranxeiras e o das linguas cooficiais, para evitar a repetición de contidos propios da aprendizaxes de calquera lingua, como son as estratexias de lectura, o proceso de escritura, a tipoloxía textual ou a definición de termos lingüísticos, e para unificar a terminoloxía. Non se pode esquecer que o achegamento do alumnado á lingua estranxeira se produce, na maior parte dos casos, partindo das linguas próximas, a materna e a(s) ambiental(is). Polo tanto, é esencial o tratamento integrado de todas as linguas e a colaboración entre todo profesorado que as imparte.

Finalmente, cómpre ter en conta no actual contexto educativo galego a implantación, na rede de centros plurilingües e nos centros con seccións bilingües, do ensino-aprendizaxe integrado de contidos e linguas estranxeiras. Isto supón a necesidade dunha estreita coordinación entre o profesorado que imparte lingua estranxeira e o que a utiliza como instrumento de ensino doutras máreas curriculares.

ÁREA	PRIMEIRA LINGUA ESTRANXEIRA		CURSO	PRIMEIRO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
BLOQUE 1. COMPRENSIÓN DE TEXTOS ORAIS				
b f	<p>B1.1. Estratexias de comprensión: Iniciación, mediante xogos e adiviñas, á formulación de hipóteses sobre o que se vai escoitar en función dos interlocutores que participan na interacción e do contexto, en situacións de comunicación de carácter infantil, moi sinxelas, familiares e habituais, e do seu interese.</p> <p>Identificación do tema de textos moi sinxelos, adaptados á súa idade e aos seus intereses (contos, rimas infantís, cancións).</p> <p>Asociación de palabras e expresións moi básicas e moi sinxelas con elementos paraverbais.</p> <p>Asociación de palabras e frases moi sinxelas a través da linguaxe non verbal ou co apoio de</p>	<p>B1.1. Comprender o sentido xeral de textos orais propios da súa idade (contos breves e moi sinxelos, rimas infantís, adiviñas moi evidentes) emitidos con ritmo discursivo lento, con claridade e de viva voz ou por medios técnicos que non distorsionen a percepción da mensaxe, con apoio visual moi redundante que axude á comprensión.</p> <p>B1.2. Comprender preguntas e informacións relativas á información persoal moi básica (nome, idade, gustos ...), sinxelas, así como instrucións e peticións elementais relativas ao comportamento na aula.</p> <p>B1.3. Facer hipóteses sobre o posible sentido dun texto apoiándose en elementos</p>	<p>PLEB1.1. Comprende a información esencial dun conto, rima ou canción moi breves e sinxelos, previamente traballados, emitidos lentamente, cunha pronuncia ben articulada, e con apoios visuais moi redundantes que axuden á comprensión.</p>	CCL
			<p>PLEB1.2. Comprende vocabulario moi elemental e sinxelo sobre temas familiares acompañados de imaxes que os ilustran con claridade.</p>	CCL
			<p>PLEB1.3. Comprende preguntas moi básicas sobre si mesmo/a (nome, idade, gustos...) e a información igualmente básica sobre outras persoas.</p>	CCL CAA

ÁREA	PRIMEIRA LINGUA ESTRANXEIRA		CURSO	PRIMEIRO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	ilustracións en soporte papel ou dixital. Seguimento non verbal de instrucións moi sinxelas. Repetición, memorización e observación de modelos, para a adquisición de léxico e estruturas elementais da lingua estranxeira. B1.2. Padróns sonoros, rítmicos e de entoación moi básicos: iniciación a algúns aspectos fonéticos, do ritmo e do ton da lingua estranxeira.	paraverbais moi evidentes e en situacións de comunicación moi familiares. B1.4. Discriminar patróns sonoros, rítmicos e de entoación básicos.	PLEB1.4. Sigue instrucións e comprende peticións relativas á vida escolar máis básica (abrir/pechar o libro, sentar, dar un lapis...).	CCL
BLOQUE 2. PRODUCCIÓN DE TEXTOS ORAIS				
b c i	B2.1. Estratexias de produción: Planificación: Concibir a mensaxe con claridade e practicala varias veces. Execución: Expresar a mensaxe con claridade axustándose aos modelos. Compensar as carencias lingüísticas mediante procedementos paralingüísticos.	B2.1. Falar de si mesmo/a e de persoas do seu contorno inmediato, de lugares e obxectos achegando información moi fundamental: idade, nome, gustos, usando expresións e frases moi sinxelas e de uso moi frecuente, normalmente illadas ou enlazadas con conectores básicos. B2.2. Participar de maneira simple e comprensible en conversas que requiran	PLEB2.1. Fai presentacións moi breves e elementais previamente preparadas e ensaiadas sobre temas moi próximos a si mesmo/a (dicir o seu nome, idade, a súa cor favorita, presentar á súa familia, indicar os seus gustos) cunha pronuncia e entoación comprensibles.	CCL
			PLEB2.2. Pregunta e responde para dar/obter información en conversas moi	CCL

ÁREA	PRIMEIRA LINGUA ESTRANXEIRA		CURSO	PRIMEIRO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	<p>Usar a linguaxe non-verbal que corresponda á situación comunicativa (xestos, expresións faciais, posturas, contacto visual ou corporal). Participar activamente en rutinas de clase, representacións, cancións, dramatización etc, empregando respostas verbais e non verbais (movemento, accións, debuxos, modelado ou mímica).</p> <p>Repetir e reproducir en grupo textos orais sinxelos seguindo patróns orais.</p> <p>Imitar situacións de comunicación sinxelas a través de dramatizacións, de xogos, de rutinas etc.</p> <p>Empregar a lingua estranxeira en situacións variadas de comunicación (saúdo, despedida, presentacións, felicitación ás persoas da aula nos seus aniversarios, estados de ánimo...).</p> <p>B2.2. Patróns sonoros, rítmicos e de entoación moi básicos: iniciación a algúns aspectos fonéticos, do ritmo e do ton da lingua estranxeira.</p>	<p>un intercambio directo de información en áreas de necesidade inmediata ou sobre temas moi familiares, aínda que en ocasións a pronuncia non sexa moi clara e poida provocar malos entendidos.</p> <p>B2.3. Producir patróns sonoros, acentuais, rítmicos e de entoación básicos.</p>	<p>sinxelas e elementais (nome, idade, cor favoritas ou gustos).</p>	
			<p>PLEB2.3. Aмосa unha actitude de escoita atenta.</p>	<p>CCL CSC</p>
			<p>PLEB2.4.Reproduce comprensiblemente textos orais moi sinxelos e breves (p.e. cancións, rimas) aprendidos a través de xogos.</p>	<p>CCL CSC</p>

ÁREA	PRIMEIRA LINGUA ESTRANXEIRA		CURSO	PRIMEIRO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
BLOQUE 3. COMPRENSIÓN DE TEXTOS ESCRITOS				
b f	<p>B3.1. Estratexias de comprensión: Actualización moi guiada dos coñecementos previos sobre o tipo de texto que se vai ler (por ex. como acostuman ser os personaxes dos contos, como remata a historia, onde sucede a trama...).</p> <p>Identificación da idea global de textos moi sinxelos, elementais e moi familiares (contos, cancións ou rimas...), e encadrados por imaxes redundantes e títulos moi evidentes do contido textual.</p> <p>Identificación de palabras clave moi evidentes, concretas, sinxelas e familiares relacionadas cos personaxes a través da linguaxe non verbal ou co apoio de ilustracións.</p> <p>B3.2. Patróns gráficos, convencións ortográficas e de puntuación moi elementais:</p>	<p>B3.1. Identificar o tema e comprender o sentido xeral e as ideas principais en textos moi breves, sinxelos e moi elementais, e nos cales o tema tratado e o tipo de texto resulten moi familiares, e conteñan apoio visual moi redundante en soporte papel ou dixital.</p> <p>B3.2. Utilizar as estratexias básicas de hipótese para a comprensión do sentido xeral e a identificación da información esencial do texto.</p> <p>B3.3. Discriminar patróns gráficos e recoñecer os significados e intencións comunicativas elementais relacionados coas convencións ortográficas máis básicas que expresan pausas e exclamacións.</p> <p>B3.4. Ler en voz alta textos moi breves, moi</p>	<p>PLEB3.1. Comprende palabras e frases moi sinxelas escritas, relacionadas cos temas traballados.</p>	CCL
			<p>PLEB3.2. Comprende a idea principal dunha historia moi elemental acompañada de apoio visual e identifica os personaxes principais.</p>	CCL
			<p>PLEB3.3. Fai hipóteses sobre o tema dun texto elemental a partir do seu título e das imaxes que o ilustran.</p>	CCL CAA
			<p>PLEB3.4. Le en voz alta textos moi breves, moi elementais e previamente traballados de forma oral, con entoación e pronuncia comprensibles e, se cómpre, rectificando espontaneamente</p>	CCL CAA

ÁREA	PRIMEIRA LINGUA ESTRANXEIRA		CURSO	PRIMEIRO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	Iniciación ao proceso de asociación global de grafía, pronuncia e significado a partir de modelos escritos que representan expresións orais coñecidas.	elementais e previamente traballados oralmente, amosando unha entoación e pronuncia adecuadas.		
BLOQUE 4. PRODUCCIÓN DE TEXTOS ESCRITOS				
b f	<p>B4.1. Estratexias de produción:</p> <p>Planificación:</p> <p>Seleccionar o tipo de texto que se vai producir: conto, notas, diálogo teatral.</p> <p>Execución:</p> <p>Expresar a mensaxe con claridade axustándose aos modelos.</p> <p>Compensar as carencias léxicas mediante o uso do dicionario visual do alumnado e programas informáticos.</p> <p>Seleccionar e empregar o léxico adecuado ao tema.</p> <p>Iniciarse no emprego de programas informáticos para reproducir mensaxes</p>	<p>B4.1. Escribir textos moi curtos e sinxelos, seguindo modelos, compostos de frases simples illadas, utilizando con razoable corrección as convencións ortográficas máis elementais e os principais signos de puntuación, para falar de si mesmo/a, do sseu contorno máis inmediato e de aspectos da súa vida cotiá, en situacións familiares e predicibles.</p> <p>B4.2. Utilizar as estratexias básicas máis adecuadas para a produción de textos escritos moi sinxelos e elementais.</p> <p>B4.3. Aplicar patróns gráficos e convencións ortográficas básicas para</p>	PLEB4.1. Escribe palabras relacionadas coa súa imaxe e coa súa vida cotiá.	CCL
			PLEB4.2. Escribe pequenos diálogos ou narracións moi sinxelas e breves seguindo un modelo dado e respectando a estrutura gramatical máis sinxela.	CCL
			PLEB4.3. Escribe frases moi sinxelas, lexibles, organizadas con coherencia na súa secuencia e con léxico relacionado co tema da escritura.	CCL
			PLEB4.4. Revisa o texto antes de facer a súa versión definitiva, elaborando	CCL CAA

ÁREA	PRIMEIRA LINGUA ESTRANXEIRA		CURSO	PRIMEIRO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	<p>escritas moi sinxelos.</p> <p>B4.2. Patróns gráficos, convencións ortográficas e de puntuación moi elementais: Uso dos signos de puntuación máis básicos. Iniciación ao proceso de asociación global de grafa, pronunciación e significado a partir de modelos escritos que representan expresións orais coñecidas.</p>	<p>escribir con razoable corrección palabras e frases curtas que utiliza normalmente ao falar, pero non necesariamente cunha ortografía totalmente normalizada.</p>	<p>borradores nos cales se observa a reparación da ortografía e doutros aspectos relacionados coa secuencia adecuada das frases e mesmo a pertinencia das ilustracións, se é o caso.</p>	
BLOQUE 5. COÑECEMENTO DA LINGUA E CONSCIENCIA INTERCULTURAL				
b f	<p>B5.1. Aspectos socioculturais e sociolingüísticos: Interese e curiosidade por aprender unha lingua estranxeira. Recoñecemento e uso das fórmulas básicas da relación social e cortesía. Interese polo traballo individual, en parellas ou grupos.</p> <p>B5.2. Funcións comunicativas: Establecemento de relacións sociais: saudar,</p>	<p>B5.1. O seu uso comunicativo.</p> <p>B5.2. Iniciar e rematar as interaccións adecuadamente.</p> <p>B5.3. Obter e dar información básica persoal, sobre a súa contorna máis inmediata e na situación de comunicación propia da aula.</p> <p>B5.4. Expresar nocións moi básicas e elementais relativas a tamaño, cantidade, posesión, número calidades físicas, forma e cor.</p>	<p>PLEB5.1. Identifica aspectos básicos da vida cotiá dos países onde se fala a lingua estranxeira (horarios, comidas, festas ...) e compáraos cos propios, amosando unha actitude de apertura cara ao diferente.</p> <p>PLEB5.2. Recoñece e utiliza fórmulas básicas de relación social.</p> <p>PLEB5.3. Participa voluntariamente nas actividades de aula e amosa curiosidade pola lingua e por coñecer</p>	<p>CSC</p> <p>CCL CSC</p> <p>CCL CSIEE</p>

ÁREA	PRIMEIRA LINGUA ESTRANXEIRA		CURSO	PRIMEIRO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
<p>despedirse, agradecer, dirixirse aos demais.</p> <p>Realización de preguntas e respostas sinxelas sobre aspectos persoais (nome, idade e gustos).</p> <p>Realización de preguntas e respostas sinxelas sobre obxectos próximos ao contorno escolar, os días da semana e o tempo atmosférico).</p> <p>Formulación de preguntas e respostas sobre obxectos e espazos próximos ao contorno escolar.</p> <p>Expresión moi elemental da posesión.</p> <p>Expresión do gusto e a preferencia (favoritos).</p> <p>Expresión de cantidade.</p> <p>Expresión de estado de ánimo.</p> <p>Expresión de habilidade e capacidade para realizar unha acción.</p> <p>B5.3. Estructuras sintáctico-discursivas:</p> <p>Preguntas e respostas sobre aspectos persoais como nome, idade, cor favorita ou estado (What's your name?, My name is/ I'm, How old are you?, What's your favourite</p>	<p>B5.5. Expresar e identificar estados de ánimo básicos</p> <p>B5.6. Comprender e expresar o permiso, o acordo.</p> <p>B5.7. Utilizar adecuadamente as estruturas morfosintácticas máis básicas e frecuentes para realizar as funcións comunicativas propias do seu nivel.</p> <p>B5.8. Recoñecer estruturas sintácticas básicas e os seus significados asociados.</p> <p>B5.9. Utilizar estruturas sintácticas básicas (p. ex. enlazar palabras ou grupos de palabras con conectores elementais como «and/or»).</p> <p>B5.10. Mostrar un control limitado dun conxunto de estruturas gramaticais sinxelas e de modelos de oracións e frases dentro dun repertorio memorizado.</p> <p>B5.11. Comprender e utilizar o léxico propio do nivel en contextos comunicativos sinxelos.</p>	<p>aspectos socioculturais dos países onde se fala.</p> <p>PLEB5.4. Diferenza saúdos de despedidas e o uso fórmulas de cortesía (please, thank you, excuse me).</p> <p>PLEB5.5. Pregunta e responde de xeito comprensible sobre aspectos persoais moi básicos nome, idade e gustos) e da súa contorna (obxectos, espazos e seres vivos).</p> <p>PLEB5.6. Expresa e identifica estados de ánimo básicos (happy, sad...)</p> <p>PLEB5.7. Expresa e identifica o permiso e a prohibición (you cant/can't) o acordo (That's right).</p> <p>PLEB5.8. Estructura adecuadamente os elementos das oracións, mantén a concordancia de número e usa</p>	<p>CCL</p> <p>CSC</p> <p>CCL</p> <p>CCL</p> <p>CCL</p> <p>CCL</p>	

ÁREA	PRIMEIRA LINGUA ESTRANXEIRA		CURSO	PRIMEIRO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	<p>colour? My favourite colour is, Are you happy/sad?, Yes, I am/No, I'm not).</p> <p>Preguntas e respostas sobre os días da semana e o tempo atmosférico (What day is it today?, It's, What's the weather like today?, It's).</p> <p>Preguntas e respostas sobre obxectos próximos ao contorno escolar (What's this?, It's my...).</p> <p>Expresión de posesión en primeira persoa (I've got) e formulación da pregunta correspondente (Have you got...?).</p> <p>Expresión do gusto en primeira persoa en afirmativa (I like).</p> <p>Expresión de cantidade: contar ata 20.</p> <p>Preguntas e respostas sobre as partes básicas do corpo e de elementos próximos ao seu contorno (What's this?, It's...), membros da familia (Who's this?, This is my (brother), alimentos (What's this ?, This is).</p> <p>Expresión de permiso e axuda (Can I...?).</p>	<p>B5.12. Recoñecer e utilizar un repertorio limitado e moi elemental de léxico de alta frecuencia relativo a situacións cotiás e temas habituais, moi familiares e concretos relacionados coas súas experiencias, necesidades e intereses.</p>	correctamente os nexos básicos.	
			PLEB5.9. Diferencia preguntas e respostas moi simples.	CCL
			PLEB5.10. Memoriza rutinas lingüísticas básicas e moi sinxelas para, por exemplo, desenvolverse nas interaccións de aula.	CCL
			PLEB5.11. Participa activamente en xogos de letras, elaboración de glosarios ilustrados etc.	CCL CSC
			PLEB5.12. Comprende e usa adecuadamente o vocabulario básico necesario para participar nas interaccións de aula, ler textos infantís moi sinxelos e escribir con léxico traballado previamente.	CCL CSC

ÁREA	PRIMEIRA LINGUA ESTRANXEIRA		CURSO	PRIMEIRO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	Expresión de habilidade (l can...) B5.4. Léxico oral de alta frecuencia (recepción e produción) relativo a cores, números, materiais e espazos escolares, formas xeométricas moi básicas, membros da familia mais próxima, comidas e bebidas elementais, xoguetes, partes do corpo, animais de compañía, estado de ánimo, tempo atmosférico, días da semana e accións.			

ÁREA	PRIMEIRA LINGUA ESTRANXEIRA		CURSO	TERCEIRO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
BLOQUE 1. COMPRENSIÓN DE TEXTOS ORAIS				
b f	<p>B1.1. Estratexias de comprensión:</p> <p>Activación de coñecementos previos a partir de debuxos, mímica, preguntas... para á formulación de hipóteses sobre o que se vai escoitar en función dos interlocutores que participan na interacción e do contexto, en situacións de comunicación breves conectadas cos seus intereses e adaptadas a súa idade.</p> <p>Interpretación das ideas principais expresadas en textos orais sinxelas a partir das súas experiencias e coñecementos.</p> <p>Captación da idea global e identificación de elementos máis relevantes en textos orais, con axuda de elementos lingüísticos e non lingüísticos do contexto.</p> <p>Identificación e asociación de significados apoiándose no contexto, ilustracións...</p> <p>Asociación de palabras e expresións con</p>	<p>B1.1. Comprender o sentido xeral, e a información máis relevante en interaccións verbais, con estruturas simples e léxico de uso cotián (os deportes, os animais, as comidas preferidas), conectados cos propios intereses e coas propias experiencias e articulados con claridade e lentamente transmitidos de viva voz ou por medios técnicos que non distorsionen a mensaxe e contén co apoio visual correspondente.</p> <p>B1.2. Coñecer e aplicar as estratexias básicas máis adecuadas para a comprensión do sentido xeral, e a información máis relevante do texto.</p> <p>B1.3. Discriminar patróns sonoros, rítmicos e de entoación básicos nos diferentes contextos comunicativos de forma significativa.</p>	<p>PLEB1.1. Comprende o sentido xeral e a información máis relevante en interaccións verbais, con estruturas simples e léxico de uso cotián.</p>	CCL
			<p>PLEB1.2. Comprende os puntos principais de narracións e presentacións breves e sinxelas e ben estruturadas sobre temas familiares ou do seu interese, que conteñen con imaxes e ilustracións que clarifiquen o seu significado.</p>	CCL
			<p>PLEB1.3. Entende o que se lle di en situacións comunicativas habituais sinxelas (instrucións, indicacións, peticións, avisos).</p>	CCL
			<p>PLEB1.4. Identifica a información esencial de mensaxes sinxelas e conversas breves nas que participa que traten sobre temas familiares</p>	CCL CAA

ÁREA	PRIMEIRA LINGUA ESTRANXEIRA		CURSO	TERCEIRO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	<p>elementos paraverbais (entoación, pausas, énfases...) e non verbais (expresión facial, xestos...).</p> <p>Seguimento verbal e non verbal de instrucións sinxelas en situacións comunicativas habituais.</p> <p>Repetición, memorización comprensiva e observación de modelos, para a adquisición do léxico e expresións cotiás da lingua estranxeira.</p> <p>B1.2. Patróns sonoros, acentuais, rítmicos e de entoación: familiarización cos sons, pautas de ritmo e entoación característicos da lingua estranxeira, a través do modelo do mestre/a e de recursos audiovisuais.</p>		<p>procedentes de diferentes medios de comunicación e da Internet.</p> <p>PLEB1.5. Entende o que se lle di en transaccións habituais sinxelas (instrucións, indicacións, peticións, avisos).</p> <p>PLEB1.6. Valora as interaccións orais entre iguais como medio de aprendizaxe compartido.</p>	<p>CCL</p> <p>CSC</p>
BLOQUE 2. PRODUCCIÓN DE TEXTOS ORAIS				
b c i	<p>B2.1. Estratexias de produción:</p> <p>Planificación:</p> <p>Concibir a mensaxe con claridade e practicala varias veces.</p>	<p>B2.1. Falar de si mesmo e das persoas do seu contorno inmediato, de obxectos, así como de expresar os seus gustos e intereses, usando expresións e frases</p>	<p>PLEB2.1. Fai presentacións moi breves e elementais previamente preparadas e ensaiadas sobre temas moi próximos a si mesmo/a e aos demais cunha</p>	CCL

ÁREA	PRIMEIRA LINGUA ESTRANXEIRA		CURSO	TERCEIRO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	<p>Execución:</p> <p>Expresar a mensaxe con claridade axustándose aos modelos.</p> <p>Apoiarse nos coñecementos previos.</p> <p>Compensar as carencias lingüísticas mediante procedementos paralingüísticos (xestos, expresións faciais, posturas, contacto visual ou corporal).</p> <p>Participar en interaccións orais en situacións reais ou simuladas, próximas a súa idade, a través de respostas verbais e non verbais.</p> <p>Producir textos orais coñecidos previamente mediante a participación activa en rutinas.</p> <p>Producir textos orais cotiáns de índole diversa tendo en conta tanto elementos lingüísticos como extralingüísticos: utilizar xestos ou recorrer a imaxes para axudar na comprensión de producións orais.</p> <p>Participar activamente en intercambios lingüísticos orais breves para expresar as necesidades de comunicación máis</p>	<p>sinxelas e de uso moi frecuente, normalmente illadas ou enlazadas con conectores básicos (and/or).</p> <p>B2.2. Participar de forma activa e comprensible en conversas que requiran un intercambio directo de información en áreas de necesidade inmediata ou sobre temas moi familiares, aínda que en ocasións a pronuncia non sexa tan clara e poida provocar confusións lingüísticas.</p> <p>B2.3. Producir patróns sonoros, acentuais, rítmicos e de entoación básicos e de uso diario.</p>	pronuncia e entoación comprensibles.	
			PLEB2.3. Amosa unha actitude de escoita atenta.	CSC
			PLEB2.4. Reproduce comprensiblemente textos orais sinxelos e breves (p.e. cancións, rimas) aprendidos a través de xogos.	CCL CSC
			PLEB2.5. Amosa interese e respecto polas achegas dos seus compañeiros/as.	CCL CSC

ÁREA	PRIMEIRA LINGUA ESTRANXEIRA		CURSO	TERCEIRO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	<p>inmediatas, tendo en conta as habituais fórmulas de cortesía.</p> <p>B2.2. Patróns sonoros, acentuais, rítmicos e de entoación básicos:</p> <p>Uso adecuado dos sons propios da lingua estranxeira: pronuncia de palabras e frases cotiás de forma comprensible.</p> <p>Iniciación ás normas que regulan a interacción oral (quendas de palabra, volume de voz e ritmo adecuado).</p> <p>Uso e identificación de aspectos fonéticos básicos, de ritmo e entoación para a produción de textos breves orais.</p>			
BLOQUE 3. COMPRENSIÓN DE TEXTOS ESCRITOS				
b f	<p>B3.1. Estratexias de comprensión:</p> <p>Activación dos coñecementos previos en relación coa tipoloxía e co tema do texto que se vai traballar.</p> <p>Facer anticipacións e hipóteses, a partir dos elementos icónicos e textuais, sobre o contido</p>	<p>B3.1. Identificar o tema e comprender o sentido xeral e as ideas principais en textos escritos sinxelos de temas previamente traballados de forma oral e de interese para o alumnado e conte con apoio visual en soporte papel ou dixital.</p>	<p>PLEB3.1. Comprende frases simples escritas, relacionadas cos temas traballados previamente de forma oral.</p>	CCL
			<p>PLEB3.2. Comprende a idea principal dunha historia sinxela acompañada de apoio visual redundante e identifica os e</p>	CCL

ÁREA	PRIMEIRA LINGUA ESTRANXEIRA		CURSO	TERCEIRO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	de textos sinxelos non coñecidos que sexan do seu interese e adaptados á súa idade. Captación da idea global e identificación de elementos máis relevantes en textos escritos, con axuda de elementos lingüísticos e non lingüísticos do contexto. Identificación de palabras clave do texto, relacionadas cos personaxes e o contexto a través da linguaxe non verbal ou co apoio de ilustracións. Identificación de textos sinxelos: regras de xogos, algunhas instrucións, carteis da aula... Iniciación á lectura guiada e comprensión de diferentes textos sinxelos, en soporte papel e dixital, adaptados á competencia lingüística do alumnado, para utilizar información global e específica no desenvolvemento dunha tarefa, proxecto ou para gozar da lectura.	B3.2. Discriminar patróns gráficos e recoñecer os significados e intencións comunicativas básicas que expresen pausas, exclamacións, interrogacións e interrogacións. B3.3. Coñecer as estratexias básicas máis adecuadas para a comprensión do sentido xeral, e as ideas principais en textos escritos sinxelos.	as personaxes principais. PLEB3.3. Aмосa interese pola lectura nunha lingua estranxeira. PLEB3.4. Emprega algunhas estratexias básicas para a comprensión lectora. PLB3.5. Iníciase na selección de contos ou narracións da biblioteca de aula para a súa lectura guiada e respectando as súas normas de funcionamento. PLB3.6. Aмосa interese por informarse, comunicarse e aprender a través dos textos escritos.	CCL CAA CCL CAA CCL CSIEE CCL CSIEE
	B3.2. Patróns gráficos, convencións ortográficas e de puntuación moi elementais: Uso dos signos de puntuación máis básicos.			

ÁREA	PRIMEIRA LINGUA ESTRANXEIRA		CURSO	TERCEIRO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	Asociación de grafía, pronuncia e significado a partir de modelos escritos, expresións orais coñecidas e establecemento de relacións analíticas grafía-son. Recoñecemento de símbolos de uso frecuente: €, @.			
BLOQUE 4. PRODUCCIÓN DE TEXTOS ESCRITOS				
b f i	<p>B4.1. Estratexias de produción:</p> <p>Planificación</p> <p>Seleccionar o tipo de texto que se vai producir: contos, notas, dramatizacións ...</p> <p>Execución</p> <p>Producir a mensaxe escrita con claridade, utilizando expresións e frases coñecidas.</p> <p>Compensar as carencias léxicas mediante o uso do dicionario visual do alumnado e de programas informáticos.</p> <p>Seleccionar e empregar o léxico adecuado ao tema e usar algún recurso cohesivo para non</p>	<p>B4.1. Escribir textos sinxelos seguindo un modelo dado, compostos de frases simples illadas, nun rexistro neutro, utilizando con razoable corrección as convencións ortográficas e os principais signos de puntuación, para falar de si mesmo/a, oa seu contorno máis inmediato e de aspectos da súa vida cotiá, en situacións familiares e predicibles.</p> <p>B4.2. Aplicar patróns gráficos e convencións ortográficas básicas para escribir con razoable corrección frases</p>	PLEB4.1. Escribe frases sinxelas relacionadas con temas da súa vida cotiá traballadas previamente de forma oral.	CCL
			PLEB4.2. Escribe conversas sinxelas seguindo un modelo dado e respectando a estrutura gramatical coñecida.	CCL
			PLEB4.3. Escribe textos sinxelos, organizados con coherencia na súa secuencia e con léxico relacionado co tema da escritura e cos seus intereses.	CCL

ÁREA	PRIMEIRA LINGUA ESTRANXEIRA		CURSO	TERCEIRO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	<p>repetir palabras.</p> <p>Apoiarse nas palabras e frases coñecidas previamente en interaccións orais e de lectura.</p> <p>Empregar programas informáticos para reproducir mensaxes escritas sinxelas.</p> <p>Reproducir progresivamente a forma gráfica de certas palabras en situacións comunicativas, sen modelos dados, a través de hipóteses ou tratando de recordar a súa forma.</p> <p>Producir a partir de modelos, de palabras e expresións, coñecidas previamente en interaccións orais, para transmitir información.</p> <p>Iniciar a reelaboración de informacións en ficheiros, libríños... breves textos escritos afíns aos intereses e experiencias de alumnos e alumnas, cunha intención comunicativa.</p> <p>B4.2. Patróns gráficos, covencións ortográficas e de puntuación moi elementais: Uso dos signos de puntuación máis básicos. Uso de símbolos de uso frecuente: €. </p>	<p>curtas que utiliza normalmente ao falar, cunha ortografía aceptable.</p> <p>B4.3. Iniciarse no uso das ferramentas informáticas para completar actividades predeseñadas polo persoal docente.</p>	<p>PLEB4.4. Completa un formulario en liña con seus datos e dos e das demais (nome, apelido e idade...).</p> <p>PLEB4.5. Responde de forma escrita a preguntas sobre temas traballados en clase como, por exemplo, onde está un obxecto ou un lugar, de que cor é un obxecto, que hora é, cales son os seus gustos ou se hai algo nun determinado lugar.</p> <p>PLEB4.6. Escribe en soporte papel ou dixital falando de si mesmo/a e do seu contorno inmediato de forma elemental.</p> <p>PLEB4.7. Presenta os seus textos de forma coidada, ordenada e cunha caligrafía adecuada para a súa idade.</p> <p>PLEB4.8. Valora a lingua escrita como medio de comunicación.</p>	<p>CCL</p> <p>CCL</p> <p>CCL</p> <p>CCL</p> <p>CSC</p> <p>CCL</p> <p>CSC</p>

ÁREA	PRIMEIRA LINGUA ESTRANXEIRA		CURSO	TERCEIRO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	Asociación de grafía, pronuncia e significado a partir de modelos escritos, expresións orais coñecidas e establecemento de relacións grafía-son.			

ÁREA	PRIMEIRA LINGUA ESTRANXEIRA		CURSO	TERCEIRO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
BLOQUE 5. COÑECEMENTO DA LINGUA E CONSCIENCIA INTERCULTURAL				
b f	<p>B5.1. Aspectos socioculturais e sociolingüísticos: Valoración da lingua estranxeira como instrumento para comunicarse. Recoñecemento e aprendizaxe de formas básicas de relación social na lingua estranxeira. Aspectos sociais e culturais próximos aos intereses dos nenos e nenas dos países onde se fala a lingua estranxeira estudada e doutros países do mundo. Recoñecemento da realidade plurilingüe do propio contorno. Actitude de respecto cara a si mesmo/a e cara aos demais para comprender e facerse comprender.</p> <p>B5.2. Funcións comunicativas: Establecemento de relacións sociais: saudar, agradecer, despedirse, dirixirse aos demais.</p>	B5.1. Identificar aspectos socioculturais básicos e significativos e aplicar progresivamente os coñecementos adquiridos sobre estes a unha comprensión adecuada do texto.	PLEB5.1. Pregunta e responde para dar/obter información en conversas básicas (nome, idade, actividades, favoritas e gustos) sobre si mesmo e sobre os demais.	CCL
		B5.2. Amosar curiosidade pola lingua e desexos de participar en actividades individuais ou colectivas que soliciten o seu uso comunicativo.	PLEB5.2. Utiliza as rutinas de saúdo e despedidas e diríxese aos demais utilizando as fórmulas de cortesía básicas (hello, goodbye, see you...).	CCL CSC
		B5.3. Iniciar e rematar as interaccións adecuadamente.	PLEB5.3. Identifica, asocia e menciona palabras e frases simples con imaxes ilustrativas.	CCL
		B5.4. Obter e dar información básica persoal, o seu contorno máis inmediato e na situación de comunicación propia da aula.	PLEB5.4. Expresa e identifica a localización básica de obxectos.	CCL
		B5.5. Expresar noións básicas e relativas a tamaño, cantidade, posesión, número	PLEB5.5. Expresa e identifica de xeito elemental os seus desexos.	CCL
		calidades físicas, forma, cor, tempo atmosférico	PLEB5.6. Estructura adecuadamente os elementos das oracións, mantén a	CCL CAA

ÁREA	PRIMEIRA LINGUA ESTRANXEIRA		CURSO	TERCEIRO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
<p>Realización de preguntas e respostas sinxelas sobre aspectos persoais dun mesmo/a e dos e das demais.</p> <p>Expresión da posesión dun mesmo/a e dunha terceira persoa.</p> <p>Realización de preguntas e respostas sinxelas sobre os días da semana, os meses e o tempo atmosférico etc.</p> <p>Realización de preguntas e respostas sinxelas sobre a localización de obxectos etc.</p> <p>Realización de preguntas e respostas sinxelas sobre o prezo.</p> <p>Formulación de preguntas e respostas sinxelas en relación coa cantidade.</p> <p>Realización de preguntas e respostas sinxelas sobre os gustos e preferencias.</p> <p>Realización de preguntas e respostas sobre a habilidade.</p> <p>Expresión de habilidades e capacidades en</p>	<p>B5.6. Expresar a localización dos obxectos.</p> <p>B5.7. Expresar e identificar os seus desexos.</p> <p>B5.8. Utilizar adecuadamente as estruturas morfosintácticas máis básicas e frecuentes para realizar as funcións comunicativas propias do seu nivel.</p> <p>B5.9. Recoñecer as estruturas sintácticas básicas e os seus significados asociados.</p> <p>B5.10. Utilizar estruturas sintácticas básicas (p. e. enlazar palabras ou grupos de palabras con conectores básicos como and/or, adecuándoas aos propósitos comunicativos.</p> <p>B5.11. Mostrar un control limitado dun conxunto de estruturas gramaticais sinxelas e de modelos de oracións e frases dentro un repertorio memorizado.</p> <p>B5.12. Comprender e utilizar o léxico</p>	<p>concordancia de número e usa correctamente os nexos básicos.</p> <p>PLEB5.7. Diferencia preguntas e respostas simples.</p> <p>PLEB5.8. Memoriza rutinas lingüísticas básicas e sinxelas para, por exemplo, desenvolverse nas interaccións mais habituais.</p> <p>PLEB5.9. Participa activamente en xogos de letras, elaboración de glosarios ilustrados e dramatizacións etc.</p> <p>PLEB5.10. Comprende e usa adecuadamente o vocabulario básico necesario para participar nas interaccións de aula, ler textos sinxelos adecuados á súa idade e escribir con léxico traballado previamente de forma oral.</p>	<p>CCL</p> <p>CSC</p> <p>CCL</p> <p>CSC</p> <p>CCL</p> <p>CAA</p>	

ÁREA	PRIMEIRA LINGUA ESTRANXEIRA		CURSO	TERCEIRO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	afirmativo e negativo. Formulación de preguntas e respostas sobre a vestimenta. Descrición de persoas, plantas e animais. Expresión de desexos. Formulación de preguntas sobre o desexo. Expresión de instrucións. Preguntas e respostas sobre petición e ofrecemento de axuda (Can I have (pasta), please?). B5.3. Estructuras sintáctico-discursivas: Preguntas e respostas sobre aspectos persoais como nome, idade, estado de ánimo, comida favorita... (What's your name?, My name is, How old are you?, I'm, I'm (bored), What's your favourite food?, My favourite food is...). Expresión de posesión en primeira e terceira persoa (I've got, He/She's got) e formulación da pregunta correspondente e resposta	propio do nivel en contextos comunicativos sinxelos. B5.13. Recoñecer un repertorio limitado de léxico oral de alta frecuencia relativo a situacións cotiás e temas habituais e concretos relacionados coas súas experiencias. B5.14. Distinguir a función ou funcións comunicativas do texto e os seus expoñentes máis habituais.	PLEB5.11. Participa de forma activa, cooperadora e respectuosa en intercambios lingüísticos en situacións rutineiras reais ou simuladas a través de respostas verbais e non verbais. PLEB5.12. Valora a realidade plurilingüe da súa propia contorna. PLEB5.13. Aмосa interese por coñecer persoas que falan outras linguas e teñen outras culturas. PLEB5.15. Relaciona elementos socioculturais estranxeiros cos propios para avanzar no desenvolvemento dunha conciencia intercultural.	CCL CSC CSC CSC CSC

ÁREA	PRIMEIRA LINGUA ESTRANXEIRA		CURSO	TERCEIRO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	<p>afirmativa e negativa (Have you got?, Yes, I have/No, I haven't, Has he/she got?, Yes, he/she has, No, he/she hasn't).</p> <p>Preguntas e respostas sobre os días da semana, meses e o tempo atmosférico (What day is it today?, It's, What's the weather like today?, It's, What month are you in?, I'm in).</p> <p>Preguntas e respostas sobre obxectos do seu interese (Where's is it?, It's in/on/under/next to).</p> <p>Expresión de cantidade: contar desde 51 a 100.</p> <p>Preguntas e respostas sinxelas sobre o prezo (How much is it?, It's).</p> <p>Preguntas e respostas sinxelas sobre a cantidade de obxectos o persoas (How many... are there?).</p> <p>Preguntas e respostas sobre o gusto en primeira persoa (Do you like (cheese)?, Yes, I do/ No, I don't).</p> <p>Expresión do gusto en primeira persoa en</p>			

ÁREA	PRIMEIRA LINGUA ESTRANXEIRA		CURSO	TERCEIRO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	<p>afirmativa e negativa (I like (salad), I don't like (chips)).</p> <p>Realización de preguntas e respostas sobre habilidade (Can you (swim)?, Yes, I can;, No I can't).</p> <p>Expresión de habilidades en afirmativo e negativo (I can (play tennis), I can't (play golf)).</p> <p>Identificación das pezas de roupa (I'm wearing, he/she's wearing).</p> <p>Preguntas e respostas sobre a vestimenta (What's she/he wearing?, Who's wearing (shoes)?).</p> <p>Expresión de desexos (I want to (make a cake)).</p> <p>Preguntas sobre o desexo (Do you want to (play basketball?)).</p> <p>Expresión de instrucións (Touch your (legs), listen, please...).</p> <p>Realización de preguntas e respostas (What's this?, It's...).</p> <p>Preguntas e respostas sobre petición e axuda</p>			

ÁREA	PRIMEIRA LINGUA ESTRANXEIRA		CURSO	TERCEIRO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	(Can I have (pasta), please?). B5.4. Léxico oral de alta frecuencia (recepción e produción) relativo a posesións persoais, a cores, números ata o 100, preposicións, días da semana, roupa, materiais e escolares, roupa, adxectivos para describir persoas, partes do corpo e a cara, deportes, equipamento deportivo, actividades ao aire libre, comida, moedas, estado e sentimentos, tempo atmosférico, días da semana, meses, accións, materiais, animais salvaxes, partes do corpo e da cara, e partes da casa.			

ÁREA	PRIMEIRA LINGUA ESTRANXEIRA		CURSO	QUINTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
BLOQUE 1. COMPRENSIÓN DE TEXTOS ORAIS				
b f	<p>B1.1. Estratexias de comprensión:</p> <p>Uso do contexto visual e non verbal e dos coñecementos previos para a formulación de hipóteses sobre o que se vai escoitar, sobre o tema ou a situación, transferidos desde as linguas que coñece á lingua estranxeira.</p> <p>Identificación da tipoloxía de textos emitidos en diferentes situacións de comunicación (rima, canción, exposición, descrición, diálogo...), adaptando a comprensión a este.</p> <p>Interpretación das ideas principais expresadas en mensaxes orais de progresiva complexidade, como instrucións ou explicacións e interaccións orais ou gravacións en soporte audiovisual e informático para extraer información global ou dalgún detalle concreto.</p> <p>Repetición, memorización comprensiva e</p>	<p>B1.1. Comprender a idea global e a información máis importante en textos orais moi breves, con estruturas simples e coñecidas cun léxico de uso moi frecuente e conectados cos propios intereses e coas propias experiencias do alumnado, articulados con claridade e transmitidos de viva voz ou por soportes multimedia que non distorsionen a mensaxe.</p> <p>B1.2. Coñecer e aplicar as estratexias básicas máis adecuadas para a comprensión do sentido xeral e a información mais importante do texto.</p> <p>B1.3. Discriminar patróns sonoros, acentuais, rítmicos e de entoación básicos nos diferentes contextos comunicativos de forma significativa.</p>	<p>PLEB1.1. Comprende o sentido global e a información máis importante de textos orais, con estruturas coñecidas e léxico de uso cotián adecuados á súa idade, procedentes de medios audiovisuais ou da internet.</p>	CCL
			<p>PLEB1.2. Comprende os puntos principais e recoñece palabras e expresións coñecidas en textos orais (xogos de ordenador, peticións, instrucións) sobre temas do seu interese, expresados con claridade e que contén con apoio visual en soporte papel ou dixital.</p>	CCL
			<p>PLEB1.3. Identifica a información máis relevante en interaccións orais en que participa que tratan sobre temas familiares procedentes de</p>	CCL CD CAA

ÁREA	PRIMEIRA LINGUA ESTRANXEIRA		CURSO	QUINTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	<p>observación de modelos para a adquisición do léxico, rutinas e expresións cotiás da lingua estranxeira.</p> <p>Identificación de informacións específicas en textos orais variados emitidos en diferentes situacións de comunicación.</p> <p>Seguimento verbal e non verbal de mensaxes orais de progresiva complexidade en situacións comunicativas habituais dentro e fóra da aula.</p> <p>Desenvolvemento de actitudes e estratexias de cooperación e respecto en situacións de aprendizaxe compartida que faciliten interaccións orais en grupo para a realización de tarefas na aula.</p> <p>B1.2. Patróns sonoros, rítmicos, de entoación e acentuación básica: identificación progresiva de aspectos fonéticos, do ritmo, da entoación e da acentuación básica da lingua estranxeira como aspectos fundamentais para a comprensión de breves textos orais.</p>		<p>diferentes medios de comunicación e da internet.</p> <p>PLEB1.4. escoita atentamente en interaccións cara a cara, sen interromper.</p> <p>PLEB1.5. Amosa interese e respecto polas intervencións orais alleas en prol da mellora da súa pronuncia, entoación e acentuación.</p>	<p>CCL</p> <p>CSC</p> <p>CCL</p> <p>CSC</p>

ÁREA	PRIMEIRA LINGUA ESTRANXEIRA		CURSO	QUINTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
BLOQUE 2. PRODUCCIÓN DE TEXTOS ORAIS				
b c i	<p>B2.1. Estratexias de produción:</p> <p>Planificación:</p> <p>Concibir a mensaxe con claridade e practicala varias veces, distinguindo a súa idea ou ideas principais e a súa estrutura básica.</p> <p>Iniciarse na adecuación do texto á persoa destinataria, contexto e canle, aplicando a estrutura de discurso adecuados a cada caso.</p> <p>Execución:</p> <p>Expresarse oralmente en situacións reais ou simuladas con progresiva autonomía, eficacia e complexidade das expresións utilizadas.</p> <p>Apoiarse nos coñecementos previos, sobre o tema ou a situación transferidos desde as linguas que coñece á lingua estranxeira, para participar activamente en situacións funcionais, previamente preparadas e ensaiadas, de comunicación adecuadas á idade do alumnado e aos seus intereses.</p>	<p>B2.1. Interactuar en situacións reais ou simuladas sinxelas de comunicación sobre temas dos seu interese, sobre persoas da súa contorna inmediata, usando expresións e frases feitas de uso frecuente, normalmente illadas ou enlazadas con conectores básicos (and/or/then/but).</p> <p>B2.2. Participar de forma activa e cooperativa en situacións funcionais de comunicación que requiran un intercambio directo de información en áreas de necesidade inmediata ou temas do seu interese cunha pronuncia adecuada e empregando as convencións propias do proceso comunicativo.</p> <p>B2.3. Valorar a lingua estranxeiras como instrumento de comunicación.</p> <p>B2.4. Producir patróns sonoros, acentuais, rítmicos e de entoación básicos e de uso</p>	<p>PLEB2.1. Participa de forma activa en situacións reais ou simuladas de comunicación, previamente preparadas e ensaiadas, sobre temas do seu interese, sobre persoas do seu contorno inmediato, cunha pronuncia e entoación comprensibles.</p>	CCL
			<p>PLEB2.2. Pregunta e responde para dar/obter información en interaccións cotiás habituais.</p>	CSC
			<p>PLEB2.3. Amosa unha actitude de escoita atenta.</p>	CCL CSC
			<p>PLEB2.4. Produce textos orais propios, sinxelos e breves (p.e. cancións, conversas telefónicas, dramatizacións) utilizando distintos soportes multimedia.</p>	CCL CD CSC
			<p>PLEB2.5. Recorda as ideas principais dun texto escoitado e fai un resumo</p>	CCL

ÁREA	PRIMEIRA LINGUA ESTRANXEIRA		CURSO	QUINTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	<p>Compensar as carencias lingüísticas mediante procedementos non verbais (xestos, expresións faciais, posturas, contacto visual ou corporal).</p> <p>Recoñecer e usar léxico, formas e estruturas básicas orais coñecidas e propias da lingua estranxeira, para expresar funcións previamente traballadas.</p> <p>Manter conversas cotiás e familiares sobre temas coñecidos en situacións de comunicación predicibles.</p> <p>Participar en interaccións orais en situacións reais ou simuladas a través de respostas verbais e non verbais que esixan elección entre un repertorio limitado de posibilidades, en contextos progresivamente menos dirixidos.</p> <p>Producir textos orais cotiáns de índole diversa tendo en conta tanto elementos lingüísticos como extralingüísticos, dicindo ou lendo en voz alta para toda a clase textos breves de</p>	diario.	breve sobre el.	
			PLEB2.6. Manifesta interese e respecto polas opinións do seus compañeiros/as.	CCL CSC
			PLEB2.7. Recoñece a diversidade lingüística da súa contorna como elemento enriquecedor.	CCL
			PLEB2.8. Comeza a utilizar correctamente e progresivamente aspectos fonéticos básicos, do ritmo, da acentuación e da entoación da lingua estranxeira para a produción de textos orais comprensibles.	CCL CAA

ÁREA	PRIMEIRA LINGUA ESTRANXEIRA	CURSO	QUINTO	
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	<p>realización propia.</p> <p>Participar activamente en intercambios lingüísticos orais breves, previamente traballados en grupo, para expresar as necesidades de comunicación máis inmediatas.</p> <p>Empregar a lingua estranxeira en situacións variadas de comunicación.</p> <p>B2.2. Patróns sonoros, rítmicos, de entoación e de acentuación básica:</p> <p>Uso progresivo das normas que regulan a interacción oral.</p> <p>Pronuncia comprensible, ritmo, entoación e acentuación adecuados, tanto na interacción e expresión oral como na recitación, dramatización ou lectura en voz alta.</p> <p>Dominio progresivo de aspectos fonéticos básicos, de ritmo e entoación para a produción de textos breves orais, a través do xogo e da expresión corporal e musical.</p>			

ÁREA	PRIMEIRA LINGUA ESTRANXEIRA		CURSO	QUINTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
BLOQUE 3. COMPRENSIÓN DE TEXTOS ESCRITOS				
b f	<p>B3.1. Estratexias de comprensión: Activación dos coñecementos previos en relación coa tipoloxía e co tema do texto que se vai traballar e formulación de hipóteses sobre o seu contido e contexto. Identificar elementos icónicos, títulos e facer unha primeira anticipación e hipótese sobre o contido de textos escritos breves do seu interese e adaptados á súa idade. Deducir o significado de palabras e expresións non coñecidas de palabras clave do texto, relacionadas cos e coas personaxes e co contexto a través da linguaxe non verbal ou co apoio de ilustracións. Recoñecer textos breves, propios ou alleos de situacións cotiás próximas á súa experiencia como invitacións, felicitacións, notas, carteis... Recoñecer o léxico, formas e estruturas breves escritas propias da lingua estranxeira, para</p>	<p>B3.1. Identificar o tema e comprender o sentido xeral e as ideas principais en textos escritos sinxelos de temas previamente traballados de forma oral e cun léxico cotián de interese para o alumnado e que conte con apoio visual en soporte papel ou dixital. B3.2. Recoñecer as estratexias básicas máis adecuadas para a comprensión do sentido xeral, e as ideas principais en textos escritos sinxelos. B3.3. Discriminar patróns gráficos e recoñecer os significados e intencións comunicativas básicas que expresen pausas, exclamacións e interrogacións. B3.4. Recoñecer os signos ortográficos básicos (punto e coma), así como os símbolos frecuentes.</p>	PLEB3.1. Comprende información básica escrita en notas, tendas e medios de transporte, relacionadas cos temas traballados previamente de forma oral.	CCL
			PLEB3.2. Comprende a idea principal dun texto escrito sinxelo, con apoio visual, procedente dos medios de comunicación adaptados á súa competencia lingüística e acorde coa súa idade.	CCL CD
			PLEB3.4. Emprega algunhas estratexias básicas para a comprensión lectora.	CCL CAA
			PLB3.5. Selecciona contos, narracións ou outro material escrito da biblioteca da aula para a súa lectura autónoma, acordos á súa idade e intereses e respectando as súas normas de	CCL CSIEE

ÁREA	PRIMEIRA LINGUA ESTRANXEIRA		CURSO	QUINTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	<p>expresar funcións previamente utilizadas.</p> <p>Captación da idea global e identificación de elementos específicos en textos escritos situados cotiás próximas á experiencia, con axuda de elementos lingüísticos e non lingüísticos do contexto.</p> <p>Lectura menos guiada e comprensión de diferentes textos sinxelos, en soporte papel e dixital, adaptados á competencia lingüística do alumnado, para utilizar información global e específica, no desenvolvemento dunha tarefa, proxecto ou para gozar da lectura.</p> <p>Usar progresivamente o dicionario bilingüe, a biblioteca da aula e as tecnoloxías da información e da comunicación para ler (webs infantís e xuvenís, programas multimedia, correo electrónico).</p> <p>B3.2. Patróns gráficos, convencións ortográficas e de puntuación elementais:</p> <p>Recoñecemento dos signos de puntuación elementais.</p>		<p>funcionamento.</p> <p>PLB3.6. Formula hipóteses sinxelas a partir de elementos icónicos e títulos que o acompañan e compróbaas.</p> <p>PLEB3.7. Valora a lingua escrita como medio de comunicación.</p> <p>PLEB3.8. Aмосa interese por informarse, comunicarse e aprender a través dos textos escritos.</p> <p>PLEB3.9. Aмосa interese pola corrección, ortografía básica, puntuación e presentación dos textos escritos.</p>	<p>CCL</p> <p>CAA</p> <p>CSIEE</p> <p>CCL</p> <p>CAA</p> <p>CCL</p> <p>CSIEE</p> <p>CCL</p>

ÁREA	PRIMEIRA LINGUA ESTRANXEIRA		CURSO	QUINTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	<p>Asociación de grafía, pronuncia e significado a partir de modelos escritos, expresións orais coñecidas e establecemento de relacións analíticas grafía-son, coñecemento dalgunhas irregularidades específicas propias da lingua estranxeira..</p> <p>Recoñecemento de símbolos de uso frecuente: €, £ @.</p>			

ÁREA	PRIMEIRA LINGUA ESTRANXEIRA		CURSO	QUINTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
BLOQUE 4. PRODUCCIÓN DE TEXTOS ESCRITOS				
b f i	<p>B4.1. Estratexias de produción:</p> <p>Planificación:</p> <p>Seleccionar o tipo de texto que se vai producir: conto, notas, dramatizacións...</p> <p>Usar, de forma progresivamente autónoma, estratexias básicas de produción de textos (a quen vai dirixido, que se quere dicir e como se vai organizar a información), así como a elaboración pautada dun borrador ou a revisión do texto para a súa corrección.</p> <p>Usar progresivamente o dicionario bilingüe e outros materiais de consulta en soporte papel ou dixital adecuados á idade do alumnado.</p> <p>Execución:</p> <p>Producir a mensaxe escrita con claridade, utilizando expresións e frases coñecidas, atendendo á persoa destinataria, ao tipo de texto e á finalidade, tanto en soporte papel como dixital.</p>	<p>B4.1. Elaborar textos sinxelos propios, compostos de frases simples illadas, utilizando con razoable corrección as convencións ortográficas e os principais signos de puntuación, para falar de si mesmo, do seu contorno máis inmediato e de aspectos da súa vida cotiá, en situacións familiares e predicibles.</p>	<p>PLEB4.1. Elabora textos sinxelos relacionados con temas da súa vida cotiá, experiencias e actividades na aula, traballados previamente de forma oral.</p>	CCL
		<p>B4.2. Coñecer e aplicar as estratexias básicas máis adecuadas para a produción de textos escritos.</p>	<p>PLEB4.2. Escribe diálogos simples, a partir de modelos, respectando a estrutura gramatical coñecida e as normas ortográficas básicas.</p>	CCL
		<p>B4.7. Usar ferramentas informáticas para completar actividades preelaboradas polo persoal docente, realizar sinxelas presentacións e transmitir información.</p>	<p>PLEB4.3. Escribe textos sinxelos, organizados con coherencia na súa secuencia e con léxico relacionado co tema da escritura propios de situacións de relación interpersoal (invitacións, notas, avisos).</p>	CCL
		<p>B4.8. Aplicar patróns gráficos e convencións ortográficas básicas para escribir con razoable corrección frases curtas que utiliza normalmente ao falar,</p>	<p>PLEB4.4. Aмосa interese polo uso guiado das TIC para producir textos e presentacións e transmitir información escrita.</p>	CCL CD CSC

ÁREA	PRIMEIRA LINGUA ESTRANXEIRA		CURSO	QUINTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	<p>Compensar as carencias léxicas mediante o uso do dicionario visual e bilingüe do alumnado, biblioteca de aula e materias dixitais para reproducir mensaxes escritas sinxelas.</p> <p>Apoiarse nas palabras e frases coñecidas previamente en interaccións orais e de lectura.</p> <p>Seleccionar e empregar o léxico adecuado ao tema e usar algún recurso cohesivo para non repetir palabras.</p> <p>Elaborar informacións en ficheiros, libríños... textos breves escritos afíns aos seus intereses e experiencias, cunha intención comunicativa.</p> <p>Reproducir a forma gráfica certas palabras en situacións comunicativas, sen modelos dados, a través de hipóteses ou tratando de recordar a súa forma.</p> <p>Utilizar a lingua estranxeira en mensaxes escritas como recordatorio visual e para á aprendizaxe de novas palabras e expresións</p>	<p>cunha ortografía aceptable.</p>	<p>PLEB4.6. Produce mensaxes escritas breves: notas e avisos, instrucións ou normas, cartas, felicitacións, carteis, folletos, cómics o descrições de lugares, gustos ou afeccións)</p> <p>PLEB4.7. Produce textos escritos significativos, en soporte papel ou dixital, de forma individual ou en parella seguindo o modelo traballado (elaboración dunha enquisa, SMS, correspondencia persoal simple en soporte papel ou dixital falando de si mesmo/a e do seu contorno inmediato...).</p> <p>PLEB4.8. Uso do dicionario bilingüe e doutros materiais de consulta para a elaboración de textos.</p> <p>PLEB4.9. Presenta os seus textos con caligrafía clara e limpeza: evitando riscos, inclinación de liñas etc.</p>	<p>CAA CSIEE</p> <p>CCL CAA</p> <p>CCL CAA</p> <p>CCL</p>

ÁREA	PRIMEIRA LINGUA ESTRANXEIRA		CURSO	QUINTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	<p>(carteis para identificar os obxectos e os espazos da aula, calendario, normas de xogos, cartafol colectivo...).</p> <p>Usar as tecnoloxías da información e a comunicación para producir textos e presentacións, recompilar e transmitir información.</p> <p>B4.2. Patróns gráficos, convencións ortográficas e de puntuación elementais:</p> <p>Uso dos signos de puntuación elementais (interrogación, exclamación).</p> <p>Asociación de grafía, pronuncia e significado a partir de modelos escritos, expresións orais coñecidas e establecemento de relacións analíticas grafía-son, coñecemento dalgunhas irregularidades específicas propias da lingua estranxeira.</p> <p>Recoñecemento de símbolos de uso frecuente: € , £ @.</p>		<p>PLEB4.10. Utiliza a lingua estranxeira escrita de forma correcta en situacións variadas atendendo á súa corrección ortográfica básica.</p>	CCL

ÁREA	PRIMEIRA LINGUA ESTRANXEIRA		CURSO	QUINTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
BLOQUE 5. COÑECEMENTO DA LINGUA E CONSCIENCIA INTERCULTURAL				
b f	B5.1. Aspectos socioculturais e sociolingüísticos: Actitude receptiva e respectuosa cara ás persoas, países e comunidades lingüísticas que falan outra lingua e teñen unha cultura	B5.1. Identificar aspectos socioculturais e sociolingüísticos básicos e significativos e aplicar progresivamente os coñecementos adquiridos sobre estes, a unha comprensión adecuada do texto oral e	PLEB5.1. Identifica aspectos básicos da vida cotiá dos países onde se fala a lingua estranxeira (horarios, comidas, festividadeades...) e compáraos cos propios, amosando unha actitude de	CCL CAA CSC

ÁREA	PRIMEIRA LINGUA ESTRANXEIRA		CURSO	QUINTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
<p>diferente á propia.</p> <p>Cofecemento dalgunhas similitudes e diferenzas nos costumes cotiáns e uso das formas básicas de relación social entre os países onde se fala a lingua estranxeira e o noso.</p> <p>Actitude positiva sobre a propia capacidade para aprender unha lingua estranxeira e disposición para superar as dificultades de aprendizaxe.</p> <p>Interese por establecer contactos e comunicarse con falantes da lingua estranxeira ou doutras linguas a través dos medios que nos proporcionan as tecnoloxías da comunicación.</p> <p>Actitude positiva cara á realidade plurilingüe e multicultural do seu contorno.</p> <p>B5.2. Funcións comunicativas: Establecemento de relacións sociais: saudar, agradecer, despedirse, dirixirse aos demais.</p>	<p>escrito.</p> <p>B5.2. Amosar curiosidade pola lingua e pola súa cultura.</p> <p>B5.3. Amosar interese en participar en actividades individuais, así como respecto e cooperación nas situacións de aprendizaxe en grupo.</p> <p>B5.3. Iniciar e rematar as interaccións adecuadamente en situacións reais ou simuladas en contextos menos dirixidos.</p> <p>B5.4. Obter e dar información persoal máis detallada, aparencia física, afeccións... en situacións comunicativas habituais dentro e fóra da aula.</p> <p>B5.5. Expresarse en tempo presente e pasado simple, afirmativa e negativa, 1ª e 3ª persoa...</p> <p>B5.6. Expresar nocións básicas relativas a accións cotiás, de lecer...</p> <p>B5.7. Expresar e identificar a existencia de</p>	<p>apertura cara ao diferente.</p>		
		<p>PLEB5.2. Amosa curiosidade por aprender a lingua estranxeira e a súa cultura.</p>	<p>CCL</p> <p>CSC</p>	
		<p>PLEB5.2. Participa en actividades de aprendizaxe individuais e colectivas, respecta as ideas dos e das demais e contribúe ao traballo en grupo.</p>	<p>CCL</p> <p>CSC</p>	
		<p>PLEB5.3. Inicia e remata as interaccións adecuadamente.</p>	<p>CCL</p> <p>CAA</p> <p>CSC</p>	
		<p>PLEB5.4. Pregunta e responde de xeito comprensible en actividades de aprendizaxe en distintos contextos.</p>	<p>CCL</p> <p>CAA</p> <p>CSC</p>	
		<p>PLEB5.5. Identifica en textos simples: as formas de presente e pasado simple, a afirmación e a negación...</p>	<p>CCL</p>	
		<p>B5.6. Expresa, identifica e distingue actividades variadas de rutina, lecer...</p>	<p>CCL</p> <p>CAA</p>	

ÁREA	PRIMEIRA LINGUA ESTRANXEIRA		CURSO	QUINTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	<p>Realización de preguntas e respostas sinxelas sobre aspectos persoais dun mesmo/a e dos e das demais.</p> <p>Realización de preguntas e respostas sinxelas sobre a procedencia e nacionalidade dun mesmo/a e doutra persoa.</p> <p>Descrición de si mesmo/a.</p> <p>Realización de preguntas e respostas curtas en tempo presente e pasado.</p> <p>Descrición, en primeira persoa en afirmativa e negativa, de accións habituais, actividades diarias, de lecer etc.</p> <p>Descrición, en primeira persoa en afirmativa e negativa, de accións cotiás no pasado.</p> <p>Realización de preguntas e respostas sinxelas en primeira e terceira persoa de singular, para describir accións que se realizan no mesmo instante en que un fala.</p> <p>Expresión de instrucións habituais e indicacións de dirección, en afirmativa e negativa</p>	<p>seres vivos ou obxectos.</p> <p>B5.8. Describirse fisicamente, achegando información complementaria, a si mesmo/a ou a outra persoa.</p> <p>B5.9. Expresa e comprende indicacións e ordes.</p> <p>B5.10. Utilizar adecuadamente as estruturas morfosintácticas para realizar as funcións comunicativas propias do seu nivel.</p> <p>B5.11. Utiliza as estruturas sintácticas de progresiva dificultade (p. e. enlazar frases sinxelas con conectores (and, or, then, but), pero adecuándoas aos propósitos comunicativos.</p> <p>B5.12. Recoñecer estruturas sintácticas básicas e os seus significados asociados.</p> <p>B5.13. Mostrar un control dun conxunto de estruturas gramaticais sinxelas e de modelos de oracións e frases dentro dun repertorio memorizado.</p>	<p>PLEB5.7. Describe unha escena sinxela dicindo o que hai nela, compara dúas ilustracións e identifica as diferenzas, entre outras.</p>	<p>CCL</p> <p>CAA</p>
			<p>PLEB5.8. Describe con máis detalle o seu aspecto físico, gustos, afeccións... de si mesmo/a e doutra persoa.</p>	<p>CCL</p> <p>CAA</p>
			<p>PLEB5.9. Expresa e distingue as indicacións para chegar a un lugar, así como as instrucións dentro e fóra da aula.</p>	<p>CCL</p> <p>CAA</p>
			<p>PLEB5.10. Diferencia preguntas e respostas moi simples, así como as que achegan información.</p>	<p>CCL</p>
			<p>PLEB5.11. Estrutura adecuadamente os elementos das oracións, mantén a concordancia de número e persoa, e usa correctamente os nexos básicos.</p>	<p>CCL</p>
			<p>PLEB5.12. Memoriza rutinas</p>	<p>CCL</p>

ÁREA	PRIMEIRA LINGUA ESTRANXEIRA		CURSO	QUINTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
<p>Realización de preguntas e respostas sinxelas en primeira e terceira persoa de singular, para describir accións que se realizan no mesmo instante en que un fala.</p> <p>Expresión de existencia.</p> <p>Realización de preguntas sobre a existencia de algo.</p> <p>Expresión da posesión dun mesmo/a e dunha terceira persoa en afirmativa e negativa.</p> <p>Expresión da información en afirmativa e negativa e formulación das correspondentes preguntas.</p> <p>Realización de preguntas e respostas sinxelas sobre os días da semana, os meses e o tempo atmosférico, a hora, a data eta.</p> <p>Realización de preguntas e respostas sinxelas indicando a identificación e localización de persoas, de obxectos e de lugares...</p> <p>Realización de preguntas e respostas sinxelas en relación a operacións de compravenda.</p> <p>Formulación de preguntas e respostas sinxelas</p>	<p>B5.14. Comprender e utilizar o léxico propio do nivel en situacións comunicativas sinxelas da vida da aula ou fóra dela.</p> <p>B5.15. Recoñecer un repertorio limitado de léxico de alta frecuencia relativo a situacións cotiás e temas habituais e concretos relacionados coas súas experiencias.</p> <p>B5.16. Comparar aspectos lingüísticos e culturais das linguas que coñece para mellorar na súa aprendizaxe e lograr unha competencia integrada a través de producións audiovisuais ou multimedia e de manifestacións artísticas (horarios, hábitos, festividade...).)</p> <p>B5.17. Indagar a realidade plurilingüe e multicultural das familias e do seu contorno, e identificar semellanzas e diferenzas, evitando os estereotipos.</p>	<p>lingüísticas coñecidas para desenvolverse nas interaccións dentro e fóra da aula.</p>	CAA	
		<p>PLEB5.14. Comprende e usa adecuadamente o vocabulario necesario para participar nas interaccións da aula ou fóra da aula, ler textos próximos á súa idade e escribir con léxico traballado previamente.</p>	CCL CAA	
		<p>PLEB5.15. Compara aspectos lingüísticos e culturais das linguas que coñece para mellorar na súa aprendizaxe e lograr unha competencia integrada a través de producións audiovisuais ou multimedia e de manifestacións artísticas.</p>	CCL CAA	
		<p>PLEB5.16. Establece similitudes e diferenzas das linguas que hai na aula ou no seu contorno máis próximo.</p>	CCL CSC	
		<p>PLEB5.17. Valorar as linguas como</p>	CCL	

ÁREA	PRIMEIRA LINGUA ESTRANXEIRA		CURSO	QUINTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	<p>en relación á cantidade.</p> <p>Realización de preguntas e respostas sinxelas sobre os gustos e preferencias.</p> <p>Realización de preguntas e respostas sobre a habilidade.</p> <p>Expresión de habilidades e capacidades en afirmativo e negativo.</p> <p>Formulación de preguntas e respostas sobre a vestimenta.</p> <p>Descrición de persoas, plantas e animais.</p> <p>Expresión de desexos.</p> <p>Formulación de preguntas sobre o desexo.</p> <p>Expresión de instrucións.</p> <p>Preguntas e respostas sobre petición e ofrecemento de axuda.</p> <p>B5.3. Estructuras sintáctico-discursivas: Saúdos, agradecementos, despedidas... (Hi, See you, How are you? I'm fine, thanks...).</p> <p>Preguntas e respostas sobre aspectos persoais como nome, idade, estado de ánimo, comida favorita... (What's your name?, My</p>		<p>instrumento de comunicación, para aprender e acercarse a outras culturas.</p>	CSC

ÁREA	PRIMEIRA LINGUA ESTRANXEIRA		CURSO	QUINTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	<p>name is, How old are you?, I'm, I'm (bored), What's your favourite (sport)? My favourite (sport) is..., (What's his/her favourite (subject)?His/her favourite (subject) is..., When is your birthday? My birthday is on (August 2nd)....).</p> <p>Expresión de sorpresa, agrado... (What fun!; How nice!...).</p> <p>Preguntas e respostas sinxelas sobre a procedencia e nacionalidade dun mesmo/a e doutra persoa (Where are you from?, I'm from..., Are you from...? Yes, I am/No, I am not, Is he/she from...? Yes he/she is/No, he/she isn't..., Are you (Portuguese)? Yes, I'm/No, I am not)).</p> <p>Preguntas e respostas curtas en tempo presente e pasado (Are you...?, Yes, I am/No, I'm not, Is he/she...? Yes, he/she is/No, he/she isn't, Were you...?, Yes,I was/No, I wasn't, Was he/she...? Yes, he/she was/No, he/she wasn't).</p>			

ÁREA	PRIMEIRA LINGUA ESTRANXEIRA		CURSO	QUINTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	<p>Expresión de posesión en primeira e terceira persoa e formulación da pregunta correspondente e resposta afirmativa e negativa.</p> <p>Descrición dun mesmo/a (I've got (blue eyes) and (dark hair, I'm (a nurse)).</p> <p>Preguntas e respostas curtas, en primeira e terceira persoa de singular, sobre actividades diarias, de lecer etc. (Do you (play tennis)?, Yes, I do / No, I don't).</p> <p>Descrición, en primeira persoa en afirmativa e negativa, de accións cotiás no pasado (I (played) computer games yesterday, I didn't play...).</p> <p>Descrición, en primeira persoa en afirmativa e negativa, de accións habituais, actividades diarias, de lecer etc. (I (have lunch((at half past eight), I (listen to music), I don't...).</p> <p>Preguntas e respostas sinxelas en primeira e terceira persoa de singular, para describir accións que se realizan no mesmo instante en</p>			

ÁREA	PRIMEIRA LINGUA ESTRANXEIRA		CURSO	QUINTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	<p>que un fala (What are you doing?, I'm (playing), What is he doing?, She's/he's (speaking)).</p> <p>Expresión de instrucións habituais e indicacións de direccións, en afirmativa e negativa (Fold (the paper), turn (on the left)).</p> <p>Expresión de existencia (There is a (library) / There are lots of (parks) / There isn't / There aren't...).</p> <p>Preguntas e respostas sobre a existencia de algo (Is there a (cinema)?, Yes there is, No there, isn't, Are there lots of (gyms)?, Yes there are, No, there aren't).</p> <p>Expresión da información (I've/I haven't got (English) on (Friday)...).</p> <p>Preguntas e respostas sobre os días da semana, meses, o tempo atmosférico, as horas e as datas (What date is it today?...).</p> <p>Preguntas e respostas sobre obxectos do seu interese (Where's is it?, It's in/on/under/next to).</p>			

ÁREA	PRIMEIRA LINGUA ESTRANXEIRA		CURSO	QUINTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	<p>Expresión de cantidade: contar desde 1 a 1000. e 1st (1st), twenty-fifth (25th)...</p> <p>Preguntas e respostas sinxelas sobre o prezo (How much is it?, It's (one) pound and (fifty) cents).</p> <p>Preguntas e respostas sinxelas sobre a cantidade de obxectos o persoas (How many... are there?).</p> <p>Preguntas e respostas sobre o gusto en primeira persoa (Do you like (cheese)?, Yes, I do/ No, I don't).</p> <p>Expresión do gusto en primeira persoa en afirmativa e negativa (I like (salad), I don't like (chips)).</p> <p>Realización de preguntas e respostas sobre habilidades (Can you (swim)?, Yes, I can;, No I can't).</p> <p>Expresión de habilidades en afirmativo e negativo (I can (play the piano), I can't (play the trumpet).</p> <p>Identificación das pezas de roupa (I'm wearing,</p>			

ÁREA	PRIMEIRA LINGUA ESTRANXEIRA		CURSO	QUINTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	<p>he/she's wearing).</p> <p>Preguntas e respostas sobre a vestimenta (What's she/he wearing?, Who's wearing (shoes)?).</p> <p>Expresión de desexos (I want to (make a cake).</p> <p>Preguntas sobre o desexo (Do you want to (play basketball?)).</p> <p>Realización de preguntas e respostas curtas (What's this?, It's...).</p> <p>Preguntas e respostas sobre petición e axuda (Can I have (pasta), please?).</p> <p>B5.4. Léxico oral de alta frecuencia (recepción) relativo a posesións persoais, cores, números cardinais ata o 1000 e ordinais ata dous dízitos, preposicións, días da semana, roupa, materiais escolares, a hora, roupa, adxectivos para describir persoas, lugares e obxectos, países, nacionalidades, continentes, profesións, partes do corpo e a cara, deportes, equipamento deportivo, actividades ao aire</p>			

ÁREA	PRIMEIRA LINGUA ESTRANXEIRA		CURSO	QUINTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	libre e de lecer, instrucións habituais e indicacións de dirección, lugares da cidade, medios de transporte, comida, moedas, estado e sentimentos, tempo atmosférico, días da semana, meses, estacións do ano, accións, instrumentos musicais, materiais, animais, membros da familia, partes do corpo e da cara, e partes da casa.			

ANEXO II
Disciplinas específicas

Área de Educación física

A área de Educación Física ten como finalidade principal a competencia motriz dos alumnos e das alumnas, entendida como un conxunto de coñecementos, procedementos, actitudes e sentimentos que interveñen nas múltiples interaccións que realiza un individuo no seu medio e cos demais e que permite que o alumnado supere os diferentes problemas motrices propostos tanto nas sesións de Educación Física como na súa vida cotiá; sempre de forma coherente e en concordancia co nivel de desenvolvemento psicomotor, prestando especial sensibilidade á atención a diversidade nas aulas, utilizando estratexias inclusivas e sempre buscando a integración dos coñecementos, os procedementos, as actitudes e os sentimentos vinculados á conduta motora fundamentalmente. A competencia motriz, que non está recollida como unha das competencias clave, é fundamental para o desenvolvemento destas, especialmente as competencias social e cívica, aprender a aprender, sentido de iniciativa e espírito emprendedor, conciencia e expresións culturais e matemática e científico tecnolóxica e, en menor medida, a competencia en comunicación lingüística e a competencia dixital.

Na educación primaria, o alumnado explorará o seu potencial motor á vez que desenvolve todas as súas capacidades motrices. Isto implica mobilizar toda unha serie de habilidades motrices, actitudes e valores en relación co corpo, en diversas situacións de ensino-aprendizaxe, nas cales a experiencia individual e colectiva permitan adaptar a conduta motriz a diferentes contornas.

Nesta etapa, as competencias adquiridas deben permitir comprender o seu corpo, as súas posibilidades e desenvolver as habilidades motrices básicas con complexidade crecente a medida que se progresa nos sucesivos cursos. As propias actividades axudarán ademais a desenvolver a relación cos demais, o respecto, a atención especial á igualdade de xénero, entendendo as diferenzas en canto ás capacidades psicofísicas entre as nenas e os nenos, os condicionantes dos estereotipos sociais, a colaboración, o traballo en equipo, o xogo limpo, a resolución de conflitos, o recoñecemento do esforzo para lograr metas, a aceptación de regras establecidas e o desenvolvemento da iniciativa individual.

A Educación Física ao longo da educación primaria ten no xogo o máis importante recurso como situación de aprendizaxe e ferramenta didáctica polo seu carácter motivador. Debemos destacar os xogos tradicionais galegos que xunto coas danzas e bailes propias de Galicia, supoñen un elemento

importante de transmisión do noso patrimonio artístico e cultural ademais de fomentar as relacións interxeracionais.

A proposta curricular de Educación Física permitirá organizar as aprendizaxes do alumnado ao longo do paso polo sistema educativo, tendo en conta o seu nivel madurativo, a lóxica interna das diversas actividades e aqueles elementos que afectan de maneira transversal todos os bloques como son as capacidades físicas e coordinativas, os valores sociais e individuais e a educación para a saúde.

As propostas didácticas deben incorporar a reflexión e a análise do que acontece e a creación de estratexias para facilitar a transferencia de coñecementos a outras situacións.

O traballo por competencias integra un coñecemento de base conceptual, outro relativo ás destrezas e, por último, un con gran influencia social e cultural, que implica un conxunto de valores e actitudes.

Para facilitar a concreción curricular de Educación Física establécense trece criterios de avaliación que se concretizan nos estándares de aprendizaxe avaliábeis. Estes permitirán definir os resultados das aprendizaxes, e concretarán mediante accións o que alumnado debe saber e saber facer na área de Educación Física. Estes estándares están graduados e secuenciados ao longo da etapa e, unha vez finalizada esta, deberán estar todos acadados e consolidados.

Os contidos están distribuídos en seis grandes bloques:

Bloque 1. Contidos comúns.

Bloque 2. O corpo: imaxe e percepción.

Bloque 3. Habilidades motrices.

Bloque 4. Actividades físicas artístico-expresivas.

Bloque 5. Actividade física e saúde.

Bloque 6. Os xogos e as actividades deportivas.

Esta agrupación non determina métodos concretos, responde a unha forma de organizar os contidos que deben ser abordados dunha maneira enlazada atendendo á configuración cíclica do ensino da área, construíndo uns contidos sobre os outros, como unha estrutura de relacións observables de forma que se facilite a súa comprensión e aplicación en contextos cada vez máis enriquecedores e complexos. Tampouco implica unha organización pechada, pola contra, permitirá organizar de diferentes maneiras os contidos, adoptando a metodoloxía máis axeitada ás características destes e do grupo de alumnos e alumnas.

Os contidos do bloque común, pola súa natureza transversal, traballaranse ao longo do curso en combinación cos contidos do resto dos bloques dado que trata aspectos como: os valores que teñen por referente o corpo, o movemento e a relación co contorno, a educación viaria, a resolución de conflitos mediante o diálogo e aceptación das regras establecidas, o desenvolvemento da iniciativa individual e de hábitos de esforzo, as actitudes, a confianza, o uso adecuado dos materiais e espazos e a integración das tecnoloxías da información e comunicación.

Como consecuencia de todo o anterior, establécense unha serie de orientacións metodolóxicas para a área que favorecerán un enfoque competencial, así como a consecución, consolidación e integración dos diferentes estándares por parte do alumnado:

A Educación física nesta etapa terá un carácter eminentemente global e lúdico, ata o punto de converter o xogo no contexto ideal para a maioría das aprendizaxes.

A selección dos contidos e as metodoloxías activas e contextualizadas deben asegurar o desenvolvemento das competencias clave ao longo de toda a etapa.

As estruturas de aprendizaxe cooperativa posibilitarán a resolución conxunta das tarefas e dos problemas, e potenciarán a inclusión do alumnado.

O profesorado debe implicarse na elaboración e deseño de diferentes tipos de materiais, adaptados aos distintos niveis e aos diferentes estilos e ritmos de aprendizaxe dos alumnos e alumnas, co obxecto de atender a diversidade na aula e personalizar os procesos de construción das aprendizaxes. Débese potenciar o uso dunha variedade de materiais e recursos, considerando especialmente a integración das tecnoloxías da información e a comunicación.

Favoreceranse metodoloxías que teñan a súa base no descubrimento guiado, a resolución de problemas, o traballo por retos ou a cooperación.

Deberá buscarse a implicación das familias como un factor clave para facer dos nosos alumnos e alumnas suxeitos activos na xestión da súa saúde e na adquisición de hábitos de vida saudable.

Finalmente, é necesaria unha axeitada coordinación entre o persoal docente sobre as estratexias metodolóxicas e didácticas que se utilicen. Os equipos educativos deben formular con criterios consensuados unha reflexión común e compartida sobre a eficacia das diferentes propostas metodolóxicas.

ÁREA	EDUCACIÓN FÍSICA		CURSO	PRIMEIRO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
BLOQUE1. CONTIDOS COMÚNS EN EDUCACIÓN FÍSICA				
a c d k m	B1.1. Aceptación da propia realidade corporal.	B1.1. Recoñecer desde a perspectiva de participante as posibles situacións conflitivas xurdidas nos xogos aceptando as opinións dos e das demais.	EFB1 1.1. Mostra boa disposición para solucionar os conflitos de forma razoable.	CSC CAA CSIEE
	B1.2. Respetto das persoas que participan no xogo.		EFB1 1.2. Recoñece as condutas inapropiadas que se producen nos xogos.	CSC CAA CSIEE
i	B1.3. Confianza nas propias capacidades para desenvolver actitudes apropiadas e afrontar as dificultades propias da práctica da actividade física.	B1.2. Buscar de maneira guiada información utilizando fontes de información e facendo uso das TIC.	EFB1 2.1. Utiliza de maneira guiada as novas tecnoloxías para buscar información.	CD CAA
	B1.4. Utilización guiada de medios tecnolóxicos no proceso de aprendizaxe.			
a k l n	B1.5 Integración das tecnoloxías da información e a comunicación no proceso de aprendizaxe.	B1.3. Demostrar un comportamento persoal e social responsable, respectándose a un mesmo e aos outros e outras nas actividades físicas e nos xogos, aceptando	EFB1 3.1. Participa activamente nas actividades propostas.	CSC CAA CSIEE
	B1.6. Uso correcto de materiais e espazos na práctica da educación física.		EFB1 3.2. Demostra certa autonomía resolvendo	CSIEE
	B1.7. O coidado do corpo e a consolidación de hábitos de hixiene corporal.			

ÁREA	EDUCACIÓN FÍSICA		CURSO	PRIMEIRO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	B1.8. Adopción de condutas seguras ao actuar como peóns ou peoas nas saídas polo contorno do colexio.	as normas e regras establecidas.	problemas motores.	CAA CCEC CSC
			EFB1.3.3. Incorpora nas súas rutinas o coidado e hixiene do corpo.	CSC CSIEE CAA
			EFB1.3.4. Participa na recollida e organización de material utilizado nas clases.	CSC
			EFB1.3.5. Acepta formar parte do grupo que lle corresponda.	CSC CAA
BLOQUE 2. O CORPO: IMAXE E PERCEPCIÓN				
k m	B2.1. Aceptación da propia realidade corporal. B2.2. Conianza nun mesmo, aumento da autoestima e a autonomía persoal.	B2.1. Aceptar e respectar a propia realidade corporal e a dos e das demais.	EFB2.1.1. Respecta a diversidade de realidades corporais entre os nenos e nenas da clase.	CSC CAA
b k	B2.3. Estrutura corporal. Identificación do propio corpo e das principais partes que interveñen no movemento. B2.4. Experimentación e exploración de	B2.2. Coñecer a estrutura e funcionamento do corpo para realizar movementos adecuados ás situacións motrices que se lle presentan.	EFB2.2.1. Coñece e identifica as partes do corpo propias. EFB2.2.2. Realiza actividades de equilibrio estático, con e sen axuda, en base de sustentación estable.	CAA CSC CSC CAA

ÁREA	EDUCACIÓN FÍSICA		CURSO	PRIMEIRO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	<p>posturas corporais diferentes.</p> <p>B2.5. Vivencia da relaxación global como estado de quietude e toma de conciencia da respiración.</p> <p>B2.6. Experimentación de situacións simples de equilibrio estático sobre bases estables.</p> <p>B2.7. Percepción espacio-temporal. Orientación do corpo e nocións topolóxicas básicas (dentro/fóra, arriba/abaixo, diante/detrás, cerca/lonxe...).</p> <p>B2.8. Recoñecemento da lateralidade e da dominancia lateral propia.</p> <p>B2.9. Posibilidades sensoriais (vista, oído, tacto). Experimentación, exploración e discriminación das sensacións.</p>		<p>EFB2.2.3. Reacciona corporalmente ante estímulos sinxelos visuais, auditivos e táctiles, dando respostas motrices que se adapten ás características deses estímulos.</p>	<p>CAA</p> <p>CSC</p> <p>CSIEE</p>
BLOQUE 3. HABILIDADES MOTRICES				
b j k	<p>B3.1. Formas e posibilidades do movemento. Experimentación de diferentes formas de execución e control das</p>	<p>B3.1. Resolver situacións motrices con diversidade de estímulos e condicionantes espacio-temporais.</p>	<p>EFB3.1.1. Desprázase de distintas formas, variando os puntos de apoio.</p>	<p>CSC</p> <p>CCEC</p> <p>CAA</p>

ÁREA	EDUCACIÓN FÍSICA		CURSO	PRIMEIRO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	<p>habilidades motrices básicas: desprazamentos, xiros, saltos.</p> <p>B3.2. Desenvolvemento e control da motricidade fina e a coordinación visomotora a través do manexo de obxectos.</p> <p>B3.3. Resolución de problemas motores sinxelos.</p> <p>B3.4. Acondicionamento físico xeral en situacións de xogo, especialmente mantemento e mellora da flexibilidade.</p> <p>B3.5. Disposición favorable a participar en actividades físicas diversas aceptando as diferenzas no nivel de habilidade.</p> <p>B3.6. Autonomía e confianza nas propias habilidades motrices en situacións e contornos habituais.</p>		<p>EFB3.1.2. Salta de distintas formas, variando os puntos de apoio e as frecuencias.</p> <p>EFB3.1.3. Realiza xiros sobre o eixe lonxitudinal variando os puntos de apoio, con coordinación e boa orientación espacial.</p> <p>EFB3.1.4. Equilibra o corpo en distintas posturas intentando controlar a tensión, a relaxación e a respiración.</p>	<p>CSC</p> <p>CCEE</p> <p>CAA</p> <p>CSC</p> <p>CCEE</p> <p>CAA</p> <p>CSC</p> <p>CAA</p> <p>CSIEE</p>
BLOQUE 4. ACTIVIDADES FÍSICAS ARTÍSTICO-EXPRESIVAS				
b d	B4.1. Descubrimiento e exploración das posibilidades expresivas do corpo e do	B4.1. Utilizar os recursos expresivos do corpo e o movemento, comunicando	EFB4.1.1. Representa personaxes e situacións, mediante o corpo e o movemento con desinhibición e	CCEC CSC

ÁREA	EDUCACIÓN FÍSICA		CURSO	PRIMEIRO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
j k m o	<p>movemento. Sincronización do movemento con estruturas rítmicas sinxelas.</p> <p>B4.2. Execución de bailes ou danzas sinxelas representativas da cultura galega e doutras culturas, seguindo o ritmo.</p> <p>B4.3. Imitación de personaxes, obxectos e situacións.</p> <p>B4.4. Participación en situacións que supoñan comunicación corporal.</p> <p>B4.5. Desinhibición na exteriorización de emocións e sentimentos a través do corpo, o xesto e o movemento.</p>	sensacións e emocións.	<p>espontaneidade.</p> <p>EFB4.1.2. Reproduce corporalmente una estrutura rítmica sinxela.</p> <p>EFB4.1.3. Realiza bailes e danzas sinxelas representativas da cultura galega e doutras culturas.</p>	<p>CAA</p> <p>CCEC</p> <p>CSC</p> <p>CAA</p> <p>CCEC</p> <p>CAA</p> <p>CSC</p> <p>CSIEE</p>
BLOQUE 5. ACTIVIDADE FÍSICA E SAÚDE				
a b k	<p>B5.1. Identificación e práctica de hábitos básicos de hixiene corporal (aseo, roupa e calzado), alimentarios e posturais, relacionados coa actividade física.</p> <p>B5.2. Relación da actividade física co benestar da persoa.</p>	<p>B5.1. Recoñecer os efectos do exercicio físico, a hixiene, a alimentación e os hábitos posturais sobre a saúde e o benestar.</p>	<p>EFB5.1.1. Intenta cumprir as normas básicas do coidado do corpo en relación coa hixiene, con autonomía.</p> <p>EFB5.1.2. Adopta hábitos alimentarios saudables.</p>	<p>CSIEE</p> <p>CAA</p> <p>CSC</p> <p>CSIE</p> <p>CAA</p>

ÁREA	EDUCACIÓN FÍSICA		CURSO	PRIMEIRO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	B5.3. Mobilidade corporal orientada á saúde.		EFB5.1.3. Inicia a incorporación como axente de saúde da actividade física á súa rutina diaria.	CSC CAA CSIEE
k	B5.4. Respecto das normas de uso de materiais e espazos na práctica de actividade física para evitar accidentes. B5.5. Respecto ás persoas que participan no xogo.	B5.2. Recoñecer a importancia das medidas de seguridade na práctica da actividade física.	EFB5.2.1. Identifica os riscos individuais e colectivos daquelas actividades físicas que vai coñecendo e practicando.	CAA CSC
BLOQUE 6. OS XOGOS E ACTIVIDADES DEPORTIVAS				
a b k m	B6.1. Descubrimento da cooperación e a oposición con relación ás regras de xogo. Aceptación de distintos papeis no xogo. B6.2. Recoñecemento e aceptación das persoas que participan no xogo, aceptando o reto que supón opoñerse ao outro sen que iso derive en situacións de rivalidade ou menosprezo. B6.3. Comprensión das normas de xogo e cumprimento destas. B6.4. Confianza nas propias posibilidades	B6.1. Recoñecer tácticas elementais dos xogos aplicando as regras en situación de cooperación e de oposición.	EFB6.1.1. Iníciase no uso de tácticas elementais dos xogos. EFB6.1.2. Utiliza as regras dos xogos en situación de cooperación e oposición.	CSC CSIEE CAA CAA CSIEE CSC

ÁREA	EDUCACIÓN FÍSICA		CURSO	PRIMEIRO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	na práctica dos xogos.			
d k m o	B6.5. O xogo como actividade común a todas as culturas. B6.6. Coñecemento e práctica dalgúns xogos de Galicia. B6.7. Práctica de xogos libres e organizados.	B6.2. Recoñecer a diversidade de actividades físicas, lúdicas, deportivas en especial as de Galicia.	EFB6.2.1. Practica xogos libres e xogos organizados.	CCEE CAA CSC
			EFB6.2.2. Recoñece xogos tradicionais de Galicia.	CCEC CAA CSC
			EFB6.2.3. Realiza distintos xogos tradicionais de Galicia seguindo as regras básicas.	CCEC CSC CAA
k l m o	B6.8.Xogos de aire libre no parque ou en contornos naturais próximos ao colexio. Exploración e gozo da motricidade ao aire libre, respectando a natureza.	B6.3. Manifestar respecto cara ao contorno e o medio natural nos xogos e actividades ao aire libre.	EFB6.3.1. Realiza actividades no medio natural.	CSC CAA
			EFB6.3.2. Coñece o coidado e respecto do medio ao efectuar algunha actividade fóra do centro.	CSC CAA

ÁREA	EDUCACIÓN FÍSICA		CURSO	TERCEIRO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
BLOQUE1. CONTIDOS COMÚNS EN EDUCACIÓN FÍSICA				
a c d k m	B1.1. Valoración e aceptación da propia realidade corporal e da dos e das demais. B1.2. Aceptación e respecto cara ás normas, regras, estratexias e persoas que participan no xogo. Elaboración e cumprimento dun código de xogo limpo. B1.3. Confianza nas propias capacidades para desenvolver actitudes apropiadas e afrontar as dificultades propias da práctica da actividade física.	B1.1. Opinar tanto desde a perspectiva de participante como de espectador ou espectadora, ante as posibles situacións conflictivas xurdidas, participando en debates, e aceptando as opinións dos e das demais.	EFB1.1.1. Investiga, reflexiona e debate de forma guiada sobre distintos aspectos da moda e a imaxe corporal dos modelos publicitarios.	CSC CAA CSIEE CD
			EFB1.1.2. Explica aos seus compañeiros e ás súas compañeiras as características dun xogo practicado na clase.	CCL CAA CSC CSIEE
			EFB1.1.3. Mostra boa disposición para solucionar os conflitos de forma razoable.	CSC CAA CSIEE
			EFB1.1.4. Recoñece as condutas inapropiadas que se producen na práctica deportiva.	CSC CAA CSIEE
i	B1.4. Utilización de medios tecnolóxicos no proceso de aprendizaxe para obter información, relacionada coa área.	B1.2. Buscar e presentar información e compartila, utilizando fontes de información determinadas e facendo uso das	EFB1.2.1. Utiliza as novas tecnoloxías para localizar a información que se lle solicita.	CD CAA CSIEE

ÁREA	EDUCACIÓN FÍSICA		CURSO	TERCEIRO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	B1.5. Integración nas tecnoloxías da información e a comunicación no proceso de aprendizaxe.	tecnoloxías da información e a comunicación como recurso de apoio á área.	EFB1.2.2. Presenta os seus traballos atendendo ás pautas proporcionadas, con orde, estrutura e limpeza.	CCL CD CAA,
			EFB1.2.3. Expón as súas ideas expresándose de forma correcta en diferentes situacións e respecta as opinións dos e das demais.	CCL CSC CD
a k l n	B1.6. Implicación activa en actividades motrices diversas, recoñecendo e aceptando as diferenzas individuais no nivel de habilidade. B1.7. Uso correcto de materiais e espazos na práctica da educación física. B1.8. O coidado do corpo e a consolidación de hábitos de hixiene corporal. B1.9. Adopción de condutas seguras ao actuar como peóns ou peoas nas saídas polos arredores do colexio.	B1.3. Demostrar un comportamento persoal e social responsable, respectándose a un mesmo e aos outros e outras nas actividades físicas e nos xogos, aceptando as normas e regras establecidas e actuando con interese e iniciativa individual e traballo en equipo.	EFB1.3.1. Demostra certa autonomía resolvendo problemas motores.	CSIEE CAA CCEC CSC
			EFB1.3.2. Coñece e respecta a normas de educación viaria en contornos habituais e non habituais.	CSC CAA
			EFB1.3.3. Participa na recollida e organización de material utilizado nas clases.	CSC
			EFB1.3.4. Acepta formar parte do grupo que lle corresponda e o resultado das competicións con deportividade.	CSC, CAA
			EFB1.3.5. Incorpora nas súas rutinas o coidado e a hixiene do corpo.	CSC, CSIEE, CAA

ÁREA	EDUCACIÓN FÍSICA		CURSO	TERCEIRO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
BLOQUE 2. O CORPO: IMAXE E PERCEPCIÓN				
b k m	<p>B2.1. Valoración e aceptación da propia realidade corporal e da dos e das demais mostrando una actitude crítica cara ao modelo estético-corporal socialmente vixente.</p> <p>B2.2. Seguridade, confianza nun mesmo ou nunha mesma e nos demais.</p> <p>B2.3. Autonomía persoal: autestima, expectativas realistas de éxito.</p>	B2.1. Aceptar e respectar a propia realidade corporal e a dos e das demais.	EFB2.1.1. Respecta a diversidade de realidades corporais e de niveis de competencia motriz entre os nenos e nenas da clase.	CSC CAA
b k	<p>B2.4. Descubrimento dos elementos orgánico-funcionais relacionados co movemento: circulación, respiración, locomoción (principais músculos e articulacións).</p> <p>B2.5. Control do ritmo respiratorio en diferentes actividades.</p> <p>Toma de conciencia e inicio do control dos diferentes tipos de respiración.</p> <p>B2.6. Equilibrio estático e dinámico sobre</p>	B2.2. Coñecer a estrutura e funcionamento do corpo para adaptar o movemento ás circunstancias e condicións de cada situación, sendo capaz de representar mentalmente o seu corpo na organización das accións motrices.	<p>EFB2.2.1. Recoñece os dous tipos de respiración.</p> <p>EFB2.2.2. Mantense en equilibrio sobre distintas bases de sustentación en diferentes posturas e posicións, durante un tempo determinado.</p> <p>EFB2.2.3. Coñece os músculos e articulacións principais que participan en movementos segmentarios básicos e no control postural.</p> <p>EFB2.2.4. Colócase á esquerda-dereita de diferentes</p>	<p>CAA CSC</p> <p>CSC CAA</p> <p>CMCCT CAA CSC</p> <p>CAA</p>

ÁREA	EDUCACIÓN FÍSICA		CURSO	TERCEIRO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	superficies estables e inestables e alturas variables. B2.7. Organización espacial (organización dos elementos no espazo, apreciación de distancias, traxectorias, orientación, lonxitude). Organización temporal (duración, sucesión, ritmo). Organización espacio-temporal velocidade, previsión do movemento). B2.8. Consolidación da lateralidade e a súa proxección no espazo, con recoñecemento da esquerda e da dereita dos e das demais.		obxectos, persoas e espazos en movemento. EFB2.2.5. Reacciona ante combinacións de estímulos visuais, auditivos e táctiles, dando respostas motrices adecuadas no tempo e no espazo.	CSC CSIEE CAA CSC CSIEE
BLOQUE 3. HABILIDADES MOTRICES				
b j k	B3.1. Formas e posibilidades do movemento. Axuste e consolidación dos elementos fundamentais na execución das habilidades motrices básicas. B3.2. Utilización eficaz e económica das habilidades motrices básicas en medios e situacións estables e coñecidas.	B3.1. Resolver situacións motrices con diversidade de estímulos e condicionantes espacio-temporais, seleccionando e combinando as habilidades motrices básicas e adaptándoas ás condicións establecidas de forma eficaz.	EFB3.1.1. Realiza desprazamentos en diferentes tipos de contornos intentando non perder o equilibrio nin a continuidade, e intentando axustar a súa realización aos parámetros espacio-temporais. EFB3.1.2. Realiza a habilidade motriz básica do salto en diferentes tipos de contornos intentando non perder o equilibrio e a continuidade, e intentando axustar a súa	CSC CCEC CAA CSC CCEE CAA

ÁREA	EDUCACIÓN FÍSICA		CURSO	TERCEIRO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	<p>B3.3. Inicio na adaptación das habilidades básicas a situacións non habituais e contornos descoñecidos ou con incerteza, incidindo nos mecanismos de decisión.</p> <p>B3.4. Mellora das capacidades físicas básicas de forma global e orientada á execución das habilidades motrices.</p> <p>B3.5. Disposición favorable a participar en actividades físicas diversas aceptando a existencia de diferenzas no nivel de habilidade.</p>		realización aos parámetros espacio-temporais.	
			EFB3.1.3. Realiza as habilidades motrices básicas de manipulación de obxectos (lanzamento, recepción) en diferentes tipos de contornos intentando aplicar os xestos adecuados e utilizando os segmentos dominantes.	CSC CCEE CAA
			EFB3.1.4. Realiza as habilidades motrices de xiro en diferentes tipos de contornos intentando non perder o equilibrio e a continuidade, e intentando axustar a súa realización aos parámetros espacio-temporais.	CSC CCEE CAA
			EFB3.1.5. Mantén o equilibrio en diferentes posicións e superficies.	CSC CAA CSIEE
			EFB3.1.6. Realiza actividades físicas e xogos propostos no medio natural ou en contornos non habituais.	CSC CAA
BLOQUE 4. ACTIVIDADES FÍSICAS ARTÍSTICO-EXPRESIVAS				
b	B4.1. O corpo e o movemento como instrumentos de expresión e comunicación.	B4.1. Utilizar os recursos expresivos do corpo e o movemento, de forma estética e	EFB4.1.1. Representa personaxes, situacións, sentimentos, utilizando os recursos expresivos do	CCEC CSC

ÁREA	EDUCACIÓN FÍSICA		CURSO	TERCEIRO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
j k m o	<p>B4.2. Coñecemento e práctica de diversas manifestacións expresivas adaptadas ao ámbito escolar: mimo, dramatización, baile, expresión corporal.</p> <p>B4.3. Adecuación do movemento a estruturas espacio-temporais e execución de bailes e coreografías simples utilizando como base o folclore galego e outros bailes do mundo.</p> <p>B4.4. Expresión de emocións e sentimentos a través do corpo, o xesto e o movemento.</p> <p>B4.5. Desinhibición e espontaneidade na práctica de danzas ou bailes, con independencia do nivel de habilidade mostrado.</p> <p>B4.6. Recreación de personaxes reais e ficticios e os seus contextos dramáticos.</p>	<p>creativa, comunicando sensacións, emocións e ideas.</p>	<p>corpo, individualmente, en parellas ou en grupos.</p>	CAA
			<p>EFB4.1.2. Realiza movementos a partir de estímulos rítmicos ou musicais, individualmente e en parellas.</p>	CCEC CSC CAA
			<p>EFB4.1.3. Coñece e practica bailes e danzas sinxelas representativas da cultura galega e doutras culturas, seguindo unha coreografía básica.</p>	CCEC CAA CSC CSIEE
			<p>EFB4.1.4. Leva a cabo manifestacións artísticas sinxelas en interacción cos compañeiros e compañeiras.</p>	CCEC CSC CAA
b d j	B4.7. Desenvolvemento das habilidades motrices básicas, participando en actividades artístico-expresivas.	B4.2. Relacionar os conceptos específicos de educación física e os introducidos noutras áreas coa práctica de actividades	EFB4.2.1. Comeza a recoñecer algunha capacidade física básica implicada nas actividades artísticas.	CMCCT CSC CAA

ÁREA	EDUCACIÓN FÍSICA		CURSO	TERCEIRO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
k	B4.8. Recoñecer e valorar a posibilidade de cambiar as montaxes ou coreografías de actividades artístico-expresivas (espazos, materiais, tempos...) para adaptalas ás necesidades do grupo.	artístico-expresivas.	EFB4.2.2. Coñece a importancia do desenvolvemento das capacidades físicas para a mellora das habilidades motrices implicadas nas actividades artístico-expresivas.	CMCCT CAA CSC
BLOQUE 5. ACTIVIDADE FÍSICA E SAÚDE				
a	B5.1. Consolidación de hábitos de hixiene corporal e adquisición de hábitos posturais e alimentarios saudables relacionados coa actividade física. B5.2. Recoñecemento dos beneficios da actividade física na saúde integral da persoa. B5.3. Práctica segura da actividade física recoñecendo a importancia do quecemento, a dosificación do esforzo, a volta á calma e a relaxación.	B5.1. Recoñecer os efectos do exercicio físico, a hixiene, a alimentación e os hábitos posturais sobre a saúde e o benestar, manifestando unha actitude responsable cara a un mesmo.	EFB5.1.1. Mellora das capacidades físicas.	CSIEE CAA
b			EFB5.1.2. Busca, de maneira guiada, información para comprender a importancia duns hábitos de alimentación correctos para a saúde.	CSC CSIE CAA CMCCT
k			EFB5.1.3. Coñece os efectos beneficiosos do exercicio físico para a saúde.	CSC CAA CSIEE
			EFB5.1.4. Adopta hábitos posturais axeitados.	CSC CAA CCL CSIEE

ÁREA	EDUCACIÓN FÍSICA		CURSO	TERCEIRO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
				CMCCT
			EFB5.1.5. Realiza os quecementos de forma autónoma.	CSC CAA CSIEE
k	B5.4. Mellora da condición física orientada á saúde en función do desenvolvemento psicobiolóxico.	B5.2. Mellorar o nivel das súas capacidades físicas, regulando e dosificando a intensidade e duración do esforzo, tendo en conta as súas posibilidades e a súa relación coa saúde.	EFB5.2.1. Mellora o seu nivel de partida das capacidades físicas orientadas á saúde.	CAA CSC
			EFB5.2.2. Identifica a frecuencia cardíaca en repouso e realizando actividade física.	CAA CMCCT CSC
			EFB5.2.3. Percibe diferentes niveis de intensidade e esforzo na estrutura da clase de Educación Física.	CAA CSIEE CSC
k	B5.5. Adopción das medidas básicas de seguridade na execución das actividades físicas e no uso de materiais e espazos. B5.6 Actitude favorable cara á actividade física con relación á saúde, manifestando comportamentos responsables, respectuosos e seguros cara a un mesmo e	B5.3. Identificar e interiorizar a importancia da prevención, a recuperación e as medidas de seguridade na realización da práctica da actividade física.	EFB5.3.1. Ten en conta a seguridade na práctica da actividade física, realizando un quecemento guiado.	CAA CSC

ÁREA	EDUCACIÓN FÍSICA		CURSO	TERCEIRO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	ás demais persoas.			
BLOQUE 6. OS XOGOS E ACTIVIDADES DEPORTIVAS				
a b k m	B6.1. Descubrimento e aplicación das estratexias básicas de xogo relacionadas coa cooperación, a oposición e a cooperación-oposición. B6.2. Respecto cara ás persoas que participan no xogo e rexeitamento cara aos comportamentos antisociais. B6.3. Comprensión, aceptación e cumprimento das normas de xogo.	B6.1. Resolver retos tácticos elementais propios do xogo e de actividades físicas, con ou sen oposición, aplicando principios e regras para resolver as situacións motrices, actuando de forma individual, coordinada e cooperativa e desempeñando as diferentes funcións implícitas en xogos e actividades	EFB6.1.1. Iníciase no uso dos recursos adecuados para resolver situacións básicas de táctica individual e colectiva en situacións motrices habituais. EFB6.1.2. Utiliza as habilidades motrices básicas en distintos xogos e actividades físicas.	CSC CAA CAA CSIEE CSC
d k m o	B6.4. O xogo e o deporte como elementos da realidade social. Coñecemento e práctica de xogos tradicionais de Galicia. B6.5. Achegamento ao xogo doutras comunidades e países dos seus compañeiros e compañeiras da clase.	B6.2. Coñecer a diversidade de actividades físicas, lúdicas e deportivas, en especial as de Galicia.	EFB6.2.1. Recoñece as diferenzas e características básicas dos xogos populares, deportes colectivos, deportes individuais e actividades na natureza. EFB6.2.2. Recoñece xogos e deportes tradicionais de Galicia. EFB6.2.3. Realiza distintos xogos e deportes tradicionais de Galicia seguindo as regras básicas.	CCEE CAA CSC CCEC CAA CSC CSC CAA

ÁREA	EDUCACIÓN FÍSICA		CURSO	TERCEIRO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
a b k	B6.6. Aplicación das habilidades básicas en situacións de xogo. B6.7 Participación en xogos de diferente tipoloxía e iniciación á práctica de actividades deportivas a través de xogos predeportivos e o deporte adaptado.	B6.3 Relacionar os conceptos específicos de Educación Física e os introducidos noutras áreas coa práctica de actividades físico-deportivas.	EFB6.3.1. Comeza a recoñecer algunha capacidade física básica implicada nos xogos e actividades deportivas.	CSC CAA
			EFB6.3.2. Distingue en xogos e deportes individuais e colectivos estratexias de cooperación e de oposición.	CAA CSC
k l n o	B6.8. Iniciación á orientación deportiva mediante propostas lúdicas (ximnasio, patio, parque). B6.9. Práctica e gozo de actividades motrices lúdicas relacionadas coa natureza (xogos de campo, de exploración, de aventura, marcha, escalada...). B6.10. Coñecemento e coidado da contorno natural.	B6.4. Manifestar respecto cara ao contorno e ao medio natural nos xogos e actividades ao aire libre, identificando e realizando accións concretas dirixidas á súa preservación.	EFB6.4.1. Faise responsable da eliminación dos residuos que se xeran nas actividades no medio natural.	CSC CAA
			EFB6.4.2. Utiliza os espazos naturais, respectando a flora e a fauna do lugar.	CSC CAA

ÁREA	EDUCACIÓN FÍSICA		CURSO	QUINTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
BLOQUE 1. CONTIDOS COMÚNS EN EDUCACIÓN FÍSICA				
a c d k m	B1.1. Valoración e aceptación da propia realidade corporal e a dos e das demais. B1.2. Adopción de actitudes de colaboración, tolerancia, respecto e resolución pacífica dos conflitos na práctica de xogos e outras actividades físicas. B1.3. Confianza nas propias capacidades para desenvolver actitudes apropiadas e afrontar as dificultades propias da práctica da actividade física. B1.4. Actitudes de aceptación, respecto e valoración cara a un mesmo, aos compañeiros e compañeiras e ao medio.	B1.1. Opinar coherentemente con actitude crítica, tanto desde a perspectiva de participante como de espectador ou espectadora, ante as posibles situacións conflitivas xurdidas, participando en debates, e aceptando as opinións dos e das demais.	EFB1.1.1. Adopta unha actitude crítica ante as modas e a imaxe corporal dos modelos publicitarios.	CSC CAA CSIEE
			EFB1.1.2. Explica aos seus compañeiros e compañeiras as características dun xogo practicado na clase e o seu desenvolvemento.	CCL CAA CSC
			EFB1.1.3. Mostra boa disposición para solucionar os conflitos de xeito razoable.	CSC CAA CSIEE
			EFB1.1.4. Recoñece e cualifica negativamente as condutas inapropiadas que se producen na práctica ou nos espectáculos deportivos.	CSC CAA CSIEE
			EFB1.1.5. Demostra un nivel de autoconfianza adecuada ás súas capacidades.	CSC CSIEE CAA
i	B1.5. Utilización de medios tecnolóxicos no proceso de aprendizaxe para obter	B1.2. Extraer e elaborar información relacionada con temas de interese na etapa	EFB1.2.1. Utiliza as novas tecnoloxías para localizar e extraer a información que se lle solicita.	CD CAA

ÁREA	EDUCACIÓN FÍSICA		CURSO	QUINTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	información, relacionada coa área. B1.6. Integración nas tecnoloxías da información e a comunicación no proceso de aprendizaxe.	e compartila, utilizando fontes de información determinadas e facendo uso das tecnoloxías da información e a comunicación como recurso de apoio á área.	EFB1.2.2. Presenta os seus traballos atendendo ás pautas proporcionadas, con orde, estrutura e limpeza e utilizando programas de presentación. EFB1.2.3. Expón as súas ideas de forma coherente e exprésase de forma correcta en diferentes situacións e respecta as opinións dos e das demais.	CCL CD CAA CCL CSC
a k l m	B1.7. Implicación activa en actividades motrices diversas, recoñecendo e aceptando as diferenzas individuais no nivel de habilidade. B1.8. Uso correcto de materiais e espazos na práctica da educación física. B1.9. O coidado do corpo e a consolidación de hábitos de hixiene corporal. B1.10. Coñecemento da normativa básica de circulación en rúas e estradas. B1.11. Identificación e respecto, ao realizar saídas fóra do colexio, dos sinais básicos de tráfico que afectan os peóns	B1.3. Demostrar un comportamento persoal e social responsable, respectándose a un mesmo e ás demais persoas nas actividades físicas e nos xogos, aceptando as normas e regras establecidas e actuando con interese e iniciativa individual e traballo en equipo.	EFB1.3.1. Ten interese por mellorar a competencia motriz. EFB1.3.2. Demostra autonomía e confianza en diferentes situacións, resolvendo problemas motores con espontaneidade e creatividade. EFB1.3.3. Incorpora nas súas rutinas o coidado e hixiene do corpo. EFB1.3.4. Participa na recollida e organización de material utilizado nas clases. EFB1.3.5. Acepta formar parte do grupo que lle corresponda e o resultado das competicións con deportividade.	CSC CAA CSIEE CAA CCEC CSC CSIEE CAA CSC CAA

ÁREA	EDUCACIÓN FÍSICA		CURSO	QUINTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	e peoas e ás persoas ciclistas.		EFB1.3.6. Recoñece e respecta as normas de educación viaria en contornos habituais e non habituais.	CSC CAA
BLOQUE 2. O CORPO: IMAXE E PERCEPCIÓN				
b k m	B2.1. Valoración e aceptación da propia realidade corporal e a das demais persoas mostrando unha actitude crítica cara ao modelo estético-corporal socialmente vixente. B2.2. Seguridade, confianza nun mesmo e nas demais persoas. B2.3. Autonomía persoal: autoestima, expectativas realistas de éxito.	B2.1. Valorar, aceptar e respectar a propia realidade corporal e a dos e das demais, mostrando unha actitude reflexiva e crítica.	EFB2.1.1. Respecta a diversidade de realidades corporais e de niveis de competencia motriz entre os nenos e nenas da clase.	CSC CAA
			EFB2.1.2. Toma de conciencia das exigencias e valoración do esforzo que comportan as aprendizaxes de novas habilidades.	CSC CAA CSIEE
BLOQUE 3. HABILIDADES MOTRICES				
b j k	B3.1. Adaptación da execución das habilidades motrices a situacións de práctica de complexidade crecente, con eficiencia, seguridade e creatividade. B3.2. Realización combinada de	B3.1. Resolver situacións motrices con diversidade de estímulos e condicionantes espacio-temporais, seleccionando e combinando as habilidades motrices básicas e adaptándoas ás condicións	EFB3.1.1. Realiza desprazamentos adaptándose a diferentes tipos de contornos e de actividades físico-deportivas e artístico-expresivas axustándose a parámetros espazo-temporais e intentando manter o equilibrio postural.	CSC CCEC CAA CSIEE

ÁREA	EDUCACIÓN FÍSICA		CURSO	QUINTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	desprazamentos, saltos, xiros, lanzamentos e recepcións. B3.3. Adaptación das habilidades motrices a contornos de práctica non habituais que favorezan toma de decisións, con seguridade e autonomía: o medio natural. B3.4. Control e dominio motor e corporal desde unha formulación previa á acción. B3.5. Mellora das capacidades físicas básicas de forma xenérica e orientada á execución das habilidades motrices, recoñecendo a influencia da condición física na mellora destas. B3.6. Autonomía e confianza nas propias habilidades motrices en situacións e contornos non habituais. B3.7. Valoración do esforzo e o traballo ben executado desde o punto de vista motor como base para a propia superación.	establecidas de forma eficaz.	<p>EFB3.1.2. Realiza a habilidade motriz básica de salto adaptándose a diferentes tipos de contornos e de actividades físico-deportivas e artístico-expresivas, axustando a súa realización aos parámetros espacio-temporais e intentando manter o equilibrio postural.</p> <p>EFB3.1.3. Adapta as habilidades motrices básicas de manipulación de obxectos (lanzamento, recepción, golpeo etc.) a diferentes tipos de contornos e de actividades físico-deportivas e artístico-expresivas interiorizando e aplicando os xestos cos segmentos dominantes e iniciando a práctica cos non dominantes.</p> <p>EFB3.1.4. Aplica as habilidades motrices de xiro a diferentes tipos de contornos e de actividades físico-deportivas e artístico-expresivas tendo en conta os dous eixes corporais e os dous sentidos, e axustando a súa realización aos parámetros espacio-temporais e intentando manter o equilibrio postural.</p> <p>EFB3.1.5. Mantén o equilibrio en diferentes posicións e superficies.</p>	<p>CSC CCEE CAA CSIEE</p> <p>CSC CCEE CAA CSIEE</p> <p>CSC CCEE CAA CSIEE</p> <p>CSC CAA</p>

ÁREA	EDUCACIÓN FÍSICA		CURSO	QUINTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	B3.8. Disposición favorable a participar en actividades físicas diversas aceptando as propias posibilidades e limitacións, así como a existencia de diferenzas no nivel de habilidade.			CSIEE
			EFB3.1.6. Realiza actividades físicas e xogos no medio natural ou en contornos non habituais, adaptando as habilidades motrices á diversidade e incerteza procedente da contorno e ás súas posibilidades.	CSC CAA CSIEE
BLOQUE 4. ACTIVIDADES FÍSICAS ARTÍSTICO-EXPRESIVAS				
b d j k m o	B4.1. O corpo e o movemento. Exploración, conciencia e gozo das posibilidades e recursos da linguaxe corporal.	B4.1. Utilizar os recursos expresivos do corpo e o movemento, de forma estética e creativa, comunicando sensacións, emocións e ideas.	EFB4.1.1. Representa personaxes, situacións, ideas, sentimentos utilizando os recursos expresivos do corpo individualmente, en parellas ou en grupos.	CCEC CSC CAA
	B4.2. Recoñecemento e utilización creativa das zonas corporais e compoñentes do movemento expresivo: espazo, tempo e a intensidade. Zonas corporais: de equilibrio (pernas e pés), de forza (centro de gravidade corporal), de autoridade (peito, ombreiros, brazos) e expresiva (rostro, mirada e pescozo).		EFB4.1.2. Representa ou expresa movementos a partir de estímulos rítmicos ou musicais, individualmente, en parellas ou grupos.	CCEC CSC CAA
	B4.3. Expresión e comunicación de		EFB4.1.3. Coñece e leva a cabo bailes e danzas representativas da cultura galega e doutras culturas, seguindo unha coreografía básica.	CCEC CAA CSC CSIEE
			EFB4.1.4. Constrúe e leva a cabo composicións grupais en interacción cos compañeiros e	CCEC CAA

ÁREA	EDUCACIÓN FÍSICA		CURSO	QUINTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	<p>sentimentos e emocións individuais e compartidas a través do corpo, o xesto e o movemento.</p> <p>B4.4. Execución de bailes ou danzas do folclore popular galego valorando a importancia da súa conservación e difusión. Execución de danzas do mundo valorando a diversidade como factor de enriquecemento individual e colectivo.</p> <p>B4.5. Participación na composición e execución de producións grupais a partir de estímulos rítmicos, musicais, poéticos... Elaboración de bailes, coreografías simples ou montaxes expresivas.</p>		<p>compañeiras utilizando os recursos expresivos do corpo e partindo de estímulos musicais ou plásticos.</p>	CSC
b d j k	<p>B4.6. Desenvolvemento das habilidades motrices básicas, xenéricas e específicas e da condición física, participando en actividades artístico-expresivas. Recoñecer e valorar a posibilidade de cambiar as montaxes ou</p>	<p>B4.2. Relacionar os conceptos específicos de Educación física e os introducidos noutras áreas coa práctica de actividades artístico-expresivas.</p>	<p>EFB4.2.1. Identifica a capacidade física básica implicada de forma máis significativa nas actividades expresivas.</p> <p>EFB4.2.2. Recoñece a importancia do desenvolvemento das capacidades físicas para a</p>	<p>CMCCT</p> <p>CSC</p> <p>CAA</p> <p>CMCCT</p> <p>CAA</p>

ÁREA	EDUCACIÓN FÍSICA		CURSO	QUINTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	coreografías de actividades artístico-expresivas (espazos, materiais, tempos...) para adaptalas ás necesidades do grupo.		mellora das habilidades motrices implicadas nas actividades artístico-expresivas.	CSC
BLOQUE 5. ACTIVIDADE FÍSICA E SAÚDE				
a	B5.1. Autonomía na hixiene corporal (vestimenta e aseo tras o exercicio) e adquisición de hábitos posturais e alimentarios saudables (incluída a correcta hidratación durante e despois do exercicio).	B5.1. Recoñecer os efectos do exercicio físico, a hixiene, a alimentación e os hábitos posturais sobre a saúde e o benestar, manifestando unha actitude responsable cara a un mesmo.	EFB5.1.1. Ten interese por mellorar as capacidades físicas.	CSIEE CAA
b			EFB5.1.2. Relaciona os principais hábitos de alimentación coa actividade física (horarios de comidas, calidade/cantidade dos alimentos inxeridos etc.).	CSC CAA CMCT
k	B5.2. Recoñecemento dos beneficios da actividade física na saúde integral da persoa e identificación crítica das prácticas pouco saudables (sedentarismo, abuso do lecer audiovisual, adicción ás novas tecnoloxías, consumo de tabaco ou alcohol...). Valoración do xogo e o deporte como alternativas aos hábitos		EFB5.1.3. Recoñece os efectos beneficiosos do exercicio físico para a saúde e os prexudiciais do sedentarismo, dunha dieta desequilibrada e do consumo de alcohol, tabaco e outras substancias..	CSC CAA CSIEE
			EFB5.1.4. Adopta hábitos posturais axeitados na súa vida cotiá e na práctica da actividade física, recoñecendo a súa importancia para saúde.	CSC CAA CCL CSIEE

ÁREA	EDUCACIÓN FÍSICA		CURSO	QUINTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	nocivos para a saúde. B5.3. Adquisición de hábitos de quecemento (global e específico), de dosificación do esforzo e recuperación, necesarios para previr lesións.			CMCT
			EFB5.1.5. Realiza os quecementos de forma autónoma e sistemática.	CSC CAA CSIEE
k	B5.4. Mellora da condición física orientada á saúde en función do desenvolvemento psicobiolóxico.	B5.2. Mellorar o nivel das súas capacidades físicas, regulando e dosificando a intensidade e duración do esforzo, tendo en conta as súas posibilidades e a súa relación coa saúde.	EFB5.2.1. Mostra unha mellora global con respecto ao seu nivel de partida das capacidades físicas orientadas á saúde.	CAA CSIEE CSC
			EFB5.2.2. Relaciona a frecuencia cardíaca e respiratoria, con distintas intensidades de esforzo.	CAA CMCCT CSC
			EFB5.2.3. Comeza a adaptar a intensidade do seu esforzo ao tempo de duración da actividade.	CAA CSIEE CSC
k	B5.5. Recoñecemento e aplicación das medidas básicas de prevención e seguridade na práctica de actividade física en relación coa execución motriz e co uso de materiais e espazos. B5.6 Valoración da actividade física	B5.3. Identificar e interiorizar a importancia da prevención, a recuperación e as medidas de seguridade na realización da práctica da actividade física.	EFB5.3.1. Explica as lesións e enfermidades deportivas máis comúns, así como as accións preventivas e os primeiros auxilios básicos.	CCL CAA CSC CMCCT

ÁREA	EDUCACIÓN FÍSICA		CURSO	QUINTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	como factor esencial no mantemento e mellora da saúde. Aprecio, gusto e interese polo coidado do corpo.			
BLOQUE 6. OS XOGOS E ACTIVIDADES DEPORTIVAS				
a b k m	B6.1. Uso adecuado das estratexias básicas dos xogos relacionadas coa cooperación, a oposición e a cooperación-oposición. B6.2. Aceptación e respecto cara ás normas, regras e persoas que participan no xogo. Elaboración e cumprimento dun código de xogo limpo.	B6.1. Resolver retos tácticos elementais propios do xogo e de actividades físicas, con ou sen oposición, aplicando principios e regras para resolver as situacións motrices, actuando de forma individual, coordinada e cooperativa e desempeñando as diferentes funcións implícitas en xogos e actividades	EFB6.1.1. Utiliza os recursos adecuados para resolver situacións básicas de táctica individual e colectiva en diferentes situacións motrices. EFB6.1.2. Realiza combinacións de habilidades motrices básicas axustándose a un obxectivo e a uns parámetros espazo-temporais.	CSC CSIEE CAA CAA CSIEE CSC
d k m o	B6.3. O xogo e o deporte como fenómenos sociais e culturais. Práctica de xogos e actividades deportivas de diferentes modalidades con dificultade crecente. B6.4. Coñecemento, práctica e valoración dos xogos e deportes	B6.2. Coñecer e poñer en práctica a diversidade de actividades físicas, lúdicas, deportivas, en especial as de Galicia.	EFB6.2.1. Recoñece as diferenzas, características entre xogos populares, deportes colectivos, deportes individuais e actividades na natureza. EFB6.2.2. Recoñece a riqueza cultural, a historia e a orixe dos xogos e os deportes tradicionais de Galicia.	CCL CCEE CAA CSC CCEC CAA CSC

ÁREA	EDUCACIÓN FÍSICA		CURSO	QUINTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	tradicional de Galicia. Coñecemento e práctica de xogos doutras culturas.		EFB6.2.3. Realiza distintos xogos e deportes tradicionais de Galicia respectando principios e regras destes.	CCEC CAA CSC
a b k	B6.5. Desenvolvemento das habilidades motrices básicas, xenéricas e específicas e da condición física, participando en xogos predeportivos e en predeportes. Recoñecer e valorar a posibilidade de cambiar as regras de xogo (espazos, materiais, tempos...) para adaptalas ás necesidades do grupo. B6.6. Uso adecuado das estratexias básicas dos xogos relacionadas coa cooperación, a oposición e a cooperación-oposición.	B6.3. Relacionar os conceptos específicos de Educación Física e os introducidos noutras áreas coa práctica de actividades físico-deportivas.	EFB6.3.1. Identifica a capacidade física básica implicada de forma máis significativa nos exercicios. EFB6.3.2. Recoñece a importancia do desenvolvemento das capacidades físicas para a mellora das habilidades motrices. EFB6.3.3. Distingue en xogos e deportes individuais e colectivos estratexias de cooperación e de oposición. EFB6.3.4. Describe os exercicios realizados, usando os termos e coñecementos que sobre o aparello locomotor se desenvolven na área de Ciencias da Natureza.	CMCCT CSC CAA CMCCT CAA CSC CMCCT CCL CSC CAA
k m o	B6.7. Iniciación ao deporte de orientación (colexio, parque, medio natural). Toma de contacto co compás.	B6.4. Manifestar respecto cara ao contorno e o medio natural nos xogos e actividades ao aire libre, identificando e realizando	EFB6.4.1. Faise responsable da eliminación dos residuos que se xeran nas actividades no medio natural.	CSC CAA

ÁREA	EDUCACIÓN FÍSICA		CURSO	QUINTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	Participación na organización e desenvolvemento de xogos de orientación. B6.8. Práctica responsable de actividades físicas lúdicas e deportivas nas saídas á contorno natural de Galicia. B6.9. Coñecemento, goce, coidado e valoración da natureza.	accións concretas dirixidas á súa preservación.	EFB6.4.2. Utiliza os espazos naturais respectando a flora e a fauna do lugar.	CSC CAA

Área de Valores Sociais e Cívicos

Os valores sociais e cívicos resultan fundamentais na nosa sociedade, para que as persoas poidan exercer a cidadanía democrática e participar plenamente na vida cívica e social. De aí a importancia de que a educación facilite a construción da identidade individual e potencie relacións interpersoais enriquecedoras para fortalecer a convivencia, consonte valores cívicos socialmente recoñecidos.

A área de Valores Sociais e Cívicos axuda, en gran medida, a garantir o dereito universal dos nenos e das nenas a recibir unha educación que lles permita desenvolverse plenamente nas súas posibilidades, formarse no respecto dos dereitos humanos e as liberdades fundamentais e prepararse para asumir unha vida responsable nunha sociedade libre e tolerante coas diferenzas.

Así mesmo, reforza a preparación das persoas para actuar como cidadanía participativa e implicada na mellora da cohesión, a defensa e o desenvolvemento da sociedade democrática. Esta formación inclúe a adquisición de competencias sociais e cívicas –persoais, interpersoais e interculturais– para participar dunha maneira eficaz e construtiva en sociedades cada vez máis diversificadas.

A proposta desta área, formar as persoas desde o inicio da educación primaria na reflexión e a vivencia de valores, responde á preocupación por mellorar a calidade da educación de todo o alumnado, fomentando o desenvolvemento de procesos educativos que potencien a participación individual para lograr fins colectivos. Deste xeito, enriquecécese as experiencias sociais dos alumnos e das alumnas, tendo en conta que viven en sociedade mentres se forman e que as vivencias compartidas na escola enriquecen as súas aprendizaxes.

A área incita á reflexión e propón aprendizaxes relativas á dignidade persoal, ao respecto aos demais e aos valores sociais na convivencia. En primeiro lugar, o propósito é que cada alumno e cada alumna adquiera as competencias necesarias para construír un autoconceito axustado e unha boa autoestima, para tomar iniciativas responsables e vivir con dignidade. Unha vez elaborada a súa identidade persoal, o neno e a nena están preparados para recoñecer o outro ou outra. Por iso, indúcese á empatía, ao respecto e á tolerancia das outras persoas e propóñense elementos relacionados coas habilidades necesarias para relacionarse e actuar de acordo cos dereitos e deberes humanos fundamentais.

Unha vez que as persoas somos quen de coñecernos e aceptarnos á vez que comprendemos e respectamos os demais, podemos asumir a complexidade da convivencia social. Neste momento, estímulanse actitudes que propician a interdependencia positiva, a cooperación e a solidariedade de

acordo cos valores, dereitos e deberes do Estatuto de autonomía de Galicia e da Constitución española. Neste sentido, favorécese a comprensión dos principios de xustiza, liberdade e seguridade, sobre os cales se asenta a garantía da convivencia democrática, a promoción do progreso da cultura e da economía, así como o establecemento e a colaboración no fortalecemento dunhas relacións pacíficas e de eficaz cooperación entre todos os pobos da terra.

Desta maneira oriéntanse os alumnos e as alumnas para comprender a realidade social, resolver conflitos de forma reflexiva, dialogar para mellorar, respectar os valores universais, crear un sistema de valores propios e participar activamente na vida cívica de forma pacífica e democrática.

Valores Sociais e Cívicos contribúe a que o alumnado mellore a súa competencia para aprender e ter iniciativa, estimulando a motivación, o esforzo e as capacidades de reflexión, síntese e estruturación. Axúdaos a se enfrontaren aos problemas, experimentar e realizar proxectos en equipo, traballar de forma independente, tomar decisións e xerar alternativas persoais.

A metodoloxía na aula debe fundamentarse na relación entre o progreso persoal e o académico, porque equilibrio afectivo e aprendizaxe van unidos e fortalécense mutuamente.

O ensino da área require que o profesorado estimule a axuda mutua e o traballo cooperativo, co cal a través da comunicación oral, o diálogo e a interacción entre o alumnado se contribuirá a desenvolver a competencia para participar activamente nun equipo, a análise e a reorganización das propias ideas, o respecto crítico a outros puntos de vista, o recoñecemento dos propios valores e limitacións, a adaptación ás necesidades colectivas e a solidariedade, a asunción de responsabilidades e o respecto ás normas acordadas.

Debe potenciar, ademais, o desenvolvemento de competencias que lle permitan ao alumnado considerarse valioso e axudar as demais persoas, á vez que se sente recoñecido e se mostra receptivo para recibir axuda na resolución de problemas.

Para facilitar a concreción curricular establécense tres bloques de contidos. Non obstante, deben entenderse como un conxunto e desenvolverse de forma global tendo en conta as conexións internas tanto a nivel de curso como ao longo da etapa.

As propostas metodolóxicas son decisivas para favorecer que se integren na súa vida cotiá o coñecemento de principios, valores e estratexias de regulación emocional, contribuíndo así á súa incorporación á vida adulta de maneira satisfactoria, desenvolvendo a capacidade de asumir os seus

deberes e defender os seus dereitos, exercer a cidadanía activa e desenvolver unha aprendizaxe permanente ao longo da vida.

Polo tanto, necesariamente, haberá que partir das experiencias, problemas e intereses do alumnado -xa que todo o traballado nesta área ten un compoñente vivencial- para propiciar o pensamento en perspectiva e a implicación emocional. Cumprirá deseñar tarefas e/ou proxectos de traballo en contextos auténticos que permitan levar a cabo estas vivencias e que potencien que cada rapaz e cada rapaza teñan os seus tempos e os seus espazos de protagonismo e o recoñecemento da súa valía persoal e das súas contribucións aos diferentes grupos en que desenvolven a actividade. De aí a importancia de propoñer o traballo cooperativo para a realización das tarefas, que lle permite ao alumnado a análise, a expresión e a interpretación de pensamentos, sentimentos e feitos en distintos contextos sociais e culturais, así como o uso da linguaxe para regular a conduta e relacionarse cos demais.

Finalmente, mediante a toma de decisións baseadas en xuízos morais e a resolución de problemas e conflitos en colaboración, contribúese á adquisición das competencias necesarias para seguir diversos procesos de pensamento, utilizar o razoamento lóxico e analizar e axuizar criticamente os problemas sociais e históricos.

CVE-DOG: fuazs591-z1u5-a984-5uq2-otyorypcbqw8

ÁREA	VALORES SOCIAIS E CIVICOS		CURSO	PRIMEIRO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
BLOQUE 1. A IDENTIDADE E A DIGNIDADE DA PERSOA				
m	B1.1. O autocoñecemento. A toma de conciencia dun mesmo. A autopercepción positiva das calidades persoais. A descrición física.	B1.1. Crear unha imaxe positiva dun mesmo valorando positivamente as súas características físicas e calidades, expresándoa mediante a linguaxe oral e representacións.	VSCB1.1.1. Expresa a percepción da súa propia identidade.	CSC
			VSCB1.1.2. Expresa oralmente a súa autodescrición.	CSC CCL
			VSCB1.1.3. Manifesta verbalmente unha visión positiva das súas características físicas e calidades persoais.	CSC CCL
a m	B1.2. As emocións. Identificación e expresión. O vocabulario das emocións. Os estados de ánimo.	B1.2. Tomar conciencia das emocións, recoñecendo os signos físicos que as poden acompañar.	VSCB1.2.1. Identifica e comunica as súas emocións.	CSC CSIEE
			VSCB1.2.2. Describe oralmente os signos físicos que acompañan as diferentes emocións	CSC CCL
			VSCB1.2.3. Dramatiza diferentes estados de ánimo.	CCL CCEC
m	B1.3. A autorregulación das condutas cotiás. O control dos impulsos. A relaxación.	B1.3. Autorregular as condutas cotiás e adquirir algunha estratexia de control dos impulsos.	VSCB1.3.1. Participa na práctica de técnicas de relaxación.	CSC CSIEE
			VSCB1.3.2. Emprega algunhas estratexias que	CSC

ÁREA	VALORES SOCIAIS E CIVICOS		CURSO	PRIMEIRO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
			Ile axudan a sentirse mellor.	CSIEE
			VSCB1.3.3. Interpreta o contorno e desenvólvese nel con autonomía.	CSC CSIEE
b	B1.4. A responsabilidade. A realización responsable das tarefas. As consecuencias das accións. A motivación extrínseca.	B1.4. Desenvolver actitudes para actuar con motivación e responsabilidade.	VSCB1.4.1.Realiza as tarefas seguindo as pautas acordadas.	CSIEE
			VSCB1.4.2. Analiza e manifesta verbalmente que e como aprendeu.	CSC CSIEE CAA
BLOQUE 2. A COMPRENSIÓN E O RESPECTO NAS RELACIÓNS INTERPERSOAIS				
m	B2.1. Habilidades de comunicación: A importancia de pensar o que se vai expresar. Componentes da comunicación non verbal: postura, xestos, expresión facial.	B2.1. Expresar opinións, emocións e estados de ánimo empregando coordinadamente a linguaxe verbal e non verbal	VSCB2.1.1. Imita e reproduce expresións, sentimentos e estados de ánimo coordinando a expresión verbal coa facial e corporal.	CCL CSC
			VSCB2.1.2. Responde preguntas relacionadas con situacións vividas e con imaxes observadas.	CCL CSC CSIEE
			VSCB2.1.3. Emprega a comunicación verbal para comunicar afectos e emocións con amabilidade.	CCL CSC CSIEE

ÁREA	VALORES SOCIAIS E CIVICOS		CURSO	PRIMEIRO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
b e	B2.2. A conversa. A expresión clara das ideas. A escoita atenta. O respecto da quenda de palabra.	B2.2. Aprender a comunicarse expresando de forma clara as ideas, escoitando con atención e respectando a quenda de palabra.	VSCB2.2.1. Expresa adecuadamente, experiencias, ideas, pensamentos e emocións en exposicións orais.	CCL CSC CSIEE
			VSCB2.2.2. Escoita, entende e dá sentido ás ideas que expoñen outras persoas durante o traballo en equipo	CCL CSC CSIEE
			VSCB2.2.3. Conversa sobre un tema proposto e respecta a quenda de palabra.	CCL CSC
m	B2.3. O respecto e a valoración dos e das demais. A empatía.	B2.3. Comprender outras persoas, detectar e expresar as súas características e identificar as súas emocións.	VSCB2.3.1. Describe oralmente as características de diferentes persoas.	CSC CCL
			VSCB2.3.2. Recoñece e explica emocións e estados de ánimo das demais persoas.	CCL CSC
			VSCB2.3.3. Identifica e comunica as emocións dos personaxes en fotografías, pinturas ou películas.	CCL CSC CSIEE
			VSCB2.3.4. Dramatiza feitos observados, reflectindo os sentimentos e estados de ánimo dos e das protagonistas.	CSC CCEC
e	B2.4. O respecto e a valoración. A comprensión dos	B2.4. Descubrir e comprender as	VSCB2.4.1. Representa e dramatiza diferentes	CSC

ÁREA	VALORES SOCIAIS E CIVICOS		CURSO	PRIMEIRO
Obxectivos	Contidos	Critérios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
m	e das demais. A detección das calidades doutras persoas. O descubrimento e a comprensión das diferenzas.	diferenzas entre as persoas, realizar valoracións positivas das súas calidades e facer cumprimentos.	formas de vida.	CCEC
			VSCB2.4.2. Identifica necesidades dos seus compañeiros e compañeiras, resalta as súas calidades e emite cumprimentos.	CCL CSC
BLOQUE 3. A CONVIVENCIA E OS VALORES SOCIAIS				
m	B3.1. As habilidades sociais. A detección das propias necesidades. A boa disposición para recibir e dar axuda. A participación en actividades lúdicas grupais. O gozo da amizade.	B3.1. Participar en actividades grupais e de equipo, tendo en conta as propias necesidades e amosando unha boa disposición para recibir e dar axuda.	VSCB3.1.1. Desenvolve actitudes de colaboración en situacións informais de interacción social.	CSC CNIEE
			VSCB3.1.2. Pide axuda, cando a precisa, e presta axuda aos compañeiros e compañeiras.	CSC CNIEE
			VSCB3.1.3. Mantén boas relacións cos compañeiros e compañeiras.	CSC
			VSCB3.1.4. Pon de manifesto unha actitude aberta cara aos demais compartindo puntos de vista e sentimentos durante a interacción social na aula.	CSC CNIEE
c	B3.2. A resolución de conflitos. Identificación de situacións agradables e desagradables na vida cotiá. Recoñecemento dos conflitos habituais.	B3.2. Recoñecer, explicar e buscar solucións sinxelas aos conflitos habituais no colexio.	VSCB3.2.1. Soluciona os problemas persoais da vida escolar coa independencia adecuada a súa idade	CAA CSIEE CSC

ÁREA	VALORES SOCIAIS E CIVICOS		CURSO	PRIMEIRO
Obxectivos	Contidos	Critérios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	Explicación dos conflitos cotiás.			
a o	B3.3. As normas de convivencia. O coñecemento e o respecto das normas de convivencia na casa e na aula. A valoración das condutas cotiás en relación coas normas de convivencia. B3.4. Respecto e conservación do medio ambiente. O uso responsable dos materiais persoais e escolares.	B3.3. Valorar as condutas cotiás en relación ás normas de convivencia do colexio e realizar un uso responsable dos materiais escolares.	VSCB3.3.1. Coñece e enumera as normas de convivencia da aula.	CSC
			VSCB3.3.2. Pon en práctica procesos e razoamentos sinxelos para valorar se determinadas condutas son acordes coas normas de convivencia escolares.	CSC CSIEE
			VSCB3.3.3. Fai uso adecuado do material.	CSC
d	B3.5. Valoración da igualdade de dereitos entre homes e mulleres na familia e na escola.	B3.4. Participar activamente na vida cívica valorando a igualdade de dereitos e corresponsabilidade de homes e mulleres.	VSCB3.4.1. Realiza diferentes tipos de actividades independentemente do seu sexo.	CSC
			VSCB3.4.2. Colabora con persoas do outro sexo en diferentes situacións escolares.	CSC
n	B3.6. A educación viaria. As normas básicas de educación viaria. Sinais de tráfico para os peóns ou peoas.	B3.5. Valorar as normas de seguridade viaria.	VSCB3.5.1. Colabora en campañas escolares sobre a importancia do respecto das normas de educación viaria.	CSC CSIEE
			VSCB3.5.2. Recoñece e interpreta o significado dos sinais de tráfico de uso frecuente.	CSC CAA

ÁREA	VALORES SOCIAIS E CIVICOS		CURSO	PRIMEIRO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
			VSCB3.5.3. Explica oralmente a importancia de respectar os sinais de tráfico.	CSC CCL

CVE-DOG: fuazs591-z1u5-a984-5uq2-otyorypcbqw8

ÁREA	VALORES SOCIAIS E CÍVICOS		CURSO	TERCEIRO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
BLOQUE 1. A IDENTIDADE E A DIGNIDADE DA PERSOA				
m k	B1.1. O autoconhecimento. Identificación das características persoais e dos trazos de identidade, as propias capacidades e necesidades. B1.2. Habilidades comunicativas. Expresión de vivencias e sentimentos de forma construtiva.	B1.1. Crear unha imaxe positiva dun mesmo/a tomando decisións meditadas e responsables, baseadas nun bo autoconcepción.	VSCB1.1.1. Reflexiona sobre os trazos característicos da súa personalidade e verbaliza as conclusións.	CSC CSIEE
			VSCB1.1.2. Expresa a percepción da súa propia identidade, integrando a representación que fai dun mesmo e a imaxe que expresan os demais.	CSC CCL
m	B1.3. O autoconcepción. A autovaloración; os trazos de personalidade. A autoconciencia emocional. A respectabilidade e a dignidade persoal. O estilo persoal positivo.	B1.2. Construír o estilo persoal baseándose na respectabilidade e na dignidade persoal	VSCB1.2.1. Razona o sentido do compromiso respecto a un mesmo e ás demais persoas.	CSC CCL CSIEE
a m	B1.4. As emocións. Identificación, recoñecemento, expresión e verbalización. Causas e consecuencias. Asociación pensamento-emoción. B1.5.O autocontrol. A regulación dos sentimentos. As estratexias de reestruturación cognitiva. A resiliencia.	B1.3. Estructurar un pensamento efectivo empregando as emocións de forma positiva.	VSCB1.3.1 Aplica o autocontrol á toma de decisión.	CSC CSIEE
			VSCB1.3.2. Realiza un adecuado recoñecemento e identificación das súas emocións e das demais persoas.	CSC CSIEE
			VSCB1.3.3. Expresa os seus sentimentos,	CSC

ÁREA	VALORES SOCIAIS E CÍVICOS		CURSO	TERCEIRO
Obxectivos	Contidos	Critérios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
			necesidades e dereitos, á vez que respecta os dos e das demais nas actividades cooperativas.	CSIEE CCL
b m	B1.6. A responsabilidade. O sentido do compromiso respecto a un mesmo e aos demais. Valoración do erro como factor de aprendizaxe e mellora.	B1.4. Desenvolver o propio potencial, mantendo unha motivación intrínseca e esforzándose para o logro de éxitos individuais e compartidos.	VSCB1.4.1. Traballa en equipo valorando o esforzo individual e colectivo para a consecución de obxectivos.	CSC CSIEE
			VSCB1.4.2. Asume as súas responsabilidades durante a colaboración.	CSC CSIEE
			VSCB1.4.3. Realiza unha autoavaliación responsable da execución das tarefas con axuda dunha persoa adulta.	CSC CAA CSIEE
m	B1.7. A autonomía persoal e a autoestima. Seguridade nun mesmo, iniciativa, autonomía para a acción, confianza nas propias posibilidades. A toma de decisións persoal meditada. Tolerancia á frustración.	B1.5. Adquirir capacidades para tomar decisións de forma independente, manexando as dificultades para superar frustracións e sentimentos negativos ante os problemas.	VSCB1.5.1. Emprega algunha estratexia para facer fronte á incerteza, ao medo ou ao fracaso.	CSC CSIEE
a	B1.8. A iniciativa persoal. As accións creativas. A consecución de logros.	B1.6. Desenvolver a autonomía e a capacidade de emprendemento para conseguir logros persoais responsabilizándose do ben común.	VSCB1.6.1. Participa na resolución de problemas escolares con seguridade e motivación.	CSIEE CSC
			VSCB1.6.2. Define e formula claramente	CSC

ÁREA	VALORES SOCIAIS E CÍVICOS		CURSO	TERCEIRO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
			problemas de convivencia.	CCL
b	B1.9. A responsabilidade. Causas e consecuencias das accións propias. A toma de decisións persoais meditadas: técnicas e recursos. O sentido do compromiso respecto a un mesmo e aos demais. A asunción dos propios actos.	B1.7. Propoñerse desafíos e levalos a cabo mediante unha toma de decisión persoal, meditada e responsable, desenvolvendo un bo sentido do compromiso respecto a un mesmo e ás demais persoas.	VSCB1.7.1. Reflexiona, respondendo a preguntas, as consecuencias das súas accións.	CSC CCL CSIEE
			VSCB1.7.2. Desenvolve actitudes de respecto cara aos demais en situacións formais e informais da interacción social.	CSC CSIEE
BLOQUE 2. A COMPRENSIÓN E O RESPECTO NAS RELACIÓNS INTERPERSOAIS				
m	B2.1. As habilidades de comunicación. A percepción e o emprego do espazo físico na comunicación. Os elementos da comunicación non verbal que favorecen o diálogo: ton de voz e maneira de falar. Adecuación a diferentes contextos.	B2.1. Expresar opinións, sentimentos e emocións, empregando coordinadamente a linguaxe verbal e non verbal.	VSCB2.1.1. Expresar con claridade opinións, sentimentos e emocións.	CCL CSC CSIEE
			VSCB2.1.2. Emprega apropiadamente os elementos da comunicación verbal e non verbal, en consonancia cos sentimentos.	CCL CSC
			VSCB2.1.3. Emprega a comunicación verbal en relación coa non verbal en exposicións orais.	CCL CAA CSIEE
			VSCB2.1.4. Expón respectuosamente os argumentos.	CCL CSC

ÁREA	VALORES SOCIAIS E CÍVICOS		CURSO	TERCEIRO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
b m e	B2.2. Estratexias da linguaxe oral como instrumento de comunicación: escoitar, preguntar, argumentar.	B2.2. Utilizar habilidades de escoita e o pensamento de perspectiva con empatía.	VSCB2.2.1. Escoita exposicións orais e entende a comunicación desde o punto de vista da persoa que fala.	CSC CCL
			VSCB2.2.2. Colabora en proxectos grupais escoitando activamente, demostrando interese polas outras persoas.	CAA CSIEE CSC CCL
c m e	B2.3. A comunicación expresiva. Os elementos da comunicación que favorecen o diálogo. Iniciación, mantemento e finalización de conversas. Identificación, recoñecemento e análise de hábitos que facilitan e dificultan a comunicación.	B2.3. Iniciar, manter e finalizar conversas cunha maneira de falar adecuada aos interlocutores e ao contexto, tendo en conta os factores que inhiben a comunicación para superar barreiras e os que permiten lograr proximidade.	VSCB2.3.1. Comunícase empregando expresións para mellorar a comunicación.	CCL CSC
			VSCB2.3.2. Aмосa interese polos seus interlocutores.	CCL CSC
e m	B2.4. A aserción. Exposición e defensa das ideas propias con argumentos fundados e razoables empregando estratexias de comunicación construtivas.	B2.4. Empregar a aserción.	VSCB2.4.1. Expresa abertamente as propias ideas.	CCL CSC CSIEE
			VSCB2.4.2. Emprega a linguaxe positiva.	CCL CSC

ÁREA	VALORES SOCIAIS E CÍVICOS		CURSO	TERCEIRO
Obxectivos	Contidos	Crterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
m	B2.5. O diálogo. A busca do mellor argumento. A creación de pensamentos compartidos a través do diálogo. A inferencia e o sentido da expresión dos e das demais. A escoita activa e a axuda.	B2.5. Dialogar creando pensamentos compartidos con outras persoas para atopar o mellor argumento.	VSCB2.5.1 Relaciona, con axuda dunha persoa adulta, diferentes ideas e opinións para atopar os seus aspectos comúns.	CCL CSC CAA
c m	B2.6.A intelixencia interpersonal. A empatía: atención, escoita activa, observación e análise de comportamentos. O altruísmo.	B2.6. Establecer relacións interpersoais positivas empregando habilidades sociais.	VSCB2.6.1. Emprega diferentes habilidades sociais básicas.	CSC
			VSCB2.6.2. Participa activamente en actividades que contribúen á cohesión dos grupos sociais aos que pertence.	CSC CSIEE
a	B2.7. O respecto, a tolerancia e a valoración do outro. Análise de situacións na escola e fóra dela que producen sentimentos positivos ou negativos no alumnado.	B2.7. Actuar con tolerancia comprendendo e aceptando as diferenzas.	VSCB2.7.1. Respecta e acepta as diferenzas individuais.	CSC
			VSCB2.7.2. Recoñece, e identifica as calidades doutras persoas.	CSC
c m	B2.8. As condutas solidarias. A disposición de apertura cara aos demais: compartir puntos de vista e sentimentos. As dinámicas de cohesión de grupo.	B2.8. Contribuír á mellora do clima do grupo, amosando actitudes cooperativas e establecendo relacións respectuosas.	VSCB2.8.1. Forma parte activa das dinámicas do grupo.	CSC CSIEE
			VSCB2.8.2. Establece e mantén relacións emocionais amigables, baseadas no intercambio de afecto e a confianza mutua.	CSC CSIEE
BLOQUE 3. A CONVIVENCIA E OS VALORES SOCIAIS				

ÁREA	VALORES SOCIAIS E CÍVICOS		CURSO	TERCEIRO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
b m	B3.1. Responsabilidade no exercicio dos dereitos e dos deberes individuais nos grupos en que se integra e participación nas tarefas e decisión destes. A disposición de apertura cara ao outro, ao compartir puntos de vista e sentimentos.	B3.1. Resolver problemas en colaboración, poñendo de manifesto unha actitude aberta cara aos demais e compartindo puntos de vista e sentimentos.	VSCB3.1.1. Establece relacións de confianza cos iguais e coas persoas adultas.	CSC CSIEE
			VSCB3.1.2. Desenvolve proxectos e resolve problemas en colaboración.	CSC CSIEE
			VSCB3.1.3. Pon de manifesto unha actitude aberta cara ás demais persoas compartindo puntos de vista e sentimentos durante a interacción social na aula.	CSC CSIEE
b	B3.2. A interdependencia e a cooperación. A interdependencia positiva e a participación equitativa. As condutas solidarias. A aceptación incondicional do outro. A resolución de problemas en colaboración. Compensación de carencias dos e das demais. A disposición de apertura cara ao outro, o compartir puntos de vista e sentimentos. B3.3. Estructuras e técnicas da aprendizaxe cooperativa.	B3.2. Traballar en equipo favorecendo a interdependencia positiva e amosando condutas solidarias.	VSCB3.2.1. Aмосa boa disposición a ofrecer e recibir axuda para a aprendizaxe.	CAA CSIEE CSC
			VSCB3.2.2. Practica as estratexias de axuda entre iguais.	CAA CSIEE CSC
			VSCB3.2.3. Practica as estratexias de axuda entre iguais	CAA CSIEE CSC
			VSCB3.2.4. Respecta as regras durante o traballo en equipo.	CSC

ÁREA	VALORES SOCIAIS E CÍVICOS		CURSO	TERCEIRO
Obxectivos	Contidos	Critérios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
			VSCB3.2.5. Emprega destrezas de interdependencia positiva.	CSC CSIEE CAA
a	B3.4. Elaboración de normas de convivencia da aula e do centro positivas, facilitadoras e asumidas polo grupo e pola comunidade. Valoración da necesidade de normas compartidas que regulan a convivencia frutífera no ámbito social.	B3.3. Implicarse na elaboración e no respecto das normas da comunidade educativa, empregando o sistema de valores persoal que constrúe a partir dos valores universais.	VSCB3.3.1. Participa na elaboración das normas da aula.	CSC CSIEE
			VSCB3.3.2. Respecta as normas do centro escolar.	CSC
c m	B3.5. A resolución de conflitos. A linguaxe positiva na comunicación de pensamentos, intencións e posicionamentos persoais. A transformación do conflito en oportunidade.	B3.4. Participar activamente na vida cívica de forma pacífica e democrática transformando o conflito en oportunidade, coñecendo e empregando as fases da mediación e usando a linguaxe positiva na comunicación de pensamentos, intencións e posicionamentos persoais.	VSCB3.4.1. Resolve os conflitos, coa axuda dunha persoa adulta, de modo construtivo.	CSC CSIEE
			VSCB3.4.2. Manexa a linguaxe positiva na comunicación de pensamentos e intencións nas relacións interpersoais.	CCL CSC
			VSCB3.4.3. Analiza as emocións e sentimentos das partes en conflito.	CSC CSIEE
a	B3.6. Identificación, recoñecemento e valoración dos dereitos de todos os nenos e de todas as nenas do mundo recoñecidos nas declaracións universais,	B3.5. Comprender a importancia dos dereitos da infancia valorando as condutas que os protexen.	VSCB3.5.1. Expón os dereitos básicos da infancia.	CSC CCL

ÁREA	VALORES SOCIAIS E CÍVICOS		CURSO	TERCEIRO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	no Estatuto de autonomía de Galicia e na Constitución española.			
d m	B3.7. As diferenzas de sexo como un elemento enriquecedor. Análise das medidas que contribúen a un equilibrio de xénero e a unha auténtica igualdade de oportunidades. Identificación e rexeitamento de desigualdades entre mulleres e homes no mundo laboral e na vida cotiá.	B3.6. Participar activamente na vida cívica valorando a igualdade de dereitos e corresponsabilidade de homes e mulleres.	VSCB3.6.1. Colabora con persoas do outro sexo en diferentes situacións escolares. VSCB3.6.2. Realiza diferentes tipos de actividades independentemente do seu sexo.	CSC CSIEE CSC CSIEE
n	B3.8. A educación viaria. Respecto cara ás normas de mobilidade viaria. Identificación das causas e grupos de risco nos accidentes de tráfico. B3.9. Identificación de actitudes e de estratexias persoais e colectivas que contribúen a consolidar condutas e hábitos viarios correctos.	B3.7. Valorar as normas de seguridade viaria, analizando as causas e consecuencias dos accidentes de tráfico.	VSCB3.7.1. Colabora en campañas escolares sobre a importancia do respecto das normas de educación viaria. VSCB3.7.2. Expón as causas de diferentes accidentes de tráfico VSCB3.7.3. Explica as consecuencias de diferentes accidentes de tráfico.	CSC CSIEE CSC CCL CSC CCL CMCT CD

ÁREA	VALORES SOCIAIS E CÍVICOS		CURSO	QUINTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
BLOQUE 1. A IDENTIDADE E A DIGNIDADE DA PERSOA				
m k	B1.1. O autoconcepto. A autovaloración; os trazos de personalidade. A autoconciencia emocional. A respectabilidade e a dignidade persoal. O estilo persoal positivo.	B1.1. Construír o estilo persoal baseándose na respectabilidade e na dignidade persoal.	VSCB1.1.1. Actúa de forma respectable e digna.	CSC CSIEE
m a	B1.2. As emocións. Identificación, recoñecemento, expresión e verbalización. Causas e consecuencias. Asociación pensamento-emoción. B1.3. O autocontrol. A regulación dos sentimentos. As estratexias de reestruturación cognitiva. A resiliencia.	B1.2. Estructurar un pensamento efectivo e independente empregando as emocións de forma positiva.	VSCB1.2.1. Utiliza, de forma guiada, estratexias de reestruturación cognitiva.	CAA
			VSCB1.2.2. Aplica o autocontrol á toma de decisión e á resolución de conflitos.	CSC CSIEE
			VSCB1.2.3. Expresa os seus sentimentos, necesidades e dereitos, á vez que respecta os dos demais nas actividades cooperativas.	CSC CSIEE CCL
b	B1.4. A responsabilidade. O sentido do compromiso respecto a un mesmo e ás demais persoas. Valoración do erro como factor de aprendizaxe e mellora.	B1.3. Desenvolver o propio potencial, mantendo unha motivación intrínseca e esforzándose para o logro de éxitos individuais e compartidos.	VSCB1.3.1. Traballa en equipo valorando o esforzo individual e colectivo e asumindo compromisos para a consecución de obxectivos.	CSC CSIEE
			VSCB1.3.2. Realiza unha autoavaliación responsable da execución das tarefas,	CSC CAA

ÁREA	VALORES SOCIAIS E CÍVICOS		CURSO	QUINTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
			expresando propostas de mellora.	CSIEE
b m	B1.5. A autonomía persoal e a autoestima. Seguridade nun mesmo e nunha mesma, iniciativa, autonomía para a acción, confianza nas propias posibilidades. A toma de decisións persoal meditada. Tolerancia á frustración	B1.4. Adquirir capacidades para tomar decisións de forma independente, manexando as dificultades para superar frustracións e sentimentos negativos ante os problemas.	VSCB1.4.1. Utiliza o pensamento creativo na análise de problemas e na formulación de propostas de actuación.	CSC CSIEE
			VSCB1.4.2. Sabe facer fronte á incerteza, ao medo ou ao fracaso.	CSC CSIEE
a c	B1.6. A iniciativa. O emprendemento. A automotivación. A autoproposta de desafíos. A importancia da iniciativa privada na vida económica e social. B1.7. Busca e elaboración de información por diversas fontes.	B1.5. Desenvolver a autonomía e a capacidade de emprendemento para conseguir logros persoais responsabilizándose do ben común.	VSCB1.5.1. Identifica, define problemas sociais e cívicos e achega solucións potencialmente efectivas.	CSIEE CSC
			VSCB1.5.2. Define e formula claramente problemas de convivencia e achega solucións potencialmente efectivas.	CSC CCL
b	B1.8. A toma de decisións persoais meditadas: técnicas e recursos. Causas e consecuencias das accións propias. O sentido do compromiso respecto a un mesmo e ás demais persoas.	B1.6. Propoñerse desafíos e levalos a cabo mediante unha toma de decisión persoal, meditada e responsable, desenvolvendo un bo sentido do compromiso respecto a un mesmo e ás demais persoas.	VSCB1.6.1. Identifica vantaxes e inconvenientes dunha posible solución antes de tomar unha decisión ética.	CSC CSIEE

ÁREA	VALORES SOCIAIS E CÍVICOS		CURSO	QUINTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
BLOQUE 2. A COMPRENSIÓN E O RESPECTO NAS RELACIÓNS INTERPERSOAIS				
m	B2.1. As habilidades de comunicación. A percepción e o emprego do espazo físico na comunicación. Os elementos da comunicación non verbal que favorecen o diálogo: ton de voz e maneira de falar. Adecuación a diferentes contextos.	B2.1. Expresar opinións, sentimentos e emocións, empregando coordinadamente a linguaxe verbal e non verbal.	VSCB2.1.1. Emprega apropiadamente os elementos da comunicación verbal e non verbal, para expresar con coherencia opinión, sentimentos e emocións.	CCL CSC
			VSCB2.1.2. Emprega a comunicación verbal en relación coa non verbal en exposicións orais e debates.	CCL CSC CAA CSIEE
b m e	B2.2. Estratexias da linguaxe oral como instrumento de comunicación: escoitar, preguntar, argumentar.	B2.2. Utilizar habilidades de escoita e o pensamento de perspectiva con empatía.	VSCB2.2.1. Dialoga interpretando e dando sentido ao que oe.	CCL CSC
			VSCB2.2.2 Realiza actividades cooperativas detectando os sentimentos e pensamentos que subxacen no que se está a dicir.	CCL CSC CSIEE
			VSCB2.2.3. Colabora en proxectos grupais escoitando activamente, demostrando interese polas outras persoas.	CAA CSIEE CSC CCL
c	B2.3. Os elementos da comunicación que	B2.3. Iniciar, manter e finalizar	VSCB2.3.1. Comunícase empregando	CCL

ÁREA	VALORES SOCIAIS E CÍVICOS		CURSO	QUINTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
m e	favorecen o diálogo. Iniciación, mantemento e finalización de conversas. Identificación, recoñecemento e análise de hábitos que facilitan e dificultan a comunicación.	conversas cunha maneira de falar adecuada aos interlocutores e ao contexto, tendo en conta os factores que inhiben a comunicación para superar barreiras e os que permiten lograr proximidade.	expresións para mellorar a comunicación e facilitar o achegamento co seu interlocutor nas conversas.	CSC
			VSCB2.3.2. Comparte sentimentos durante o diálogo	CCL CSC CSIEE
			VSCB2.3.3.Utiliza os elementos que contribúen ao diálogo.	CCL CSC
			VSCB2.3.4.Recoñece os elementos que bloquean a comunicación en diferentes situacións.	CL CSC
e m	B2.4. A aserción. Exposición e defensa das ideas propias con argumentos fundados e razoables empregando estratexias de comunicación construtivas.	B2.4.Empregar a aserción.	VSCB2.4.1. Realiza unha defensa tranquila e respectuosa das posicións persoais.	CCL CSC CSIEE
			VSCB2.4.2. Emprega a linguaxe positiva.	CCL CSC
b m	B2.5.O diálogo. A busca do mellor argumento. A creación de pensamentos compartidos a través do diálogo. A inferencia e o sentido da expresión dos	B2.5. Dialogar creando pensamentos compartidos con outras persoas para atopar o mellor	VSCB2.5.1. Infire, de xeito guiado, e dá o sentido adecuado á expresión das demais persoas.	CCL CSC

ÁREA	VALORES SOCIAIS E CÍVICOS		CURSO	QUINTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	e das demais. A escoita activa e a axuda.	argumento.	VSCB2.5.2. Relaciona diferentes ideas e opinións para atopar os seus aspectos comúns.	CCL CSC CAA
c m	B2.6. A intelixencia interpersonal. A empatía: atención, escoita activa, observación e análise de comportamentos. O altruísmo.	B2.6. Establecer relacións interpersonais positivas empregando habilidades sociais.	VSCB2.6.1. Interacciona con empatía.	CSC CCL CSIEE
			VSCB2.6.2. Emprega diferentes habilidades sociais.	CSC
a o	B2.7. O respecto, a tolerancia e a valoración do outro. As diferenzas culturais. Análise de situacións na escola e fóra dela que producen sentimentos positivos ou negativos no alumnado. B2.8. A diversidade. Respecto polos costumes e modos de vida diferentes ao propio.	B2.7. Actuar con tolerancia comprendendo e aceptando as diferenzas.	VSCB2.7.1. Comprende e aprecia positivamente as diferenzas culturais.	CSC
c m	B2.9. As condutas solidarias. A disposición de apertura cara aos demais: compartir puntos de vista e sentimentos. As dinámicas de cohesión de grupo.	B2.8. Contribuír á mellora do clima do grupo amosando actitudes cooperativas e establecendo relacións respectuosas.	VSCB2.8.1. Forma parte activa das dinámicas do grupo.	CSC CSIEE
			VSCB2.8.2. Establece e mantén relacións emocionais amigables, baseadas no	CSC CSIEE

ÁREA	VALORES SOCIAIS E CÍVICOS		CURSO	QUINTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	B2.10. Creación de textos empregando a linguaxe verbal e non verbal para comunicar ideas, sentimentos e situacións.		intercambio de afecto e a confianza mutua.	
			VSCB2.8.3. Consegue a aceptación dos compañeiros e compañeiras.	CSC CSIEE
			VSCB2.8.4. Expón en historias creativas as características da relación da amizade.	CCL CSC CCEC CD CAA
BLOQUE 3. CONVIVENCIA E OS VALORES SOCIAIS				
b m	B3.1. Aplicación dos valores cívicos en situacións de convivencia no contorno inmediato (familia, centro escolar, grupo, amizades, localidade). Desenvolvemento de actitudes de comprensión e solidariedade. Valoración do diálogo para solucionar os conflitos de intereses en relación coas demais persoas. B3.2 Responsabilidade no exercicio dos dereitos e dos deberes individuais nos grupos en que se integra e participación nas tarefas e decisións.	B3.1. Resolver problemas en colaboración, poñendo de manifesto unha actitude aberta cara aos demais e compartindo puntos de vista e sentimentos.	VSCB3.1.1. Desenvolve proxectos e resolve problemas en colaboración.	CSC CSIEE
			VSCB3.1.2. Pon de manifesto unha actitude aberta cara aos demais compartindo puntos de vista e sentimentos durante a interacción social na aula.	CSC CSIEE

ÁREA	VALORES SOCIAIS E CÍVICOS		CURSO	QUINTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
b	B3.3. A interdependencia e a cooperación. A interdependencia positiva e a participación equitativa. As condutas solidarias. A aceptación incondicional do outro. A resolución de problemas en colaboración. Compensación de carencias dos demais. A disposición de apertura cara ao outro, o compartir puntos de vista e sentimentos. B3.4. Estructuras e técnicas da aprendizaxe cooperativa.	B3.2. Traballar en equipo favorecendo a interdependencia positiva e amosando condutas solidarias.	VSCB3.2.1. Aмосa boa disposición para ofrecer e recibir axuda para a aprendizaxe.	CAA CSIEE CSC
			VSCB3.2.2. Recorre ás estratexias de axuda entre iguais.	CAA CSIEE CSC
			VSCB3.2.3. Respecta as regras durante o traballo en equipo.	CSC
a	B3.5. Valoración da necesidade de normas compartidas que regulan a convivencia frutífera no ámbito social. Elaboración de normas de convivencia da aula e do centro positivas, facilitadoras e asumidas polo grupo e pola comunidade.	B3.3. Implicarse na elaboración e no respecto das normas da comunidade educativa empregando o sistema de valores persoal que constrúe a partir dos valores universais.	VSCB3.3.1. Argumenta a necesidade de que existan normas de convivencia nos diferentes espazos de interacción social.	CCL CSC
			VSCB3.3.2. Participa na elaboración das normas da aula.	CCL CSC CSIEE
			VSCB3.3.3. Respecta as normas do centro escolar.	CSC
c m	B3.6. A resolución de conflitos. A linguaxe positiva na comunicación de pensamentos, intencións e	B3.4. Participar activamente na vida cívica de forma pacífica e	VSCB3.4.1. Resolve os conflitos de modo construtivo.	CSC CSIEE

ÁREA	VALORES SOCIAIS E CÍVICOS		CURSO	QUINTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	posicionamentos persoais. As fases da mediación formal. A transformación do conflito en oportunidade.	democrática transformando o conflito en oportunidade, coñecendo e empregando as fases da mediación e usando a linguaxe positiva na comunicación de pensamentos, intencións e posicionamentos persoais.	VSCB3.4.2. Segue as fases da mediación en situacións reais e simulacións.	CSC CSIEE
			VSCB3.4.3. Manexa a linguaxe positiva na comunicación de pensamentos, intencións e posicionamentos nas relacións interpersoais.	CCL CSC
			VSCB3.4.4. Analiza as emocións, sentimentos, posibles pensamentos e puntos de vista das partes en conflito.	CSC CSIEE
d	B3.7. A responsabilidade social e a xustiza social. Identificación e análise crítica das causas que provocan situacións de marxinación, de discriminación e de inxustiza social.	B3.5. Comprender o sentido da responsabilidade social e a xustiza social empregando a capacidade de reflexión, síntese e estruturación.	VSCB3.5.1. Razona o sentido da responsabilidade social e da xustiza social.	CAA CSC
			VSCB3.5.2. Identifica e analiza criticamente desigualdades sociais.	CSC CSIEE
			VSCB3.5.3. Describe condutas solidarias.	CSC CCL
a m	B3.8. Desenvolvemento de actitudes de comprensión, de superación de prexuízos e de estereotipos, de cooperación e de solidariedade ante problemas e necesidades doutras persoas.	B3.6. Practicar o altruísmo no contorno próximo sensibilizando sobre o seu valor.	VSCB3.6.1. Amósase xeneroso no seu contorno próximo.	CSC
			VSCB3.6.2. É capaz de sensibilizar sobre causas altruístas realizando exposicións orais	CCL CSC

ÁREA	VALORES SOCIAIS E CÍVICOS		CURSO	QUINTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	Protección e amparo das persoas máis desfavorecidas.		sobre o seu valor e cometidos.	CSIEE
			VSCB3.6.3. Colabora en causas altruístas en colaboración coa comunidade educativa	CSC CSIEE
a m	B3.9. Os dereitos e deberes. A Declaración Universal dos Dereitos Humanos: liberdade de expresión e opinión. A liberdade de pensamento, de conciencia e de relixión. A análise de feitos discriminatorios: maltrato. Exclusión de minorías étnicas, os campos de concentración, o holocausto. Os dereitos e deberes do alumnado.	B3.7. Crear un sistema de valores asumindo os dereitos e deberes do alumnado, realizando xuízos morais de situacións escolares e resolvendo dilemas morais con supostos prácticos.	VSCB3.7.1. Coñece e respecta os dereitos e deberes do alumnado.	CSC
			VSCB3.7.2. Realiza xuízos morais, de xeito guiado, de situacións escolares.	CSC CSIEE
			VSCB3.7.3 Xustifica as súas actuacións de acordo con valores persoais como a dignidade, a liberdade, a autoestima, a seguridade nun mesmo e a capacidade de enfrontarse aos problemas.	CSC CSIEE
a d	B3.10. Os dereitos e deberes. A Declaración Universal dos Dereitos Humanos: liberdade de expresión e opinión. A liberdade de pensamento, de conciencia e de relixión. A análise de feitos discriminatorios: maltrato. Exclusións das minorías.	B3.8. Respectar os valores universais comprendendo a necesidade de garantir os dereitos básicos de todas as persoas.	VSCB3.8.1. Argumenta o carácter universal dos dereitos humanos.	CSC CCL
			VSCB3.8.2. Expón a importancia de que todas as persoas gocen dos dereitos básicos: saúde, benestar, alimentación, vestido, vivenda e asistencia médica.	CSC CCL
			VSCB3.8.3. Xulga criticamente as	CSC

ÁREA	VALORES SOCIAIS E CÍVICOS		CURSO	QUINTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
			circunstancias de persoas que viven en situacións de privación dos dereitos básicos.	CSIEE
a d	<p>B3.11. Convivencia pacífica en sociedade e valores en que se apoia: respecto, tolerancia, solidariedade, xustiza, compromiso, cooperación e cultura de paz. Identificación, recoñecemento e análise de hábitos que facilitan e dificultan a convivencia e o benestar dos grupos sociais.</p> <p>B3.12. Formas de discriminación: racismo, xenofobia, homofobia, transfobia, desigualdade de oportunidades.</p> <p>B3.13. Feitos discriminatorios: maltrato, exclusión de minorías étnicas, campos de concentración, o holocausto e segregación por enfermidade. Análise.</p>	<p>B3.9. Comprender a declaración da igualdade de dereitos e a non discriminación por razón de nacemento, raza, sexo, relixión, opinión ou calquera outra condición ou circunstancia persoal ou social, aplicándoa á análise do contorno social.</p>	<p>VSCB3.9.1. Argumenta e expón mediante imaxes a importancia de garantir a igualdade de dereitos e a non discriminación por razón de nacemento, raza, sexo, relixión, opinión ou calquera outra condición ou circunstancia persoal ou social.</p> <p>VSCB3.9.2. Descubre e vulga criticamente casos próximos de desigualdade e discriminación.</p>	<p>CCL</p> <p>CCEC</p> <p>CSC</p> <p>CSC</p> <p>CSIEE</p>
d m	<p>B3.14. As diferenzas de sexo como un elemento enriquecedor. Análise das medidas que contribúen a un equilibrio de xénero e a unha auténtica igualdade de oportunidades. Identificación e</p>	<p>B3.10. Participar activamente na vida cívica valorando a igualdade de dereitos e corresponsabilidades de homes e mulleres.</p>	<p>VSCB3.10.1. Xulga criticamente actitudes de falta de respecto á igualdade de oportunidades de homes e mulleres.</p> <p>VSCB3.10.2. Colabora con persoas doutro</p>	<p>CSC</p> <p>CSIEE</p> <p>CSC</p>

ÁREA	VALORES SOCIAIS E CÍVICOS		CURSO	QUINTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	rexeitamento de desigualdades entre mulleres e homes no mundo laboral e na vida cotiá.		sexo en diferentes situacións escolares.	CSIEE
			VSCB3.10.3. Realiza diferentes tipos de actividades independentemente do seu sexo.	CSC CSIEE
a	B3.15. Os valores sociais e a democracia. Os principios de convivencia que establecen o Estatuto de autonomía de Galicia e a Constitución española. Dereitos e deberes. Características que debe posuír unha sociedade democrática.	B3.11. Respetar os valores socialmente recoñecidos, coñecendo e apreciando os valores do Estatuto de autonomía e da Constitución española e os dereitos e deberes do Estatuto de autonomía e da Constitución española. Coñecer as institucións, organización e servizos públicos que garanten os dereitos e deberes dos cidadáns e cidadás no seu contorno.	VSCB3.11.1. Reflexiona sobre os dereitos e deberes da Constitución española.	CSC
			VSCB3.11.2. Expresa a importancia de garantir os dereitos e deberes dos cidadáns e cidadás do seu contorno.	CSC CCL
			VSCB3.11.3. Participa no benestar do contorno próximo baseándose nos dereitos e deberes dos cidadáns e cidadás.	CSC CSIEE
a	B3.16. Características da convivencia democrática. Valores cívicos na sociedade democrática: respecto, tolerancia, solidariedade, xustiza, cooperación e cultura de paz.	B3.12. Coñecer e expresar as notas características da convivencia democrática e a importancia dos valores cívicos na sociedade democrática realizando razoamentos críticos.	VSCB3.12.1. Expresa as notas características da convivencia democrática.	CSC CCL
			VSCB3.12.2. Argumenta a importancia dos valores cívicos na sociedade democrática.	CSC CCL

ÁREA	VALORES SOCIAIS E CÍVICOS		CURSO	QUINTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
h o i	B3.17. O respecto e a conservación do ambiente. A actitude crítica ante a falta de respecto e conservación do ambiente. B3.18 Realización e interpretación de gráficos sinxelos	B3.13. Contribuír á conservación do ambiente mantendo unha actitude crítica ante as faltas de respecto.	VSCB3.13.1. Analiza, explica e expón as causas e consecuencias da intervención humana no medio.	CSC CSIEE
			VSCB3.13.2. Investiga criticamente a intervención humana no ambiente e comunica os resultados.	CSC CAA CSIEE CMCT
			VSCB3.13.3. Argumenta comportamentos de defensa e recuperación do equilibrio ecolóxico e de conservación do ambiente.	CSC CCL
a i	B3.19. Condutas responsables no uso das TIC: autonomía, autocontrol, seguridade, sentido ético. Análise da realidade que presentan os medios de comunicación para desenvolver a capacidade crítica e responsable.	B3.14. Empregar as novas tecnoloxías desenvolvendo valores sociais e cívicos en contornos seguros.	VSCB3.14.1. Realiza un uso ético das novas tecnoloxías.	CD CSC
			VSCB3.14.2. Cofece o emprego seguro das novas tecnoloxías.	CSC CD
n	B3.20. A educación viaria. Respecto cara ás normas de mobilidade viaria. Identificación das causas e dos grupos de risco nos accidentes de tráfico.	B3.15. Valorar as normas de seguridade viaria, analizando as causas e consecuencias dos accidentes de tráfico.	VSCB3.15.1. Colabora en campañas escolares sobre a importancia e a promoción do respecto das normas de educación viaria.	CSC CSIEE

ÁREA	VALORES SOCIAIS E CÍVICOS		CURSO	QUINTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	B3.21. Identificación de actitudes e de estratexias persoais e colectivas que contribúen a consolidar condutas e hábitos viarios correctos.		VSCB3.15.2. Analiza información na prensa en relación cos accidentes de tráfico.	CSC CCL CMCT CD
			VSCB3.15.3. Investiga sobre as principais causas dos accidentes de tráfico coa axuda das novas tecnoloxías.	CSC CD CAA
			VSCB3.15.4. Explica as consecuencias de diferentes accidentes de tráfico.	CSC CCL CMCT CD
n	B3.22. Busca, selección, análise e elaboración de informacións en relación cos accidentes de tráfico. B3.23. Comunicación da información elaborada por diferentes medios B3.24. Identificación de actitudes e estratexias individuais e colectivas de prevención de riscos viarios.	B3.16. Investigar sobre a prevención de accidentes de tráfico xerando iniciativas e alternativas persoais.	VSCB3.16.1. Desenvolve proxectos relacionados coas principais causas dos accidentes de tráfico, sobre os que se informa en diferentes medios de comunicación.	CSC CSIEE CAA CMCT
			VSCB3.16.2. Reflexiona sobre o modo en que se poderían evitar accidentes de tráfico e expón as súas conclusións.	CSC CCL
			VSCB3.16.3. Explica as principais medidas	CSC

ÁREA	VALORES SOCIAIS E CÍVICOS		CURSO	QUINTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
			que se poderían tomar para previr accidentes de tráfico.	CCL CSIEE

CVE-DOG: fuazs591-z1u5-a984-5uq2-otyorypcbqw8

Área de Educación Artística

Á hora de abordar a Educación Artística, que nesta etapa engloba a Educación Musical e a Educación Plástica, teremos en conta que as diferentes manifestacións artísticas teñen unha presenza constante no contorno e na vida das persoas formando parte de múltiples aspectos da súa socialización e da súa comunicación.

A Educación Artística é de especial importancia, xa que o tratamento da información visual e musical na vida cotiá xera e precisa capacidades de pensamento crítico. A educación artística posibilita o desenvolvemento da creatividade, da imaxinación, da autonomía, a percepción, a motricidade, a sensibilidade estética, a expresión persoal, a capacidade comunicativa e a socialización etc., e todas elas están relacionadas co obxectivo de axudar a filtrar os nosos encontros cos produtos visuais e musicais. Por outra banda, é de gran relevancia ensinar ao alumnado a interpretación e a análise crítica, para o facer consciente de que todas as formas de arte son expresión de ideas, sentimentos, crenzas e actitudes da persoa que, ademais de seren reveladoras da súa identidade, son un axente reconfigurador. Nesta etapa, a área artística sitúase nun lugar privilexiado para a transversalidade, para a conexión natural con outras áreas do currículo, colaborando nunha comprensión da realidade e nunha satisfacción maiores. Permite, ademais, achegarse á mirada das demais persoas, á diversidade de maneiras de experimentar o mundo, que se manifestaron e se manifestan nos produtos da cultura musical e visual. Xunto coa dimensión reflexiva darémoslle importancia tamén á produción de obras ou traballos por parte do alumnado, feito en que se centran algúns dos estándares deste currículo, xa que entendemos que o seu tratamento competencial só se pode desenvolver tendo como obxectivo que o alumnado sexa protagonista final dos produtos de aprendizaxe.

Xa que logo, para desenvolver este currículo tivemos en conta a total integración nel da aprendizaxe por competencias, de xeito que o profesorado poida utilizar este documento como guía e base da adquisición de competencias do seu alumnado, obxectivo primordial deste enfoque.

Para isto, é imprescindible que o proceso de ensino e aprendizaxe parta dunha planificación rigorosa, elixindo métodos didácticos que se axusten ao nivel inicial do alumno ou da alumna e ás súas condicións socioculturais. Estes métodos deben partir da perspectiva do persoal docente como orientador, promotor e facilitador do desenvolvemento competencial no alumnado, enfocándose á realización de tarefas ou situacións-problema, propostas cun obxectivo concreto, que o alumno ou a alumna deben resolver.

Así mesmo, deben ter en conta a atención á diversidade e o respecto polos distintos ritmos e estilos de aprendizaxe, mediante prácticas de traballo individual e cooperativo.

A aprendizaxe por competencias en que se basea o currículo require metodoloxías activas e contextualizadas, e propónse, por isto, introducir estratexias interactivas, proxectos colaborativos co uso das novas tecnoloxías, facendo fincapé na creación de produtos reais que teñan efecto na comunidade educativa.

Faise necesaria unha implicación do profesorado na creación de materiais adecuados a estes modelos de aprendizaxe, así como un compromiso co desenvolvemento destas metodoloxías na aula, feito que leva consigo un importante nivel de coordinación de todos os membros da comunidade educativa -en particular as familias-, unha reflexión e a avaliación dos resultados, para definir melloras posteriores.

Por último, para facilitar a concreción curricular tanto na área de Música como na de Educación Plástica establécense tres bloques de contidos. Non obstante, deben entenderse como un conxunto e desenvolverse de forma global, tendo en conta as conexións internas tanto con respecto ao curso como ao longo da etapa.

Educación Plástica

Bloque 1. Educación audiovisual. Está dedicado ao estudo da imaxe en todas as súas manifestacións, tanto visual como audiovisual. Neste bloque ten moita importancia a contribución que fan as tecnoloxías da información e da comunicación (TIC) ao mundo da imaxe.

Bloque 2. Expresión artística. Este bloque recolle a exploración dos elementos propios da linguaxe plástica e visual, así como o tratamento dos materiais. Abrangue tamén as posibilidades para expresar o sentido e o percibido con creacións artísticas propias, despois da planificación.

Bloque 3. Debuxo xeométrico. Atopamos aquí un desenvolvemento gráfico dos coñecementos adquiridos na área de Matemáticas, no epígrafe de Xeometría, polo que a competencia matemática e científico-tecnolóxica estará moi presente.

Educación musical

Bloque 1. «A escoita». Procúrase que o alumnado tome conciencia dos sons que do seu ámbito, así como das posibilidades sonoras dos materiais e dos obxectos do seu contexto. Faise fincapé na audición activa de manifestacións musicais de distintas orixes e no respecto no proceso da audición.

Bloque 2. «A interpretación musical». O alumnado é protagonista absoluto neste bloque, cuxo obxectivo

é a creación de produtos musicais de diferentes estilos, usando diversas técnicas compositivas e con finalidades distintas. Centrémonos tamén en que o alumnado valore o traballo colaborativo, o respecto cara ás demais persoas e a avaliación con intención de mellorar.

Bloque 3. «A música, o movemento e a danza». Este derradeiro bloque está destinado ao desenvolvemento da expresividade e a creatividade do alumnado desde o coñecemento e a práctica da danza. Comézase pola coordinación motriz e a conciencia do desprazamento no espazo, e chégase finalmente ao nivel de creación e expresión de sentimentos co movemento.

CVE-DOG: fuazs591-z1u5-a984-5uq2-otyorypcbqw8

ÁREA	EDUCACIÓN ARTÍSTICA (EDUCACIÓN PLÁSTICA)		CURSO	PRIMEIRO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
BLOQUE 1. OBSERVACIÓN PLÁSTICA				
a j b	B1.1. Valoración e respecto polas obras plásticas do contorno.	B1.1. Amosar respecto pola área e polos diferentes tipos de expresión plástica.	EPB1.1.1. Valora e respecta os diferentes tipos de expresión plástica.	CCEC CSC
a j b	B1.2. Valoración da limpeza, a orde e a presentación ao realizar un traballo. B1.3. Satisfacción na manipulación e na exploración de diferentes materiais. B1.4. Interese por usar adecuadamente os instrumentos, os espazos etc.	B1.2. Valorar a limpeza, os materiais e a orde na realización dunha tarefa plástica e o seu produto final.	EP1.2.1. Valora a importancia da limpeza, do coidado do material e da orde para alcanzar o resultado final proposto.	CCEC CSC
j e	B1.5. Observación e exploración sensorial dos elementos plásticos presentes nos ámbitos natural, artificial e artístico. B1.6. Descrición de imaxes presentes no contexto próximo. B1.7. Observación de elementos plásticos do ambiente artificial presentes en edificios, moblaxe urbana, luminosos ou sinais.	B1.3. Describir calidades e características dos materiais, dos obxectos e dos instrumentos presentes no contexto natural e artificial.	EP1.3.1. Describe calidades e características de materiais, obxectos e instrumentos presentes no contexto natural e artificial. EP1.3.2. Identifica, nomea e debuxa as formas básicas. EP1.3.3. Identifica os tamaños. EP1.3.4. Identifica e usa as cores	CCEC CAA CCEC CCL CMCCT CCEC CMCCT CCEC

ÁREA	EDUCACIÓN ARTÍSTICA (EDUCACIÓN PLÁSTICA)		CURSO	PRIMEIRO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
			aprendidas.	
			EP1.3.5. Nomea e recoñece as figuras xeométricas básicas e os elementos plásticos.	CCEC CCL CMCCT
			EP1.3.6. Recoñece e nomea as principais partes da figura humana.	CMCCT CCL
			EP1.3.7. Identifica figuras xeométricas básicas.	CCEC CMCCT
			EP1.3.8. Identifica os diferentes tipos de liña.	CCEC CMCCT
e j	B1.8. Descrición verbal de sensacións e observacións das obras plásticas. B1.9. Observación da obra plástica e visual no contexto, en exposicións e en museos, e comentarios posteriores sobre elas. B1.10. Expresión oral das impresións que a obra artística xera.	B1.4. Usar léxico sinxelo e adecuado para comentar as obras plásticas propias e alleas.	EPB1.4.1. Describe o que sente ou pensa sobre as súas propias creacións plásticas e as dos compañeiros e as compañeiras, usando o vocabulario adecuado.	CCL CSIEE CCEC
j	B1.11. Exploración de distancias, percorridos e situacións de obxectos e persoas en	B1.5. Identificar diferentes formas de representación do espazo.	EPB1.5.1. Observa diferentes formas de presentar o espazo.	CCEC CAA

ÁREA	EDUCACIÓN ARTÍSTICA (EDUCACIÓN PLÁSTICA)		CURSO	PRIMEIRO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	relación co espazo. B1.12. Observación de diferentes maneiras de representar o espazo (fotografía aérea, planos de vivendas, maquetas, mapas etc.).		EPB1.5.2. Explora as distancias, os percorridos e as situacións de obxectos e persoas en relación co espazo.	CMCCT CCEC CAA
BLOQUE 2. EXPRESIÓN PLÁSTICA				
j	B2.1. Uso de diferentes formas, texturas e cores nas producións.	B2.1. Probar en producións propias as posibilidades que adoptan as formas, texturas e cores.	EPB2.1.1. Manexa e emprega as diferentes texturas naturais e artificiais. EPB2.1.2. Emprega os diferentes tipos de liña e experimenta con elas para completar debuxos. EPB2.1.3. Usa diferentes tipos de materiais e experimenta con eles para crear a posteriori obras plásticas. EPB2.1.4. Sitúa elementos no espazo nas producións plásticas.	CCEC CCEC CSIEE CCEC CAA CCEC
j	B2.2. Elaboración de debuxos, pinturas, colaxes, estampaxes, ilustracións, volumes, encartado de formas etc.	B2.2. Realizar composicións plásticas que representen o mundo imaxinario, afectivo e social.	EPB2.2.1. Produce e identifica obras sinxelas usando formas xeométricas básicas.	CCEC CAA

ÁREA	EDUCACIÓN ARTÍSTICA (EDUCACIÓN PLÁSTICA)		CURSO	PRIMEIRO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	B2.3. Manipulación de obxectos para a súa transformación (monicreques, disfraces, escenarios etc.). B2.4. Exploración de recursos dixitais para a creación de obras.		EPB2.2.2. Elabora portadas, colaxes e outros obxectos empregando as ferramentas e as técnicas básicas (recortar, pegar, encher; usar pinceis, rotuladores, lapis de cores etc.).	CCEC CSIEE
			EPB2.2.3. Realiza un mosaico, coa axuda da cuadrícula, identificando e recoñecendo os tamaños.	CCEC
			EPB2.2.4. Elabora e representa imaxes despois dunha presentación audiovisual.	CCEC CAA
a b	B2.5. Manipulación adecuada de materiais, instrumentos e espazos.	B2.3. Respectar e coidar os materiais, os utensilios e os espazos.	EPB2.3.1. Respecta as normas preestablecidas e coida os materiais, os utensilios e os espazos.	CCEC CSC

ÁREA	EDUCACIÓN ARTÍSTICA (EDUCACIÓN PLÁSTICA)		CURSO	TERCEIRO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
BLOQUE 1. OBSERVACIÓN PLÁSTICA				
e j	B1.1. Establecemento de protocolos de actuación na observación das obras artísticas. B1.2. Valoración do coñecemento de diferentes códigos artísticos como medio de expresión de ideas.	B1.1 Describir as características dos elementos presentes no contexto e as sensacións que as obras artísticas provocan.	EPB1.1.1 Establece unha orde ou pautas para seguir no procedemento de observación dos elementos do contexto, e na súa comunicación oral ou escrita.	CCL CAA
			EPB1.1.2. Describe as características dos feitos artísticos e as sensacións que as obras provocan. e expresa as súas apreciacións persoais cun criterio artístico.	CCL CCEC
			EPB1.1.3. Identifica e coñece os termos propios da linguaxe plástica.	CCL CCEC
e j	B1.3. Interpretación e valoración da información que proporcionan as imaxes no contexto social e comunicación das apreciacións obtidas. B1.4. Indagación sobre diferentes maneiras	B1.2. Interpretar o contido das imaxes e representacións do espazo presentes no contexto, con identificación das posicións dos elementos plásticos no espazo.	EPB1.2.1. Interpreta e valora a información que ofrecen as imaxes no contexto social e comunica as sensacións, elaborando informacións básicas.	CCL CCEC

ÁREA	EDUCACIÓN ARTÍSTICA (EDUCACIÓN PLÁSTICA)		CURSO	TERCEIRO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	de representar o espazo.		EPB1.2.2. Identifica a posición dos elementos plásticos tendo en conta as técnicas espaciais.	CCEC CCL
j b	B1.5. Observación dos materiais empregados nas obras plásticas. B1.6. Exploración de calidades dos materiais (transparencia, rugosidade, lixeireza etc.) e tratamento convencional e sinxelo de texturas, formas e cores sobre diferentes soportes.	B1.3. Clasificar texturas, formas e cores atendendo a distintos criterios.	EPB1.3.1. Clasifica texturas e tonalidades de formas naturais e artificiais exploradas desde diferentes ángulos e posicións.	CCEC CCL
			EPB1.3.2. Clasifica texturas, formas e cores atendendo a criterios de similitude ou diferenza.	CCEC CCL
			EPB1.3.3. Diferencia e recoñece as diferentes texturas, liñas, formas e cores nas composicións artísticas.	CCEC CCL
j a b	B1.7. Descrición de profesionais relacionados/as coas artes plásticas e visuais. B1.8. Procura de información sobre as manifestacións culturais e artísticas do contexto.	B1.4. Identificar e valorar recoñecidos/as autores/as e as súas obras máis significativas, facendo fincapé na cultura propia.	EPB1.4.1. Describe varias profesións relacionadas coas artes plásticas.	CCEC CSC CCL
			EPB1.4.2. Procura información sobre artistas plásticos/as da cultura propia e de outras, e sobre a súa obra.	CCEC CSC CAA

ÁREA	EDUCACIÓN ARTÍSTICA (EDUCACIÓN PLÁSTICA)		CURSO	TERCEIRO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
			EPB1.4.3. Aмосa interese por coñecer formas de expresión de autores/as e a súa obra, empregando as tecnoloxías da información.	CCEC CSC CD
			EPB1.4.4. Relaciona artistas coas obras máis representativas.	CCEC CSC CCL
BLOQUE 2. EXPRESIÓN PLÁSTICA				
j b	B2.1. Planificación e organización para axustar o proceso de creación individual e en grupo ás intencións previstas, seleccionando adecuadamente os materiais, os instrumentos e as técnicas. B2.2. Elaboración de imaxes usando técnicas e recursos diversos. B2.3. Construción de estruturas con volume.	B2.1.Utilizar instrumentos, técnicas e materiais adecuados para alcanzar un produto artístico final.	EPB2.1.1. Utiliza cores (primarias e mesturadas) e tonalidades cunha intención estética, manexando diferentes técnicas.	CCEC CAA
			EPB2.1.2. Manexa lapis de cores, témperas, rotuladores, sombreamento, acuarelas etc.) para a composición de obras.	CCEC CAA
			EPB2.1.3. Manexa material diverso nas producións plásticas, explorando diversas técnicas e actividades manipulativas.	CCEC CAA

ÁREA	EDUCACIÓN ARTÍSTICA (EDUCACIÓN PLÁSTICA)		CURSO	TERCEIRO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
			EPB2.1.4. Practica o recorte e pega materiais de diferentes texturas.	CCEC CAA
			EPB2.1.5. Completa figuras seguindo as liñas como guía.	CCEC CAA
			EPB2.1.6. Combina técnicas de picado, encartado e pegado.	CCEC CAA
			EPB2.1.7. Utiliza a cuadrícula como referencia para copiar e representar modelos, de maneira proporcionada.	CCEC CAA
			EPB2.1.8. Usa a técnica de colaxe con limpeza e precisión, manexando diferentes técnicas.	CCEC CAA
			EPB2.1.9. Fai composicións correctamente a partir do eixe de simetría.	CCEC CMCCT
			EPB2.1.10. Crea imaxes tridimensionais co recorte e o pegado.	CCEC CAA
			EPB2.1.11. Debuxa a figura humana, usando a cuadrícula para alcanzar as	CCEC CMCCT

ÁREA	EDUCACIÓN ARTÍSTICA (EDUCACIÓN PLÁSTICA)		CURSO	TERCEIRO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
			proporcións adecuadas.	
a j	B2.4. Selección e uso responsable de materiais apropiados segundo as súas posibilidades plásticas e o fin para o que se previron. B2.5. Establecemento de protocolos de actuacións no proceso de creación individual e/ou colectiva.	B2.2. Coidar o material e os espazos e utilizalos adecuadamente.	EPB2.2.1. Coida e utiliza adecuadamente os recursos de traballo.	CCEC CSC
a c	B2.6. Respecto polas normas e pola repartición de tarefas establecidas no grupo. B2.7. Respecto polas ideas e os traballos individuais.	B2.3. Respetar e valorar o traballo individual e en grupo.	EPB2.3.1. Leva a cabo proxectos en grupo respectando as ideas das demais persoas e colaborando coas tarefas que lle foran encomendadas.	CSC CCEC CAA
j i	B2.8. Utilización de recursos dixitais para a elaboración de producións artísticas. B2.9. Compilación de imaxes para complementar textos (carteis, anuncios, esquemas etc.).	B2.4. Utilizar as tecnoloxías da información e da comunicación para buscar material para as creacións propias ou colectivas.	EPB2.4.1. Utiliza as tecnoloxías da información e da comunicación para documentarse sobre o seu contexto cultural e artístico. EPB2.4.2. Utiliza as tecnoloxías da información e da comunicación para	CCEC CD CCEC CD

ÁREA	EDUCACIÓN ARTÍSTICA (EDUCACIÓN PLÁSTICA)		CURSO	TERCEIRO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
			buscar material para as súas creacións artísticas.	

CVE-DOG: fuazs591-z1u5-a984-5uq2-otyorypcbqw8

ÁREA	EDUCACIÓN ARTÍSTICA (EDUCACIÓN PLÁSTICA)		CURSO	QUINTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
BLOQUE 1. OBSERVACIÓN PLÁSTICA				
j e	B1.1. Indagación sobre as posibilidades plásticas dos elementos naturais e o seu uso con fins expresivos.	B1.1. Distinguir as diferenzas fundamentais entre as imaxes fixas e en movemento, clasificándoas seguindo patróns aprendidos.	EPB1.1.1. Recoñece as imaxes fixas e en movemento e clasificaas	CCEC CSIEE
			EPB1.1.2. Debuxa aspectos da vida cotiá.	
j e	B1.2. Exploración das posibilidades de materiais, texturas, formas, cores etc. sobre diferentes soportes. B1.3. Análise da interrelación dos códigos e a intencionalidade comunicativa. B1.4. Interese por aplicar ás representacións plásticas os descubrimentos obtidos na exploración de materiais. B1.5. Exploración das posibilidades expresivas da liña segundo a forma, a dirección, a situación espacial e a sensación de movemento e de repouso.	B1.2. Identificar e describir os materiais, utensilios e soportes, texturas, formas e cores; comprobando as posibilidades que achegan para a creación artística.	EPB1.2.1. Identifica os recursos e os materiais utilizados para elaborar unha obra.	CCEC CCL
			EPB1.2.2. Analiza as posibilidades de materiais, texturas, formas e cores aplicadas sobre diferentes soportes.	
j e	B1.6. Documentación, rexistro e valoración de formas artísticas e artesanais representativas da expresión cultural.	B1.3. Aproximarse á lectura, análise e interpretación da arte e as imaxes fixas e en movemento nos seus contextos culturais e	EPB1.3.1 . Coñece a evolución da fotografía desde o branco/negro á cor, do formato papel ao dixital, e valora as	CCEC CCL

ÁREA	EDUCACIÓN ARTÍSTICA (EDUCACIÓN PLÁSTICA)		CURSO	QUINTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	B1.7. Realización de fotografías (enfoque e planos) para enriquecer un informe, para recoller actividades de centro, para ilustrar unha noticia,...	históricos, comprendendo, de maneira crítica, o significado e función social, sendo capaz de elaborar imaxes novas a partir dos coñecementos adquiridos.	posibilidades que proporciona a tecnoloxía.	
EPB 1.3.2. Realiza fotografías utilizando medios tecnolóxicos, analizando, a posteriori, se o encadre é o máis adecuado para o propósito inicial.			CCEC CCL	
EPB 1.3.3. Recoñece os diferentes temas da fotografía.			CCEC	
BLOQUE 2. EXPRESIÓN E CREACIÓN PLÁSTICA				
j e	B2.1. Uso de texturas para caracterizar imaxes e obxectos, e para o tratamento de imaxes dixitalizadas. B2.2. Preparación de documentos propios da comunicación artística: carteis, programas e guías. B2.3. Disposición á orixinalidade e á espontaneidade á hora de plasmar ideas.	B2.1. Experimentar coas imaxes como unha ferramenta para deseñar documentos de información e comunicación (carteis, guías, folletos etc.)	EPB2.1.1. Realiza composicións que transmitan emocións e sensacións básicas, utilizando distintos elementos e recursos para os axustar ás necesidades.	CCEC CSIEE CCL
			EPB2.1.2. Busca un cartel e confecciona o seu propio anuncio.	CCEC CSIEE
j e	B2.4. Comparación entre as formas que a representación do espazo adopta en	B2.2. Realizar planos, mapas e carteis, individualmente e en grupo; manexando as	EPB2.2.1. Confecciona planos, e mapas simples coa axuda das ferramentas	CCEC CMCCT

ÁREA	EDUCACIÓN ARTÍSTICA (EDUCACIÓN PLÁSTICA)		CURSO	QUINTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
a	diferentes áreas ou ámbitos, como mapas de estradas, guías, pintura de paisaxes e planos. B2.5. Construción de estruturas e transformación de espazos usando noções métricas e de perspectiva. B2.6. Establecemento de revisións e reflexión sobre o traballo.	ferramentas básicas do debuxo xeométrico.	básicas, individualmente e en grupo.	CSC
			EPB2.2.2. Utiliza e manexa os elementos que estruturan o espazo gráfico (cuadrícula).	CCEC CMCT
			EPB2.2.3. Participa nas actividades propostas e amosa interese por elas, colaborando sempre que se trate dun traballo en grupo	CSC
j e	B2.7. Análise das formas de representación de volumes no plano segundo o punto de vista ou a situación no espazo. B2.8. Representación con distinta intencionalidade de formas abertas e pechadas, e dos límites e contornos e superficies.	B2.3. Imaxinar, debuxar e elaborar obras tridimensionais con diferentes materiais.	EPB2.3.1. Representa con claroscuro a sensación espacial de composicións volumétricas.	CCEC CCL
			EPB2.3.2. Experimenta coa superposición de planos para crear volume.	CCEC CMCT
			EPB2.3.3. Utiliza a liña horizontal como elemento expresivo para proporcionar sensación de profundidade.	CCEC CMCT
			EPB2.3.4. Combina e analiza as cores para as utilizar correctamente na composición.	CCEC

ÁREA	EDUCACIÓN ARTÍSTICA (EDUCACIÓN PLÁSTICA)		CURSO	QUINTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
j h	<p>B2.9. Uso de texturas para caracterizar obxectos e imaxes.</p> <p>B2.10. Aplicación da posibilidade expresiva da liña, segundo a forma, a dirección, a situación no espazo e a sensación de movemento ou repouso.</p> <p>B2.11. Recreación de espazos imaxinados aplicando conceptos básicos de composición, equilibrio e proporción.</p>	<p>B2.4. Representa, de forma persoal, ideas, accións e situacións valéndose dos elementos que configuran a linguaxe visual.</p>	<p>EPB2.3.5. Aproveita a diferenza das texturas achegadas polos lapis de cores e as ceras.</p>	CCEC
			<p>EPB2.3.6. Constrúe obxectos tridimensionais.</p>	CCEC CSIEE
			<p>EPB2.4.1. Debuxa formas, figuras e elementos do contexto con dimensións, proporcións, cores e tamaños adecuados.</p>	CCEC CAA
			<p>EPB2.4.2. Organiza os espazos das súas producións bidimensionais, utilizando conceptos básicos de composición, equilibrio e proporción.</p>	CCEC CMCT
			<p>EPB2.4.3. Analiza e compara as texturas naturais e artificiais, así como as texturas visuais e táctiles, sendo capaz de realizar traballos artísticos utilizando estes coñecementos.</p>	CCEC CMCT
<p>EPB2.4.4. Distingue o tema ou xénero de obras plásticas.</p>	CCEC CMCT			

ÁREA	EDUCACIÓN ARTÍSTICA (EDUCACIÓN PLÁSTICA)		CURSO	QUINTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
			EPB2.4.5. Realiza imaxes humanas, animais e casas, partindo dun bosquexo.	CCEC CSIEE
a b c	B2.12. Constancia e exixencia progresiva no proceso de realización de tarefas plásticas aplicando estratexias creativas e respectando as normas previamente establecidas. B2.13. Seguimento das normas e das instrucións de manexo e conservación de instrumentos, materiais e espazos. B2.14. Asunción de responsabilidades no traballo individual e colectivo.	B2.5. Participar con interese, coidando e respectando o material, os utensilios e os espazos, desenvolvendo a iniciativa e a creatividade, respectando as normas e as regras previamente establecidas.	EPB2.5.1. Valora os elementos e os recursos empregados para conseguir o efecto que máis se axuste ao resultado final. EPB2.5.2. Coida e respecta os materiais, os utensilios e os espazos utilizados. EPB2.5.3. Participa e amosa interese polas actividades propostas, colaborando na recollida e na organización do material.	CCEC CSC CSC
h b	B2.15. Elaboración de deseños previos á realización dunha obra para chegar ao resultado final con orde e limpeza. B2.16. Establecemento de protocolos de organización, orde, limpeza e presentación.	B2.6. Amosar interese polo traballo, apreciando e valorando a correcta realización de actividades e a presentación.	EPB2.6.1. Completa e realiza os debuxos utilizando os coñecementos aprendidos. EPB2.6.2. Presenta as tarefas con orde e limpeza respectando as normas e indicacións establecidas. EPB2.6.3. Amosa interese polo traballo e a aplicación, apreciando a correcta realización dos exercicios e actividades.	CCEC CSC CSC CCEC CSC CCEC

ÁREA	EDUCACIÓN ARTÍSTICA (EDUCACIÓN PLÁSTICA)		CURSO	QUINTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
i j	B2.17. Documentación sobre producións artísticas nos medios audiovisuais e nas tecnoloxías da información e da comunicación para un sinxelo tratamento das imaxes, o deseño, a animación e a difusión dos traballos elaborados.	B2.7. Utilizar e manexar as tecnoloxías da información e da comunicación como medio de información, investigación e deseño.	EPB2.7.1. Emprega as novas tecnoloxías para se iniciar no deseño dixital, no tratamento de imaxes ou na animación.	CD CCEC
BLOQUE 3. DEBUXO XEOMÉTRICO				
h j	B3.1. Exploración das posibilidades da liña recta para iniciar os traballos de xeometría. B3.2. Seguimento de normas e das instrucións de manexo das ferramentas básicas do debuxo técnico.	B3.1. Coñecer e utilizar as ferramentas básicas do debuxo xeométrico.	EPB3.1.1 Coñece e usa as principais ferramentas básicas do debuxo xeométrico (regra, escuadro, cartabón, semicírculo etc.) EPB3.1.2. Utiliza o trazado de rectas paralelas. EPB3.1.3. Traza ángulos rectos, de 30 e de 60 graos utilizando as ferramentas básicas. EPB3.1.4. Manexa os efectos visuais da perspectiva para debuxar triángulos e cuadriláteros.	CCEC CMCCT CCEC CMCCT CCEC CMCCT CCEC CMCCT

ÁREA	EDUCACIÓN ARTÍSTICA (EDUCACIÓN PLÁSTICA)		CURSO	QUINTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
			EPB3.1.5. Representa e aplica adecuadamente o eixe de simetría.	CCEC CMCCT
			EPB3.1.6. Representa formas xeométricas con precisión e coa axuda da cuadrícula e as ferramentas básicas.	CCEC CMCCT

ÁREA	EDUCACIÓN ARTÍSTICA (EDUCACIÓN MUSICAL)		CURSO	PRIMEIRO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
BLOQUE 1. ESCOITA				
j b	<p>B1.1. Calidades do son: timbre, duración, altura e intensidade.</p> <p>B1.2. Identificación de trazos distintivos de sons do contexto natural e social.</p> <p>B1.3. Representación corporal e gráfica de sons de diferentes características.</p> <p>B1.4. Utilización de xogos e aplicacións informáticas educativas sinxelas para a discriminación auditiva. Curiosidade por descubrir os sons do contexto e as súas características.</p> <p>B1.5. Audición de pezas vocais e identificación de voces femininas e masculinas.</p> <p>B1.6. Recoñecemento visual e auditivo, e denominación dalgúns instrumentos musicais da aula e da música escoitada e interpretada no contexto do alumnado.</p>	<p>B1.1. Explorar, escoitar e describir calidades e características de materiais, obxectos, sons e instrumentos presentes no contexto natural.</p>	<p>EMB1.1.1. Manipula e explora as calidades sonoras do corpo, dos instrumentos, dos obxectos, dos animais e da voz.</p>	<p>CECC</p> <p>CAA</p>
			<p>EMB1.1.2. Representa graficamente ou corporalmente estas calidades: son curto, longo, ascendente e descendente, forte, piano, agudo e grave.</p>	CCEC
			<p>EMB1.1.3. Recoñece e discrimina os sons do seu contexto.</p>	CCEC
			<p>EMB1.1.4. Utiliza aplicacións informáticas e xogos para a discriminación auditiva destas calidades.</p>	CCEC CD
			<p>EMB1.1.5. Identifica voces masculinas e femininas.</p>	CCEC

ÁREA	EDUCACIÓN ARTÍSTICA (EDUCACIÓN MUSICAL)		CURSO	PRIMEIRO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
j a	B1.7. Audición de pezas vocais e instrumentais.	B1.2. Manter unha actitude de respecto e de escoita activa.	EMB1.2.1. Respecta os tempos de silencio para o bo estudo dos sons e a escoita das audicións.	CSC CCEC
			EMB1.2.2. Respecta as opinións dos seus compañeiros e das súas compañeiras, así como do profesorado.	CSC CCEC
j	B1.8. Audición activa e recoñecemento dunha selección de pezas musicais breves. B1.9. Identificación das principais profesións relacionadas coa música e da actividade que se desenvolve nelas (dirección, instrumentista e público).	B1.3. Coñecer obras curtas de distintos estilos e de diferente autoría.	EMB1.3.1. Coñece algunhas persoas compositoras e relaciónaas coas súas obras.	CCEC
			EMB1.3.2. Coñece as figuras do/da director/ora de orquestra, instrumentista e público.	CCEC
j e	B1.10. Comunicación oral das impresións que causa a música escoitada.	B1.4. Comunicar utilizando un vocabulario adecuado ás sensacións e ás impresións sentidas na audición.	EMB1.4.1. Representa mediante diferentes técnicas os aspectos básicos dunha audición e os sentimentos que suscitou.	CCL CCEC
			EMB1.4.2. Emprega vocabulario básico musical adaptado ao seu nivel.	CCL CCEC
j	B1.11. Elementos da música: tempo e	B1.5. Identificar e expresar a través de diferentes	EMB1.5.1. Coñece, identifica e	CCEC

ÁREA	EDUCACIÓN ARTÍSTICA (EDUCACIÓN MUSICAL)		CURSO	PRIMEIRO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
e	dinámica. B1.12. Distinción e representación corporal ou gráfica dalgúns elementos da música escoitada. B1.13. Forma musical: repetición e contraste. Identificación da repetición (AA) e o contraste (AB) en cancións e obras musicais.	linguaxes algúns dos elementos dunha obra musical (timbre, velocidade, intensidade e carácter).	representa elementos básicos da linguaxe musical: pulsación, longo, curto, rápido, lento, forte, piano, son, silencio, agudo, grave, pentagrama (liñas e espazos), clave de sol, branca e negra.	CAA
			EMB1.5.2. Utiliza notación non convencional para representar elementos do son.	CCEC
			EMB1.5.3. Utiliza aplicacións informáticas sinxelas para realizar actividades musicais.	CD CCEC
BLOQUE 2. INTERPRETACIÓN MUSICAL				
j b	B2.1. Exploración das posibilidades sonoras da voz, o corpo e os obxectos. B2.2. Construción de instrumentos musicais sinxelos con obxectos de uso cotián.	B2.1. Coñecer e utilizar as posibilidades sonoras e musicais do corpo e doutros obxectos, manipulando materiais como fonte de son.	EMB2.1.1. Repite esquemas rítmicos escoitados.	CCEC CMCCT CAA
			EMB2.1.2. Elabora pequenos instrumentos con materiais de reciclaxe.	CSC CAA
j b	B2.3. Práctica de xogos de relaxación, respiración, dicción e coordinación.	B2.2. Exercer as vocalizacións e as pronunciacións interpretando un pequeno repertorio de cancións	EMB2.2.1. Interpreta individualmente ou en grupo un pequeno repertorio de	CCEC CSC

ÁREA	EDUCACIÓN ARTÍSTICA (EDUCACIÓN MUSICAL)		CURSO	PRIMEIRO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	B2.4. Interpretación e memorización de ladaíñas e cancións ao unísono.	sinxelas e practicando a improvisación.	cancións sinxelas.	
			EMB2.2.2. Realiza pequenas improvisacións melódicas sobre algunha base dada.	CCEC CAA
			EMB2.2.3. Fai de xeito consciente o proceso da respiración.	CAA
			EMB2.2.4. Le e interpreta con ritmo ladaíñas e cancións ao unísono.	CCEC CCL CMCCT
j b	B2.5. Imitación de fórmulas rítmicas e melódicas. B2.6. Lectura e interpretación de partituras breves e sinxelas con grafías non convencionais, e de esquemas rítmicos e melódicos elementais con notación tradicional. B2.7. Iniciación á notación musical e ás grafías non convencionais como medio de representación da música: pentagrama, clave de sol, colocación das notas no pentagrama,	B2.3. Reproducir, crear e representar esquemas rítmicos e melódicos coa voz, o corpo, os instrumentos e patróns de movemento.	EMB2.3.1. Acompaña cancións, danzas e textos con fórmulas rítmicas básicas.	CCEC CMCCT
			EMB2.3.2. Xoga a pregunta-resposta con motivos melódicos e rítmicos.	CAA CCEC CMCCT
			EMB2.3.3. Crea pequenos esquemas rítmicos con brancas, negras e silencio de negra.	CCEC CAA CMCCT
			EMB2.3.4. Elixe e combina ostinatos rítmicos sinxelos e efectos sonoros para	CCEC CAA

ÁREA	EDUCACIÓN ARTÍSTICA (EDUCACIÓN MUSICAL)		CURSO	PRIMEIRO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	figuras brancas, negras e silencio de negra. B2.8. Utilización da percusión corporal e dos instrumentos de pequena percusión como recursos para o acompañamento de textos, cancións e danzas. B2.9. Selección e combinación de ostinatos rítmicos e efectos sonoros para o acompañamento de recitacións, cancións e pezas instrumentais. B2.10. Selección de sons vocais, obxectos e instrumentos para a sonorización de situacións, relatos breves e imaxes.		o acompañamento de recitacións, cancións e pezas instrumentais, con identificación da súa grafía. EMB2.3.5. Elixe e combina sons vocais, obxectos e instrumentos para a sonorización de situacións, relatos breves e imaxes, con identificación da súa grafía.	CCEC CAA
BLOQUE 3. A MÚSICA O MOVEMENTO E A DANZA				
j b a	B3.1. Práctica de técnicas básicas do movemento: mobilización funcional, movementos fundamentais de locomoción e deseños no espazo.	B3.1. Realizar pequenas coreografías.	EMB3.1.1. Realiza pequenas coreografías en grupo, adecuando o movemento corporal coa música. EMB3.1.2. Interactúa adecuadamente cos compañeiros e coas compañeiras, amosando interese e respectando as normas e as intervencións das demais	CCEC CSC CCEC CSC

ÁREA	EDUCACIÓN ARTÍSTICA (EDUCACIÓN MUSICAL)		CURSO	PRIMEIRO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
			persoas.	
j	B3.2. Práctica de xogos motores acompañados de secuencias sonoras, cancións e pezas musicais, e interpretación de danzas sinxelas. B3.3. Improvisación de movementos en resposta a diferentes estímulos sonoros.	B3.2. Coñecer e valorar as posibilidades sonoras, de movemento e expresivas do corpo.	EMB3.2.1. Responde co seu corpo a estímulos sonoros.	CCEC
			EMB3.2.2. Coordinar extremidades superiores e inferiores nos desprazamentos coa música.	CCEC
			EMB3.2.3. Identifica e utiliza o corpo como instrumento para a expresión de sentimentos e emocións.	CCEC

ÁREA	EDUCACIÓN ARTÍSTICA (EDUCACIÓN MUSICAL)		CURSO	TERCEIRO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
BLOQUE 1. ESCOITA				
j d o	B1.1. Audición activa dunha selección de pezas instrumentais e vocais de diferentes estilos e culturas, adaptadas á idade do alumnado. B1.2. Asistencia a algunha representación musical. B1.3. Interese polo repertorio tradicional de Galicia e das zonas de procedencia dos compañeiros e das compañeiras. B1.4. Audición de obras musicais de distintas características e procedencias. B1.5. Actitude atenta e silenciosa, e respecto polas normas de comportamento durante a audición de música e na asistencia a representacións.	B1.1. Utilizar a escoita musical para indagar nas posibilidades do son e coñecer exemplos de obras variadas da nosa e doutras culturas.	EMB1.1.1. Expresa as súas apreciacións persoais sobre o feito artístico musical.	CCL CCEC
			EMB1.1.2. Manifesta as sensacións, as impresións e os sentimentos que lle provoca a audición dunha peza musical.	CCL CCEC
			EMB1.1.3. Coñece, entende e cumpre as normas de comportamento en audicións e representacións musicais.	CSC
			EMB1.1.4. Identifica manifestacións artísticas propias de Galicia.	CAA CCEC
j	B1.6. Recoñecemento de calidades dos sons: intensidade, duración, altura e timbre. B1.7. Acento e pulso.	B1.2. Identificar e describir as características de elementos musicais e calidades dos sons do contexto.	EMB1.2.1. Describe e dá información salientable sobre elementos da linguaxe musical presentes nas manifestacións	CCEC CMCCT

ÁREA	EDUCACIÓN ARTÍSTICA (EDUCACIÓN MUSICAL)		CURSO	TERCEIRO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
			musicais e nos sons do contexto.	
j	B1.8. Elementos musicais. Tempo e matices: forte, piano e mezzoforte. B1.9. Identificación dos rexistros de voces graves e agudas, así coma das posibles agrupacións vocais e instrumentais (solista, dúo, trío e coro). B1.10. Compases binarios e ternarios.	B1.3. Analizar a organización de obras musicais sinxelas e describir os elementos que as compoñen.	EMB1.3.1. Distingue tipos de voces e instrumentos, e agrupacións instrumentais ou vocais. EMB1.3.2. Identifica e describe variacións e contrastes de velocidade e intensidade tras a escoita de obras musicais.	CCEC CAA CCEC CAA
j	B1.11. Recoñecemento e identificación das partes dunha peza musical. Formas musicais binarias e ternarias.	B1.4. Utilizar recursos gráficos durante a audición dunha peza musical.	EMB1.4.1. Establece unha relación entre o que escoita e represéntao nun musicograma ou nunha partitura sinxela. EMB1.4.2. Identifica as partes dunha peza musical sinxela e presenta graficamente a súa estrutura. EMB1.4.3. Representa graficamente, con linguaxe convencional ou non, os trazos característicos da música escoitada.	CCEC CAA CCEC CAA CCL
BLOQUE 2. INTERPRETACIÓN MUSICAL				
j	B2.1. Lectura e interpretación de pezas	B2.1. Interpretar un repertorio básico de cancións	EMB2.1.1. Utiliza de xeito correcto a	CCEC

ÁREA	EDUCACIÓN ARTÍSTICA (EDUCACIÓN MUSICAL)		CURSO	TERCEIRO
Obxectivos	Contidos	Crterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
b	instrumentais e cancións sinxelas de maneira colectiva, con ou sen acompañamento, con distintos tipos de grafías. B2.2. Frauta doce: dixitación da escala de dó sen alteracións. B2.3. Iniciación aos instrumentos de placas Orff en acompañamentos de pezas sinxelas. B2.4. Rexistro da música creada na aula mediante gravacións para a súa escoita posterior e a súa valoración. B2.5. Dobre barra e DC. B2.6. Ditados rítmicos con grafías de negra, branca, redonda e corchea, e os seus silencios. B2.7. Ditados melódicos sinxelos.	e pezas instrumentais, en solitario ou en grupo, mediante a voz ou instrumentos, utilizando a linguaxe musical.	linguaxe musical traballada para a interpretación de obras.	CAA
			EMB2.1.2. Traduce á linguaxe musical convencional melodías e ritmos sinxelos.	CCEC CAA CMCCT
			EMB2.1.3. Interpreta pezas vocais e instrumentais sinxelas con distintos agrupamentos con e sen acompañamento.	CCEC CSC
			EMB2.1.4. Toma conciencia dos erros cometidos e amosa interese por mellorar.	CAA
j b	B2.8. Improvisación de esquemas rítmicos e melódicos sobre bases musicais dadas. B2.9. Creación guiada de pezas musicais sinxelas a partir de elementos dados.	B2.2. Explorar estruturas musicais e seleccionar e combinar ideas musicais dentro de estruturas sinxelas entre varias dadas, co obxectivo de crear un produto musical propio individual ou grupal.	EMB2.2.1. Crea unha peza musical sinxela a partir da selección, a combinación e a organización dunha serie de elementos dados previamente, coñecidos e/ou manexados.	CAA CCEC CSIEE

ÁREA	EDUCACIÓN ARTÍSTICA (EDUCACIÓN MUSICAL)		CURSO	TERCEIRO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
			EMB2.2.2. Amosa respecto e responsabilidade no traballo individual e colectivo.	CSC
j d	B2.10. Recreación musical e sonorización dun texto oral ou escrito. B2.11. Sonorización de imaxes ou representacións dramáticas usando materiais, instrumentos e dispositivos electrónicos. B2.12. Construción dun instrumento.	B2.3. Explorar e utilizar as posibilidades sonoras e expresivas de diversos materiais, instrumentos e dispositivos electrónicos.	EMB2.3.1. Emprega instrumentos materiais e dispositivos electrónicos para crear pezas musicais sinxelas e para a sonorización de imaxes e representacións dramáticas.	CAA CD CCEC
			EMB2.3.2. Constrúe algún instrumento orixinal ou similar a un existente.	CCEC CAA
BLOQUE 3. MÚSICA, MOVEMENTO E DANZA				
j	B3.1. Recoñecemento do corpo como instrumento rítmico e de expresión corporal. B3.2. Creación de pequenas coreografías para obras musicais breves e de estrutura sinxela.	B3.1. Adquirir capacidades expresivas e creativas que ofrecen a expresión corporal e a danza.	EMB3.1.1. Identifica e utiliza o corpo como instrumento para a expresión de sentimentos e emocións, e como forma de interacción social.	CCEC CAA
			EMB3.1.2. Inventa e reproduce pequenas coreografías que corresponden coa forma interna dunha obra musical de forma sinxela binaria, ternaria e rondó.	CCEC CAA CMCCT

ÁREA	EDUCACIÓN ARTÍSTICA (EDUCACIÓN MUSICAL)		CURSO	TERCEIRO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
j d o	B3.3. Reprodución de xogos motores e secuencias de movementos fixados ou inventados, procurando unha progresiva coordinación individual e colectiva. B3.4. Iniciación á interpretación de danzas tradicionais galegas e doutras culturas.	B3.2. Interpretar un repertorio básico de danzas propias da cultura galega e doutras culturas.	EMB3.2.1. Controla a postura e a coordinación coa música cando interpreta danzas.	CCEC CSC
			EMB3.2.2. Identifica, reproduce e goza interpretando danzas tradicionais galegas e doutras culturas.	CCEC CSC

ÁREA	EDUCACIÓN ARTÍSTICA (EDUCACIÓN MUSICAL)		CURSO	QUINTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
BLOQUE 1. ESCOITA				
j a	B1.1. Audición activa dunha selección de pezas instrumentais e vocais de diferentes estilos e culturas adaptadas á idade do alumnado. B1.2. Asistencia a representacións musicais.	B1.1. escoitar obras de características ou estilos e compositores e compositoras diferentes, recoñecer as diferenzas e/ou as relacións existentes, e facer unha valoración posterior.	EMB1.1.1. Expresa as súas apreciacións persoais sobre o feito artístico musical.	CCL CCEC
			EMB1.1.2. Manifesta as sensacións, as impresións e os sentimentos que lle provoca a audición dunha peza musical.	CCL CCEC
			EMB1.1.3. Respecta as opinións dos compañeiros e das compañeiras.	CSC
			EMB1.1.4. Coñece, entende e respecta as normas de comportamento en audicións e representacións musicais.	CSC
j h	B1.3. Recoñecemento de calidades dos sons: intensidade, duración, altura e timbre. B1.4. Acento e pulso.	B1.2. Identificar e describir as características de elementos musicais e calidades dos sons do contexto.	EMB1.2.1. Describe e dá información salientable sobre elementos da linguaxe musical presentes nas manifestacións musicais e nos sons do contexto.	CCEC CCL
j	B1.5. Elementos musicais: indicacións de tempo e matices (fortísimo, forte, piano e mezzoforte; dinámica e reguladores).	B1.3. Analizar a organización de obras musicais sinxelas ou fragmentos, e describir os elementos da linguaxe musical convencional que as	EMB1.3.1. Distingue e clasifica tipos de voces, e agrupacións vocais e corais.	CCEC CAA CCL

ÁREA	EDUCACIÓN ARTÍSTICA (EDUCACIÓN MUSICAL)		CURSO	QUINTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	B1.6. Identificación dos rexistros de voces graves e agudas, así como as posibles agrupacións vocais e corais. B1.7. Compases de 2/4, 3/4 e 4/4.	compoñen.	EMB1.3.2. Identifica e describe variacións e contrastes de velocidade e intensidade tras a escoita de obras musicais.	CCEC CAA CCL
			EMB1.3.3. Identifica, clasifica e completa os compases traballados.	CCEC CMCCT
			EMB1.3.4. Identifica e utiliza correctamente os elementos da linguaxe musical traballados.	CCEC
j i	B1.8. Elaboración dun proxecto de difusión da cultura musical.	B1.4. Procurar e seleccionar información co fin de planificar e organizar visitas culturais e a asistencia a espectáculos, festas, accións na rúa, festivais e concertos, así como intercambiar esa información co fin de contribuír á formación e á satisfacción persoal e colectiva, e encher o tempo de lecer.	EMB1.4.1. Procura e selecciona a información de forma autónoma e con sentido crítico.	CAA CD CSIEE
			EMB1.4.2. Planifica o traballo respectando as ideas e as contribucións das demais persoas.	CAA CSIEE CSC
			EMB1.4.3. Expón a información de maneira clara, limpa e ordenada, en varios soportes.	CIEE CCL CD
j d	B1.9. Instrumentos: clasificación técnica segundo a produción do son (aerófonos,	B1.5. Coñecer e identificar as principais familias dos instrumentos, e identificar as principais	EMB1.5.1. Identifica de forma visual e auditiva os instrumentos.	CCEC CAA

ÁREA	EDUCACIÓN ARTÍSTICA (EDUCACIÓN MUSICAL)		CURSO	QUINTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	cordófonos, membranófonos, idiófonos e electrófonos). B1.10. Agrupacións instrumentais (orquestra, banda, tuna etc.). B1.11. Instrumentos doutras culturas.	características de instrumentos doutras culturas.	EMB1.5.2. Clasifica os instrumentos atendendo á súa forma de producir o son (aerófonos, cordófonos, membranófonos, idiófonos e electrófonos).	CCEC CAA CCL
			EMB1.5.3. Procura información, organiza e preséntaa sobre a música e os instrumentos doutras culturas.	CCEC CAA
j	B1.12. Recoñecemento e identificación das partes dunha peza musical. Formas musicais binarias, ternarias e rondó. B1.13. Melodías con cambios de compás.	B1.6. Utilizar recursos gráficos durante a audición dunha peza musical.	EMB1.6.1. Establece unha relación entre o que escoita e represéntao nun musicograma ou nunha partitura sinxela.	CCEC CAA
			EMB1.6.2. Identifica as partes dunha peza musical sinxela, e representa graficamente a súa estrutura.	CCEC CMCCT CAA
			EMB1.6.3. Representa graficamente, con linguaxe convencional ou non, os trazos característicos da música escoitada.	CCEC CAA
j d	B1.14. Interese polo repertorio tradicional de Galicia e das zonas de procedencia dos compañeiros e das compañeiras.	B1.7. Buscar, seleccionar e organizar informacións sobre manifestacións artísticas do patrimonio cultural propio e doutras culturas, de	EMB1.7.1. Identifica as manifestacións artísticas propias de Galicia.	CCEC
			EMB1.7.2. Expón a información recollida	CCL

ÁREA	EDUCACIÓN ARTÍSTICA (EDUCACIÓN MUSICAL)		CURSO	QUINTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	B1.15. Investigación de campo sobre a música do seu concello en relación coa maneira de vivir dos seus devanceiros e das súas devanceiras.	acontecementos, creadores e profesionais en relación coas artes plásticas e a música.	de forma ordenada, e achega evidencias do traballo realizado.	CD
BLOQUE 2. INTERPRETACIÓN MUSICAL				
j b	B2.1. Reprodución de pezas instrumentais e cancións sinxelas ao unísono e canons, de maneira colectiva, con ou sen acompañamento. Frauta doce: dixitación da escala de dó sen alteracións. B2.2. Uso dos instrumentos de placas Orff e/ou percusión determinada ou indeterminada en acompañamentos de cancións e melodías relacionadas coa cultura galega e con outras culturas. B2.3. Gravación e rexistro da interpretación. B2.4. Ditados rítmicos con figuras de negra, branca, redonda e corchea, e os seus silencios en compases binarios, ternarios e cuaternarios.	B2.1 Interpretar un repertorio básico de acompañamentos, cancións e pezas instrumentais, en solitario ou en grupo, mediante a voz ou instrumentos, utilizando a linguaxe musical, valorar o traballo feito, avaliar o resultado e propor accións de mellora.	EMB2.1.1. Cofece e utiliza a linguaxe musical tratada para a interpretación de obras.	CCEC CAA
			EMB2.1.2. Traduce á linguaxe musical convencional melodías e ritmos.	CCEC CAA
			EMB2.1.3. Interpreta pezas vocais e instrumentais sinxelas con distintos agrupamentos, con e sen acompañamento	CCEC CAA
			EMB2.1.4. Fai avaliación da interpretación amosando interese e esforzo por mellorar	CAA

ÁREA	EDUCACIÓN ARTÍSTICA (EDUCACIÓN MUSICAL)		CURSO	QUINTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	B2.5. Ditados melódico-rítmicos sinxelos.			
j b	B2.6. Creación de pequenas melodías e acompañamentos sinxelos de melodías dadas. B2.7. Proxecto: concerto ou musical.	B2.2. Participar en producións musicais sinxelas de maneira desinhibida e prazenteira, amosando confianza nas propias posibilidades e nas das demais persoas, mostrando actitudes de respecto e colaboración.	<p>EMB2.2.1. Crea e representa mediante grafías convencionais e non convencionais os sons dunha obra musical sinxela, creada, individualmente ou en grupos no contexto da aula.</p> <p>EMB2.2.2. Crea unha peza musical sinxela a partir da selección, a combinación e a organización dunha serie de elementos dados previamente, coñecidos ou manexados.</p> <p>EMB2.2.3. Amosa respecto e responsabilidade no traballo individual e colectivo.</p> <p>EMB2.2.4. Realiza acompañamentos sinxelos de cancións e melodías relacionadas coa propia cultura.</p>	CCEC CAA
j i	B2.8. Recreación musical e sonorización dun texto oral ou escrito.	B2.3. Explorar e utilizar as posibilidades sonoras e expresivas de diferentes materiais,	EMB2.3.1. Emprega instrumentos materiais e dispositivos electrónicos e	CCEC CD

ÁREA	EDUCACIÓN ARTÍSTICA (EDUCACIÓN MUSICAL)		CURSO	QUINTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	B2.9. Sonorización de imaxes ou representacións dramáticas usando diversos materiais, instrumentos e dispositivos electrónicos.	instrumentos e dispositivos electrónicos.	informáticos para crear acompañamentos.	CAA
	B2.10. Invención e construción dun instrumento.		EMB2.3.2. Constrúe algún instrumento orixinal ou similar a un existente.	CCEC CAA
	B2.11. Exploración da morfoloxía de diferentes instrumentos musicais amosando interese polo seu coidado.			
BLOQUE 3. MÚSICA, MOVEMENTO E DANZA				
j b	B3.1. Recoñecemento do corpo como instrumento rítmico e de expresión corporal.	B3.1. Empregar as posibilidades expresivas do propio corpo en coordinación coas demais persoas, para realizar representacións musicais colectivas de forma lúdica.	EMB3.1.1. Identifica e utiliza o corpo como instrumento para a expresión de sentimentos e emocións, e como forma de interacción social.	CCEC CSC
	B3.2. Creación de pequenas coreografías para obras musicais breves e de estrutura sinxela.		EMB3.1.2. Inventa e reproduce pequenas coreografías que corresponden coa forma interna dunha obra musical de forma sinxela binaria, ternaria e rondó.	CCEC CAA CMCCT
j b	B3.3. Reprodución de xogos motores e secuencias de movementos fixados ou	B3.2. Interpretar un repertorio básico de danzas propias da cultura galega e doutras culturas.	EMB3.2.1. Controla a postura e a coordinación coa música cando interpreta	CCEC CMCCT

ÁREA	EDUCACIÓN ARTÍSTICA (EDUCACIÓN MUSICAL)		CURSO	QUINTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
o	inventados, procurando unha progresiva coordinación individual e colectiva. B3.4. Interpretación de danzas tradicionais galegas e doutras culturas.		danzas.	
			EMB3.2.2. Coñece e identifica danzas de diferentes lugares e culturas, e valora a súa achega ao patrimonio artístico e cultural.	CCEC CSC
			EMB3.2.3. Reproduce e goza interpretando danzas tradicionais galegas e doutras culturas.	CCEC CSC
j b	B3.5. Proxecto: certame de danza.	B3.3. Improvisar en grupo danzas e movementos rítmicos sobre temas fixados con anterioridade ou con sons extraídos do contexto, expresando sentimentos e sensacións, e explicar con claridade as decisións tomadas ao longo do proceso de creación, as dificultades atopadas e as solucións adoptadas.	EMB3.3.1. Planifica a coreografía de acordo coa estrutura musical dada.	CSIEE CAA CMCCT
			EMB3.3.2. Colabora co grupo en coordinación e con respecto cara ás demais persoas.	CSC
			EMB3.3.3. Expón as valoracións e as informacións recollidas ao longo do proceso de creación.	CCL
			EMB3.3.4. Aмосa interese por mellorar o produto final, e fai unha avaliación crítica	CAA

ÁREA	EDUCACIÓN ARTÍSTICA (EDUCACIÓN MUSICAL)		CURSO	QUINTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
			do resultado.	

ANEXO III
Disciplinas de libre configuración autonómica

Área de Lingua Galega e Literatura

A lingua é un instrumento empregado constante e necesariamente na vida diaria tanto para entender como para producir mensaxes, nos intercambios comunicativos orais e escritos. Interactúase coa familia, coas amizades e con outras persoas (ámbito profesional) nas conversas diarias ou a través de cartas, correos electrónicos, mensaxes curtas, blogs...

Polo tanto, ter unha alta competencia lingüística e comunicativa permite que as persoas desenvolvan unha vida normal, que poidan interactuar con aquelas outras que pertencen ao seu contorno e que están próximas e tamén coas que están moi lonxe.

Ademais, a lingua está presente en calquera proceso de ensino-aprendizaxe. O alumnado emprega a lingua en calquera das súas clases no propio centro educativo, tanto para entender as instrucións e explicacións do profesorado e poder ser participe con el no proceso de descubrimento, como para poder xustificar e exemplificar a interiorización dos contidos.

Non obstante, máis alá do ámbito escolar e familiar, na sociedade actual a competencia comunicativa e lingüística é fundamental para poder vivir satisfactoriamente. Se desde sempre o dominio lingüístico foi elemental para poder desenvolverse na maioría dos aspectos da vida, agora, na sociedade da información é, se cabe, moito maior esta necesidade. Na era da internet e da abundancia de medios de comunicación, os cidadáns e as cidadás deben estar preparados para entender e elaborar calquera tipo de mensaxe: interactuar correctamente coa persoa que os atende en calquera negocio ou entidade pública, escoitar e procesar as noticias da televisión, ler un xornal, escribir un correo electrónico ou participar nun blog.

Non se pode esquecer o valor que a literatura supón dentro do ensino desta área. A literatura é un produto de expresión artística que permite transmitir as necesidades e os pensamentos dunha persoa ou persoas nun determinado momento histórico. É, pois, unha disciplina moi relacionada coas Ciencias Sociais, a Música, a Arte... Pero, ademais, a literatura é un produto creado con palabras, coa lingua, coa fermosura e beleza dos elementos da linguaxe e, por iso, é enorme a vinculación entre ambas as disciplinas e xustifica que se dean a man no desenvolvemento desta área.

valoración dese sistema de expresión e a súa literatura, os textos elaborados nese código como representantes dunha cultura, en que creceron os nosos antepasados e moitos de nós e que cómpre coidar e cultivar. Xa que logo, aprender lingua é tamén apropiarse dos significados culturais que esta transmite e dos modos en que as persoas do contorno entenden e interpretan a realidade.

O currículo para a área de Lingua Galega e Literatura ten unha estrutura similar nos seis cursos da educación primaria. Os contidos aparecen repartidos en bloques, o que non presupón que a actividade docente se deba corresponder a esta ordenación; ao contrario, débense producir múltiples conexións entre todos eles.

O bloque 1 «Comunicación oral: falar e escoitar» recolle diversos aspectos da lingua oral. O uso oral é obxecto de observación e de análise para recoñecer as normas que rexen o intercambio comunicativo, para observar as estratexias que usan as persoas falantes para se comunicar satisfactoriamente, así como aquelas que empregan para comprender mensaxes orais ou para producilas.

O bloque 2 «Comunicación escrita: ler» recolle diversos aspectos da comprensión escrita. A lectura implicará dominar a descodificación do texto e achegarse a unha progresiva regulación de estratexias que permiten operar co significado do texto, establecendo relacións entre coñecementos previos e información nova. O alumnado debe ser quen de entender textos de diferente complexidade e xénero e extraer as ideas explícitas e implícitas no texto co fin de elaborar o seu propio pensamento crítico e creativo. Comprender un texto implica poñer en marcha unha serie de estratexias de lectura que deben practicarse na aula e proxectarse a todas as esferas da vida e a calquera tipo de lectura: ler para obter información, ler para aprender a propia lingua, ler por pracer.

O bloque 3 «Comunicación escrita: escribir» potencia o uso persoal, autónomo e creativo da lingua escrita. Este uso da lingua implica o coñecemento das posibilidades que ofrece o código desde o punto de vista do léxico, da ortografía, da estrutura do discurso e da dimensión estética. A produción escrita significará buscar para cada situación o tipo de texto, adecuando, planificando e redactando, atendendo a aspectos diversos e revisando a escrita final. Nesta etapa consolidaranse o dominio de técnicas gráficas, a relación son-grafía, as normas ortográficas convencionais e a disposición do texto. O ensino do proceso de escritura pretende conseguir que o alumnado tome conciencia deste proceso como un procedemento estruturado en tres partes: planificación, redacción a partir de borradores e redacción e

O bloque 4 «Coñecemento da lingua» integra contidos relacionados co código e coa súa organización e responde á necesidade de reflexión sobre a propia lingua, coa finalidade de servir de base para o uso correcto da lingua, afastándose da pretensión de utilizar os coñecementos lingüísticos como fin en si mesmo. Os contidos estrutúranse arredor de catro eixes. O primeiro é a observación da palabra, o seu uso e os seus valores significativos e expresivos; o segundo aborda as relacións gramaticais que se establecen entre as palabras e os grupos de palabras dentro do texto; o terceiro afonda nos elementos que participan na confección dun discurso correcto; e o cuarto céntrase na valoración e coñecemento da lingua galega dentro do contexto plurilingüe.

O bloque 5 «Educación literaria» asume o obxectivo de facer dos alumnos e das alumnas lectores competentes, implicados nun proceso de formación lectora que continúe ao longo de toda a vida. Para acadar este obxectivo é necesario alternar a lectura, comprensión e interpretación de obras literarias próximas aos seus gustos persoais e á súa madurez cognitiva coa de textos literarios e obras completas que acheguen o coñecemento básico sobre algunhas obras representativas tradicionais e actuais da nosa literatura.

Os tres primeiros bloques do currículo, a lingua oral e a escrita, desenvolveranse a través dun traballo sistemático que utilice unha ampla gama de situacións comunicativas, cotiás e funcionais. Na vida diaria da escola prodúcense moitas situacións de comunicación oral que se potenciarán e aproveitarán para acadar obxectivos de área; entre estas situacións están: as comunicacións para planificar; chegar a consenso; poñer en común; debater; tomar decisións sobre procesos que se van seguir; establecer responsabilidades; comunicar resultados; comparar; contrastar respostas, opinións e significados; xustificar e verbalizar estratexias; valorar tarefas; transmitir emocións e informacións; estruturar coñecemento; defender argumentos e puntos de vista; preguntar... A práctica destas situacións colaborará no labor da lingua como vehículo e instrumento para a aprendizaxe das distintas áreas do currículo. Con todo, para acadar unha correcta competencia en comunicación lingüística, as prácticas orais deben formar parte da actividade cotiá da aula en todas as áreas do currículo.

O cuarto bloque, debe ser abordado na aula, de forma contextualizada, relacionado coa comprensión e produción de textos, froito da concepción do coñecemento da lingua como instrumento e non como fin en si mesmo. O quinto bloque pretende reforzar o bloque 2, engadindo o achegamento ao feito literario, para

como recurso de gozo persoal. Da mesma forma, complementa o bloque 3, motivando outro tipo de produción escrita que atenda especialmente a creatividade do alumnado.

O tratamento de todos estes contidos ten que ser abordado desde unha óptica competencial, valorando as relacións que cada un deles ten coas competencias clave, que aparecen especificadas, a partir dos estándares de aprendizaxe avaliados, neste currículo.

A avaliación terá que ser coherente coa diversidade de contidos traballados e, polo tanto, ter en conta os contidos abordados nos cinco bloques en que se estrutura este currículo. Da mesma forma, deberá ser unha avaliación competencial, que teña en conta a relación que se establece no currículo entre os estándares de aprendizaxe detallados en cada bloque, coas competencias clave.

Esta área de Lingua Galega e Literatura está estreitamente relacionada coa de Lingua Castelá e Literatura. Ambas as dúas áreas teñen unha distribución de contidos similar en cada un dos cursos que conforman a educación primaria. Evidentemente, cada lingua ten as súas características propias, polo que requiren dun tratamento e traballo específico, pero hai determinados aspectos do currículo que, pola afinidade que presentan en ambas as áreas, precisan ser abordados de maneira parella. O profesorado implicado no proceso de ensino e aprendizaxe de lingua galega e literatura e de lingua castelá e literatura, en cada curso da educación primaria, deberá organizar o seu labor para evitar a repetición de contidos teóricos cun tratamento similar. Serán os contidos do bloque 4 os que requiren unha maior distribución entre as dúas áreas, pero algúns dos tres primeiros bloques, que teñen que ver coas características da tipoloxía textual, coas normas básicas de presentación de traballos ou o uso da puntuación, tampouco deben ser abordados en ambas as áreas desde un punto de vista teórico. Da mesma forma, cómpre que o profesorado se decante polo uso da mesma terminoloxía nas dúas linguas para non dificultar innecesariamente o proceso de ensino e aprendizaxe do alumnado. Todas estas medidas deberán ser recollidas na programación anual de cada área, para cada curso da educación primaria, onde tamén deberá mencionarse, se é preciso, a colaboración entre o profesorado para desenvolver determinadas actividades ou probas orais.

Da mesma forma, no centro teñen presenza lingua(s) estranxeira(s) que tamén son abordadas na aula desde un enfoque comunicativo. Na busca dun tratamento integrado de linguas é preciso que, igual que acontece no caso das dúas linguas cooficiais, haxa unha coordinación entre o profesorado destas linguas

para as linguas ambientais, e se unifique a terminoloxía, sempre que sexa preciso. Ademais, non se pode esquecer que o achegamento do alumnado á lingua estranxeira se produce, na maior parte dos casos, partindo das linguas próximas, a materna e a(s) ambiental(is). Polo tanto, na programación de todas as áreas lingüísticas terán que terse en conta as iniciativas que promoven o tratamento integrado das linguas, así como a colaboración entre o profesorado antes detallada.

En definitiva, o currículo desta área persegue como obxectivo último crear cidadáns e cidadás conscientes e interesados no desenvolvemento e na mellora da súa competencia comunicativa e capaces de interactuar satisfactoriamente en todos os ámbitos que forman e van formar parte da súa vida.

CVE-DOG: fuazs591-z1u5-a984-5uq2-otyorypcbqw8

ÁREA	LINGUA GALEGA E LITERATURA		CURSO	PRIMEIRO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
BLOQUE 1. COMUNICACIÓN ORAL: FALAR E ESCOITAR				
a e	B1.1. Comprensión de textos orais moi sinxelos procedentes da radio ou da televisión, para obter información xeral e relevante sobre feitos e acontecementos próximos á experiencia infantil.	B1.1. Comprender a información xeral e relevante de textos orais moi sinxelos procedentes da radio ou da televisión, próximos á experiencia infantil.	LGB1.1.1. Comprende a información xeral e relevante de textos orais moi sinxelos procedentes da radio ou da televisión, próximos á experiencia infantil.	CCL CAA
b d e i	B1.2. Comprensión global e específica de informacións audiovisuais moi sinxelas procedentes de diferentes soportes.	B1.2. Comprender informacións audiovisuais sinxelas de carácter específico procedentes de diferentes soportes.	LGB1.2.1. Comprende informacións relevantes e específicas moi evidentes de documentos audiovisuais sinxelos que presenten imaxes e/ou sons moi redundantes co contido.	CCL CD CAA CSC
a b c e o	B1.3. Comprensión e produción de textos orais moi sinxelos para aprender e para informarse, tanto os producidos con finalidade didáctica como os de uso cotián (breves exposicións ante a clase, conversas sobre contidos de aprendizaxe e explicación sobre a organización do traballo).	B1.3. Comprender e producir textos orais sinxelos, propios do uso cotián ou do ámbito académico.	LGB1.3.1. Participa nunha conversa entre iguais, comprendendo o que di o interlocutor e contestando se é preciso. LGB1.3.2. Segue unha exposición breve da clase ou explicacións sobre a organización do traballo. LGB1.3.3. Elabora e produce textos orais	CCL CAA CSC CSEIEE CCL CAA CCL

ÁREA	LINGUA GALEGA E LITERATURA		CURSO	PRIMEIRO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
			moi breves e sinxelos ante a clase.	CSIEE CAA
			LGB1.3.4. Participa no traballo en pequeno grupo.	CCL CSIEE CAA
a c e o	B1.4. Actitude de escoita adecuada nas diferentes situacións comunicativas cotiás (conversas e exposicións orais) e respecto polas opinións de quen fala, sen interrupcións inadecuadas.	B1.4. Manter unha adecuada actitude de escoita, ante situacións comunicativas cotiás, respectando as intervencións dos e das demais.	LGB1.4.1. Atende as intervencións dos e das demais, en conversas e exposicións, sen interromper.	CCL CSC
			LGB1.4.2. Respecta as opinións da persoa que fala, en situacións comunicativas cotiás.	CCL CSC
a c d e o	B1.5. Participación e cooperación nas situacións comunicativas da aula (peticións, anuncios, ordes, explicacións sinxelas, avisos, instrucións, conversas ou pequenas narracións), con respecto das normas que rexen a interacción oral (quendas de palabra, mantemento do tema, mostra de interese, mirar a quen fala e actitude receptiva de escoita).	B1.5. Participar nas diversas situacións de interacción oral que se producen na aula amosando valoración e respecto polas normas que rexen a interacción oral.	LGB1.5.1. Respecta as quendas de palabra nos intercambios orais.	CCL CSC CAA
			LGB1.5.2. Respecta as opinións das persoas participantes nos intercambios orais.	CCL CSC CCEC
			LG1.5.3. Utiliza a lingua galega en calquera situación de comunicación	CCL CSC

ÁREA	LINGUA GALEGA E LITERATURA		CURSO	PRIMEIRO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
			dentro da aula e valora o seu uso fóra dela.	CCEC
			LGB1.5.4. Mira a quen fala nun intercambio comunicativo oral.	CCL CSC CCEC
			LGB1.5.5. Mantén o tema nun intercambio comunicativo oral, mostra interese e unha actitude receptiva de escoita.	CCL CSC CCEC
			LGB1.5.6. Participa na conversa formulando e contestando preguntas.	CCL CSC CCEC CAA
a b e	B1.6. Uso de fórmulas sinxelas de tratamento adecuadas para saudar, despedirse, presentarse, felicitar, agradecer, escusarse e solicitar axuda.	B1.6. Usar fórmulas sinxelas de tratamento adecuadas nos intercambios comunicativos máis habituais.	LGB1.6.1. Usa fórmulas sinxelas de tratamento adecuadas para saudar, despedirse, presentarse, felicitar, agradecer, escusarse e solicitar axuda.	CCL CAA
b d	B1.7. Actitude de cooperación e de respecto en situacións de aprendizaxe compartida.	B1.7. Amosar respecto e cooperación nas situacións de aprendizaxe en	LGB1.7.1. Aмосa respecto ás ideas dos e das demais e contribúe ao traballo en	CCL CAA

ÁREA	LINGUA GALEGA E LITERATURA		CURSO	PRIMEIRO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
e o		pequeno grupo.	pequeno grupo.	CSIEE
E o	B1.8. Interese por expresarse oralmente coa pronuncia e coa entoación adecuadas.	B1.8. Interesarse por amosar unha pronuncia e entoación adecuadas.	LGB1.8.1. Interésase por expresarse oralmente coa pronuncia e entoación adecuada a cada acto comunicativo e propia da lingua galega.	CCL CAA CCEC CSIEE
a d e o	B1.9. Recoñecemento de usos de linguaxe discriminatoria coas diferenzas.	B1.9. Recoñecer usos de linguaxe discriminatoria coas diferenzas.	LGB1.9.1. Identifica o uso da linguaxe discriminatoria e sexista evidente.	CCL CSC
			LGB1.9.2. Usa unha linguaxe respectuosa coas diferenzas, en especial as referentes ao xénero, ás razas e ás etnias.	CCL CSC
a d e	B1.10. Identificación da lingua galega con diversos contextos de uso oral da lingua: en diferentes ámbitos profesionais (sanidade, educación, medios de comunicación...) e en conversas con persoas coñecidas ou descoñecidas.	B1.10. Identificar a lingua galega con diversos contextos de uso oral.	LGB1.10.1. Identifica a lingua galega oral con diversos contextos profesionais: sanidade, educación, medios de comunicación...	CCL CCEC
			LGB1.10.2. Recoñece a posibilidade de uso da lingua galega en conversas con	CCL CCEC

ÁREA	LINGUA GALEGA E LITERATURA		CURSO	PRIMEIRO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
			persoas coñecidas ou descoñecidas.	CSC
BLOQUE 2. COMUNICACIÓN ESCRITA: LER				
b e l j o	B2.1. Comprensión de informacións concretas en textos de uso cotián como invitacións, felicitacións, notas e avisos ou mensaxes curtas.	B2.1. Comprender a información explícita en textos sinxelos de uso cotián ou procedentes dos medios de comunicación.	LGB2.1.1. Comprende a información relevante de textos sinxelos, sobre feitos e acontecementos próximos á experiencia do alumnado, procedentes dos medios de comunicación social.	CCL CD CSC
	B2.2. Comprensión de información xeral sobre feitos e acontecementos próximos á experiencia do alumnado en textos breves e sinxelos procedentes dos medios de comunicación social, especialmente a noticia.		LGB2.1.2. Comprende informacións concretas en textos sinxelos, propios de situacións cotiás, como invitacións, felicitacións, notas e avisos ou mensaxes curtas.	CCL
	B2.3. Localización de información en textos para aprender vinculados á experiencia, tanto en textos producidos con finalidade didáctica como nos de uso cotián (folletos, descricións, instrucións e explicacións).		LGB2.1.3. Localiza información en textos breves e sinxelos vinculados á experiencia, tanto os producidos con finalidade didáctica como os de uso cotián (folletos, descricións, instrucións e explicacións).	CCL CAA CSIEE

ÁREA	LINGUA GALEGA E LITERATURA		CURSO	PRIMEIRO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
b e	B2.4. Interpretación da información das ilustracións.	B2.2. Interpretar e comprender, de maneira xeral, a información procedente de ilustracións.	LGB2.2.1. Interpreta e comprende, de maneira xeral, a información de ilustracións.	CCL CAA CSC CSIEE CMCT
a b e	B2.5. Lectura guiada de textos sinxelos adecuados aos intereses infantís para chegar progresivamente á expresividade e autonomía lectoras.	B2.3. Ler, de forma guiada, textos sinxelos adecuados aos seus intereses para chegar progresivamente á expresividade e autonomía lectoras.	LGB2.3.1. Descodifica de forma adecuada na lectura de textos moi sinxelos.	CCL CAA
			LGB2.3.2. Le textos sinxelos en voz alta, acadando progresivamente a velocidade axeitada.	CCL
a b e i	B2.6. Introducción ao uso xeral das bibliotecas da aula e do centro, como instrumento cotián de busca de información e fonte de recursos textuais diversos.	B2.4. Usar as bibliotecas de aula e de centro, respectando as normas básicas de funcionamento.	LGB2.4.1. Utiliza as bibliotecas de aula e de centro, respectando as normas básicas e máis sinxelas do seu funcionamento.	CCL CAA CSC
			LGB2.4.2. Valora a utilidade das bibliotecas de aula e de centro e manipula os libros con coidado, devolvéndoo ao seu sitio logo de lelos.	CCL CAA CSC
a	B2.7. Iniciación á creación da biblioteca persoal.	B2.5. Ter interese por ter unha	LGB2.5.1. Aмосa interese pola	CCL

ÁREA	LINGUA GALEGA E LITERATURA		CURSO	PRIMEIRO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
b e		biblioteca propia.	conservación e organización dos seus libros.	CAA CSC
a b e	B2.8. Interese polos textos escritos como fonte de aprendizaxe e como medio de comunicación de experiencias e de regulación da convivencia.	B2.6. Amosar interese polos textos escritos como fonte de aprendizaxe e medio de comunicación.	LGB2.6.1. Amosa interese pola lectura como fonte de aprendizaxe e medio de comunicación.	CCL CAA CSC CCEC
a b e m	B2.9. Adquisición progresiva da autonomía lectora, da capacidade de elección de temas e de textos e de expresión das preferencias persoais.	B2.7. Amosar certa autonomía lectora e capacidade de selección de textos do seu interese, así como ser quen de expresar preferencias.	LGB2.7.1. Selecciona textos do seu interese con certa autonomía, en función dos seus gustos e preferencias e explica dunha maneira moi sinxela as súas preferencias lectoras.	CCL
			LGB2.7.2. Expresa, de maneira sinxela, opinións e valoracións sobre as lecturas feitas.	CCL CSC CAA CSIEE
BLOQUE 3. COMUNICACIÓN ESCRITA: ESCRIBIR				
a b e	B3.1. Produción e reescritura de textos moi sinxelos relativos a situacións cotiás infantís como invitacións, felicitacións, notas ou avisos.	B3.1. Producir e reescribir textos sinxelos relativos a situacións cotiás infantís, aqueles propios dos medios	LGB3.1.1. Produce e reescribe textos moi sinxelos relativos a situacións cotiás infantís como invitacións, felicitacións,	CCL CSIEE CAA

ÁREA	LINGUA GALEGA E LITERATURA		CURSO	PRIMEIRO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	<p>B3.2. Composición de textos moi sinxelos propios dos medios de comunicación social e/ou dos seus elementos (novas sinxelas e breves, titulares, pés de foto...) sobre acontecementos próximos á experiencia do alumnado en soportes habituais no ámbito escolar.</p> <p>B3.3. Composición de textos moi sinxelos relacionados coa escola para organizar e comunicar información (listaxes, descricións, explicacións elementais).</p> <p>B3.4. Respecto polas convencións xerais da escrita: uso das maiúsculas e do punto.</p>	<p>de comunicación ou os relacionados coa escola, respectando as convencións elementais da escrita.</p>	<p>notas ou avisos.</p>	
			<p>LGB3.1.2. Elabora pequenos textos con certa coherencia e de xeito creativo.</p>	<p>CCL CAA CSIEE</p>
			<p>LGB3.1.3. Usa o punto nos seus escritos.</p>	<p>CCL</p>
			<p>LGB3.1.4. Interésase por aplicar as regras ortográficas, con especial atención ao uso das maiúsculas.</p>	<p>CCL CSC CCEC</p>
			<p>LGB3.1.5. Compón pequenos textos propios dos medios de comunicación social e/ou dos seus elementos (novas sinxelas e breves, titulares, pés de foto...) sobre acontecementos próximos á súa experiencia.</p>	<p>CCL CAA CSIEE</p>
			<p>LGB3.1.6. Compón textos relacionados coa escola: listaxes, descricións e explicacións elementais.</p>	<p>CCL CAA CSIEE</p>
<p>a</p>	<p>B3.5. Utilización de maneira guiada de estratexias para a produción de textos, respondendo as</p>	<p>B3.2. Utilizar de forma guiada estratexias para a produción de textos,</p>	<p>LGB3.2.1. Utiliza de forma guiada estratexias para a produción de textos,</p>	<p>CCL CAA</p>
<p>b</p>				

ÁREA	LINGUA GALEGA E LITERATURA		CURSO	PRIMEIRO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
e	preguntas de para quen e que escribir, recoñecendo o tipo de texto (nota, aviso, conto).	respondendo as preguntas de para quen e que escribir, recoñecendo o tipo de texto (nota, aviso, conto).	respondendo as preguntas de para quen e que escribir, recoñecendo o tipo de texto (nota, aviso, conto).	
a b e j o	B3.6. Creación de textos moi sinxelos con intención informativa utilizando a linguaxe verbal e non verbal: carteis publicitarios, anuncios, cómic.	B3.3. Elaborar textos moi sinxelos que combinen a linguaxe verbal e a non verbal.	LGB3.3.1. Elabora textos moi sinxelos que combinan a linguaxe verbal e non verbal: carteis publicitarios, anuncios, cómic.	CCL CSC CCEC CAA CSIEE
b d e i j	B3.7. Iniciación á utilización de programas informáticos de procesamento de textos.	B3.4. Usar, de forma guiada, programas informáticos de procesamento de texto.	LGB3.4.1. Usa de forma guiada, programas informáticos de procesamento.	CCL CD CAA CSIEE
b e i j	B3.8. Utilización de elementos gráficos sinxelos, como a ilustración, para facilitar a comprensión.	B3.5. Utilizar recursos gráficos, como a ilustración, que faciliten a comprensión dos textos.	LGB3.5.1. Ilustra creativamente os seus escritos con imaxes redundantes co seu contido.	CCL CD CSIEE
a b e	B3.9. Interese polo coidado e a presentación dos textos escritos e respecto pola norma ortográfica. B3.10. Interese polos textos escritos como medio de	B3.6. Interesarse pola presentación dos traballos escritos e valorar a lingua escrita como medio de comunicación e	LGB3.6.1. Interésase pola presentación dos textos seguindo as normas básicas de presentación establecidas: disposición	CCL CD CAA

ÁREA	LINGUA GALEGA E LITERATURA		CURSO	PRIMEIRO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
i	aprendizaxe e como medio de comunicación de experiencias, de regulación da convivencia e de expresión creativa.	de expresión creativa.	no papel, limpeza e calidade caligráfica.	
			LGB3.6.2. Valora a lingua escrita como medio de comunicación e de expresión creativa.	CCL CSC
BLOQUE 4. COÑECEMENTO DA LINGUA				
e	B4.1. Inicio na identificación implícita e uso dalgúns termos lingüísticos elementais: denominación dos textos traballados; palabra e sílaba, nome propio. B4.2. Observación das variacións morfolóxicas (de singular e plural, feminino e masculino) en textos.	B4.1. Utilizar terminoloxía lingüística e gramatical moi básica, como apoio á comprensión e á produción de textos, así como aplicar o seu coñecemento no uso da lingua.	LGB4.1.1. Sinala a denominación dos textos traballados e recoñece nestes, de forma xeral, palabras e sílabas	CCL CAA
			LGB4.1.2. Diferencia as sílabas que conforman cada palabra.	CCL CAA
			LGB4.1.3. Identifica os nomes propios a partir de palabras dadas, frases ou textos	CCL CAA
			LGB4.1.4. Sinala o xénero e número de palabras dadas.	CCL CAA
b e	B4.3. Iniciación ao coñecemento das normas ortográficas máis sinxelas.	B4.2. Coñecer, de forma xeral, as normas ortográficas máis sinxelas.	LGB4.2.1. Coñece, de forma xeral, as normas ortográficas máis sinxelas e aprecia o seu valor social e a necesidade	CCL CSC CCEC

ÁREA	LINGUA GALEGA E LITERATURA		CURSO	PRIMEIRO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
			de cingirse a elas.	
e	B4.4. Recoñecemento da relación entre son e grafía no sistema lingüístico galego. B4.5. Identificación da palabra como instrumento para a segmentación da escritura.	B4.3. Recoñecer a relación entre son e grafía así como as palabras como instrumento para a segmentación da escritura.	LGB4.3.1. Recoñece a relación entre son e grafía.	CCL CAA
			LGB4.3.2. Separa as palabras que conforman un enunciado.	CCL CAA
e o	B4.6. Identificación de similitudes e diferenzas entre as linguas que coñece para mellorar na súa aprendizaxe e lograr unha competencia comunicativa integrada.	B4.4. Comparar aspectos moi básicos das linguas que coñece para mellorar na súa aprendizaxe e lograr unha competencia integrada.	LGB4.4.1. Compara aspectos moi elementais e evidentes (gráficos, fonéticos, sintácticos, léxicos) das linguas que coñece.	CCL CAA
BLOQUE 5. EDUCACIÓN LITERARIA				
b d e o	B5.1. Recreación e reescritura moi sinxela, usando modelos, de diversos textos literarios (narrativos ou poéticos): breves contos, poemas, refráns, adiviñas, trabalinguas, cantigas e xogos de sorte. B5.2. Valoración e aprecio do texto literario galego como vehículo de comunicación, fonte de coñecemento da nosa cultura e como recurso de gozo persoal.	B5.1. Recrear e reescribir de forma moi sinxela diversos textos literarios, usando modelos.	LGB5.1.1. Recrea e reescribe de forma moi sinxela diversos textos literarios: breves contos, poemas, refráns, adiviñas, trabalinguas, cantigas e xogos de sorte; usando modelos.	CCL CAA CCEC
			LGB5.1.2. Valora textos breves e sinxelos da literatura galega como fonte de coñecemento da nosa cultura e como recurso de gozo persoal.	CCL CCEC

ÁREA	LINGUA GALEGA E LITERATURA		CURSO	PRIMEIRO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
b d e i	B5.3. Lectura guiada de textos adecuados aos intereses infantís, para chegar progresivamente á expresividade e á autonomía lectoras.	B5.2. Ler, de forma guiada, textos adecuados aos intereses infantís, para chegar progresivamente á expresividade e á autonomía lectoras.	LGB5.2.1. Le, de forma guiada, textos en silencio, adecuados aos intereses infantís, para chegar progresivamente á autonomía lectora.	CCL CCEC CD
			LGB5.2.2. Le, de forma guiada e en voz alta, textos adecuados aos intereses infantís, para chegar progresivamente á expresividade lectora.	CCL CCEC CD
b e o	B5.4. Recreación e composición de breves relatos para comunicar sentimentos e experiencias persoais.	B5.3. Recrear e compoñer breves relatos a partir de modelos sinxelos.	LGB5.3.1. Recrea e compón breves relatos, a partir de modelos sinxelos, para comunicar sentimentos e experiencias persoais.	CCL CCEC CSC
a d e o	B5.5. Valoración da literatura en calquera lingua (maioritaria, minoritaria ou minorizada), como vehículo de comunicación e como recurso de gozo persoal.	B5.4. Valorar a literatura en calquera lingua, como vehículo de comunicación e como recurso de gozo persoal.	LGB5.4.1. Valora a literatura en calquera lingua, como vehículo de comunicación e como recurso de gozo persoal.	CCL CSC CCEC
a d e o	B5.6. Interese por coñecer os modelos narrativos e poéticos que se utilizan noutras culturas. B5.7. Comparación de imaxes, símbolos e mitos facilmente interpretables que noutras culturas serven	B5.5. Amosar interese, respecto e tolerancia ante as diferenzas persoais, sociais e culturais.	LGB5.5.1. Amosa curiosidade por coñecer outros costumes e formas de relación social, respectando e valorando a diversidade cultural.	CCL CCEC

ÁREA	LINGUA GALEGA E LITERATURA		CURSO	PRIMEIRO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	para entender o mundo e axudan a coñecer outras maneiras de relacións sociais.			

ÁREA	LINGUA GALEGA E LITERATURA		CURSO	TERCEIRO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
BLOQUE 1. COMUNICACIÓN ORAL: FALAR E ESCOITAR				
a e	B1.1. Comprensión e valoración de textos orais sinxelos procedentes da radio, da televisión ou da internet, con especial incidencia na noticia, para obter información xeral, específica e relevante, sobre feitos e acontecementos que resulten significativos e elaboración dun breve resumo.	B1.1. Comprender textos orais sinxelos dos medios de comunicación, extraendo o sentido global e información específica.	LGB1.1.1. Comprende as ideas principais dun texto oral sinxelo dos medios de comunicación, extraendo o sentido global da mensaxe.	CCL CAA
			LGB1.1.2. Identifica quen, que e onde nunha noticia.	CCL CAA
			LGB1.1.3. Elabora un breve resumo, a partir de preguntas, dun texto oral sinxelo e valora os informativos da radio e da televisión como fonte de información.	CCL CSC
b e i	B1.2. Uso de documentos impresos, dixitais e audiovisuais para obter informacións relevantes para realizar tarefas de aprendizaxe.	B1.2. Utilizar os documentos audiovisuais como instrumento de aprendizaxe.	LGB1.2.1. Usa e manexa documentos impresos, audiovisuais e dixitais para obter a información máis importante e necesaria.	CCL CD CAA CSC
			LGB1.2.2. Selecciona informacións relevantes dos documentos audiovisuais para realizar tarefas de aprendizaxe	CCL CD CAA

ÁREA	LINGUA GALEGA E LITERATURA		CURSO	TERCEIRO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
				CSIEE
a b c e o	B1.3. Comprensión e produción de textos orais sinxelos para aprender e para informarse, tanto os producidos con finalidade didáctica como os de uso cotián, de carácter informal (conversas entre iguais e no equipo de traballo) e dun maior grao de formalización (exposicións da clase).	B1.3. Comprender e producir textos orais sinxelos, propios do uso cotián ou do ámbito académico.	LGB1.3.1. Participa nunha conversa entre iguais, comprendendo o que di o interlocutor e intervindo adecuadamente. LGB1.3.2. Segue unha exposición da clase e extrae o sentido global e as informacións máis relevantes, preguntando se é necesario para verificar a súa comprensión. LGB1.3.3. Elabora e produce textos orais sinxelos (explicacións, breves exposicións, narracións curtas...) presentando as ideas cunha coherencia lineal elemental e responde preguntas aclaratorias elementais sobre o seu contido. LGB1.3.4. Participa no traballo en grupo.	CCL CAA CSC CSEIEE CCL CAA CCL CSIEE CAA CCL CSIEE CAA

ÁREA	LINGUA GALEGA E LITERATURA		CURSO	TERCEIRO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
				CCL
a c e	B1.4. Actitude de escoita adecuada ante situacións comunicativas, respectando as e opinións de quen fala e sen interrupcións inadecuadas.	B1.4. Manter unha actitude de escoita adecuada, respectando as opinións dos demais.	LGB1.4.1. Atende as intervencións dos demais, en conversas e exposicións sen interromper.	CCL CSC
			LGB1.4.2. Respecta as opinións da persoa que fala.	CCL CSC
a c d e o	B1.5. Participación e cooperación nas situacións comunicativas (expresións espontáneas, informacións, conversas reguladores da convivencia, discusións ou instrucións) con valoración e respecto das normas que rexen a interacción oral (petición e quendas de palabra, mantemento do tema, respecto ás opinións das demais persoas, posturas e xestos adecuados).	B1.5. Participar nas diversas situacións de interacción oral que se producen na aula amosando valoración e respecto polas normas que rexen a interacción oral.	LGB1.5.1. Respecta as quendas de palabra nos intercambios orais.	CCL CSC CAA
			LGB1.5.2. Respecta as opinións das persoas participantes nos intercambios orais.	CCL CSC CCEC
			LGB1.5.3. Utiliza a lingua galega en calquera situación de comunicación dentro da aula e valora o seu uso fóra dela.	CCL CSC CCEC
			LGB1.5.4. Emprega unha postura e xestualidade que transmite predisposición para interactuar cos demais.	CCL CSC CCEC

ÁREA	LINGUA GALEGA E LITERATURA		CURSO	TERCEIRO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
			LGB1.5.5. Exprésase cunha pronuncia e dicción correctas.	CCL CSC CCEC
			LGB1.5.6. Participa na conversa formulando e contestando preguntas.	CCL CSC CCEC CAA
a b e	B1.6. Uso de estratexias elementais para comprender e facer comprender as mensaxes orais: entoación, ritmo e xestualidade.	B1.6. Amosar interese por expresarse en público coherentemente, sen contradicións, sen repeticións innecesarias e usando nexos adecuados.	LGB1.6.1. Elabora un discurso oral coherente, utilizando un vocabulario adecuado á súa idade.	CCL CAA
			LGB1.6.2. Elabora un discurso oral cohesivo, utilizando algúns nexos básicos.	CCL
			LGB1.6.3. Amosa un discurso oral, claro, cunha pronuncia e entoación axeitadas e propias da lingua galega.	CCL CCEC
b e	B1.7. Produción de textos orais sinxelos propios dos medios de comunicación social coa axuda de modelos sinxelos e en situación de simulación.	B1.7. Elaborar textos orais sinxelos propios dos medios de comunicación.	LGB1.7.1. Elabora textos orais sinxelos propios dos medios de comunicación mediante simulación.	CCL CD CAA CSIEE

ÁREA	LINGUA GALEGA E LITERATURA		CURSO	TERCEIRO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
				CSC
b d e	B1.8. Actitude de cooperación e de respecto en situacións de aprendizaxe compartida.	B1.8. Amosar respecto e cooperación nas situacións de aprendizaxe en grupo.	LGB1.8.1. Amosa respecto ás ideas e achegas dos demais e contribúe ao traballo en grupo.	CCL CAA CSIEE
e	B1.9. Interese por expresarse oralmente coa pronuncia e coa entoación adecuadas.	B1.9. Interesarse por amosar unha pronuncia e entoación adecuadas.	LGB1.9.1. Interésase por expresarse oralmente coa pronuncia e entoación adecuada a cada acto comunicativo.	CCL CAA CCEC CSIEE
a d e o	B1.10. Uso, de forma xeral, dunha linguaxe non discriminatoria e respectuosa coas diferenzas.	B1.10. Usar, de forma xeral, unha linguaxe non discriminatoria e respectuosa coas diferenzas.	LGB1.10.1. Usa, de forma xeral, unha linguaxe non sexista. LGB1.10.2. Identifica o uso de linguaxe discriminatoria e sexista evidente.	CCL CSC CCL CSC
a d e o	B1.11. Comparación de textos orais sinxelos producidos en diferentes variedades dialectais da lingua galega.	B1.11. Comparar textos orais sinxelos producidos en diferentes variedades dialectais da lingua galega.	LGB1.11.1. Compara textos orais sinxelos producidos en diferentes variedades dialectais da lingua galega.	CCL CCEC
a d e	B1.12. Identificación da lingua galega con diversos contextos de uso oral da lingua: en diferentes ámbitos profesionais (sanidade, educación, medios	B1.12. Identificar a lingua galega con diversos contextos de uso oral.	LGB1.12.1. Identifica a lingua galega oral con diversos contextos profesionais: sanidade, educación, medios de	CCL CCEC

ÁREA	LINGUA GALEGA E LITERATURA		CURSO	TERCEIRO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
o	de comunicación...) e en conversas con persoas coñecidas ou descoñecidas.		comunicación...	
			LGB1.12.2. Recoñece a validez da lingua galega para conversas con persoas coñecidas ou descoñecidas.	CCL CCEC CSC
BLOQUE 2. COMUNICACIÓN ESCRITA: LER				
b e l j	<p>B2.1. Comprensión da información relevante en textos das situacións cotiás de relación social: correspondencia escolar, normas da clase, normas do comedor, normas do transporte e regras de xogos.</p> <p>B2.2. Comprensión de información xeral en textos sinxelos procedentes dos medios de comunicación social (incluídas webs infantís) con especial incidencia na noticia e nas cartas á dirección do xornal, localizando informacións destacadas en portadas, titulares, subtítulos, entradas.</p> <p>B2.3. Comprensión de información relevante en textos para aprender e para informarse, tanto os producidos con finalidade didáctica como os de uso cotián (folletos descrições, instrucións e</p>	B2.1. Comprender, buscar, localizar e seleccionar información explícita en textos sinxelos de soportes variados (webs infantís, libros, carteis).	LGB2.1.1. Comprende a información relevante de textos sinxelos procedentes dos medios de comunicación social ou propios de situacións cotiás.	CCL CD CSC
			LGB2.1.2. Identifica as ideas principais dun texto sinxelo (narrativo, descritivo, expositivo).	CCL
			LGB2.1.3. Busca, localiza e selecciona información concreta dun texto sinxelo.	CCL CAA CSIEE
			LGB2.1.4. Interpreta, personificacións e hipérboles en textos sinxelos.	CCL CAA CSIEE
			LGB2.1.5. Identifica a estrutura xeral dun	CCL

ÁREA	LINGUA GALEGA E LITERATURA		CURSO	TERCEIRO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	explicacións).		texto.	
			LGB2.1.6. Emprega o dicionario, de forma guiada, para resolver as dúbidas de vocabulario que atopa nos textos.	CCL CAA CSIEE
b e	B2.4. Integración de coñecementos e de informacións procedentes de diferentes soportes para aprender e contrastar información, identificando e interpretando os datos que se transmiten mediante sinxelos gráficos e ilustracións.	B2.2. Interpretar e comprender, de maneira xeral, a información procedente de sinxelos gráficos, e ilustracións.	LGB2.2.1. Interpreta e comprende, de maneira xeral, a información de sinxelos gráficos e ilustracións, relacionando esta co contido do texto que a acompaña.	CCL CAA CSC CSIEE CMCT
b e	B2.5. Subliñado e resumo da información relevante dun texto sinxelo adecuado ao seu nivel.	B2.3. Realizar o subliñado das ideas principais dun texto sinxelo e resumir o seu contido.	LGB2.3.1. Realiza o subliñado das ideas principais dun texto sinxelo.	CCL CAA
			LGB2.3.2. Realiza o resumo, a partir de preguntas, dun texto sinxelo.	CCL CAA
b e	B2.6. Iniciación ás estratexias de control do proceso lector (anticipación, formulación de hipóteses, relectura...).	B2.4. Utilizar, de maneira xeral, estratexias para mellorar a lectura.	LGB2.4.1. Deduce, de maneira xeral, o posible contido dun texto antes de lelo, axudándose do título e as ilustracións.	CCL CAA CSIEE
			LGB2.4.2. Relé un texto e marca as palabras clave para acadar a comprensión, cando é preciso.	CCL CAA CSIEE

ÁREA	LINGUA GALEGA E LITERATURA		CURSO	TERCEIRO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
b e	B2.7. Uso dirixido das tecnoloxías da información e das bibliotecas para obter información e modelos para a lectura.	B2.5. Utilizar de xeito guiado as tecnoloxías da información para obter información e modelos para a lectura.	LGB2.5.1. Utiliza de forma guiada as tecnoloxías da información para obter información e modelos para a lectura.	CCL CD CAA
			LGB2.5.2. Utiliza de xeito guiado dicionarios dixitais para interpretar a información dun texto.	CCL CAA CD CSIEE
a b e	B2.8. Lectura persoal, silenciosa e en voz alta, de textos sinxelos en galego adaptados á idade e aos intereses das alumnas e dos alumnos.	B2.6. Ler, en silencio ou en voz alta, textos sinxelos en galego, adaptados á súa idade e aos seus intereses.	LGB2.6.1. Descodifica sen dificultade as palabras.	CCL CAA
			LGB2.6.2. Le textos sinxelos en voz alta sen dificultade.	CCL
			LGB2.6.3. Le textos, adaptados e próximos á súa experiencia, en silencio, sen dificultade.	CCL CSC
a b e i	B2.9. Uso da biblioteca respectando as súas normas de funcionamento e valorándoa como fonte de información e de ocio e participación en actividades literarias. B2.10. Valoración das normas de funcionamento da	B2.7. Usar as bibliotecas de aula, e de centro, respectando as normas básicas de funcionamento, e participar en actividades literarias.	LGB2.7.1. Utiliza as biblioteca de aula e de centro respectando as normas básicas do seu o funcionamento.	CCL CAA CSC
			LGB2.7.2. Valora as bibliotecas de aula e de centro como instrumento cotián de	CCL CAA

ÁREA	LINGUA GALEGA E LITERATURA		CURSO	TERCEIRO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	biblioteca como recurso para acceder facilmente a información moi variada e manter un ambiente agradable de traballo e lecer.		busca de información e fonte de recursos textuais diversos.	CSC
			LGB2.7.3. Participa en actividades literarias do centro.	CCL CSC CCEC
a b e	B2.11. Mantemento adecuado da súa biblioteca persoal.	B2.8. Ter interese por ter unha biblioteca propia.	LGB2.8.1. Coida, conserva e organiza os seus libros.	CCL CAA CSC
a b e	B2.12. Interese polos textos escritos como fonte de aprendizaxe e como medio de comunicación de e de lecer.	B2.9. Amosar interese polos textos escritos como fonte de aprendizaxe e medio de comunicación e de lecer.	LGB2.9.1. Amosa interese pola lectura como fonte de aprendizaxe e medio de comunicación e de lecer.	CCL CAA CSC CCEC
a b e m	B2.13. Desenvolvemento da autonomía lectora, da capacidade de elección de temas e de textos e de expresión das preferencias persoais.	B2.10. Amosar certa autonomía lectora e capacidade de selección de textos do seu interese, así como ser quen de expresar preferencias.	LGB2.10.1. Selecciona textos do seu interese, en función dos seus gustos e preferencias.	CCL
BLOQUE 3. COMUNICACIÓN ESCRITA: ESCRIBIR				
a b	B3.1. Uso das estratexias de planificación, de textualización e revisión como partes do proceso	B3.1. Usar, as estratexias de planificación, textualización e revisión	LGB3.1.1. Planifica a elaboración do texto, antes de comezar a escribir,	CCL CSIEE

ÁREA	LINGUA GALEGA E LITERATURA		CURSO	TERCEIRO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
e	escritor.	do texto.	xerando ideas, seleccionando e estruturando a información.	CAA
			LGB3.1.2. Elabora o texto, con coherencia xeral e de forma creativa.	CCL CAA CSIEE
			LGB3.1.3. Aplica, de forma xeral, os signos de puntuación (punto, coma, dous puntos, puntos suspensivos, signos de exclamación e interrogación).	CCL
			LGB3.1.4. Aplica, de maneira xeral, a norma lingüística: ortografía, léxico, morfosintaxe.	CCL CSC CCEC
a b e o	B3.2. Composición de textos propios de situacións cotiás de relación social (correspondencia escolar, mensaxes curtas, normas de convivencia, avisos, solicitudes, instrucións..., de acordo coas características propias destes xéneros. B3.3. Composición de textos de información sinxelos, característicos dos medios de comunicación social, sobre acontecementos	B3.2. Producir textos sinxelos de diferente tipoloxía que permitan narrar, describir e resumir, emocións e informacións relacionadas con situacións cotiás e aqueles que sexan característicos dos medios de comunicación.	LGB3.2.1. Elabora, en diferentes soportes, textos propios da vida académica, imitando modelos: cartas e correos electrónicos, mensaxes curtas, normas de convivencia, avisos, instrucións...	CCL CAA CD
			LGB3.2.2. Redacta textos xornalísticos	CCL

ÁREA	LINGUA GALEGA E LITERATURA		CURSO	TERCEIRO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	significativos, con especial incidencia na noticia, en situacións reais ou simuladas.		(noticias) e publicitarios (anuncios e carteis) de xeito creativo.	CSC CCEC CAA
			LGB3.2.3. Elabora diferentes tipos de textos (narrativos e descritivos) seguindo un guión establecido.	CCL CAA
			LGB3.2.4. Escribe textos coherentes empregando algúns elementos de cohesión.	CCL CSC CCEC
			LGB3.2.5. Resume brevemente o contido de textos sinxelos, a partir de preguntas, propios do ámbito da vida persoal ou familiar ou dos medios de comunicación.	CCL CSC CAA
b e	B3.4. Producción de textos relacionados co ámbito académico para comunicar información (cuestionarios, resumos, descrições, explicacións).	B3.3. Elaborar textos do ámbito académico para comunicar información.	LGB3.3.1. Elabora por escrito textos do ámbito académico moi sinxelos (cuestionarios, resumos, descrições, explicacións...) para obter e comunicar información.	CCL CAA CSIEE
a	B3.5. Creación de textos sinxelos con intención	B3.4. Elaborar textos sinxelos que	LGB3.4.1. Elabora textos sinxelos que	CCL

ÁREA	LINGUA GALEGA E LITERATURA		CURSO	TERCEIRO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
b e j	informativa utilizando a linguaxe verbal e non verbal: carteis publicitarios, anuncios, cómics.	combinen a linguaxe verbal e a non verbal.	combinan a linguaxe verbal e non verbal: carteis publicitarios, anuncios, cómics.	CSC CCEC CAA CSIEE
b d e i j	B3.6. Uso guiado de programas informáticos de procesamento de textos.	B3.5. Usar de maneira guiada, programas informáticos de procesamento de texto.	LGB3.5.1. Usa de maneira guiada, programas informáticos de procesamento de texto.	CCL CD CAA CSIEE
b e i j	B3.7. Utilización de elementos gráficos e paratextuais sinxelos, para facilitar a comprensión (ilustracións, subliñados, gráficos e tipografía).	B3.6. Utilizar recursos gráficos e paratextuais que faciliten a comprensión dos textos.	LGB3.6.1. Usa recursos gráficos e paratextuais sinxelos (ilustracións, subliñados, gráficos e tipografía) para facilitar a comprensión dos textos. LGB3.6.2. Ilustra creativamente os seus textos con imaxes redundantes co seu contido.	CCL CD CSIEE
a b e o	B3.8. Interese polo coidado e a presentación dos textos escritos e respecto pola norma ortográfica. B3.9. Valoración da escritura como instrumento de relación social, de obtención, de reelaboración da	B3.7. Coidar a presentación dos traballos escritos en calquera soporte e valorar a lingua escrita como medio de comunicación e de expresión creativa.	LGB3.7.1. Coida a presentación dos textos seguindo as normas básicas de presentación establecidas: marxes, disposición no papel, limpeza, calidade	CCL CD CAA

ÁREA	LINGUA GALEGA E LITERATURA		CURSO	TERCEIRO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	información e dos coñecementos e de expresión creativa.		caligráfica, separación entre parágrafos, interliñado...	
			LGB3.7.2. Valora a lingua escrita como medio de comunicación e de expresión creativa.	CCL CSC
BLOQUE 4. COÑECEMENTO DA LINGUA				
e	B4.1. Uso e identificación intuitiva de terminoloxía moi elemental nas actividades de produción e interpretación: denominación dos textos traballados, enunciado, palabra e sílaba, xénero e número, determinantes e formas verbais.	B4.1. Utilizar terminoloxía lingüística e gramatical básica, como apoio á comprensión e á produción de textos, así como aplicar o seu coñecemento na mellora do uso da lingua.	LGB4.1.1. Sinala a denominación dos textos traballados e recoñece nestes enunciados, palabras e sílabas.	CCL CAA
			LGB4.1.2. Identifica as formas verbais.	CCL CAA
			LGB4.1.3. Separa as sílabas que conforman cada palabra, diferenciando a sílaba tónica das átonas.	CCL CAA
			LGB4.1.4. Identifica nun texto substantivos e adxectivos.	CCL CAA
			LGB4.1.5. Sinala o xénero e número de palabras dadas e é quen de cambialo.	CCL CAA

ÁREA	LINGUA GALEGA E LITERATURA		CURSO	TERCEIRO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
b e	B4.2. Uso das normas ortográficas básicas, apreciando o seu valor social e a necesidade de cingirse a elas nos escritos.	B4.2. Aplicar, de forma xeral, as normas ortográficas básicas, apreciando o seu valor social e a necesidade de cingirse a elas.	LGB4.2.1. Aprecia o valor social das normas ortográficas e a necesidade de cingirse a elas.	CCL CSC CCEC
			LGB4.2.2. Utiliza as normas ortográficas básicas, aplicándoas nas súas producións escritas, con especial atención ás maiúsculas.	
e e	B4.3. Comparación e transformación de enunciados, mediante inserción, supresión, cambio de orde, segmentación e recomposición, para vulgar sobre a gramaticalidade dos resultados. B4.4. Comparación de estruturas sintácticas elementais para observar a súa equivalencia semántica ou posibles alteracións do significado. B4.5. Inserción e coordinación de oracións como instrumento na mellora da composición escrita.	B4.3. Utilizar correctamente as regras de puntuación, así como unha sintaxe elemental nas producións orais e escritas.	LGB4.3.1. Emprega, de forma xeral, os signos de puntuación.	CCL
			LGB4.3.2. Usa unha sintaxe elemental adecuada nas súas producións.	CCL
			LGB4.3.3. Respecta, de forma xeral, as normas morfosintácticas de colocación do pronome átono.	CCL CSC CCEC
e	B4.6. Exploración das posibilidades do uso de diversos enlaces entre oracións (adición, causa), en relación coa composición de textos.	B4.4. Recoñecer e empregar conectores básicos.	LGB4.4.1. Usa diversos conectores básicos entre oracións: adición e causa.	CCL CAA
b	B4.7. Uso do dicionario, en papel ou electrónico, de	B4.5. Usar o dicionario en papel ou	LGB4.5.1. Usa o dicionario en papel ou	CCL

ÁREA	LINGUA GALEGA E LITERATURA		CURSO	TERCEIRO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
e i	forma guiada.	electrónico, de forma guiada.	dixital de forma guiada.	CAA CD
b e i o	B4.8. Identificación de palabras compostas e derivadas, de sinónimos de antónimos e palabras polisémicas básicas, en relación coa comprensión e coa produción de textos.	B4.6. Identificar palabras compostas e derivadas, así como sinónimos, antónimos e palabras polisémicas básicas, para comprender e producir textos.	LGB4.6.1. Recoñece palabras derivadas e compostas, identificando e formando familias de palabras. LGB4.6.2. Recoñece e usa sinónimos, antónimos e palabras polisémicas básicas.	CCL CAA CCL CAA
a d e h m o	B4.9. Valoración da lingua galega dentro da realidade plurilingüe e pluricultural de España e de Europa.	B4.7. Valorar a lingua galega dentro da realidade plurilingüe e pluricultural de España e de Europa.	LGB4.7.1. Valora a lingua galega dentro da realidade plurilingüe e pluricultural de España e de Europa.	CCL CCEC
a d e m o	B4.10. Comparación entre aspectos das linguas que coñece e/ou está a aprender para mellorar os procesos comunicativos, recoñecer as posibles interferencias e lograr unha competencia comunicativa integrada.	B4.8. Establecer relacións elementais entre as diversas linguas que coñece ou está a aprender para reflexionar sobre como mellorar os seus procesos comunicativos na lingua galega, recoñecer as posibles interferencias e	LGB4.8.1. Identifica diferenzas, regularidades e semellanzas sintácticas, ortográficas, morfolóxicas e léxicas moi evidentes e básicas entre todas as linguas que coñece e/ou está a aprender, como punto de apoio para a súa	CCL CCEC CCL

ÁREA	LINGUA GALEGA E LITERATURA		CURSO	TERCEIRO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
		lograr unha competencia comunicativa integrada.	aprendizaxe.	
BLOQUE 5. EDUCACIÓN LITERARIA				
b d e	B5.1. escoita, memorización e reprodución de textos procedentes da literatura popular oral galega (adiviñas, lendas, contos, poemas, cancións, ditos) e da literatura galega en xeral. B5.2. Valoración e aprecio do texto literario galego (oral ou non) como fonte de coñecemento da nosa cultura e como recurso de gozo persoal.	B5.1. escoitar, memorizar, reproducir e valorar textos sinxelos, procedentes da literatura galega en xeral, e da literatura galega popular en particular.	LGB5.1.1. escoita, memoriza e reproduce textos sinxelos procedentes da literatura popular oral galega (adiviñas, lendas, contos, poemas, cancións, ditos) e da literatura galega en xeral.	CCL CAA CCEC
			LGB5.1.2. Valora os textos da literatura oral galega como fonte de coñecemento da nosa cultura e como recurso de gozo persoal.	CCL CCEC
b d e i o	B5.3. Lectura persoal, silenciosa e en voz alta de obras en galego adecuadas á idade e aos intereses do alumnado. B5.4. Lectura guiada e expresiva de textos narrativos da literatura infantil, adaptacións breves de obras literarias clásicas e literatura actual en diversos soportes.	B5.2. Ler textos e obras en galego adaptadas á idade e en diferentes soportes.	LGB5.2.1. Le en silencio obras e textos en galego da literatura infantil, adaptacións breves de obras clásicas e literatura actual, adaptadas á idade e en diferentes soportes.	CCL CCEC CD
			LGB5.2.2. Le en voz alta obras e textos en galego da literatura infantil,	CCL CCEC

ÁREA	LINGUA GALEGA E LITERATURA		CURSO	TERCEIRO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
			adaptacións breves de obras clásicas e literatura actual, adaptadas á idade e en diferentes soportes.	CD
b d e o	B5.5. Lectura guiada de poemas, de relatos e de obras, recoñecendo as características dalgúns modelos.	B5.3. Identificar o xénero literario a que pertencen uns textos dados.	LGB5.3.1. É quen de identificar o xénero literario a que pertencen uns textos dados: narrativa, poesía e teatro.	CCL CCEC
b e o	B5.6. Recreación e composición de poemas e relatos para comunicar sentimentos, emocións, preocupacións, desexos, estados de ánimo ou lembranzas, recoñecendo as características dalgúns modelos.	B5.4. Recrear e compoñer poemas e relatos a partir de modelos sinxelos.	LGB5.4.1. Recrea e compón poemas e relatos, a partir de modelos sinxelos, para comunicar sentimentos, emocións, preocupacións, desexos, estados de ánimo ou lembranzas.	CCL CCEC CSC
b d e	B5.7. Dramatización e lectura dramatizada de situacións de textos literarios.	B5.5. Participar activamente en dramatizacións de situacións e de textos literarios.	LGB5.5.1. Participa activamente en dramatizacións de situacións e de textos literarios.	CCL
a d e o	B5.8. Valoración da literatura en calquera lingua (maioritaria, minoritaria ou minorizada), como vehículo de comunicación e como recurso de gozo persoal.	B5.6. Valorar a literatura en calquera lingua, como vehículo de comunicación e como recurso de gozo persoal.	LGB5.6.1. Valora a literatura en calquera lingua, como vehículo de comunicación e como recurso de gozo persoal.	CCL CSC CCEC

ÁREA	LINGUA GALEGA E LITERATURA		CURSO	TERCEIRO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
a d e o	B5.9. Interese por coñecer os modelos narrativos e poéticos que se utilizan noutras culturas. B5.10. Comparación de imaxes, símbolos e mitos facilmente interpretables que noutras culturas serven para entender o mundo e axudan a coñecer outras maneiras de relacións sociais.	B5.7. Amosar interese, respecto e tolerancia ante as diferenzas persoais, sociais e culturais.	LGB5.7.1. Aмосa curiosidade por coñecer outros costumes e formas de relación social, respectando e valorando a diversidade cultural.	CCL CCEC

ÁREA	LINGUA GALEGA E LITERATURA		CURSO	QUINTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
BLOQUE 1. COMUNICACIÓN ORAL: FALAR E ESCOITAR				
a e	B1.1. Comprensión de textos orais procedentes da radio, da televisión ou da internet, con especial incidencia na noticia, na entrevista, na reportaxe infantil e nos debates de actualidade, para obter información xeral sobre feitos e acontecementos que resulten significativos e distinguindo, de maneira xeral, información de opinión e elaboración dun resumo.	B1.1. Comprender textos orais sinxelos procedentes da radio, da televisión ou da internet, identificando os aspectos xerais máis relevantes así como as intencións, valores e opinións explícitos.	LGB1.1.1. Comprende as ideas principais dun texto oral sinxelo, procedentes da radio, da televisión ou de internet, identifica o tema e elabora un resumo.	CCL CAA
			LGB1.1.2. Comprende o significado literal e inferencial dun texto oral sinxelo, distinguindo, de maneira xeral, información de opinión.	CCL CSC
b d e i	B1.2. Valoración dos medios de comunicación social como instrumento de aprendizaxe. B1.3. Uso de documentos audiovisuais como medio de obter, identificar, seleccionar, clasificar, con progresiva autonomía informacións relevantes para aprender.	B1.2. Valorar e utilizar os documentos audiovisuais dos medios de comunicación como instrumento de aprendizaxe.	LGB1.2.1. Accede a documentos audiovisuais e dixitais, para obter, seleccionar e clasificar, con certa autonomía, a información relevante e necesaria para realizar traballos ou completar información, valorando os medios de comunicación como instrumento de aprendizaxe.	CCL CD CAA CSC
			LGB1.2.2. Elabora textos orais sinxelos imitando modelos de calquera medio de	CCL CD

ÁREA	LINGUA GALEGA E LITERATURA		CURSO	QUINTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
			comunicación.	CAA CSIEE
a b c e o	B1.4. Interpretación elemental en textos orais da retranscrición, da ironía e de dobres sentidos.	B1.3. Interpretar correctamente a retranscrición, a ironía e os dobres sentidos, en situacións de comunicación nas cales estes resulten bastante evidentes.	LGB1.3.1. Interpreta en producións orais a retranscrición, a ironía e os dobres sentidos.	CCL
a b c e o	B1.5. Comprensión e produción de textos orais breves para aprender e para informarse, tanto os creados con finalidade didáctica como os de uso cotián, de carácter informal (conversas entre iguais e no equipo de traballo) e dun maior grao de formalización (exposicións da clase, entrevistas ou debates).	B1.4. Comprender e producir textos orais propios do uso cotián ou do ámbito académico.	LGB1.4.1. Participa adecuadamente nunha conversa entre iguais, comprendendo o que di o interlocutor e intervindo coas propostas propias.	CCL CAA CSC CSEIEE
			LGB1.4.2. Segue unha exposición da clase e extrae, de maneira global, as ideas máis destacadas.	CCL CAA
			LGB1.4.3. Iníciase na elaboración de pequenas exposicións orais na aula adecuando o discurso ás diferentes necesidades comunicativas (narrar, describir e expoñer), utilizando o dicionario se é preciso.	CCL CSIEE CAA

ÁREA	LINGUA GALEGA E LITERATURA		CURSO	QUINTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
			LGB1.4.4. Participa activamente no traballo en grupo, así como nos debates.	CCL CSIEE CAA
			LGB1.4.5. Identifica o grao de formalidade da situación de comunicación e axusta a este a súa produción.	CCL
a c e	B1.6. Actitude de escoita adecuada ante situacións comunicativas (tolerancia ás opinións, escoita atenta, respecto das de quen fala sen interrupcións inadecuadas).	B1.5. Manter unha actitude de escoita activa, respectando as opinións dos e das demais.	LGB1.5.1. Atende as intervencións dos e das demais en actos de fala orais, sen interromper.	CCL CSC
			LGB1.5.2. Respecta as opinións dos demais.	CCL CSC
a c d e	B1.7. Participación e cooperación nas situacións comunicativas de relación social especialmente as destinadas a favorecer a convivencia (debates, exposicións curtas, conversas, expresións espontáneas, asembleas, narracións orais, entrevistas) con valoración e respecto das normas que rexen a interacción oral (quendas de palabra, roles diversos no intercambio, respecto ás opinións das demais persoas, ton de voz, posturas e xestos	B1.6. Participar nas diversas situacións de intercambio oral que se producen na aula amosando valoración e respecto polas normas que rexen a interacción oral.	LGB1.6.1. Respecta as quendas de palabra nos intercambios orais.	CCL CSC CAA
			LGB1.6.2. Respecta as opinións das persoas participantes nos intercambios orais e é consciente da posibilidade de empregar a lingua galega en calquera intercambio oral dentro da escola ou fóra	CCL CSC CCEC

ÁREA	LINGUA GALEGA E LITERATURA		CURSO	QUINTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	adecuados).		dela.	
			LGB1.6.3. Emprega unha postura e xestualidade adaptada ao discurso, para reforzalo e facilitar a súa comprensión.	CCL CSC CCEC
			LGB1.6.4. Exprésase cunha pronuncia e dicción correctas: articulación, ritmo, entoación e volume.	CCL CSC CCEC
			LGB1.6.5. Participa na conversa formulando e contestando preguntas.	CCL CSC CCEC CAA
a b e	B1.8. Uso de estratexias elementais para comprender e facer comprender as mensaxes orais: fluidez, claridade, orde, léxico apropiado, pronuncia correcta, ton de voz, entoación, xestualidade, incorporación das intervencións das demais persoas e formulación de preguntas coherentes.	B1.7. Amosar interese por expresarse en público coherentemente, sen contradicións, sen repeticións innecesarias e usando nexos adecuados.	LGB1.7.1. Planifica e elabora un discurso oral coherente, sen contradicións nin repeticións innecesarias, utilizando un vocabulario adecuado á súa idade.	CCL CAA
			LGB1.7.2. Elaboro un discurso oral cohesivo, utilizando nexos básicos adecuados.	CCL
			LGB1.7.3. Emprega o rexistro lingüístico	CCL

ÁREA	LINGUA GALEGA E LITERATURA		CURSO	QUINTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
			(formal ou informal) adecuado a cada contexto.	CSC
			LGB1.7.4. Amosa un discurso oral fluído, claro, cunha pronuncia e entoación axeitada e propia da lingua galega.	CCL CCEC
b e i	B1.9. Produción de textos orais sinxelos propios dos medios de comunicación social mediante simulación para ofrecer e compartir información.	B1.8. Elaborar textos orais sinxelos propios dos medios de comunicación.	LGB1.8.1. Elabora textos sinxelos propios dos medios de comunicación.	CCL CD CAA CSIEE CSC
d e	B1.10. Utilización de estratexias para potenciar a expresividade das mensaxes orais (miradas e posturas corporais).	B1.9. Reforzar a eficacia comunicativa das súas mensaxes orais, coa utilización de elementos propios da linguaxe non verbal.	LGB1.9.1. Utiliza a expresividade corporal: miradas e postura corporal para reforzar o sentido das súas producións orais.	CCL CCEC CSC CAA
b d e	B1.11. Actitude de cooperación e de respecto en situacións de aprendizaxe compartida.	B1.10. Amosar respecto e cooperación nas situacións de aprendizaxe en grupo.	LGB1.10.1. Amosa respecto ás ideas dos e das demais e contribúe ao traballo en grupo.	CCL CAA CSIEE
e o	B1.12. Interese por expresarse oralmente coa pronuncia e coa entoación adecuadas.	B1.11. Interesarse por amosar unha pronuncia e entoación adecuadas.	LGB1.11.1. Interésase por expresarse oralmente coa pronuncia e entoación	CCL CAA

ÁREA	LINGUA GALEGA E LITERATURA		CURSO	QUINTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
			adecuada a cada acto comunicativo.	CCEC CSIEE
a d e o	B1.13. Uso, de maneira xeral, dunha linguaxe non discriminatoria e respectuosa coas diferenzas.	B1.12. Usar, de maneira xeral, unha linguaxe non discriminatoria e respectuosa coas diferenzas.	LGB1.12.1. Usa, de maneira xeral, unha linguaxe non sexista.	CCL CSC
			LGB1.12.2. Usa, de maneira xeral, unha linguaxe respectuosa coas diferenzas.	CCL CSC
a d e o	B1.14. Recoñecemento e valoración, de maneira global, das diferenzas dialectais orais da lingua galega, como elemento enriquecedor da lingua.	B1.13. Recoñecer, de maneira global, e valorar as diferenzas dialectais orais da lingua galega.	LGB1.13.1. Recoñece textos orais sinxelos pertencentes a diferentes variedades dialectais moi evidentes da lingua galega.	CCL CCEC
			LGB1.13.2. Valora as diferenzas dialectais orais da lingua galega como un símbolo de riqueza lingüística e cultural e o estándar como variante unificadora.	CCL CSC CCEC
a d e o	B1.15. Identificación da lingua galega con calquera contexto de uso oral da lingua: en diferentes ámbitos profesionais (sanidade, educación, medios de comunicación...) e en conversas con persoas coñecidas ou descoñecidas.	B1.14. Identificar a lingua galega con calquera contexto de uso oral.	LGB1.14.1. Identifica a lingua galega oral con calquera contexto profesional: sanidade, educación, medios de comunicación...	CCL CCEC
			LGB1.14.2. Recoñece a validez da lingua	CCL

ÁREA	LINGUA GALEGA E LITERATURA		CURSO	QUINTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
			galega para conversas con persoas coñecidas ou descoñecidas.	CCEC CSC
BLOQUE 2. COMUNICACIÓN ESCRITA: LER				
b e i j o	<p>B2.1. Comprensión da información relevante en textos das situacións cotiás de relación social: correspondencia, normas, programas de actividades, convocatorias.</p> <p>B2.2. Comprensión de textos sinxelos procedentes dos medios de comunicación social (incluídas webs infantís e xuvenís) con especial incidencia na noticia e na entrevista para obter información xeral, localizando informacións destacadas.</p> <p>B2.3. Comprensión de textos sinxelos do ámbito escolar en soporte papel ou dixital para aprender e para informarse, tanto os producidos con finalidade didáctica como os de uso social (folletos informativos ou publicitarios, prensa, programas, fragmentos literarios).</p>	<p>B2.1. Comprender, buscar, localizar e seleccionar información explícita en textos escritos de soportes variados (webs infantís, libros, carteis) e iniciar a realización de inferencias para determinar intencións e dúbres sentidos bastante evidentes.</p>	LGB2.1.1. Comprende a información relevante de textos procedentes dos medios de comunicación social ou propios de situacións cotiás.	CCL CD CSC
			LGB2.1.2. Identifica as ideas principais e secundarias dun texto (narrativo, descritivo e expositivo).	CCL
			LGB2.1.3. Busca, localiza e selecciona información concreta dun texto sinxelo, deducindo o significado de palabras e expresións polo contexto.	CCL CAA CSIEE
			LGB2.1.4. Interpreta, personificacións, hipérboles, ironías e dúbres sentidos en textos.	CCL CAA CSIEE
			LGB2.1.5. Identifica a estrutura dun texto e recoñece algúns mecanismos de	CCL

ÁREA	LINGUA GALEGA E LITERATURA		CURSO	QUINTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
			cohesión (repeticións, sinónimos, anáforas).	
			LGB2.1.6. Identifica o punto de vista do autor ou autora e diferenza, de maneira xeral, información, opinión e publicidade de carácter bastante evidente.	CCL CAA
			LGB2.1.7. Emprega o dicionario para resolver as dúbidas de vocabulario que atopa nos textos.	CCL CAA CSIEE
			LGB2.1.8. Fai unha lectura rápida, selectiva ou integral en función das necesidades de cada momento.	CCL CAA CSIEE
b e	B2.4. Integración de coñecementos e de informacións procedentes de diferentes soportes para aprender, identificando e interpretando, con especial atención os datos que se transmiten mediante gráficos, esquemas e ilustracións.	B2.2. Interpretar e comprender, de maneira xeral, a información procedente de gráficos, esquemas sinxelos e ilustracións redundantes.	LGB2.2.1. Interpreta e comprende, de maneira xeral, a información de gráficos, esquemas sinxelos e ilustracións redundantes, relacionándoa co contido do texto que acompaña.	CCL CAA CSC CSIEE CMCT
b e	B2.5. Subliñado, esquematización e resumo da información relevante dun texto sinxelo.	B2.3. Realizar o subliñado das ideas principais dun texto sinxelo, e	LGB2.3.1. Realiza o subliñado das ideas principais dun texto sinxelo.	CCL CAA

ÁREA	LINGUA GALEGA E LITERATURA		CURSO	QUINTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
		esquematizar e resumir o seu contido.	LGB2.3.2. Esquematiza as ideas dun texto sinxelo, indicando as ideas principais e secundarias.	CCL CAA
			LGB2.3.3. Realiza o resumo dun texto sinxelo.	CCL CAA
b e	B2.6. Uso de certas estratexias de control do proceso lector (anticipación, formulación de hipóteses, relectura...).	B2.4. Utilizar certas estratexias para mellorar a lectura.	LGB2.4.1. Deduce o posible contido dun texto sinxelo antes de lelo, axudándose do título e as ilustracións.	CCL CAA CSIEE
			LGB2.4.2. Relé un texto e marca as palabras clave para acadar a comprensión integral, cando é preciso.	CCL CAA CSIEE
b e i	B2.7. Uso dirixido das tecnoloxías da información e da comunicación para a localización, selección, interpretación e organización da información.	B2.5. Utilizar as tecnoloxías da información para tratar a información nun texto sinxelo.	LGB2.5.1. Utiliza as tecnoloxías da información para localizar e seleccionar a información nun texto sinxelo adecuado á súa idade.	CCL CD CAA
			LGB2.5.2. Utiliza as tecnoloxías da información para organizar a información dun texto sinxelo adecuado á súa idade.	CCL CD
			LGB2.5.3. Utiliza dicionarios dixitais para	CCL

ÁREA	LINGUA GALEGA E LITERATURA		CURSO	QUINTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
			interpretar a información dun texto.	CAA CD CSIEE
b e o	B2.8. Realización de diferentes tipos de lectura: de investigación, de aprendizaxe, de gozo persoal, de resolución de problemas.	B2.6. Realizar diferentes tipos de lectura.	LGB2.6.1. Realiza diferentes tipos de lectura en función de cada texto: de investigación, de aprendizaxe, de gozo persoal ou de resolución de problemas.	CCL CSIEE CAA
a b e	B2.9. Lectura expresiva de textos literarios e non literarios, de diferente tipoloxía textual. B2.10. Dramatización e lectura dramatizada de textos literarios e non literarios.	B2.7. Ler expresivamente textos de diversa tipoloxía (dramatizando cando é preciso) con fluidez e precisión, atendendo á dicción, entoación, intensidade de voz, ritmo e velocidade, adecuados ás diversas situacións funcionais da lectura en voz alta (ler para que alguén goce escoitando, ler para dar a coñecer un texto descoñecido, ler para compartir información que se acaba de localizar) facendo participar a audiencia da súa interpretación.	LGB2.7.1. Descodifica con precisión e rapidez as palabras. LGB2.7.2. Le textos en voz alta con fluidez e precisión. LGB2.7.3. Le textos en voz alta con ritmo, velocidade e ton da voz adecuados. LGB2.7.4. Le en voz alta adaptándose ao interese do auditorio: gozar escoitando, obter nova información... LGB2.7.5. Fai lecturas dramatizadas de textos.	CCL CAA CCL CCL CAA CSC CCL CSC

ÁREA	LINGUA GALEGA E LITERATURA		CURSO	QUINTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
a b e i	B2.11. Uso da biblioteca de aula e do centro, amosando certo coñecemento da súa organización (catalogación, funcionamento) e participación en actividades literarias e na elaboración de propostas. B2.12. Comezo no uso das bibliotecas, incluíndo as virtuais, de xeito cada vez máis autónomo, para obter información e modelos para a produción escrita.	B2.8. Usar as bibliotecas da aula e do centro, así como as virtuais, con certa autonomía, comprendendo como se organiza e colaborando no seu coidado e mellora.	LGB2.8.1. Usa a biblioteca de aula con certa autonomía, para obter datos e informacións, e colabora no seu coidado e mellora.	CCL CAA CSC
			LGB2.8.2. Usa a biblioteca de centro con certa autonomía, para obter datos e informacións, e colabora no seu coidado e mellora.	CCL CAA CSC
			LGB2.8.3. Usa as bibliotecas virtuais, para obter datos e informacións, con certa autonomía.	CCL CAA CD
a b e	B2.13. Mantemento adecuado e ampliación da biblioteca persoal.	B2.9. Ter interese por ter unha biblioteca propia, física ou virtual.	LGB2.9.1. Amosa interese pola conservación e organización dos seus libros físicos e/ou virtuais.	CCL CAA CSC
a b e	B2.14. Interese polos textos escritos como fonte de aprendizaxe e como medio de comunicación de experiencias.	B2.10. Amosar interese polos textos escritos como fonte de aprendizaxe e medio de comunicación.	LGB2.10.1. Amosa interese pola lectura como fonte de aprendizaxe e medio de comunicación.	CCL CAA CSC CCEC
a	B2.15. Desenvolvemento da autonomía lectora,	B2.11. Amosar certa autonomía lectora	LGB2.11.1. Selecciona persoalmente as	CCL

ÁREA	LINGUA GALEGA E LITERATURA		CURSO	QUINTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
b e m	amosando capacidade de elección de temas e de textos e de expresión das preferencias persoais.	e capacidade de selección de textos do seu interese, así como ser quen de expresar preferencias.	lecturas que desexa realizar e é quen de xustificalas en función dos seus gustos e necesidades.	
			LGB2.11.2. Expresa, de maneira sinxela, opinións e valoracións sobre as lecturas feitas.	CCL CSC CAA CSIEE
a d e o	B2.16. Análise de textos sinxelos escritos en diferentes variedades, bastante evidentes, da lingua galega.	B2.12. Analizar textos sinxelos escritos en diferentes variedades da lingua galega.	LGB2.12.1. Identifica, de maneira global, as diferenzas lingüísticas, bastante evidentes, das variedades da lingua galega.	CCL CCEC
			LGB2.12.2. Valora a variedade interna da lingua como símbolo de riqueza lingüística e cultural, así como o estándar como variante unificadora.	CCL CSC CCEC
BLOQUE 3. COMUNICACIÓN ESCRITA: ESCRIBIR				
a b e	B3.1. Uso, de maneira xeral, das estratexias de planificación, de textualización (formato, estrutura, ortografía e normas lingüísticas, puntuación,	B3.1. Usar, de maneira xeral, as estratexias de planificación, textualización e revisión do texto.	LGB3.1.1. Planifica a elaboración do texto, antes de comezar a escribir, xerando ideas, seleccionando e	CCL CSIEE CAA

ÁREA	LINGUA GALEGA E LITERATURA		CURSO	QUINTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	coherencia e cohesión...) e revisión como partes do proceso escritor.		estruturando a información, mediante notas, esquemas ou guións.	
			LGB3.1.2. Elabora o texto cunha estrutura definida, con coherencia e cohesionando, de maneira xeral, os enunciados.	CCL CAA CSIEE
			LGB3.1.3. Utiliza os signos de puntuación (punto, coma, punto e coma, dous puntos, puntos suspensivos, signos de exclamación e interrogación).	CCL
			LGB3.1.4. Aplica, de maneira xeral, a norma lingüística: ortografía, acentuación, léxico, morfosintaxe e usa, habitualmente, unha linguaxe non sexista.	CCL CSC CCEC
			LGB3.1.5. Escribe e presenta textos propios elaborando borradores.	CCL CAA CSIEE
			LGB3.1.6. Usa o dicionario durante a elaboración de textos.	CCL CAA CSIEE

ÁREA	LINGUA GALEGA E LITERATURA		CURSO	QUINTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
a b e i o	B3.2. Composición de textos propios de situacións cotiás de relación social (correspondencia, normas, notas, invitacións e mensaxes curtas) de acordo coas características propias destes xéneros. B3.3. Composición de textos de información e de opinión sinxelos, característicos dos medios de comunicación social, sobre feitos e acontecementos significativos, con especial incidencia na noticia, na entrevista e no comentario breve sobre libros ou música, en situacións reais ou simuladas.	B3.2. Crear textos sinxelos de diferente tipoloxía que permitan narrar, describir, resumir, explicar e expoñer opinións, emocións e informacións relacionadas con situacións cotiás e aqueles que sexan característicos dos medios de comunicación.	LGB3.2.1. Elabora, en diferentes soportes, textos propios da vida cotiá e académica, imitando modelos: cartas e correos electrónicos, mensaxes curtas, normas, notas e invitacións	CCL CAA CD
			LGB3.2.2. Redacta textos xornalísticos (noticias, crónicas, reportaxes, entrevistas) e (anuncios e carteis), imitando modelos publicitarios moi sinxelos.	CCL CSC CCEC CAA
			LGB3.2.3. Crea diferentes tipos de textos (narrativos, expositivos, descritivos ou argumentativos) seguindo un guión establecido e adaptando a linguaxe ás características de cada xénero.	CCL CAA
			LGB3.2.4. Escribe textos coherentes e empregando algúns elementos básicos de cohesión, usando o rexistro adecuado.	CCL CSC CCEC
			LGB3.2.5. Resume o contido de textos sinxelos propios do ámbito da vida	CCL CSC

ÁREA	LINGUA GALEGA E LITERATURA		CURSO	QUINTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
			persoal ou familiar ou dos medios de comunicación.	CAA
b e	B3.4. Produción de textos relacionados co ámbito académico para obter, organizar e comunicar información (cuestionarios, resumos, esquemas, descrições e explicacións).	B3.3. Elaborar textos do ámbito académico para obter, organizar e comunicar información.	LGB3.3.1. Elabora textos escritos propios do ámbito académico (cuestionarios, resumos, descrições, explicacións...) para obter, organizar e comunicar información.	CCL CAA CSIEE
a b e j	B3.5. Redacción de textos breves e sinxelos: carteis publicitarios, anuncios, cómics, poemas, cancións e anécdotas.	B3.4. Elaborar textos breves e sinxelos con creatividade.	LGB3.4.1. Elabora textos sinxelos que combinan a linguaxe verbal e non verbal: carteis publicitarios, anuncios, cómic, contos, poemas, cancións e anécdotas.	CCL CSC CCEC CAA CSIEE
			LGB3.4.2. Escribe textos sinxelos de carácter creativo.	CCL CAA CSIEE
			LGB3.4.3. Aprecio polos usos creativos da linguaxe.	CCL CAA CSIEE
b	B3.6. Uso das TIC, con certa autonomía, na busca	B3.5. Usar as TIC, con certa	LGB3.5.1. Busca e selecciona	CCL

ÁREA	LINGUA GALEGA E LITERATURA		CURSO	QUINTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
d e i j	de información, o tratamento dos textos e a realización de presentacións.	autonomía, para a busca de información, tratamento dos textos e realización de presentacións.	información en diferentes fontes e soportes dixitais.	CD CAA CSIEE
			LGB3.5.2. Emprega procesadores de textos con certa autonomía.	CCL CAA CSIEE CD
			LGB3.5.3. Utiliza, habitualmente, correctores de textos.	CCL CD CAA CSIEE
			LGB3.5.4. Utiliza as TIC, con certa autonomía, para realizar presentacións elementais.	CCL CD CSIEE
b e i j	B3.7. Utilización de elementos gráficos e paratextuais para facilitar a comprensión (ilustracións, gráficos, táboas e tipografía) e ilustración creativa dos propios textos.	B3.6. Utilizar recursos gráficos e paratextuais que faciliten a comprensión dos textos e contribúan á súa ilustración creativa.	LGB3.6.1. Usa recursos gráficos e paratextuais para facilitar a comprensión dos textos e ilustralos de maneira creativa.	CCL CD CSIEE
a	B3.8. Interese polo coidado e a presentación dos	B3.7. Coidar a presentación dos	LGB3.7.1. Coida a presentación dos	CCL

ÁREA	LINGUA GALEGA E LITERATURA		CURSO	QUINTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
b e i	textos escritos e respecto pola norma ortográfica. B3.9. Valoración da escritura como instrumento de relación social, de obtención e de reelaboración da información e dos coñecementos.	traballos escritos en calquera soporte e valorar a lingua escrita como medio de comunicación.	textos seguindo as normas básicas de presentación establecidas: marxes, disposición no papel, limpeza, calidade caligráfica, separación entre parágrafos, interliñado... en calquera soporte.	CD CAA
			LGB3.7.2. Valora a lingua escrita como medio de comunicación.	CCL CSC
BLOQUE 4. COÑECEMENTO DA LINGUA				
e	B4.1. Uso e identificación intuitiva da terminoloxía seguinte nas actividades de produción e interpretación: denominación dos textos traballados; clases de palabras, sílaba tónica e átona; enunciados: frase e oración; tipos de enunciado: declarativo, interrogativo, exclamativo, imperativo; enlaces: preposición; grupo de palabras: núcleo e complementos; substantivos, artigos e pronomes, adxectivo; tempo e modo verbal; persoa gramatical; modo imperativo e infinitivo; complementos do nome e complementos do verbo: o suxeito.	B4.1. Utilizar terminoloxía lingüística e gramatical básica, funcionalmente, como apoio á comprensión e á produción de textos, así como aplicar o seu coñecemento no uso da lingua.	LGB4.1.1. Recoñece as diferentes categorías gramaticais pola súa función na lingua: substantivo, artigo, pronome, adxectivo, adverbio, verbo e preposición.	CCL CAA
			LGB4.1.2. Conxuga e usa con corrección as formas verbais persoais e non persoais dos verbos.	CCL CAA
			LGB4.1.3. Diferencia as sílabas que conforman cada palabra, diferenciando a sílaba tónica das átonas.	CCL CAA
			LGB4.1.4. Identifica e clasifica os	CCL

ÁREA	LINGUA GALEGA E LITERATURA		CURSO	QUINTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
			diferentes tipos de enunciado: declarativo, interrogativo, exclamativo, imperativo.	CAA
			LGB4.1.5. Recoñece as oracións simples, comprende o seu significado, utiliza correctamente a concordancia de xénero e número e identifica o verbo e os seus complementos: o suxeito, así como os complementos do nome.	CCL CAA
b e	B4.2. Coñecemento xeral das normas ortográficas, apreciando o seu valor social e a necesidade de cingirse a elas nos escritos. B4.3. Uso de procedementos de derivación, de comparación e de contraste para xulgar sobre a corrección das palabras e xeneralizar as normas ortográficas.	B4.2. Coñecer e aplicar, de forma xeral, as normas ortográficas xerais e as de acentuación en particular, apreciando o seu valor social e a necesidade de cingirse a elas.	LGB4.2.1. Aplica xeralmente as normas de acentuación xerais e de acentuación diacrítica e aprecia o seu valor social e a necesidade de cingirse a elas. LGB4.2.2. Coñece e utiliza as normas ortográficas, aplicándoas nas súas producións escritas con especial atención nas regras do h, b/v, c/cc, s/x, ll/i/x.	CCL CSC CCEC CCL CSC CCEC
e e	B4.4. Comparación de estruturas sintácticas diversas para observar a súa equivalencia semántica ou posibles alteracións do significado.	B4.3. Utilizar correctamente as regras de puntuación, así como unha sintaxe adecuada nas producións orais e	LGB4.3.1. Emprega con corrección os signos de puntuación, facendo unha valoración dos resultados.	CCL

ÁREA	LINGUA GALEGA E LITERATURA		CURSO	QUINTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
		escritas.	LGB4.3.2. Usa unha sintaxe adecuada nas súas producións.	CCL
			LGB4.3.3. Respecta, de forma xeral, as normas morfosintácticas de colocación do pronome átono.	CCL CSC CCEC
e	B4.5. Exploración das posibilidades do uso de diversos enlaces entre oracións (causa, consecuencia, finalidade, contradición...), así como algúns elementos de cohesión, en relación coa composición de textos.	B4.4. Recoñecer e empregar os conectores básicos, así como outros elementos de cohesión.	LGB4.4.1. Usa diversos conectores básicos entre oracións: causa, consecuencia, finalidade, contradición...	CCL CAA
			LGB4.4.2. Recoñece determinados procesos de cohesión nos textos: anáfora, sinónimos...	CCL CAA
e	B4.6. Identificación, en oracións, do verbo e os seus complementos, especialmente o suxeito, e do papel semántico do suxeito (axente, paciente e causa). B4.7. Transformación de oracións sinxelas de activa en pasiva, e viceversa, para mellorar a comprensión de determinados textos.	B4.5. Identificar o papel semántico do suxeito e transformar oracións activas sinxelas en pasivas, e viceversa, para mellorar a comprensión e a produción de textos.	B4.5.1. Identifica, en oracións sinxelas, o papel semántico do suxeito.. B4.5.2. Recoñece se a oración é activa ou pasiva e é quen de facer a transformación dunha noutra.	CCL CAA CCL CAA
e	B4.8. Práctica do paso de estilo directo a estilo indirecto na narración, para mellorar a produción de	B4.6. Transformar un texto narrativo sinxelo de estilo directo noutro de estilo	B4.6.1. Transforma un texto sinxelo narrativo de estilo directo noutro de estilo	CCL CAA

ÁREA	LINGUA GALEGA E LITERATURA		CURSO	QUINTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	textos.	indirecto.	indirecto.	
b e i	<p>B4.9. Uso eficaz do dicionario, en papel ou electrónico, na busca da ampliación do vocabulario e como consulta ortográfica e gramatical.</p> <p>B4.10. Ampliación do vocabulario, mediante o traballo con palabras sinónimas, antónimas, homónimas, polisémicas; aumentativos e diminutivos, frases feitas, siglas e abreviaturas.</p> <p>B4.11. Ampliación do vocabulario mediante os procedementos de creación de palabras: derivación (prefixos e sufixos) e composición.</p>	<p>B4.7. Ampliar o vocabulario a partir do uso do dicionario e do traballo e reflexión sobre as palabras que conforman a lingua.</p>	<p>LGB4.7.1. Usa adecuadamente o dicionario en papel ou dixital para buscar calquera palabra, seleccionando a acepción precisa segundo cada contexto e como consulta ortográfica.</p>	<p>CCL</p> <p>CAA</p> <p>CD</p>
			<p>LGB4.7.2. Recoñece e crea palabras derivadas (prefixación e sufixación) e compostas, identificando e formando familias de palabras.</p>	<p>CCL</p> <p>CAA</p>
			<p>LGB4.7.3. Recoñece e usa sinónimos, antónimos, homónimos, palabras polisémicas de uso frecuente, frases feitas, siglas e abreviaturas.</p>	<p>CCL</p> <p>CAA</p>
a d e h m o	<p>B4.12. Coñecemento xeral das características relevantes (históricas, socioculturais...) da lingua galega e identificación e valoración desta lingua dentro da realidade plurilingüe e pluricultural de España e de Europa.</p>	<p>B4.8. Coñecer, de forma xeral, as características relevantes da lingua galega e identificar e valorar esta lingua dentro da realidade plurilingüe e pluricultural de España e de Europa.</p>	<p>LGB4.8.1. Coñece, de xeito xeral, as características máis relevantes (históricas, socioculturais...) da lingua galega.</p>	<p>CCL</p> <p>CCEC</p>
			<p>LGB4.8.2. Identifica e valora a lingua</p>	<p>CCL</p>

ÁREA	LINGUA GALEGA E LITERATURA		CURSO	QUINTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
			galega dentro da realidade plurilingüe e pluricultural de España e de Europa.	CSC CCEC
a d e m o	B4.13. Comparación entre aspectos das linguas que o alumnado coñece e/ou está a aprender para mellorar os procesos comunicativos e recoñecer as interferencias.	B4.9. Establecer relacións elementais entre as diversas linguas que utiliza ou está a aprender o alumnado.	LGB4.9.1. Recoñece, de forma xeral, e evita as interferencias entre as linguas que está a aprender.	CCL CCEC
			LGB4.9.2 Identifica diferenzas, regularidades e semellanzas, ortográficas e léxicas entre todas as linguas que coñece e/ou está a aprender, como punto de apoio para a súa aprendizaxe.	CCL
BLOQUE 5. EDUCACIÓN LITERARIA				
b d e o	B5.1. escoita, memorización e reprodución de textos procedentes da literatura popular oral galega (refráns, adiviñas, lendas, contos, poemas, conxuros, ditos e cantigas), así como da literatura galega en xeral. B5.2. Valoración e aprecio do texto literario galego (oral ou non) como vehículo de comunicación, fonte de coñecemento da nosa cultura e como recurso de gozo persoal.	B5.1 escoitar, memorizar, reproducir e valorar textos procedentes da literatura popular galega e da literatura galega en xeral.	LGB5.1.1. escoita, memoriza e reproduce textos procedentes da literatura popular oral galega (refráns, adiviñas, lendas, contos, poemas, conxuros, ditos, cantigas) e da literatura galega en xeral	CCL CAA CCEC
			LGB5.1.2. Valora os textos da literatura oral galega como fonte de coñecemento da nosa cultura e como recurso de gozo	CCL CCEC

ÁREA	LINGUA GALEGA E LITERATURA		CURSO	QUINTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
			persoal.	
b d e i	B5.3. Lectura persoal, silenciosa e en voz alta de obras en galego adecuadas á idade e aos intereses (conto, cómic, novela). B5.4. Lectura guiada de textos da literatura infantil, adaptacións breves de obras literarias clásicas e literatura actual en diversos soportes.	B5.2. Ler textos e obras n galego da literatura infantil, adaptacións breves de obras clásicas e literatura actual, adaptadas á idade e en diferentes soportes.	LGB5.2.1. Le en silencio obras e textos en galego da literatura infantil, adaptacións breves de obras clásicas e literatura actual, adaptadas á idade e en diferentes soportes.	CCL CCEC CD
			LGB5.2.2. Le en voz alta obras e textos en galego da literatura infantil, adaptacións breves de obras clásicas e literatura actual, adaptadas á idade e en diferentes soportes.	CCL CCEC CD
b d e	B5.5. Lectura comentada de poemas, de relatos e de obras teatrais tendo en conta as convencións literarias (xéneros, figuras) e a presenza de certos temas e motivos repetitivos.	B5.3. Identificar as características dos diferentes xéneros e as figuras literarias, así como temas recorrentes.	LGB5.3.1. Identifica as características principais dos diferentes xéneros literarios: narrativa, poesía e teatro.	CCL CCEC
			LGB5.3.2. Distingue algúns recursos retóricos e métricos propios dos poemas.	CCL
			LGB5.3.3. Identifica e emprega algunhas figuras literarias: comparacións, personificacións, hipérboles e xogos de	CCL CCEC CAA

ÁREA	LINGUA GALEGA E LITERATURA		CURSO	QUINTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
			palabras.	
			LGB5.3.4. Identifica os temas recorrentes na literatura.	CCL CCEC
b e	B5.6. Recreación e composición de poemas e relatos para comunicar sentimentos, emocións, estados de ánimo, lembranzas, recoñecendo as características dalgúns modelos.	B5.4. Recrear e compoñer poemas e relatos sinxelos a partir de modelos dados.	LGB5.4.1. Recrea e compón poemas e relatos, a partir de modelos sinxelos, para comunicar sentimentos, emocións, estados de ánimo e lembranzas.	CCL CCEC CSC
b d e	B5.7. Dramatización e lectura dramatizada de textos literarios.	B5.5. Participar activamente en dramatizacións de textos literarios.	LGB5.5.1. Participa activamente en dramatizacións de textos literarios.	CCL
a d e o	B5.8. Valoración da literatura en calquera lingua (maioritaria, minoritaria ou minorizada), como vehículo de comunicación, fonte de coñecemento e como recurso de gozo persoal.	B5.6. Valorar a literatura en calquera lingua, como vehículo de comunicación, fonte de coñecemento e como recurso de gozo persoal.	LGB5.6.1. Valora a literatura en calquera lingua, como vehículo de comunicación, fonte de coñecemento e como recurso de gozo persoal.	CCL CSC CCEC
a d e o	B5.9. Interese por coñecer os modelos narrativos e poéticos que se utilizan noutras culturas. B5.10. Comparación de imaxes, símbolos e mitos facilmente interpretables que noutras culturas serven para entender o mundo e axudan a coñecer outras	B5.7. Amosar interese, respecto e tolerancia ante las diferenzas persoais, sociais e culturais.	LGB5.7.1. Compara imaxes, símbolos e mitos sinxelos doutras culturas cos da cultura galega, amosando interese e respecto. LGB5.7.2. Aмосa curiosidade por coñecer	CSC CCEC CSC

ÁREA	LINGUA GALEGA E LITERATURA		CURSO	QUINTO
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave
	maneiras de relacións sociais.		outras costumes e formas de relación social, respectando e valorando a diversidade cultural.	CCEC

CVE-DOG: fuazs591-z1u5-a984-5uq2-otyorypcbqw8

ANEXO IV

Áreas	Cursos		
	1º	3º	5º
Lingua Galega e Literatura	4	4	4
Lingua Castelá e Literatura	4	4	4
Matemáticas	5	4	5
Ciencias Sociais	3	3	2
Ciencias da Natureza	2	2	2
Lingua Estranxeira	2	3	3
Educación Artística	2	2	2
Educación Física	2	2	2
Relixión/Valores Sociais e Cívicos	1	1	1
TOTAIS	25	25	25

